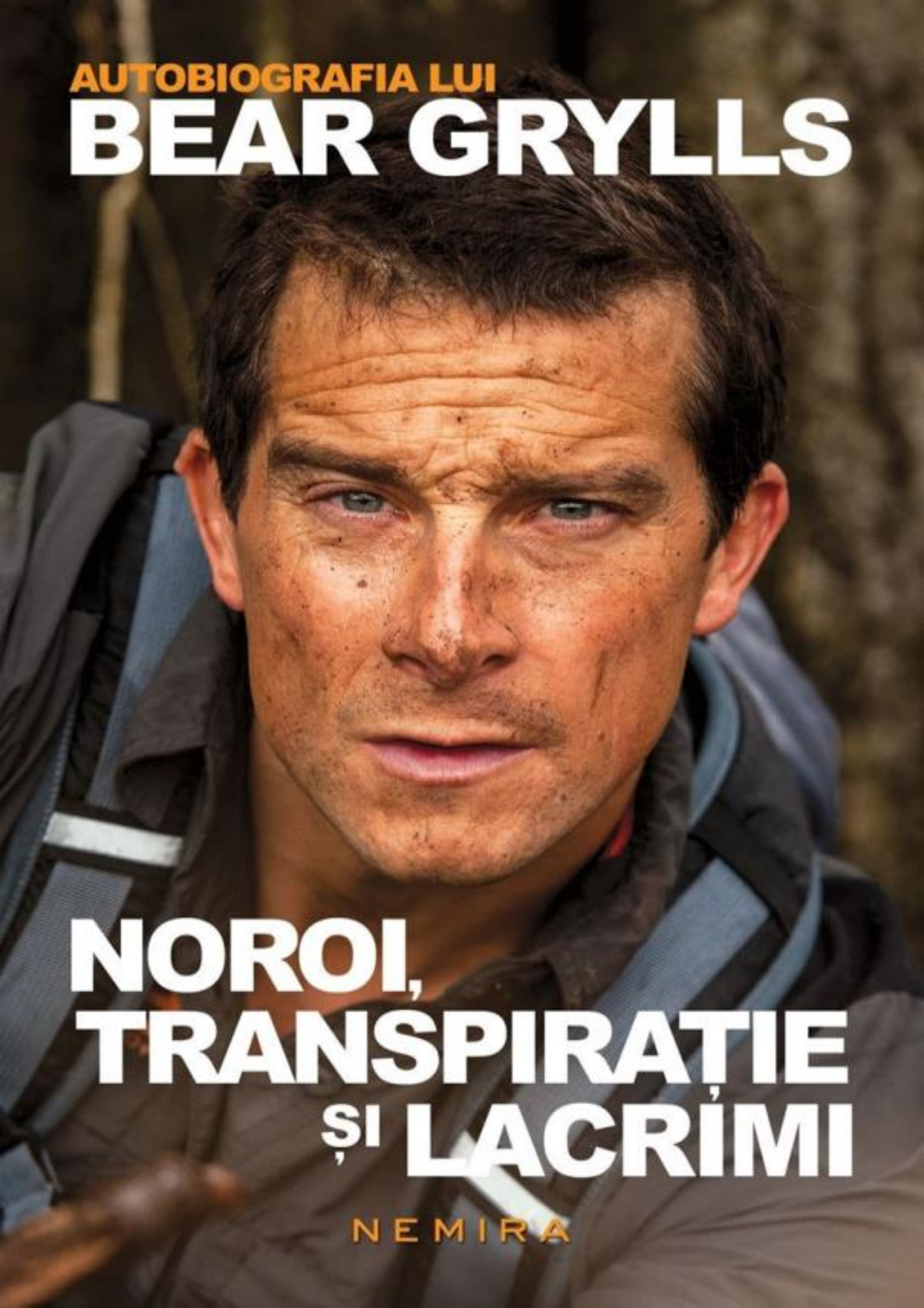
AUTOBIOGRAFIA LUI

BEAR GRYLLS

NOROI, TRANSPIRAȚIE ȘI LACRIMI

NEMIRA

BEAR GRYLLS și-a câștigat notorietatea ca maestru în arta supraviețuirii și aventurier iubitor de senzații tari. Pentru el, născut în 1974, aventura a început chiar în copilărie, în Insula Wight, când tatăl lui l-a învățat să urce pe munte și să navigheze. A luat de mic lecții de arte marțiale, apoi a fost timp de trei ani membru al Forțele Speciale din Marea Britanie, în SAS 21. Și-a perfecționat astfel abilitățile datorită cărora va cuceri admirația a milioane de oameni. S-a numărat printre cei mai tineri alpiniști care au escaladat Muntele Everest. A cucerit vârful la 23 de ani, în 1998. A reușit circumnavigația Marii Britanii pe jet sky, în 30 de zile. A traversat Atlanticul de Nord într-o barcă pneumatică rigidă, proiectată chiar de el. A zburat cu paramotorul deasupra Munților Himalaya și a condus multe alte expediții periculoase, doborând recorduri. Ca fost membru al Forțele Speciale din Marea Britanie, a primit titlul de comandant onorific în Marina Regală. Conduce în continuare expediții care își propun să doboare recorduri, în zone greu accesibile. Din acțiunile lui s-au strâns fonduri de peste 2,5 milioane de lire sterline pentru activități umanitare dedicate copiilor. În 2009, la 35 de ani, a devenit cel mai tânăr conducător al Scout Association, din care fac parte 28 de milioane de cercetași din toată lumea. A realizat numeroase emisiuni de televiziune care s-au bucurat de un succes răsunător în toată lumea, printre care *Escape to the Legion* la Channel 4. A făcut șapte sezoane din serialul *Man Vs Wild*, care a avut miliarde de telespectatori, și *Born Survivor*, de asemenea una dintre cele mai vizionate emisiune TV de gen din lume. Alte proiecte de televiziune la care a lucrat sunt *Alive with Bear Grylls* pe NBC (cel mai bun reality-show pentru categoria de vârstă 18-49) și *Bear Grylls: Escape from Hell and Bear Grylls: Extreme Survival Caught on Camera* (Discovery). A publicat cincisprezece volume, bestsellerul său cel mai cunoscut fiind *Noroi, transpirație și lacrimi*, votat cea mai influentă carte în China în anul 2012. Printre celelalte cărți pe care le-a scris se numără *True Grit, A Survival Guide For Life, Born Survivor, Living Wild, Great Outdoor Adventures, Facing Up, Facing the Frozen Ocean, To My Sons*. A scris și șapte romane pentru copii care fac parte din seria *Mission: Survival*.

Locuiește împreună cu soția și cei trei fii într-o casă, la Londra, familia petrecând mult timp și în casa de pe o insuliță din Țara Galilor.

Mamei mele
Îți mulțumesc

PROLOG

Minus douăzeci de grade. Mișc degetele, dar sunt tot reci ca gheața. Rănile de la degerături nu te lasă să uiți. Everestul e de vină pentru asta.

— Ești gata, amice? mă întreabă cameramanul Simon, zâmbind. Aparatura lui e pregătită.

Îi zâmbesc și eu. Sunt neobișnuit de agitat. Ceva nu mi se pare chiar în regulă.

Dar nu îmi ascult vocea interioară. E timpul să trec la treabă.

Echipajul îmi spune că partea de nord a munților Stâncoși canadieni arată spectaculos în dimineața aceasta. Eu nu cred asta.

E momentul să intru în spațiul meu secret. O latură a mea puțin cunoscută, care e concentrată, limpede, curajoasă, meticuloasă. E latura pe care o cunosc cel mai bine, dar pe care o vizitez cel mai rar.

Apelez la ea în situații speciale. Ca acum.

Sub mine e o pantă de o sută de metri, acoperită cu zăpadă și gheață. Abruptă, dar cu care pot să mă descurc.

Am mai făcut genul acesta de coborâre rapidă de multe, multe ori. Niciodată să nu fii plin de tine, îmi zice vocea. Iar vocea are întotdeauna dreptate.

O ultimă inspirație adâncă. O privire spre Simon. O confirmare tăcută din partea lui. Totuși, trebuie să atingem un vârf periculos. Știu. Dar nu mă opresc.

Sar.

Într-o clipă, sunt luat de viteză. De obicei, îmi place. De data aceasta, sunt îngrijorat.

Niciodată nu sunt îngrijorat când sar. Știu că ceva nu e în regulă.

În curând, zbor cu peste 60 de kilometri pe oră. Mai întâi, picioarele ating muntele. Gheața îmi trece la doar câțiva centimetri de cap. Asta e lumea mea.

Prind viteză și mai mare. Marginea crestei se apropie. E timpul să încetinesc.

Mă răsucesc rapid în față și înfig pioletul în zăpadă. Un nor de zăpadă și gheață umple aerul. Simt decelerarea rapidă, în timp ce înfig mai bine pioletul în stâncă. Totul funcționează ca de obicei. Ca pe roate. Încredere totală. Unul dintre acele ciudate momente de luciditate.

E efemer. Dispare imediat. Acum stau nemișcat.
Lumea încremenește. Apoi... zbang!

Simon, cu sania lui grea din lemn, plus carcasa metalică a aparatului, aterizează grămadă drept pe coapsa mea stângă. Cu peste 70 de kilometri pe oră. Simt o explozie bruscă de durere, și zgomot, și alb.

Ca un marfar. Și sunt aruncat în jos, ca o păpușă. Totul e nemișcat. Simt și văd totul cu încetinitorul.
Iar în acea fracțiune de secundă îmi dau seama de un singur lucru: o deviere de un grad și sania ar fi aterizat pe capul meu. Fără îndoială, ar fi fost ultimul meu gând.

În schimb, agonizez, chircit. Plâng. Lacrimi de ușurare. Sunt rănit, dar trăiesc.
Văd un elicopter, dar nu aud nimic. Apoi, spitalul. Am trecut prin câteva spitale de când a început *Man vs. Wild/Born Survivor: Bear Grylls*. Le urăsc. Le văd pe toate cu ochii închiși.
Salonul de urgențe murdar, plin de sânge, din Vietnam, după ce mi-am retezat jumătate de deget în junglă. Nicio frumusețe pe lângă pat.
Apoi căderile de pietre din Yukon. Ca să nu mai spun de mult mai urâta cădere de bolovani din Costa Rica. Prăbușirea minei din Montana sau crocodilul de apă sărată din Oz. Sau tigrul de cinci metri pe care am aterizat în Pacific și mușcătura de șarpe din Borneo.

Nenumărate cât-pe-ce.

Toate sunt încețoșate. Toate sunt rele. Totuși, e bine. Sunt în viață.
Prea multe să le port pică. Viața înseamnă doar supraviețuire. Zâmbesc.
În ziua următoare, uit de cădere. Pentru mine, ține de trecut. Accidentele se întâmplă, nu e vina nimănui.

Lecții învățate. Ascult vocea. Merg mai departe.
— Hei, da, sunt bine. Doar fă-mi cinste cu o pina colada, când ieșim de

aici. Oh, și o să-ți trimit facturile medicale.

Îmi întinde mâna. Îl iubesc pe omul ăsta. Am trecut prin ceva împreună.

Mă uit în jos: la salopeta mea de munte ruptă, la geaca pătată de sânge, la camera foto spartă și la ochelarii de protecție crăpați.

Mă întreb când a devenit nebunia asta lumea mea.

PARTEA ÎNTÂI

Cei tineri nu știu suficiente pentru a fi prudenți, de aceea încearcă imposibilul și îl ating, generație după generație.

PEARL S. BUCK

CAPITOLUL 1

Walter Smiles, străbunicul meu, a avut un vis cât se poate de clar pentru viața lui. În timp ce trăgea în piept aerul proaspăt și sărat de pe coasta irlandeză de nord, pe care a iubit-o foarte mult, privea spre îndepărtatele insule Copeland, din County Down. Și-a jurat că într-o bună zi se va întoarce aici, în Portavo Point, în golful acesta sălbatic, bătut de vânt. A visat să facă avere, să se însoare cu marea lui dragoste și să construiască aici o casă pentru mireasa lui, în acest golf mic, de unde se vede frumoasa coastă irlandeză. A fost un vis care avea să-i contureze viața și, în cele din urmă, să-i pună capăt.

Walter provenea dintr-un neam puternic, hotărât: nu din înalta societate, ci dintr-o familie de oameni practici, care știau ce vor și pentru care familia conta. Bunicul lui fusese Samuel Smiles, care, în 1859, semnase prima carte „motivațională", intitulată *Self-Help*. A fost o lucrare importantă și un bestseller, care s-a vândut chiar mai bine decât prima ediție a *Originii speciilor* a lui Charles Darwin.

Cartea lui Samuel afirma clar faptul că munca și perseverența sunt cheia spre progresul personal. Într-o societate victoriană în care, ca englez, puteai avea lumea la picioare dacă aveai suficientă ambiție, cartea lui a atins o coardă sensibilă. A devenit ghidul suprem al vremii în materie de „cum să", dându-i omului de rând puterea de a face orice. Și, în esență, zicea că noblețea nu este un drept din naștere, ci este definită prin ceea ce facem. Explica direct care erau secretele simple, dar niciodată spuse, pentru o viață cu rost, împlinită, și definea nobilul prin caracter, nu prin sânge.

> Bogații și rangurile nu au o legătură obligatorie cu adevăratele calități nobiliare.
>
> Săracul cu suflet mare este superior din toate punctele de vedere celui bogat și lipsit de suflet.
>
> După cum spune Sf. Pavel, primul „pare a nu avea nimic, deși posedă totul", iar celălalt posedă totul, dar nu are nimic. Doar cel lipsit de suflet e cu adevărat sărac. Dar cel care a pierdut tot, însă i-au rămas curajul, bucuria, speranța, virtutea și respectul de sine este bogat.

Pentru Anglia victoriană, condusă de aristocrați, acestea erau cuvinte revoluționare. Pentru a se face foarte bine înțeles (și, fără îndoială, pentru a înțepa câteva egouri nobile), Samuel a spus răspicat că o calitate precum cea de gentleman se câștigă: „Virtutea nu e gratuită."

Samuel Smiles și-a încheiat cartea cu următoarea poveste emoționantă a generalului gentleman:

> Gentlemanul este caracterizat prin sacrificiu de sine și prin prioritatea acordată altora, în viața de zi cu zi... îl putem cita pe galantul Sir Ralph Abercromby, despre care se spune că, atunci când a fost rănit mortal în Bătălia de la Abukir, pentru a-i alina durerea, sub capul lui a fost pusă pătura unui soldat, lucru care l-a ajutat mult.
>
> A întrebat ce era.
>
> — Doar pătura unui soldat, i s-a răspuns.
>
> — A cui pătură e? a zis el și s-a ridicat pe jumătate.
>
> — A unui oarecare.
>
> — Aș vrea să știu numele acelui bărbat.
>
> — Duncan Roy, din Divizia 42, Sir Ralph.
>
> — Atunci aveți grijă ca acest Duncan Roy să-și primească înapoi pătura chiar în această seară.

Nici măcar pentru a-și ușura agonia, generalul nu a vrut să-l lipsească pe soldat de pătura lui în acea noapte. După cum spunea Samuel: „Adevăratul curaj și bunătatea merg mână în mână."

În această familie, în acest sistem de credințe și cu această moștenire a crescut Walter, străbunicul meu, iar toate l-au făcut să îndrăznească să viseze.

CAPITOLUL 2

În timpul Primului Război Mondial, străbunicul Walter căuta acțiune oriunde și oricum. A fost menționat ca „unul dintre acei puțini ofițeri care au găsit deplina eliberare în acțiune“. A obținut un certificat de pilot, dar, când și-a dat seama că acțiunea în aer era improbabilă, din cauza numărului mic de avioane, s-a transferat ca sublocotenent la divizia Royal Naval Armoured Car, o unitate de forțe speciale înființată de Winston Churchill.

Spre deosebire de ofițerii britanici de pe Frontul de Vest, care erau blocați în tranșee luni la rând, el a trecut prin multe dintre principalele teatre de operațiuni, unde se simțea în largul lui. Chiar și superiorul lui nota într-un raport: „Voioasa acceptare a pericolului și a vitregiilor de către locotenentul Smiles este remarcabilă.“

A fost trimis apoi în Armata Imperială Rusă a țarului, pentru a lupta cu turcii, pe frontul din Caucaz. Iar acolo a fost rapid avansat: locotenent în 1915, locotenent-comandant în 1917 și comandant în 1918. A primit multe decorații în acea perioadă, printre care OSD – Ordinul Serviciului Distins (1916), Bar (1917) și Menționare în raport (1919), plus decorații rusești și românești.

Menționarea pentru primul OSD spunea: „A fost rănit în 28 noiembrie 1916, în Dobrogea. Când a ieșit din spital, s-a oferit să conducă un escadron aviatic, într-o misiune specială pe lângă Brăila, iar curajul manifestat cu această ocazie a fost cheia succesului.“

La un moment dat, când era în misiune cu un blindat ușor, a coborât de două ori, pentru a-l porni, deși se trăgea. Lovit de un glonț, s-a rostogolit într-o tranșee și a luptat întreaga zi. În ciuda faptului că a fost rănit, în mai puțin de douăzeci și patru de ore s-a întors la unitatea lui, fără să stea pe gânduri. Imediat ce și-a revenit, a condus din nou blindatele în luptă. Walter s-a dovedit deopotrivă necugetat de devotat, dar și foarte curajos.

Un fragment din Jurnalul rusesc, din 1917, spune că Walter era „un ofițer de un curaj extraordinar și un camarad nemaipomenit“. Iar comandantul armatei ruse i-a scris ofițerului superior al lui Walter: „Impresionantul curaj și devotamentul necondiționat al locotenent -comandantului Smiles au scris o pagină frumoasă în istoria militară britanică

și îmi oferă ocazia de a cere pentru el decorarea cu cel mai înalt ordin, respectiv Crucea Sf. Gheorghe, clasa a IV-a.“ La vremea aceea, era cea mai prețioasă recunoaștere oferită de ruși unui ofițer.

Sincer să fiu, am crescut imaginându-mi că străbunicul meu, numindu-se Walter, trebuie să fi fost un pic bățos și prea serios. Apoi am descoperit, după ce m-am documentat, că, de fapt, era extraordinar, charismatic și curajos dincolo de limite. De asemenea, îmi place faptul că în portretele lui de familie Walter arată exact ca Jesse, fiul meu cel mare. Acest lucru mă face mereu să zâmbesc. E minunat să semeni cu un bărbat ca el. Medaliile lui sunt pe un perete din casa noastră și tot nu-mi vine să cred ce bărbat curajos a fost străbunicul meu.

După război, Walter s-a întors în India, unde lucrase până atunci. Se spunea că era un șef care „umbla printre muncitorii de pe plantațiile lui de ceai și că era preocupat de lupta claselor «de jos»“. În 1930, a fost înnobilat: Sir Walter Smiles.

Într-o călătorie cu vaporul, când se întorcea din India, a cunoscut-o pe cea care avea să îi fie soție, Margaret. Era o femeie cu o fire foarte independentă, de vârstă mijlocie: îi plăcea să joace bridge și polo, era frumoasă, spirituală și nu tolera prostia. Ultimul lucru la care se aștepta, după ce se așezase să joace cărți, pe puntea vasului, cu un gin tonic în față, era să se îndrăgostească. Dar atunci l-a cunoscut pe Walter, iar dragostea apare des în acest fel.

Neașteptat. Și îți poate schimba viața.

Walter s-a căsătorit cu Margaret la scurt timp după ce s-a întors în țară și, în ciuda vârstei ei, a rămas însărcinată – spre groaza ei. Pur și simplu, nu era în regulă ca o femeie de vârsta ei să nască, sau cel puțin așa credea ea, astfel încât a încercat tot ce a putut pentru a pierde sarcina.

Bunica mea, Patsie (care era pe atunci copilul nenăscut al lui Margaret), își amintește ce îi spunea mama ei: „M-am dus imediat afară și am făcut cele trei cele mai rele lucruri pe care le poți face când ești însărcinată. Am făcut o plimbare călare în galop, am băut o jumătate de sticlă de gin, apoi am stat ore în șir în cada cu apă fierbinte.“ Planul a eșuat (slavă Domnului!), iar în aprilie 1921 s-a născut Patricia (Patsie), singurul copil al lui Walter și al lui Margaret.

Bunica mea.

Când s-a întors din India, pe coasta de nord a Irlandei, în sfârșit, Walter și-a îndeplinit visul. I-a construit lui Margaret o casă, exact în locul acela din County Down, unde stătuse cu mulți ani în urmă.

Cu o inteligență de diplomat și cu o minte ascuțită, a intrat apoi în politică. A câștigat poziția de reprezentant al Irlandei de Nord în Ulster, unde a servit cu loialitate.

Dar sâmbătă, 30 ianuarie 1953, totul avea să se schimbe. Walter voia să vină acasă, din Parlamentul din Londra, în Ulster. Dar în noaptea aceea o furtună a făcut ravagii: a fost cea mai rea vreme de care avusese parte Marea Britanie, de mai bine de zece ani. Zborul lui a fost anulat, iar el și-a rezervat bilet pentru trenul de noapte spre Stranraer.

În ziua următoare, furtuna a crescut în intensitate, iar Walter a luat feribotul, *Princess Victoria*, spre Larne, Irlanda de Nord. Pasagerii au fost asigurați că vasul era în regulă. Timpul înseamnă bani, așa că feribotul a ieșit din port. Ce s-a întâmplat în noaptea aceea a afectat orașele Larne și Stranraer până în ziua de azi. Accidente evitabile, în care oamenii au sfidat prostește natura și au pierdut.

De reținut: să am grijă.

CAPITOLUL 3

Casa lui Walter și a lui Margaret, pe țărmul Donaghadee, era cunoscută drept Portavo Point.

Casa aceea, construită cu dragoste, oferea o priveliște completă spre coastă, iar în zilele senine, de acolo se vedea până spre insulele îndepărtate.

Era și încă este un loc magic. Dar nu și în noaptea aceea.

La bordul feribotului, Walter privea cum țărmul scoțian dispărea, pe măsură ce vasul din oțel cu fundul plat aluneca în fălcile deschise ale furtunii. Traversarea a devenit din ce în ce mai grea, pe măsură ce vremea se înrăutățea. Până când, la doar câteva mile de destinație, *Princess Victoria* s-a trezit în mijlocul uneia dintre cele mai cumplite furtuni de care a avut parte Marea Irlandeză.

Inițial, feribotul a rezistat, dar o problemă la pupa s-a dovedit a fi fatală.

Încet, ușile au început să cedeze. După ce apa a început să intre prin ele, iar valurile să treacă peste bord, vasul și-a pierdut abilitatea de a face manevre și de a-și croi drumul.

Și santinelele se străduiau să reziste. Ușile neetanșe de la pupa și incapacitatea de a elimina surplusul de apă, iată o combinație fatală, în orice furtună.

Era doar o chestiune de timp ca vasul să fie înfrânt de mare. În curând, legănat de valuri și de puterea vântului, *Princess Victoria* a început să se încline sub puterea apei. Căpitanul a ordonat să fie coborâte bărcile de salvare.

Un supraviețuitor a declarat în fața Curții Supreme din Ulster că Walter a fost auzit strigând:

„Aveți grijă ca femeile și copiii să primească veste de salvare.“

Peste mugetul furtunii și al vântului, căpitanul și echipajul lui au ajutat oamenii cuprinși de panică să urce în bărci.

Nimeni nu avea de unde să știe că aveau să-i conducă pe femei și copii spre moarte.

Pe măsură ce bărcile erau lansate la apă, pasagerii erau prinși în acel spațiu mortal dintre coca vasului și valurile puternice care continuau să îl izbească.

Pe o astfel de vreme, cu vânt și ploaie puternice, era fatal să fii prins într-un spațiu ca acela.

Bărcile s-au clătinat și s-au balansat tot mai puternic, din cauza valurilor violente. Nu au avut cum să iasă de acolo. Echipajul s-a dovedit neajutorat în fața forței vântului și a valurilor, până când, în cele din urmă, una câte una, toate bărcile au fost răsturnate.

Din clipa aceea, timpul de supraviețuire a fost redus la minute, în marea rece ca gheața, din ianuarie.

Furtuna câștiga, iar viteza cu care valurile loveau vasul era și mai mare. Feribotul ducea o bătălie pierdută. Atât căpitanul, cât și Walter știau asta.

O barcă de salvare, *Sir Samuel Kelly*, a fost trimisă din Donaghadee pe marea dezlănțuită, la 1.40 p.m., sâmbătă, și a reușit să ajungă la feribotul distrus.

Luptându-se cu furtuna, cu forța valurilor și a vântului, au reușit să salveze doar 33 de pasageri din 165.

Ca fost pilot în Primul Război Mondial, Walter a preferat mereu călătoriile cu avionul, nu pe mare. De câte ori era în Dakota și zbura spre Irlanda de Nord, cerea un loc în față și glumea spunând că, dacă era să se prăbușească, voia să moară primul.

O ironie amară, nu avea să moară în urma unui zbor, ci pe mare. Tot ce putuse să facă pentru a ajuta făcuse; epuizase toate mijloacele. Nu mai rămăsese nicio barcă de salvare. Walter s-a retras în liniște în cabina lui și a așteptat, a așteptat ca marea să-și termine treaba.

Așteptarea nu i-a fost lungă, dar presupun că i s-a părut o veșnicie. Hubloul de la cabina lui probabil că s-a făcut țăndări, sub presiunea apei.

Walter, străbunicul meu, căpitanul *Princess Victoria* și 129 de membri ai echipajului și pasageri au fost înghițiți de întuneric.

Morți.

Erau la numai câteva mile de coasta Ulsterului, aproape că s-ar fi văzut din casa lui Walter și a lui Margaret, din Portavo Point.

În timp ce stătea la geamul sufrageriei, privind cum luminile pazei de coastă aprind cerul și pregătesc echipajul vasului de salvare din Donaghadee, Margaret și familia ei nu puteau decât să aștepte neliniștiți și să se roage.

Dar rugăciunile lor au rămas fără răspuns.

CAPITOLUL 4

Vasul de salvare din Donaghadee a pornit pe mare din nou la 7 a.m., duminică dimineață, într-o atmosferă sinistră, în liniștea de după furtună. Au găsit bucăți de vas și au luat la bord trupurile a unsprezece bărbați, al unei femei și al unui copil. Nu au găsit niciun suflet în viață, iar celelalte trupuri au fost înghițite de mare.

În aceeași zi, Margaret, în stare de șoc, a fost nevoită să se ducă pe cheiul portului și să identifice trupurile.

Cel al iubitului ei soț nu a fost găsit.

Margaret nu și-a revenit niciodată și, în mai puțin de un an, a murit de inimă rea.

La înmormântare au venit mai bine de o mie de oameni, la biserica din Bangor, unde episcopul a spus că Walter Smiles a murit așa cum a trăit: „Un bărbat curajos, bun, altruist, care a trăit după principiul «fiecare om trebuie să se gândească la binele celorlalți, nu doar la binele său».“

Cu aproape o sută de ani înainte, Samuel Smiles scrisese ultimele pagini din cartea lui, *Self-Help*, în care a fost inclusă și această impresionantă poveste despre eroism, un exemplu de urmat pentru un bărbat din epoca victoriană. Asta, deoarece credința străbunicului meu, Walter, a fost extraordinară.

> Vasul naviga de-a lungul coastei Africii, având la bord 472 de bărbați, 166 de femei și copii. Bărbații erau în majoritate recruți care fuseseră pe front pentru scurt timp.
>
> La două dimineața, în timp ce toți dormeau, vasul s-a izbit violent de o stâncă ascunsă, care l-a perforat. S-a scufundat imediat.
>
> Sunetul tobelor i-a chemat pe soldați pe puntea superioară, iar bărbații s-au adunat ca la paradă. S-a auzit un „salvați femeile și copiii“, iar neajutoratele ființe au fost aduse de jos, mai mult dezbrăcate, și au fost conduse în tăcere spre bărci. Când toți au fost coborâți de pe vas, comandantul acestuia a strigat

nepăsător: „Toți cei care știu să înoate să sară peste bord și să înoate spre bărci.“

Dar căpitanul Wright, din Regimentul 91 Vânători de munte, a zis: „Nu! Dacă faci asta, bărcile cu femeile în ele vor fi pierdute.“ Astfel că cei curajoși au rămas pe loc. Nu s-a auzit nici măcar o bătaie de inimă; nimeni nu s-a clintit.

„Nu s-a auzit niciun murmur, nici vreun strigăt“, a zis căpitanul Wright, unul dintre supraviețuitori, „până când ambarcațiunea s-a scufundat.“

Vasul s-a dus la fund, la fel și echipajul erou, care a tras o salvă de tun, în timp ce se scufundau sub valuri.

Glorie și onoare celui curajos și nobil!

Astfel de oameni nu mor niciodată, ci, la fel ca amintirea lor, sunt nemuritori.

Tânăr fiind, fără îndoială, Walter citise și știuse aceste povești din cartea bunicului său. Impresionant.

Într-adevăr, asemenea oameni nu mor, ci, la fel ca amintirea lor, sunt nemuritori.

CAPITOLUL 5

Fiica lui Margaret, Patsie, bunica mea, era în floarea vârstei când s-a scufundat *Princess Victoria*. Presa a prezentat tragedia prin reportaje pline de eroism și sacrificiu.

Oarecum, titlurile au atenuat suferința lui Patsie. Pentru o vreme.

În vâltoarea și frenezia stârnite de presă, Patsie s-a trezit câștigând alegerile anticipate menite să umple locul lăsat gol în Parlament de tatăl ei.

Eleganta și frumoasa fiică a preluat locul politic al tatălui său erou. Părea un scenariu de film.

Dar viața nu este o peliculă, iar strălucirea de la Westminster avea să o marcheze profund pe cea mai tânără femeie nord-irlandeză din Legislativ.

Patsie s-a căsătorit cu Neville Ford, bunicul meu: un uriaș blând, unul dintre cei șapte frați și surori din familia sa.

Tatăl lui Neville a fost vicar de York și director al Școlii Harrow. Fratele său, Richard, un copil-minune al sportului, a murit brusc cu o zi înainte de a împlini șaisprezece ani, fiind elev la Eton; iar un alt frate al lui Neville, Christopher, a fost ucis în Anzio, în timpul celui de-al Doilea Război Mondial.

Dar Neville a supraviețuit și a avut succes.

Votat drept cel mai arătos bărbat de la Oxford, nu doar că arăta bine, dar avea și un fantastic talent sportiv. Juca crichet la nivel de comitat, iar în presă era prezentat drept un mare „marcator de șase“, cu tururi câștigate datorită lui. Dar sufletul îi era dedicat dragostei vieții lui, Patsie. Era atât de fericit cât putea fi un bărbat și locuia cu soția lui la țară, în Cheshire. A început să lucreze la Wiggins Teape, o fabrică de hârtie, iar el și Patsie au întemeiat o familie.

Totuși, pentru Neville, n-a fost tocmai plăcut faptul că Patsie a trebuit să calce pe urmele tatălui său, cu atâta publicitate. El știa că acest lucru le va schimba viețile în mod radical. Dar a acceptat situația.

Viața de la Westminster era amețitoare pentru tânăra soție, dar la fel de amețitoare era influența frumoasei și strălucitoarei Patsie asupra Westminsterului. Neville a așteptat răbdător în casa lor din Cheshire. Dar degeaba. Nu a durat mult până când Patsie a început o relație cu un parlamentar. Acesta i-a jurat că își va părăsi soția, dacă și ea îl va părăsi pe Neville. A fost o promisiune goală, un clișeu. Dar tentaculele puterii o apucaseră bine pe tânăra Patsie. A ales să îl părăsească pe Neville.

A fost o decizie pe care a regretat-o până în ziua morții ei.

Bineînțeles că parlamentarul nu și-a părăsit soția. Dar Patsie nu mai avea cum să dea înapoi. Răul care ne afectase familia fusese făcut; iar pentru cele două fiice ale lui Neville și Patsie (Sally, mama mea, și sora ei, Mary-Rose) lumea se prăbușea.

Neville avea inima frântă.

La scurt timp, Patsie a fost curtată de un alt politician, Nigel Fisher, iar de data aceasta s-a și măritat cu el. Însă, chiar de la începutul căsniciei lor, Nigel a înșelat-o. Dar, a rămas cu el și a suportat consecințele, oarecum convinsă că aceea era pedeapsa lui Dumnezeu pentru că îl părăsise pe Neville, singurul bărbat care o iubise cu adevărat. Patsie le-a crescut pe Sally și pe Mary-Rose, și-a continuat cariera și a fondat una dintre cele mai cunoscute și de succes organizații caritabile din Irlanda de Nord: Women's Caring Trust, care ajută și în ziua de azi comunitățile să se reunească prin muzică, arte și chiar alpinism (alpinismul a fost dintotdeauna în sângele familiei!).

Bunica Patsie a fost iubită de multă lume și a avut acel caracter puternic pe care l-au arătat și tatăl, și bunicul ei. Numai că regretele pentru cele întâmplate în tinerețea ei au urmărit-o mereu. I-a scris Larei, sora mea, o scrisoare foarte frumoasă și emoționantă, când s-a născut, scrisoare pe care a încheiat-o astfel:

Bucură-te de momentele de fericire adevărată ca de o bijuterie prețioasă: ele vin pe neașteptate și îți dau o senzație nemaipomenită. Dar, desigur, vor fi și momente când totul va fi întunecat, poate că cineva drag te va răni sau te va dezamăgi și totul va părea prea greu de suportat sau complet lipsit de sens. Dar ține minte că totul trece și nimic nu rămâne la fel... și

fiecare zi aduce un nou început și nimic nu e complet lipsit de speranță, oricât de îngrozitor pare.

Bunătatea este unul dintre cele mai importante lucruri în viață. Încearcă să nu rănești niciodată pe cineva drag. Cu toții facem greșeli, uneori, chiar greșeli teribile, dar încearcă să nu faci pe nimeni să sufere doar din egoism.

Încearcă să privești mereu înainte și nu înapoi, dar nu încerca să îți uiți trecutul, pentru că face parte din tine și a contribuit la ceea ce ești. În schimb, încearcă, oh, încearcă să înveți măcar un pic din el.

Abia în ultimii ani ai vieții ei a reușit Patsie ca ea și Neville să fie aproape împreună din nou. El locuia la câteva sute de metri de casa în care am crescut, pe insula Wight, iar Patsie, bătrână fiind, și-a petrecut acolo verile lungi, împreună cu noi. Ei doi făceau plimbări lungi și stăteau pe bancă privind marea. Dar Neville a refuzat mereu să o lase să se apropie din nou de el, în ciuda căldurii și a tandreții ei. El a suferit cincizeci de ani, după pierderea ei, iar o astfel de durere este greu de ignorat. Tânăr fiind, o priveam adesea cum își strecura degetele în palma lui uriașă. Era frumos.

Am învățat două lecții importante de la ei: iarba nu e mereu mai verde în altă parte, iar pentru dragostea adevărată merită să lupți.

CAPITOLUL 6

În primii ani din viața mea, am petrecut toate vacanțele la Portavo Point, în Donaghadee, pe coasta Irlandei de Nord, în casa în care a locuit străbunicul Walter și atât de aproape de locul unde a murit.

Am iubit locul acela. Vântul care bătea dinspre mare și mirosul sărat al apei pătrundeau în fiecare colț al casei. Robinetele scârțâiau când le deschideai, iar paturile erau atât de vechi și de înalte, încât reușeam să ajung în al meu doar dacă mă cățăram pe ramă. Îmi amintesc mirosul motorului Yamaha de pe vechea noastră barcă, pe care tata o trăgea până aproape de țărm, să ne scoată cu ea în larg, în zilele senine. Îmi amintesc plimbările prin pădure, unde era plin de clopoței înfloriți. Îmi plăcea mai ales să mă cațăr și să alerg printre copaci, să îl fac pe tata să mă caute.

Îmi amintesc cum sora mea mai mare, Lara, m-a împins cu un skateboard în jos pe alee și m-am izbit de un gard; sau cum stăteam întins în pat, lângă bunica Patsie, amândoi cu pojar și izolați în șopron, să nu intrăm în contact cu ceilalți. Îmi amintesc cum înotam în marea rece și mâncam ouă fierte la fiecare mic dejun.

Pe scurt, acolo m-am îndrăgostit de mare și de sălbăticie. Deși atunci nu mi-am dat seama.

În schimb, perioada școlii o petreceam în Londra, unde tatăl meu era politician. (A fost o ironie ciudată sau poate că nu atât de ciudată că mama s-a măritat cu un viitor parlamentar, după ce a fost martora periculoasei puteri a politicii, încă de copil, având-o pe Patsie ca mamă.) Când părinții mei s-au căsătorit, tata era importator de vin, după ce părăsise Forțele Regale Marine, unde fusese ofițer timp de trei ani. Apoi s-a ocupat de un mic bar de vinuri din Londra, până când, în cele din urmă, a candidat pentru poziția de consilier local și apoi de parlamentar de Chertsey, un oraș aflat la sud de Londra.

Și mai important, tata era, mai presus de toate, un om bun: blând, amabil, amuzant, loial și iubit de mulți. Dar îmi amintesc că, pe măsură ce creșteam, perioadele petrecute în Londra mi se păreau cam singuratice. Tata muncea din greu și adesea venea târziu acasă, iar mama, fiind asistentul lui, îi era alături. Eu duceam dorul timpului petrecut cu familia, al unor zile calme, fără grabă.

Privind retrospectiv, mi-e dor de zilele liniștite alături de ei. Și probabil că din cauza asta nu eram prea cuminte la școală. Îmi amintesc cum într-o zi l-am mușcat atât de rău pe un băiat, încât i-a dat sângele, apoi am privit cum profesorii l-au sunat pe tata și i-au spus că ei nu mai știu ce să facă în privința mea. Tata le-a răspuns că știe el și a venit la școală imediat. Pe un scaun pus în mijlocul sălii de sport și cu toți copiii așezați pe jos, cu picioarele încrucișate, în jurul lui, m-a bătut până mi-a învinețit fundul. În ziua următoare, am fugit de lângă mama, dintr-un autobuz aglomerat din Londra, doar ca să fiu ridicat de polițiști, câteva ore mai târziu. Cred că îmi doream atenție.

Mama trebuia să mă închidă mereu în dormitor, pentru că făceam doar belele, dar, temându-se că aș putea rămâne fără oxigen, a pus un tâmplar să facă niște găuri în ușă. Se spune că necesitatea e mama invențiilor, iar eu mi-am dat seama de asta în scurt timp. Cu un umeraș îndoit, am reușit să deschid zăvorul, prin găurile de aerisire, și să fug. A fost prima mea incursiune în lumea adaptării și a improvizației, iar cele învățate atunci mi-au prins bine peste ani.

În același timp, am început să fiu preocupat de fizic. Mama mă ducea în fiecare săptămână la o mică sală de sport pentru începători, condusă de memorabilul domn Sturgess. Lecțiile erau ținute într-un garaj vechi și prăfuit, din spatele unui bloc de apartamente din Westminster.

Domnul Sturgess își ținea cursurile cu o disciplină de fier, fiind fost militar. Fiecare aveam câte un loc pe podea, unde trebuia să stăm nemișcați și atenți, așteptând să ni se spună ce aveam de făcut. Și ne-a frecat bine. Parcă uita că aveam doar șase ani, dar nouă, copii fiind, ne plăcea. Ne făcea să ne simțim speciali. Ne aliniam sub o bară metalică, aflată la aproximativ doi metri de pământ, apoi, unul câte unul, spuneam: „Sus, vă rog, domnule Sturgess“, iar el ne ridica și ne lăsa să atârnăm, cât continua cu următorii.

Regulile erau simple: nu aveai voie să ceri să fii lăsat jos până când nu era atârnat tot șirul, ca niște fazani morți într-o cămară de jucărie. Și chiar și atunci trebuia să spui: „Jos, vă rog, domnule Sturgess.“ Dacă te chirceai și săreai jos mai devreme, erai trimis înapoi la locul tău și astfel erai făcut de rușine. Am constatat că îmi plăceau lecțiile acelea și eram foarte mândru dacă reușeam să fiu ultimul care se dădea jos. Mama spunea că nu suporta să vadă cum trupul meu slăbuț atârna acolo, cu fața roșie și contorsionat de încăpățânarea de a

rămâne așa până la final. Unul câte unul, ceilalți băieți se lăsau jos, dar eu rămâneam atârnat, chinuindu-mă să îndur, până când domnul Sturgess hotăra că era momentul să îmi spună să cobor. Atunci fugeam repede la locul meu, cu gura până la urechi. „Jos, domnule Sturgess“ devenise o propoziție familiară pentru noi, ca un exemplu de exercițiu fizic greu, disciplină strictă și determinare. Toate acestea aveau să-mi folosească în zilele de armată.

Așadar, antrenamentul meu era echilibrat. Cățărări. Atârnări. Evadări. Toate îmi plăceau.

Până în ziua de azi, mama spune că de copil păream predestinat să fiu un amestec de Robin Hood, Harry Houdini, Ioan Botezătorul și vreun asasin.

Am luat-o drept un mare compliment.

CAPITOLUL 7

Perioada mea preferată din vremurile acelea erau după-amiezile de marți, când mă duceam la bunica Patsie, la ceai, și rămâneam peste noapte.

Îmi amintesc mirosul de acolo, un amestec de țigări Silk Cut, de fasole și de batoane de pește, pe care mi le gătea pentru ceai. Dar îmi plăcea. Era singurul loc departe de casă unde nu mi se făcea niciodată dor de casă.

Când părinții mei erau plecați, eram trimis adesea să rămân peste noapte la o bătrână pe care nu o cunoșteam și nici ea nu părea să mă cunoască. (Presupun că era o vecină prietenoasă sau o cunoștință. Cel puțin asta sper că era.) Nu-mi plăcea la ea. Îmi amintesc mirosul vechii rame foto din piele în care era o poză cu mama și cu tata și de care mă agățam în patul acela ciudat. Eram prea mic să înțeleg că părinții mei se vor întoarce curând. Iar asta m-a învățat o altă lecție importantă: nu-ți lăsa copiii undeva, dacă ei nu vor.

Viața, la fel ca și copilăria lor, e prea scurtă și fragilă.

De-a lungul anilor în care m-am format, Lara, sora mea, a fost un sprijin pentru mine. Mama a pierdut trei sarcini după nașterea ei, iar după opt ani era convinsă că nu va mai avea copii.

Dar a rămas gravidă și mi-a spus că a petrecut nouă luni în pat, să se asigure că nu va pierde și sarcina aceea. Și a funcționat. Mama m-a salvat. În final, cred că a fost fericită că m-am născut, iar Lara a avut, în sfârșit, un frățior drag; de fapt, un copil al ei. Așa se face că Lara a ajuns să facă orice pentru mine și o adoram pentru asta. În timp ce mama era o femeie ocupată și îl ajuta pe tata la treburile politice, Lara a devenit pentru mine o mamă-surogat. M-a hrănit aproape la fiecare cină, de când am fost bebeluș, până aproape la cinci ani. Mi-a schimbat scutecele, m-a învățat să vorbesc, apoi să merg (lucru care, cu atât de multă atenție din partea ei, s-a întâmplat foarte devreme). M-a învățat să mă îmbrac și să mă spăl pe dinți. În esență, m-a învățat să fac toate lucrurile pe care fie fusese prea speriată să le facă ea însăși, fie, pur și simplu, o intrigaseră. De exemplu, să mănânce șuncă crudă sau să meargă cu tricicleta la deal în jos, fără frâne. Am fost pentru ea cea mai bună păpușă-frățior la care putea să viseze.

De aceea am și fost mereu foarte apropiați. Pentru ea, încă sunt frățiorul ei. Și o iubesc pentru asta. Dar, și acesta este un mare dar, faptul că am crescut cu Lara a însemnat că nu am avut un moment de liniște. Încă din prima zi, ca nou-născut la maternitate, am fost arătat tuturor, eram noua „jucărie“ a surorii mele. Și asta nu s-a schimbat niciodată. Acum mă face să zâmbesc, dar sunt sigur că acesta e motivul pentru care mai târziu am dus dorul liniștii și solitudinii de pe munte și de pe mare. Nu mi-am dorit să fac spectacol, voiam doar un spațiu în care să cresc și în care să mă regăsesc.

A durat ceva timp să înțeleg de unde a venit dragostea pentru sălbăticie, dar probabil că s-a dezvoltat din intimitatea pe care tatăl meu o simțea pe țărmurile Irlandei de Nord și din dorința de a evada de lângă o soră mai mare drăgăstoasă, dar autoritară. (Dumnezeu să o binecuvânteze!)

Azi, pot să glumesc cu Lara în legătură cu asta, iar ea rămâne cel mai apropiat aliat și prieten al meu; dar ea mereu a fost cea extrovertită și cea care și-a dorit să fie pe scenă sau pe canapeaua unui show, în timp ce eu am dus dorul unor zile liniștite cu prietenii și familia. Pe scurt, Lara se descurcă mult mai bine decât mine cu faima. Ea o spune foarte bine, cred:

> Până să se nască Bear, am urât faptul că eram singurul copil la părinți, mereu m-am plâns mamei și tatei că eram singură. Era ciudat să nu am un frate sau o soră, pentru că toți prietenii mei aveau. Venirea lui Bear a fost o bucurie atât de mare. (După ce am trecut peste dezamăgirea că era băiat, pentru că mereu mi-am dorit o soră!)
>
> Iar în clipa în care l-am văzut plângând în pătuțul lui, m-am gândit: Acesta e copilul meu. O să am grijă de el. L-am luat, el s-a oprit din plâns și de atunci și până s-a făcut prea mare l-am cărat peste tot.

Unul dintre lucrurile care au compensat faptul că mi-am petrecut primii ani în Londra cețoasă a fost că, la vârsta de șase ani, m-am alăturat cercetașilor, iar asta mi-a plăcut foarte mult.

Îmi amintesc prima zi acolo, când am intrat și i-am văzut pe toți băieții aceia uriași, cu cămăși frumos călcate, pline de medalii și insigne. Prin comparație, eu eram un piticot slab, iar

atunci m-am simțit și mai mic decât eram. Dar îndată ce l-am auzit pe șeful detașamentului de cercetași că ne pune să gătim un cârnat cu un singur chibrit aprins de ciment atenția mea a fost captată.

Un singur chibrit, un cârnat... hmmm. Dar nu voi reuși, m-am gândit.

Mi s-a arătat cum să folosesc întâi un chibrit pentru a face focul, apoi cum să gătesc cârnatul. A fost ca o revelație pentru mine. Dacă cineva ar fi spus atunci că într-o bună zi voi fi șeful cercetașilor și reprezentantul a douăzeci și opt de milioane de cercetași din întreaga lume, probabil că toți ar fi murit de râs. Dar mereu am compensat prin curaj și determinare ceea ce îmi lipsea la statură și la capitolul încredere. Iar cele două calități sunt cele care contează cu adevărat, atât în viață, cât și ca cercetaș.

Astfel că m-am regăsit în rândul cercetașilor și am avut parte de prietenie adevărată. Era ca o familie și nu conta de unde vii.

Dacă erai cercetaș, numai asta conta.

Mi-a plăcut ideea, iar încrederea mea a crescut.

CAPITOLUL 8

La un moment dat, părinții mei au cumpărat o căsuță pe insula Wight, iar de la cinci la opt ani am petrecut lunile de școală în Londra, iar vacanțele pe insulă. Ocupația tatei îi permitea acest lucru, deoarece ca parlamentar avea vacanțe aproape la fel de lungi precum cele ale elevilor, iar cu o circumscripție electorală situată între Londra și insula Wight putea să parcurgă cu mașina drumul de la „clinică“ spre insulă. (Probabil că nu era chiar un model în a-și face treaba, dar, în ce mă privea, era super.)

Tot ce îmi doream era să ajung cât mai repede pe insulă. Pentru mine, acolo era raiul. Mama și tata lucrau continuu la căsuță, încercau să o facă măcar un pic mai mare, iar la scurt timp a devenit căminul nostru principal. Atmosfera pe insulă era variată, de la sălbatică, umedă și cu vânturi frecvente, la una liniștită, ca o tabără de vară, cu băieți de vârsta mea, iar mulți dintre ei încă îmi sunt cei mai apropiați prieteni. Pentru prima dată, mă simțeam eliberat, puteam să explorez și să fiu eu însumi.

Un alt lucru bun la viața pe insulă era faptul că bunicul Neville trăia la doar patru sute de metri de casa noastră.

Mi-l amintesc ca pe unul dintre cei mai grozavi bărbați pe care i-am cunoscut vreodată și l-am iubit foarte mult. Era blând, bun, puternic, credincios și amuzant; și îi plăceau batoanele uriașe de ciocolată (în ciuda faptului că mereu le refuza furios, dacă i se oferea vreunul). Întotdeauna dispăreau în câteva minute, imediat ce te îndepărtai de el.

A trăit nouăzeci și trei de ani și și-a făcut exercițiile zilnice cu religiozitate. Îl auzeai mormăind în dormitor: „Genunchii îndoiți, atinge degetele, ridică-te și întinde-te, respiră...“ Zicea că erau cheia pentru o sănătate bună. (Nu știu sigur care era rolul ciocolatei sau al pâinii prăjite cu unt, în regimul lui, dar, hei, trebuie și să îți trăiești viața!)

Bunicul Neville a murit stând pe o bancă la capătul drumului, aproape de mare. Și astăzi îmi lipsește: sprâncenele lui lungi și stufoase, mâinile lui uriașe și îmbrățișările lui, căldura lui, rugăciunile lui, poveștile lui și, mai presus de toate, exemplul lui de cum să-ți trăiești viața și cum să mori.

Unchiul Andrew a vorbit foarte frumos despre el:

> În sufletul lui, Neville a rămas un copil astfel încât a avut o relație minunată cu cei mici. Entuziasm, curaj și dragoste – asta a fost deviza lui.
>
> A participat la înmormântarea lui Winston Churchill și s-a simțit confortabil printre membrii familiei regale, dar el era în largul lui în orice companie. A trăit după cum spunea Kipling:
>
> „Dacă poți vorbi cu mulțimea și să-ți păstrezi virtutea, poți și să mergi alături de un rege fără să uiți de unde ai plecat."
>
> Era deopotrivă un sportiv perfect și un gentlemen perfect. Niciodată nu l-am auzit vorbind rău de cineva; niciodată nu l-am văzut să facă un gest nepotrivit. Era în toate sensurile un om minunat.

Bunica Patsie a avut și ea un rol important în educația mea pe insulă: o doamnă remarcabilă, cu o viață extraordinară. Era bună, caldă, dar fragilă. Pentru noi era, pur și simplu, buni. Pe măsură ce a îmbătrânit, s-a luptat cu vulnerabilitatea și depresia. Parțial poate din cauza sentimentului de vină generat de infidelitatea față de Neville, din tinerețe.

Ca antidot, și-a făcut o pasiune din achiziționarea de obiecte scumpe și aproape complet inutile, convinsă că erau niște investiții grozave. Printre altele, bunica a cumpărat o căruță de țigani veche, echipată cu tot ce trebuia, și un magazin chiar lângă fast-food-ul din sat, la două sute de metri de casa noastră. Problema a fost că acea căruța s-a degratat, neîntreținută, iar magazinul a fost transformat în propriul butic cu antichități/vechituri.

Era, desigur, un dezastru.

În plus, magazinul avea nevoie de personal (lucru asigurat uneori de diverși membri ai familiei, inclusiv de Nigel, care dormea aproape tot timpul pe scaunul din față, cu un ziar pe cap), așa că, vă dați seama, era neprofitabil și populat de figuri pitorești. Dar, una peste alta, era amuzant. (Nigel era o haimana simpatică, al doilea soț al bunicii. Fusese și el un politician de succes, la vremea lui. Primise și Crucea Militară în al Doilea Război Mondial, după care ocupase un post la

cabinetul prim-ministrului. Pentru mine, era ca un bunic blând și bun, iubit de toți.)

Așadar, viața mea acasă a fost mereu plină de peripeții și, categoric, haotică. Dar era tipic pentru părinții mei, mai ales pentru mama, care, chiar și după standardele ei nebunatice, a fost și este destul de ciudată, în cel mai bun sens al cuvântului. De fapt, am tendința să-mi descriu familia printr-un citat: „Familiile sunt precum ciocolata de casă, dulci și cu nuci prin ele!“ Partea bună era că ne tot fâțâiam de ici-colo, iar întâlnirile noastre erau pline de personaje din întreaga lume, care erau atrase de mama. Iar acest lucru făcea parte din viața noastră, pur și simplu. Fie că eram în camping cu o rulotă veche, în vreo călătorie menită să-l întâlnim pe unul care ținea discursuri motivaționale, fie că o ajutam pe mama în noua ei afacere, de vânzare de mixere și de filtre de apă.

Mesele le luam la ore diverse din zi și din noapte, când bucățile de carne de porc erau scoase din conserve cu următoarele cuvinte nemuritoare: „Astea sunt chiar foarte bune.“ (Chiar dacă tata le aruncase cu o zi înainte.)

Se părea că singurul scop al mamei era să își îngrașe familia cât de mult posibil. De fapt, asta m-a împins spre un alt stil de viață, mai târziu, și m-am pricopsit cu nesănătoasa obsesie de a fi sănătos. (Deși, probabil, trebuie să-i mulțumesc mamei pentru stomacul meu de fier, care m-a ajutat atât de mult în timp ce filmam emisiunile de supraviețuire, de-a lungul anilor. La urma urmei, Dumnezeu să binecuvânteze conservele acelea de porc.)

Toți cei din jurul nostru aveau tendința să vadă doar partea amuzantă din scrânteala mamei, dar partea proastă era că pentru noi, ca familie, era, la vremea aceea, destul de obositor. Adică, ea mereu trebuia să aibă dreptate, în ciuda faptului că unele dintre ideile și credințele ei erau vecine cu nebunia. Uneori, o găseam hoinărind prin grădină cu un băț din cupru și ne spunea că trebuia să facă împământare, pentru că era prea multă electricitate în casă. (Având în vedere că niciodată nu aveam căldura pornită și în cea mai mare parte a timpului foloseam lumânări, în loc să aprindem luminile, ne făcea să ne gândim că ceva nu era în regulă cu ea.) Dar era mama; și, cu puține excepții, copilăria mea a fost binecuvântată cu dragoste și amuzament, iar acestea m-au condus mereu în viață, alături de propria mea familie.

CAPITOLUL 9

Mama și tata s-au cunoscut când ea avea douăzeci și unu de ani, iar el douăzeci și nouă. Povestea lor a fost una destul de neobișnuită, cu nenumărate despărțiri și împăcări, până când, în cele din urmă, au fugit în Barbados și s-au căsătorit.

Relația lor a rămas plină de dragoste, chiar dacă, în multe sensuri, mama era rodul divorțului părinților ei. Avea o teamă profundă să nu fie părăsită, iar asta o făcea excesiv de posesivă cu tata. Așa se face că, atunci când voiam să mergem pe munte sau să ieșim în larg, eu și tata trebuia să ne furișăm. (Ceea ce, desigur, ne plăcea amândurora.) Astfel, fiecare ieșire era o misiune. Și am avut o grămadă de asemenea misiuni, când eram mic.

Dar, pe măsură ce am crescut și am avut posibilitatea să-mi planific expedițiile, oricât de scurte erau, m-am simțit trist, pentru că petreceam mai puțin timp cu tata, doar noi doi. Știu cât de mult îi plăceau aventurile noastre, dar el considera că trebuie să-și împartă loialitatea între mine și mama. Copil fiind, el nu avusese parte de foarte multă intimitate cu părinții.

Tatăl lui fusese un ofițer foarte ocupat și destul de sever, care ajunsese la gradul de comandant de brigadă. Poate că asta îl costase sacrificarea unei vieți comode alături de familie; știu sigur că tata se luptase cu răceala tatălui său.

Copil fiind, mi-a fost mereu un pic teamă de bunicul Ted. (O teamă complet nejustificată. Da, era sever, dar privind retrospectiv, îmi dau seama că era bun, loial și iubit de multă lume.) Cel mai înspăimântător lucru legat de el erau câinii lui mari. Odată, când aveam șase ani, unul dintre ei m-a mușcat, când stăteam pe jos și încercam să mă joc cu el. M-a mușcat chiar de față, smulgându-mi carnea de pe nas și buze. Am fost dus urgent la spital, unde mama a decis că asistenta venea prea greu, așa că a luat problema în mâini și m-a cusut chiar ea. A făcut o treabă bună, apropo, și doar dacă te uiți foarte de aproape la chipul meu vezi cicatricele. Dar nasul meu e puțin cam strâmb. De fapt, când am făcut pozele pentru copertă, editorul de la *Men's Journal* m-a întrebat râzând dacă am pierdut multe meciuri de box când eram tânăr. Dar adevărul este că, de când m-a atacat câinele acela, nasul meu a rămas cam într-o parte.

Dacă bunicul Ted era foarte sever cu tata, bunica era și mai și. Ea avea nu doar reputația de a fi o adevărată figură, ci

era și intolerantă cu nesăbuințele. Iar nesăbuință era numele tatălui meu. Așadar, tata a crescut cu o reacție pe măsură la această educație serioasă și severă. Și a devenit un mucalit. Îmi amintesc că auzeam tot felul de povești: că turnase găleți de apă pe sora lui mai mare și pe noul ei iubit, după ce îi pândise de la fereastra dormitorului.

În multe privințe, tata nu s-a maturizat niciodată. Iar asta l-a făcut un tată minunat, un gentleman și un prieten. Și nici eu nu am avut ambiția să mă maturizez foarte devreme.

Îmi amintesc că odată, într-o excursie cu familia la schi în Alpi, glumele tatei ne-au pus într-o situație neplăcută. Eu trebuie să fie avut cam zece ani și am fost destul de entuziasmat când tatei i-a venit în minte o farsă care implora să fie pusă în practică, pe seama unei familii foarte serioase de elvețieni-nemți, care stătea în camera de lângă noi. În fiecare dimineață, familia respectivă cobora, mama îmbrăcată în blană din cap până-n picioare, tatăl într-un costum de schi strâmt și cu o eșarfă albă la gât și fiul lor ușor supraponderal și cu un aer de snob, cam de treisprezece ani, în spate, strâmbându-se aproape de fiecare dată la mine. La acel hotel se obișnuia să ți se aducă micul dejun în cameră, dacă atârnai de clanță un cartonaș care solicita așa ceva. Tata s-a gândit că ar fi amuzant să completeze cartonașul nostru și să scrie pe el 35 de ouă fierte, 65 de cârnați nemțești și 17 heringi. Numai că a pus cartonașul la ușa familiei vecine.

Era o idee prea bună să o ignore.

Nu i-am spus mamei, care s-ar fi enervat, dar am completat cartonașul râzând în hohote, iar înainte de culcare, ne-am strecurat afară și l-am atârnat de ușa lor.

La șapte dimineața i-am auzit cum trimit nervoși comanda înapoi. Așa că am repetat povestea și a doua zi. Și a treia zi. În fiecare dimineață, tatăl devenea tot mai nervos, până când, în cele din urmă, mama și-a dat seama ce făceam și m-a pus să mă duc să cer scuze. (Nu știu de ce eu a trebuit să îmi cer scuze, pentru că fusese ideea tatei, dar, probabil, mama crezuse că astfel nu o să avem probleme, eu fiind copil.) Oricum, am simțit că era o idee proastă să mă duc să mărturisesc și chiar așa a fost. Din clipa aceea, în ciuda scuzelor mele, am devenit ținta fiului lor.

Punctul culminant a fost în ultima seară, când eram pe hol, după o zi de schi, îmbrăcat doar cu pantalonii termali și un tricou. Grăsuțul cu coșuri a ieșit din camera lor și m-a văzut

trecând pe lângă el îmbrăcat, practic, cu colanți de damă. A arătat spre mine, m-a făcut fătălău și a început să râdă sarcastic, cu mâinile în șolduri, imitând o poziție de podium. În ciuda vârstei și a diferenței de statură dintre noi, am sărit la el, l-am pus la pământ și l-am lovit cât de tare am putut. Tatăl lui a auzit zgomotele, a ieșit din cameră și l-a văzut pe fiul său cu nasul plin de sânge, plângând isteric (și exagerat de teatral).

Asta chiar a pus capac, iar tatăl lui m-a împins în camera părinților mei și m-a pus să-mi explic comportamentul. Tata se abținea să zâmbească, dar mama a fost cu adevărat îngrozită, așa că m-am ales cu o pedeapsă.

În felul acesta s-a încheiat încă o minunată vacanță cu familia.

CAPITOLUL 10

Când am crescut, mătușa Mary-Rose și unchiul Andrew (un alt fost comandant de brigadă) veneau adesea și rămâneau la noi de Crăciun. Îmi amintesc cum odată tata (secondat de mine) le-a pus folie din plastic pe scaunul de la toaletă (o poantă nemuritoare). Dar nu a funcționat prea bine. Așa că tata a încercat altceva. Și, într-un final, după alte câteva glume nu prea bine primite, mătușa și unchiul au decis că era timpul să plece... mai devreme decât de obicei. Dar nu se gândiseră la faptul că tata le anticipase fiecare mișcare și le luase bujiile, astfel încât nu avuseseră ce să facă decât să stea în mașină, spumegând, cu bagaje cu tot, încercând să pornească motorul, iar și iar.

Totuși, ei ne-au fost mereu prieteni apropiați și, dacă privesc în urmă, au fost pentru mine o constantă minunată. Prețuiesc foarte mult prietenia lor. În ciuda glumelor lui, tata a simțit mereu la fel. Este dovada că cine se iubește se tachinează.

Educația spartană a tatei a făcut ca el să își dorească să facă lucrurile altfel. Iar dacă el a dus lipsă de înțelegere și de afecțiune, mie și Larei ni le-a oferit din plin. Mai presus de toate, tata și-a dorit să fie blând cu noi și a fost cel mai bun tată. Pentru asta îi sunt cât se poate de recunoscător și, în ciuda faptului că l-am pierdut prea de timpuriu, când aveam douăzeci și șase de ani, adevărul este că n-aș fi avut parte de o pregătire de viață mai bună decât cea pe care am primit-o prin exemplul lui.

A fost politician mai bine de douăzeci de ani, un parlamentar loial și harnic; dar niciodată nu a ajuns în eșalonul superior. Niciodată nu și-a dorit asta. Cel mai mult și-a dorit să fie apropiat de familie. Fără îndoială, și-a iubit munca și a făcut-o în așa fel încât să aducă o schimbare în bine în viețile oamenilor, dar ambiția lui nu a fost una lipsită de scrupule, cum se întâmplă de obicei în politică. Cred că, mai degrabă, cariera lui a fost cea de tată bun.

Îmi amintesc, de exemplu, de perioada din timpul școlii pregătitoare, când am fost selecționat în echipa de rugby, categoria sub nouă ani. Mai exact, am fost ales arbitru de linie, pentru că nu eram suficient de bun pentru a intra în echipă. În fine, era o zi rece și urâtă de iarnă și nu erau spectatori, lucru

cam neobișnuit. (De obicei, cel puțin câțiva băieți sau profesori veneau să vadă meciurile școlii.) În ziua aceea friguroasă, liniile de tușă erau pustii, cu excepția unei singure persoane. Tata, care stătea în ploaie și mă privea, pe mine, fiul său, care eram arbitru de tușă. Am fost foarte fericit să îl văd, dar m-am simțit și vinovat. Adică, nici măcar nu intrasem în echipă, iar el venise să mă vadă alergând în sus și în jos și fluturând un steag banal. Dar eram în al nouălea cer. Când s-a auzit fluierul de pauză a fost marele meu moment.

Am alergat spre teren, iar tata aplauda la linia de tușă. Viața e făcută din astfel de momente.

La fel, mi-l amintesc pe tata jucând în meciul de crichet al taților și fiilor. Toți ceilalți tați au luat jocul foarte în serios, dar al meu a venit cu o veche pălărie de safari, a luat bâta, s-a împiedicat și a tras peste poartă. Mi-a plăcut la nebunie latura amuzantă a tatălui meu și toți păreau să-l iubească pentru asta.

Iar faptul că eram lângă el mereu mă făcea să zâmbesc.

CAPITOLUL 11

Îmi amintesc clar, adolescent fiind, că am găsit o fotografie veche a tatei, de când avea șaptesprezece ani, proaspăt înrolat în Marina Regală. Arăta exact ca mine... dar mult mai inteligent și pieptănat cu cărare. Lângă această fotografie, în album, era o alta cu el cățărându-se, împreună cu camarazii lui din Marină, pe versantul nordic al Ben Navis: un loc înșelător, unde nu e bine să fii, dacă lucrurile nu merg cum trebuie. L-am întrebat despre poza aceea și mi-a spus cum căderea unei stânci aproape că l-a ucis, chiar în ziua aceea: un bolovan de mărimea unei mingi de baschet s-a desprins la șaptezeci de metri deasupra lui. I-a trecut pe lângă cap, la mai puțin de treizeci de centimetri, și s-a spart în mii de bucăți, pe o terasă de sub el. A simțit că în ziua aceea i s-a mai dat o șansă, că a fost un moment de grație și noroc. Mereu îmi spunea: „Niciodată să nu depinzi de momentele de noroc, ele sunt daruri, ci să ai întotdeauna un plan de rezervă.“ Vorbele lui mi-au folosit mult în ceea ce fac. Mulțumesc, tată, dacă poți citi asta, de acolo de unde ești.

Când eram copil îmi plăceau toate excursiile cu el.

Privesc retrospectiv și îmi dau seama că tata își regăsea libertatea în aventurile noastre, fie că galopa de-a lungul unei plaje de pe insula Wight, cu mine în urma lui, fie că se cățăra pe dealurile abrupte și pe stâncile de pe coastă. În acele momente mă simțeam cu adevărat aproape de el. Tot atunci am învățat să recunosc acea strângere, adânc în stomac, pe care unii o numesc frică. Îmi amintesc plăcerea de a face cu el alpinism, iarna. Mereu a fost o aventură, iar uneori s-a transformat în mult mai mult decât atât. Tata hotăra că trebuia nu doar să ne cățărăm pe o stâncă abruptă din calcar, de cincizeci de metri, ci și că parașutiștii nemți ocupaseră platoul de sus. Astfel, noi trebuia să ne cățărăm în tăcere și nevăzuți, apoi să aruncăm o grenadă spre ei, odată ajunși acolo. În realitate, aruncam o bucată de balegă spre o bancă goală din vârful stâncii. Genial. Un mod minunat de a petrece o zi ploioasă de iarnă, când ai opt ani (sau douăzeci și opt).

Îmi plăcea nespus să ne întoarcem acasă plini de noroi, gâfâind și un pic speriați. Am învățat să iubesc senzațiile produse de vânt și de ploaie pe fața mea. Mă făcea să mă simt bărbat, deși eram doar un băiețel. De asemenea, obișnuiam să

vorbim despre Everest, în timp ce ne plimbam pe câmpurile dinspre stânci. Îmi plăcea să îmi închipui că unele cățărări ale noastre erau chiar pe Everest. Mergeam precauți pe bucățile de stânci albe, imaginându-ne că erau gheață. Chiar eram convins că aș putea urca pe Everest, dacă ar fi fost lângă mine. Habar n-aveam ce însemna asta, de fapt, dar îmi plăcea să visez.

Acelea au fost vremuri minunate, magice. Comunicare. Intimitate. Amuzament. Și mi-e dor de ele și azi. Ce bine ar fi să am ocazia să mai fac asta cu el, măcar o dată. Cred că acesta este motivul pentru care îmi place atât de mult ca uneori să îi iau pe băieții mei la cățărări. Muntele creează legături puternice între oameni, fapt care mă atrage atât de mult.

Dar nu era vorba doar despre alpinism. Eu și tata ne duceam uneori la grajdurile de pe insulă și închiriam doi cai, cu zece lire, și călăream pe plajă, prin valuri. De câte ori cădeam pe nisipul ud și eram pe cale să izbucnesc în plâns, tata mă aplauda și îmi spunea că, încet-încet, devin cu adevărat călăreț. Cu alte cuvinte, nu poți deveni un călăreț bun până nu cazi și te ridici de câteva ori.

Asta înseamnă viața, pe scurt.

CAPITOLUL 12

Odată, când eram în Dartmoor, o zonă sălbatică a Angliei, în orice anotimp, stăteam la un motel mic și în fiecare zi făceam plimbări pe jos sau călare.

Era în toiul iernii, zăpadă, îmi amintesc și acum gerul. Fața mea tânără, de băiețel, resimțea frigul de parcă îngheța la propriu. Nu-mi simțeam deloc vârful nasului, ceea ce, pentru cineva ca mine (chiar și la zece ani), cu un nas mare, era un fenomen nou și înspăimântător.

Am început să plâng; de obicei, astfel reușeam să îi comunic tatei că era ceva serios și că aveam nevoie de atenția lui. Dar el mi-a spus doar să mă acopăr mai bine și „să merg mai departe, pentru că aceea era o expediție reală și nu avem timp de văicăreli. Disconfortul va trece“. Așa că am tăcut și s-a dovedit că a avut dreptate pentru că m-am simțit mândru că am rezistat. Momente ca acela m-au încurajat să cred că pot persevera, mai ales (și mult mai important), când îmi era frig și rău. Totuși, niciodată nu m-a obligat să fac ceva, dar aștepta mult de la mine, dacă îl însoțeam în astfel de aventuri. Pe măsură ce încrederea în mine a crescut, s-a amplificat și dorința de a face mai mult, de a merge mai departe, de fiecare dată cu un pic mai mult.

Am petrecut multe zile prostindu-ne în legătură cu plimbările cu barca. Mama fusese complet descurajată de tata în legătură cu asta, încă de la începutul căsniciei lor, din cauza a ceea ce ea numea obsesia lui legată de bărci. Totuși, eu iubeam asta și tânjeam după vremea rea și valurile mari. Chiar mi-am propus ca într-o bună zi să am barca mea cu motor; să pot să mă plimb cu ea și să mă joc cu motorul ei. Evident, o ambarcațiune adevărată ieșea din discuție, dar am construit una împreună cu tata: o bărcuță de canotaj, din lemn, aproape de trei metri, cu un motor de 15 cai putere, în spate. Nu era prea rapidă, abia reușea să țină pasul cu valurile, dar pentru mine era perfectă. Am instalat un sistem de cabluri improvizat, legat de un volan prins de banchetă, și i-am dat bătaie. Am pornit spre un mic golf aflat la câteva mile, unde urma să îi întâlnesc pe mama și pe tata. Eu am mers pe mare, ei pe jos. Mi-a plăcut nespus libertatea pe care am simțit-o, faptul că eram singur la cârma unei bărci.

Mereu l-am bătut la cap pe tata să mă lase să ies singur în larg cu barca veche a Larei. (Era o barcă de salvare fără cârmă,

foarte lată, care necesita o greutate mult mai mare decât cea a corpului meu de unsprezece ani.) Pur și simplu, tânjeam după provocare; după solitudine; după valurile mari. Îmi plăcea timpul petrecut singur, doar eu și natura, dar numai cât știam că tata era prin apropiere, să mă ajute în caz de nevoie. (Ceea ce se și întâmpla des.) Și m-am simțit în al nouălea cer când am revenit cu barca în port, ud până la piele, cu gura până la urechi, cu mâinile și mușchii încordați de la efortul de a ține piept vântului care adusese și celelalte ambarcațiuni înapoi în port. Am simțit că pot fi un pic altfel decât toți ceilalți de vârsta mea și că, dacă mă străduiam, puteam să mă lupt cu forțele naturii și să înving.

Aventura mi s-a părut cel mai firesc lucru din lume, simțeam că prind viață. M-a făcut să mă simt cu adevărat eu, pentru prima dată.

Când am crescut, iar lumea mea a devenit mai complicată și mai nefirească, am căutat tot mai mult acea stare pe care mi-o dăduse aventura. Pe scurt, când eram ud, plin de noroi și înghețat, mă simțeam minunat, iar când eram cu băieții, cu toți cei care încercau cu disperare să fie cool, mă simțeam mai ciudat și mai nesigur pe mine. Eram capabil să mă murdăresc, dar încercarea de a fi cool nu-mi reușea niciodată. Așa că am învățat să iubesc prima variantă și să mă feresc de ultima.

(Totuși, i-am acordat lui cool o șansă, adolescent fiind, când mi-am cumpărat cizme ascuțite și am ascultat heavy metal o iarnă întreagă. Numai că niciuna dintre acestea nu mi-a oferit satisfacție și le-am abandonat, considerându-le plictisitoare.) În schimb, mă îmbrăcam de obicei în cele mai rele (adică cele mai bune) și mai murdare haine, stăteam sub furtunul din grădină, mă udam bine – în decembrie –, apoi alergam pe dealuri. Localnicii mă credeau un pic nebun, dar câinelui meu îi plăcea, și mie la fel. Mă simțeam dezlănțuit, o senzație care mă atrăgea tot mai mult.

Odată, mă întorceam de la o astfel de alergare, plin de noroi, și am trecut pe lângă o fată de care îmi cam plăcea. Mă întrebam dacă o să fie atrasă de apariția mea. Cel puțin eram original. Numai că ea a traversat strada foarte repede și s-a uitat la mine ca la un ciudat. Mi-a luat ceva timp să încep să înțeleg că fetelor nu le plac mereu oamenii jerpeliți și plini de noroi. Iar ceea ce consideram eu că era natural, firesc și sălbatic nu era obligatoriu și sexy.

Lecție pe care încă o învăț.

CAPITOLUL 13

Odată, pe când aveam cam unsprezece ani, îmi amintesc cum un prieten de pe insula Wight m-a provocat să traversez portul la reflux, împreună cu el.

Cunoșteam reputația portului și știam că nu era o idee bună să încerc să înving nămolul. Dar părea și amuzant. Ei bine, să traversezi portul la reflux n-ar fi fost o mare realizare, doar că mâlul era genul cel mai rău, gros, adânc... pe scurt, a fost o idee cât se poate de proastă, încă de la început.

La mai puțin de zece metri de la mal mi-am dat seama că era o idee stupidă, dar, prostește, am continuat să înaintez. Desigur, până să străbatem o treime din distanță, eram blocați și vreau să spun cu adevărat blocați în nămol. Eram băgat până la piept într-un mâl negru, puturos și cleios.

Folosisem atât de multă energie în scurta distanță parcursă, încât eram complet imobilizați și chiar dădusem de belea. De fiecare dată când încercam să ne mișcăm, eram trași mai adânc și am avut senzația aceea groaznică de panică ce te cuprinde când îți dai seama că nu mai deții controlul.

Prin voia Domnului, s-au întâmplat două lucruri. În primul rând, am aflat pe pielea mea că, dacă încercam să înot la suprafața acelui nămol, reușeam să fac mici progrese. Mă rog, un fel de progrese. Așa că, încet, am încercat să ne întoarcem și, realmente, să ne croim drum cu unghiile spre mal, centimetru cu centimetru. Al doilea lucru care s-a întâmplat a fost că cineva de pe uscat ne-a văzut și a chemat o barcă de salvare. Acum mi-era clar că dădusem de belea, fie că reușeam să ajungem înapoi, fie că nu. Până să vină barca la noi, izbutisem să ne întoarcem la mal. Amândoi arătam ca niște monștri ieșiți din adânc. Am luat-o la fugă.

Inevitabil, mama a aflat ce s-a întâmplat, inclusiv despre barca de salvare trimisă după noi. Am fost pus, pe bună dreptate, să mă duc acasă la cârmaci, să îmi cer scuze și să mă ofer să lucrez pentru echipaj, drept pedeapsă. A fost o lecție bună: trebuie să îți cunoști limitele, să nu te arunci în nicio aventură fără să ai un plan de rezervă solid și să nu te lași târât de alții atunci când instinctele îți spun că nu e o idee bună.

Dincolo de acest ciudat dezastru, mi-am dat seama că, pe măsură ce creșteam, eram tot mai atras de ieșirile în natură.

Pentru că mama n-a fost niciodată foarte încântată de escapadele mele cu tata, în timp, aceste aventuri ale noastre s-au rărit, din păcate. În plus, singura dată, mai târziu, când am reușit să îl iau pe munții cei mari, a fost la vreun an după ce am trecut de selecția SAS. I-am propus să urcăm pe Brecon Beacons, pe niște vârfuri din sudul Țării Galilor, unde fusesem de multe ori în timpul marșurilor și testelor militare. Am aranjat ca sergentul Taff să îl aștepte pe tata în stația Merthyr Tydfil.

— Cum o să-l recunosc pe Taff? m-a întrebat tata.
— O să-l recunoști, i-am replicat.

Taff arăta exact ca un militar: scund, îndesat, tuns scurt și cu o mustață clasică de soldat, lungă și răsucită la capete. L-a luat pe tata și ne-am întâlnit cu toții la poalele Brecon Beacons. Pe munte era furtună. Am ajuns până la jumătatea drumului spre primul vârf, iar după ce am traversat un torent furios, care de obicei era doar un pârâiaș, am observat că nasul tatei sângera rău. Era palid și obosit, așa că am coborât. Am petrecut împreună câteva zile plăcute pe munte, dar când s-a întors acasă la mama, ea m-a acuzat că aproape l-am omorât și mi-a spus:

— S-a terminat cu „expedițiile mortale“.

Mi-am dat seama care fusese problema, el îi povestise doar partea rea a lucrurilor, iar cele spuse de ea însemnau doar că eu și tata rataserăm ocazia unor aventuri plăcute, după care el tânjise foarte mult.

Acum, că tata nu mai este, mi se pare trist faptul că nu am profitat mai mult de acei ani prețioși. Dar așa e viața, uneori.

Ultima aventură adevărată cu tata, pe când eram adolescent, a fost și cea care mi-a deschis apetitul pentru situații-limită de supraviețuire și, în ciuda pericolului, mi-a plăcut, pur și simplu. Această ultimă misiune a fost legată, probabil, și de interdicția mamei de a mai face escapade cu tata. Și, ca toate marile aventuri, a început atât de nevinovat...

CAPITOLUL 14

Eram într-o vacanță de familie în Cipru, să îi vizităm pe mătușa și pe unchiul. Unchiul Andrew era atunci comandant de brigadă al tuturor forțelor militare britanice de pe insulă și sunt sigur că, fiind o figură militară cu un grad atât de mare, se cam temuse de venirea noastră acolo.

După câteva zile pitit în garnizoană, el a sugerat, inocent, că poate ne-ar plăcea o excursie pe munte. Deja cunoștea răspunsul pe care eu și tata aveam să i-l dăm. Eram de acord. Munții Troodos sunt destul de mici, cu vârfuri acoperite de zăpadă, aflați în mijlocul insulei, iar soldații din Cipru se duc acolo la schi sau la antrenamente. Există câteva pârtii, dar iarna cele mai multe vârfuri sunt neumblate. Cu alte cuvinte, perfecte pentru o aventură.

Eu și tata am împrumutat din garnizoană echipament de schi militar și cizme și am petrecut o minunată după-amiază împreună, pe câteva dintre pârtiile cunoscute. Dar pârtiile amenajate pot fi destul de plictisitoare. Ne-am uitat unul la altul și ne-am zis să facem un scurt tur pe lângă ele. Mie mi-a surâs ideea, deși aveam doar... unsprezece ani.

Ocolul nostru printre copaci nu ar fi fost cine știe ce, dacă vremea nu s-ar fi înrăutățit brusc. Ne-a învăluit o ceață de munte deasă, care a redus vizibilitatea aproape la zero. Ne-am oprit și am încercat să bâjbâim după drumul înapoi la pârtie, dar nu am nimerit și, la foarte scurt timp, ne-am dat seama că ne rătăciserăm. (Sau am avut temporare îndoieli geografice, cum am învățat să numesc asta.) Eu și tata am făcut greșeala pe care o fac mulți în asemenea situații și am înaintat orbește, cu speranța deșartă că se va produce un miracol. Nu aveam hartă, busolă, mâncare, apă, telefon mobil (nici măcar nu apăruseră încă) și, sincer, nicio șansă să găsim drumul.

Eram candidații perfecți pentru un dezastru.

Să te târăști prin zăpadă, când ești mic, ud, obosit și ți-e frig nu e ușor. Iar minutele deveneau ore, iar orele începeau să se adune. Curând, s-a întunecat. Am continuat să mergem; tata era îngrijorat, îmi dădeam seama. El era obișnuit cu muntele, dar nu anticipase că vom face altceva decât niște ture de schi pe pârtie. Nu prevăzuse asta. Era o simplă greșeală, iar el știa. Am continuat să coborâm; în scurt timp, am ajuns în pădure, în zăpadă și mai mare. Apoi am dat de o bifurcație, în vale.

Dreapta sau stânga? Tata a zis stânga. Mie intuiția îmi spunea că trebuia să o luăm la dreapta. Tata insista pe stânga. Eu pe dreapta. El a cedat.

După mai puțin de două sute de metri, am găsit o urmă în zăpadă și am urmat-o. După un kilometru și jumătate am dat de un drum montan, iar după zece minute am făcut semn unei mașini care urca. Eram salvați, iar eu eram epuizat. Treizeci de minute mai târziu, mașina ne-a lăsat în fața garnizoanei. Era deja noapte, dar eu, brusc, mă simțeam plin de energie și de entuziasm. Oboseala dispăruse. Tata știa că făcusem alegerea corectă acolo sus. Dacă am fi ales stânga, încă am fi bâjbâit prin necunoscut. Eram foarte mândru.

De fapt, probabil că avuseserăm noroc, dar atunci am învățat încă o lecție valoroasă: ascultă vocea intuiției. Pentru că intuiția este gălăgia făcută de minte.

În timp ce înaintam printre barăci, am observat o agitație neobișnuită pentru ora aceea. În scurt timp, am aflat ce se întâmpla. Întâi a apărut un sergent, urmat de un alt soldat, după care am fost împinși în biroul ofițerului superior. Acolo era unchiul meu, în uniformă, cu un aer obosit și serios. Am început să zâmbesc. Tata la fel. Ei bine, eram bucuroși. Scăpaserăm de o moarte lentă, prin hipotermie, pierduți pe munte. Eram în viață. Entuziasmul nostru a fost contracarat de nemuritoarele cuvinte ale unchiului meu:

> — În locul vostru, n-aș zâmbi... Toți salvamontiștii armatei scotocesc munții după voi, pe jos și în aer, cu un elicopter de salvare. Sper că aveți o explicație bună.

Nu aveam, desigur. Fuseserăm nepăsători și avuseserăm noroc; dar asta e viața, uneori. Iar fraza „eu n-aș zâmbi dacă aș fi în locul vostru“ a intrat în folclorul familiei Grylls.

CAPITOLUL 15

Acestea au fost câteva dintre numeroasele momente plăcute. Dar viața nu poate fi doar distracție și astfel ajung la anii de școală. Ca băiat, am fost cât se poate de deschis spre lume și flămând de aventură, dar am și tânjit după dragoste și după un cămin. Acest lucru m-a făcut să fiu complet nepregătit pentru ce avea să urmeze.

Părinții mei au decis că cel mai potrivit lucru pentru un băiat englez era să fie trimis la o școală cu internat. Pentru mine, care aveam opt ani, era o idee nebunească. Adică, abia reușeam să îmi leg șireturile de la pantofi. Dar ei au considerat că acest lucru era cel mai bun pentru mine, astfel că, foarte bine intenționați, m-au trimis să trăiesc și să dorm departe de casă, iar eu am urât asta.

Când am oprit în fața porților mari ale școlii, am văzut lacrimi curgând pe obrazul tatei. Nu înțelegeam care parte a firii sau a dragostei considera că aceea era o idee bună. Cu siguranță, instinctul meu îmi spunea cu totul altceva. Dar ce știam eu? Aveam doar opt ani. Așa că am pornit în misiunea numită școală cu internat. Și cum poți să te pregătești pentru așa ceva?

Sincer, mi s-a părut foarte dificil; au fost câteva momente frumoase, de exemplu, când am construit vizuini în zăpadă, iarna, sau când am fost inclus în echipa de tenis, sau când am câștigat un nasture cu însemnele Marinei pe el, dar per ansamblu a fost un exercițiu de supraviețuire, doar învățai să te obișnuiești.

Să te obișnuiești cu teama era cel mai greu. Teama de a fi părăsit și teama de a nu fi șicanat, ambele erau foarte reale. Am învățat că nu pot să mă descurc prea bine singur cu niciuna din ele. Nu avea legătură cu școala în sine. De fapt, directorul și profesorii erau în majoritate amabili, bine intenționați și buni, dar, din păcate, asta nu făcea supraviețuirea mai ușoară. Am învățat de mic faptul că, dacă voiam să rezist acolo, trebuia să găsesc niște mecanisme de adaptare. Metoda mea era să mă comport urât și să învăț să mă bat, ca modalitate de a evita șicanele. Era și o modalitate de a evita să mă gândesc la casă. Dar e greu să nu te gândești la casă când tot ce îți dorești e să fii acolo. Îmi era teribil de dor de mama și de tata, iar în nopțile în care resimțeam asta și mai rău, încercam să-mi înăbuș lacrimile în pernă, când ceilalți

dormeau. De fapt, nu eram singurul care făcea asta. Aproape toți plângeau, dar cu toții am învățat să ne ascundem, iar cei care nu o făceau erau cei care o încasau.

Copil fiind, plângi doar până rămâi fără lacrimi și înveți să devii dur. Astăzi, întâlnesc mulți oameni care spun că școlile cu internat sunt o modalitate foarte bună de a-i căli pe copii. Îmi sună foarte cunoscut. Am fost mult mai călit înainte de școală. Învățasem să iubesc ieșirile în natură, să înțeleg sălbăticia și să pot mai mult. Când am ajuns la școală, brusc, am simțit doar frică. Iar frica te obligă să pari dur în exterior, dar te face slab pe dinăuntru. Iar asta era exact opusul a ceea ce cunoscusem în copilărie.

Tata mă învățase că era bine să fii amuzant, să fii simplu, să te simți în largul tău, dar și dur atunci când e nevoie. La școala pregătitoare am uitat lecția asta și am adoptat noi tactici de supraviețuire.

Iar la opt ani nu le alegi mereu pe cele mai bune.

CAPITOLUL 16

Îmi amintesc cum stăteam toți în dormitor și număram zilele (ca prizonierii!) până la următoarea permisie sau până la următorul weekend acasă. Doamne, dura atât de mult, iar gloriosul sfârșit de săptămână trecea atât de repede. Am simțit o nemărginită bucurie în ziua în care ne-am despărțit și i-am văzut pe mama și pe tata sosind primii, iar tata și-a lipit nasul mare de fereastra clasei și s-a strâmbat. A fost jenant, dar divin. În schimb, duminică seara, la întoarcere, a fost o adevărată tortură. Mai bine dau testele SAS în fiecare zi... și nu e ușor, credeți-mă.

Se pare că tatei îi era și mai greu decât mie să mă lase din nou la școală, iar asta era un fel de consolare. Dar îmi și sporea confuzia, nu înțelegeam de ce o făceau. Dar ce mă speria mai mult decât să fiu departe de casă erau bătăușii. Câțiva băieți complet inocenți păreau să fie mereu țintele a vreo doi inși care se luau de ei. Le făceau viața un iad, cu adevărat. Nu doar fizic, ci și emoțional; sistematic, își intimidau victimele și le șicanau fără încetare și fără milă. M-au făcut să detest șicana, adult fiind. De câte ori mă confruntam cu ea, mă enervam.

Am avut noroc să evit să fiu subiectul șicanelor, dar am învățat să mă fac mic și să stau deoparte. Iar asta duce la emoții negative pentru un copil. Asemenea celor mai multe temeri pe care le purtăm cu noi în viață, ele se bazează pe ceea ce se putea întâmpla, mai degrabă decât pe ceea ce s-a întâmplat.

Dar, cu excepția șicanelor și a absenței părinților, școala cu internat nu era chiar rea și, sincer, am fost norocos să am parte de o educație foarte bună. Directorul și soția lui erau adevărate comori, le păsa sincer de fiecare dintre băieți și aveau grijă de toți. Dar o școală este o școală, iar cele mai importante lucruri se întâmplă când profesorii stau cu spatele. Partea bună este că am învățat mult mai mult decât cum să mă feresc de șicane. Am fost încurajați să fim oameni adevărați, cu preocupări reale. Ni s-a dat voie să mergem cu cortul în pădure, cu prietenii, iar profesorii mai închideau un ochi atunci când ne furișam să încropim tabere secrete, în afara limitelor admise. Organizam campionate de castane[1], pentru care țineam castanele în oțet, cu săptămânile, să se întărească, iar concursul trimestrial de tenis de masă îl tratam de parcă era chiar Wimbledonul.

În fiecare sâmbătă seara, întreaga școală se aduna pe hol, stăteam cocoțați pe bănci și ne uitam la un film clasic despre al Doilea Război Mondial, după care fiecare primea câte un baton de ciocolată, recompensa noastră săptămânală. Eu o rupeam în bucăți, să mănânc din ea cât mai multe zile. Toate astea au fost foarte amuzante. Parcă trăiam într-un alt secol și sunt sigur că școala intenționa să simțim asta. Era ceva de modă veche, în cel mai bun sens.

Iarna, patinam pe lacul înghețat, a cărui gheață era testată de bietul profesor de latină, de pe o scară orizontală, iar mie îmi dădeau voie să alerg, indiferent de vreme și asta mi-a plăcut mereu. Iar sloganul „Sănătos și în siguranță“ era sănătos ținut la distanță.

Dar, mai presus de toate, am fost învățați să avem grijă unul de altul și să gândim în perspectivă, iar acestea sunt aspecte vitale, pentru care le sunt recunoscător și astăzi.

La finalul celor cinci ani de școală pregătitoare, totuși devenisem cam obraznic și, odată, împreună cu câțiva amici, mi-am forțat un pic norocul. Am fost prins cu niște cutii de bere în pantofii de rugby, cu țigări sub pernă și încercând să intru în casa directorului adjunct, să fur trabucuri. Directorul ne-a spus clar:

— Ajunge. Încă o chestie ca asta și o să zburați cu toții.

Paharul s-a umplut când am fost prins sărutând-o pe fiica altui director, cel al unei școli la care am stat când ne întorceam dintr-o excursie. Ironia a fost că vina nu mi-a aparținut doar mie.

Cincisprezece dintre noi dormeam pe podeaua sălii de sport din acea școală, iar în seara respectivă eu pusesem ochii pe fiica adolescentă a directorului, care se tot uita la noi. Noaptea, ea s-a strecurat în dormitorul nostru, pe întuneric. (O fată curajoasă, dacă s-a aventurat într-o încăpere în care erau cincisprezece băieți.) Apoi s-a oferit să se sărute cu unul dintre noi. Mâna mea s-a ridicat ca o rachetă, ea a venit direct spre mine și și-a pus gura pe a mea. Având treisprezece ani, nu știam că poți să respiri și să săruți în același timp, așa că, treizeci de secunde mai târziu, a trebuit să mă eliberez, chinuindu-mă să trag aer în piept. M-a privit ca pe un ciudat și a luat-o la fugă. Dar a fugit direct în brațele tatălui ei, care patrula pe acolo, și, desigur, a mințit cum că noi am fi ademenit-o în dormitor, iar eu aș fi încercat să o sărut! Asta a pus capac. Mi s-a cerut politicos să părăsesc școala, împreună

cu alți câțiva care îmi fuseseră alături în cele mai multe dintre ghinioane.

Cum se apropia finalul semestrului, înainte de vacanța de vară, nu bine ne-au exmatriculat, că am fost chemați înapoi. Cumva, toți părinții noștri se întâlniseră și căzuseră de acord că cea mai potrivită pedeapsă ar fi fost să ne trimită înapoi la școală, după încheierea semestrului, să petrecem acolo o săptămână din vacanța de vară, copiind texte din manualul de latină.

Și a funcționat.

Pentru mine, a fost ultima picătură. Am părăsit școala pregătitoare cu hotărârea că niciunul dintre copiii mei nu va fi obligat să facă ceva ce nu vrea și că îi voi ajuta să crească fără frică.

Oare o școală publică nu ar fi fost mai rea? m-am întrebat.

Cel puțin acolo nu ar fi existat fiice desfrânate ale directorilor, care să mă pârască.

CAPITOLUL 17

Colegiul Eton are ciudata faimă de a fi cea mai cunoscută școală de pe planetă; iar asta îl face nu doar privilegiat, ci și intimidant. Dar, la fel ca în majoritatea cazurilor, depinde ce faci. În cazul meu, da, m-a speriat, dar în multe feluri mi-a prins bine. Spre deosebire de multe școli publice, Eton are mult mai multe în comun cu o universitate decât cu un liceu. Îți oferă libertate, atât timp cât dovedești că meriți astfel de libertăți. Mi-a plăcut asta. M-am simțit plin de putere și liber să explorez și să perseverez în aspectele la care eram bun.

Dar nu a fost așa de la început.

Eton era unul dintre cele mai intimidante locuri pentru un băiat agitat, în vârstă de treisprezece ani. Eram entuziasmat, dar speriat. (M-am obișnuit cu astfel de emoții, datorită expedițiilor și misiunilor mele, dar la vremea aceea erau ceva nou pentru mine.) Factorul compensator a fost faptul că nu eram singurul care se simțea astfel. Am fost destul de norocos să intru într-o „casă“ populară, cu oameni amuzanți, iar asta a schimbat totul pentru mine.

Foarte repede, mi-am făcut câțiva prieteni buni, care mi-au rămas apropiați și astăzi. Dar sunt prietenii formate în tranșee, ca să zic așa, și nimic nu ajută la legarea unei amiciții la fel de mult ca înfruntarea sau evitarea împreună a șicanelor.

E uimitor cât de mic și de neînsemnat poți să te simți când apari la Eton ca boboc. Cei mai mari ți se par niște zei. Niște uriași care se bărbieresc, se masturbează și sunt mânați de testosteron. Fiecare „casă“ este formată din cincizeci de băieți care devin apropiați de-a lungul anilor, de la treisprezece la optsprezece ani. Cu toții locuiesc în acea casă. La început, fiecare boboc este chemat separat în camera principală a seniorilor (numită bibliotecă) și pus să parcurgă o serie de ritualuri ciudate, stabilite de băieții mai mari, de toanele și de perversiunile lor. Unul câte unul, am fost convocați acolo. Eu am fost printre primii. Acesta a fost un lucru bun, pentru că seniorii nu erau încă în vervă. Am scăpat relativ nevătămat, a trebuit doar să arăt cum săruți franțuzește o sticlă de lapte. Cum sărutasem o singură persoană în viața mea (pe fiica directorului de la școala pregătitoare, cu câteva luni în urmă, iar acela fusese un dezastru total), nu prea i-am arătat respectivei sticle cine știe ce. Seniorii s-au plictisit repede cu

mine și am fost lăsat în pace, am primit undă verde și am fost acceptat.

La scurt timp, m-am obișnuit și nu mi-a mai fost atât de dor de casă cum mi-a fost în școala pregătitoare. Slavă Domnului! Am înțeles că, având suficient timp liber și fiind încurajat să îl ocup cu ce mă interesa, puteam avea parte de noi aventuri. Împreună cu niște prieteni, am început să ne cățărăm în uriașii copaci bătrâni din împrejurimi, să ne croim drum printre crengi, astfel încât să putem sări dintr-un arbore în altul, mult deasupra solului. Era genial. Am încropit un adevărat bârlog în stilul Robin Hood, cu leagăne din crengi, cu scripeți și frânghii care ne ajutau să ajungem până în vârf. Am traversat Tamisa pe niște grinzi puse deasupra unui pod de cale ferată, am construit o plută din polistiren și chiar o barcă, dintr-o cadă veche. (Din păcate, aceasta s-a scufundat, pentru că a intrat apă prin gaura de scurgere. De reținut: testează pluta înainte de a porni cu ea pe râuri adânci.)

Am spionat niște franțuzoaice frumoase, care lucrau la bucătărie, și chiar ne-am instalat pe acoperiș, să le urmărim când plecau spre casă. În zadar am încercat să intrăm în vorbă cu ele, când treceau pe acolo.

Printre multe astfel de bufonerii, trebuia să învățăm din greu și să ne îmbrăcăm în haine ridicole, o ținută formată din frac și vestă. Asta a trezit în mine arta de a face ca hainele bune să arate zdrențăroase, iar de atunci îmi place să port haine de calitate cu aspect neglijent. Ba chiar m-am ales cu porecla Demodatul, pe care mi-a dat-o directorul adjunct. În limbajul de la Eton, asta se traduce cam așa: Cineva care nu e bun de nimic, cu un aspect neglijent.

CAPITOLUL 18

Conducerea școlii a refuzat să fie mai blândă cu noi în privința ținutei și ne-a impus să purtăm sacou și cravată chiar și atunci când mergeam să ne plimbăm prin orașul vecin, Windsor. Așa am devenit ținte principale pentru mulți localnici cărora le plăcea să facă haz de marțafoii de la Eton. Odată, făceam pipi în toaleta de la McDonald's, în Windsor, care era undeva jos, în spatele restaurantului. Tocmai ieșeam de la bărbați, când ușa s-a deschis larg și au intrat trei tipe cu aer agresiv. Arătau de parcă descoperiseră aur, când au dat cu ochii de mucosul pipernicit, îmbrăcat în sacou de Eton, iar în sufletul meu am știut că dădusem de belea, singur fiind. (Între timp, prietenii mei mă așteptau sus. Ce folos că erau acolo?) Am încercat să mă strecor pe lângă gagici, dar m-au împins la perete și s-au pus pe râs. Apoi au început să discute despre ce ar putea face cu mine. Să îl băgăm cu capul în toaletă, a fost o primă propunere. (Ei bine, deja am avut parte de asta de multe ori, la Eton, m-am gândit.) Deocamdată, era OK. Apoi au propus ca întâi să facă treaba mare. Începeam să mă îngrijorez. Apoi a venit lovitura:

— Să-i radem pubisul!

Eh, și nu există jenă mai mare pentru un adolescent decât să se descopere că nu avea ce să razi. Iar eu nu aveam. Până aici! M-am repezit în direcția lor, le-am izbit de perete, am luat-o pe lângă ele, m-am strecurat pe ușă și am fugit. Au venit după mine, dar odată ce am ajuns la etaj am știut că sunt în siguranță. Împreună cu prietenii mei, am așteptat până când am fost siguri că tipele au plecat, apoi, precauți, ne-am furișat pe pod, înapoi la școală. (Cred că am așteptat, de fapt, vreo două ore, să fim siguri. Frica te învață să fii foarte răbdător.)

Au mai fost câteva incidente care, în cele din urmă, m-au determinat să învăț karate și aikido, două tipuri de arte marțiale care se predau la Eton. În unul dintre acele incidente a fost implicat și un băiat din clasa a șasea, din casa noastră. Nu îi voi da numele, deși ar merita, pentru că, probabil, acum este un respectabil om de afaceri, cu familie. Dar, la vremea aceea, era rău, agresiv și bine făcut. Avea o privire sălbatică, iar după o repriză de inhalat avea tendința să o ia razna. Venele de pe brațe, gât și frunte arătau de parcă erau gata să-i explodeze și avea prostul obicei să anunțe că era nervos suflând într-un corn, pe care habar n-am de unde naiba îl avea.

O vreme, țintele lui am fost eu și vecinul meu, Ed, iar când auzeam cornul, știam că era timpul s-o ștergem. Odată, îmi amintesc că l-am auzit sunând din corn, iar eu și Ed am fugit în camera mea, căutând disperați un loc unde să ne ascundem. Am deschis dulapul din bucătărie, ne-am înghesuit înăuntru și... am sperat din tot sufletul că nu ne va găsi. Cornul s-a apropiat tot mai mult, apoi s-a auzit ușa trântită și s-a făcut liniște. Ne-am ținut respirația, până când sălbaticul a întors camera cu susul în jos, gâfâind și înjurându-ne printre dinți. În cele din urmă, s-a oprit, pentru un moment. Apoi am auzit pași aproape de dulap. O altă pauză. Apoi ușa dulapului s-a deschis și ne-am trezit că ne holbam în ochii nebunului. Am țipat. Ne-a apucat de capete și ni le-a lovit unul de altul, după care nu-mi amintesc foarte clar ce s-a întâmplat. Ne-a azvârlit prin cameră și a terminat prin a ne ține atât de strâns sub brațele lui uriașe, încât am fost sigur că umărul meu se va rupe. Într-un final, plictisit, ne-a tras câte un șut, să ne demonstreze că știe karate, apoi a plecat. Până aici, mi-am zis, trebuie să învăț să mă apăr cum trebuie.

În afară de momentele ciudate ca acesta și de alte câteva ocazii în care am ajuns cu capul în toaletă, oh, și în afară de faptul că în mod regulat eram atârnat de boxeri pe ușă, zilele îmi erau destul de ocupate.

Diferența dintre frica și șicanele de la Eton și ceea ce se întâmplase la școala pregătitoare era că aici cel puțin nu trebuia să înfrunt acei demoni singur. În general, mai era cineva cu care împărtășeam astfel de experiențe negative. Acum, eu și amicii mei încasam împreună tirurile din tranșee.

Și, cumva, mie mi-au priit toate aceste ghinioane.

CAPITOLUL 19

Cât de repede am putut, m-am înscris la cluburile de karate și de aikido și am realizat că îmi plac spiritul artelor marțiale, concentrarea, prietenia și, mai presus de toate, învățarea unei arte ce necesită folosirea inteligenței mai mult decât a puterii, a tehnicii mai mult decât a forței. Și m-am ținut de ele. Secretele învățării artelor marțiale: timpul și motivația, iar eu, categoric, aveam motivația, din cauza cornului.

Câțiva dintre prietenii mei s-au înscris și ei și ne-am dus împreună la primele cursuri. De fapt, ei erau mult mai buni decât mine, când am început, mai puternici, într-o formă fizică mai bună și mai flexibili. Dar, în câteva săptămâni, au început să se retragă.

Uneori, era greu, duminica dimineața, când toți ceilalți jucau tenis de masă sau se uitau la televizor, iar eu trebuia să ies în întunericul rece al iernii și să mă duc să o încasez, timp de două ore, de la vreun maestru de arte marțiale maniac. Dar am continuat să merg și cred că am avut ceva de Forrest Gump în privința asta: am rămas blocat și mă bucur că am făcut-o.

Într-o vară, am avut ocazia să particip la turneul echipei de karate a Marii Britanii în Japonia. A fost un vis devenit realitate. Îmi amintesc că am fost dus de mama la autogara din Londra și i-am făcut neliniștit cu mâna, în semn de rămas-bun. Eram îmbrăcat îngrijit, cu sacou și cravată, cu ecusonul echipei de karate cusut cu grijă pe rever. Autogara era plină de membrii echipei, veniți din toată Anglia. Pe niciunul dintre ei nu îl cunoșteam dinainte. Îndată am observat că toți erau mai mari, mai duri și mai gălăgioși decât mine, iar asta m-a cam speriat. Japonia mi se părea înspăimântător de departe. Am tras aer în piept și m-am așezat, cu senzația că eram foarte mic și neînsemnat.

Echipa era un amestec divers de experți în karate, de la șoferi de taxi din Londra la luptători profesioniști. (Singurul băiat de la Eton care mai fusese selecționat era Rory Stewart, mai târziu parlamentar devenit cunoscut pentru călătoriile lui în Afghanistan și pentru faptul că a ajuns să conducă o provincie din Irakul ocupat, la doar treizeci de ani.) Va fi o călătorie interesantă, mi-am zis.

Dar nu aveam de ce să mă tem.

Echipa m-a luat sub aripa ei, fiind cel mai tânăr, iar când am ajuns în Tokyo, adolescent departe de casă fiind, am avut impresia că abia atunci mi s-au deschis ochii. Ne-am îndreptat spre zona muntoasă din apropiere de capitală și ne-am instalat într-o tabără de pregătire.

Acolo am început să ne antrenăm cu Sensei Yahara, unul dintre cei mai veneraţi experţi în karate din întreaga lume. În fiecare seară, dormeam pe podea, în căsuțe japoneze din lemn, iar ziua învățam cum să luptăm, de-adevăratelea și dur. Antrenamentul a fost mai riguros și mai solicitant decât orice întâlnisem până atunci. Dacă pozițiile sau posturile noastre nu erau perfecte, primeam o lovitură zdravănă cu bastonul din bambus. Am învățat rapid să nu fim leneși, nici măcar atunci când eram obosiți.

Seara, când terminam antrenamentele, eu coboram pe jos trei kilometri, până la o căsuță de la marginea drumului, și cumpăram pâine japoneză, un fel de pâine dulce, făcută cu lapte, pe care o mâncam încet, pe drumul de întoarcere spre tabără. Apoi făceam baie în apa fierbinte a izvoarelor vulcanice naturale, ca să-mi relaxez mușchii. Îmi plăcea la nebunie.

Când ne-am întors la Tokyo, am asistat la un antrenament privat al primilor douăzeci de karatiști din lume. A fost ceva foarte intens. Rapid, brutal și totuși poetic, prin mișcările lor. Am simțit și mai multă pasiune decât până atunci.

Într-o bună zi voi fi la fel de bun ca ei, mi-am jurat.

Nu voi uita niciodată ziua în care am primit centura neagră și mândria pe care am simțit-o. Am așteptat ziua aceea timp de trei ani, iar pentru acei trei ani am dat tot: antrenament de cel puțin patru sau cinci ori pe săptămână, cu religiozitate. A sosit și ultimul examen, iar mama a venit să mă vadă. Nu-i plăcea să mă urmărească luptând. (Spre deosebire de colegii mei de școală, care găseau o plăcere ciudată în lupte, plăcere care devenea tot mai mare, pe măsură ce eu deveneam mai bun.) Dar mama avea un obicei prost. În loc să stea la balconul cu vedere spre sala unde aveau loc examenele și luptele de arte marțiale, ea stătea jos, printre toți ceilalți care căutau un loc de unde se vedea bine. Acum, nu mă întrebați de ce. Ea spunea că nu suporta să mă vadă lovit. Dar nu am reușit să înțeleg de ce nu rămânea afară, dacă acela era motivul. Totuși, am învățat că minunata mea mamă nu prea avea logică, dar avea un suflet mare și mereu am iubit asta la ea.

În fine, a venit ziua cea mare. Am parcurs toate etapele și kata-urile și a venit momentul pentru kumite, adică partea de luptă pentru centura neagră. Europeanul mare maestru Sensei Enoeda trebuia să delibereze. Eram deopotrivă entuziasmat, cât și speriat. A început lupta. Eu și adversarul meu (un as în rugby, de la un liceu din apropiere) am făcut schimb de pumni, blocaje și lovituri cu picioarele, dar nimic deosebit. Brusc, m-am trezit împins într-un colț și, din instinct (sau disperare), m-am lăsat în jos, m-am răsucit și am lovit capul adversarului meu cu pumnul. A căzut. Pentru mine, nu era ceva bun. Însemna lipsă de control. Pe deasupra, pur și simplu, nu trebuia să-ți pui adversarul la pământ. Ideea era să câștigi prin folosirea loviturilor de semicontact, rapide și tehnice, prin care îți lovești oponentul, dar nu îl rănești. Am tresărit, m-am scuzat și l-am ajutat să se ridice. Apoi m-am uitat spre Sensei Enoeda, așteptând să văd o privire dezaprobatoare, dar el părea mulțumit. Avea privirea unui copil care primește un cadou neașteptat. Presupun că luptătorului din el i-a plăcut, astfel că am trecut proba și am primit centura neagră.

Niciodată nu m-am simțit atât de mândru ca atunci când, în sfârșit, am purtat centura aceea, după ce îmi croisem drum spre ea parcurând toate etapele: centurile galbenă, verde, portocalie, mov, maro și așa mai departe. Reușisem singur, muncisem din greu, iar drumul spre centura neagră nu îl poți cumpăra.

Îmi amintesc că instructorul nostru de arte marțiale mi-a spus că nu e vorba despre centuri, ci despre spirit; și i-am dat dreptate... totuși, nu m-am putut abține să dorm cu centura mea neagră, în acea primă noapte.

Oh, iar șicanele au încetat.

CAPITOLUL 20

La finalul perioadei petrecute la Eton, eram unul dintre cei mai tineri posesori de centură neagră doi dan din țară. De asemenea, am început să învăț aikido, care mi-a plăcut foarte mult, fiind bazat mai mult pe tehnici de eschivare, comparativ cu loviturile din karate. Dar, ca adolescent, eram atras de partea de contact fizic din karate.

După școală și în timpul petrecut în armată nu am mai făcut săptămânal antrenamentele de karate, mai ales pentru că mereu eram foarte obosit, după unele exerciții militare. Perspectiva unui antrenament brutal în plus era prea mult pentru mine. În schimb, m-am ținut de arte marțiale – ninjutsu și aikido – și de yoga, de câte ori am putut. Toate sunt mai puțin dure decât karate și le percepi ca pe un proces de formare, până ajungi cu ele la stadiul de artă. Iar în acest proces eu sunt încă la început. Și totul a pornit de la acel corn și de la antrenamentele de duminică seara.

Singura poveste legată de karate, din perioada școlii, care mai merită spusă, este dubioasa mea pretenție de a-i fi tras una autorului unui genocid. Prințul încoronat Dipendra al Nepalului a fost elev la Eton în aceeași perioadă cu mine și îi plăcea să practice karate. Uneori, ne antrenam împreună și, în multe sensuri, mi-a devenit prieten bun, în ciuda faptului că, la acea vreme, era un personaj neobișnuit. Totuși, lupta cu el necesita un anumit respect, pentru că era, în fond, membru al unei familii regale și un fel de zeu în țara lui. Acestea fiind spuse, era și destul de dur, pe lângă faptul că era mai mare și mai puternic decât mine. Așa că m-am simțit liber să dau ce e mai bun din mine.

Odată, o lovitură directă cu piciorul din partea mea, care țintea spre stomacul lui, a ricoșat și l-a nimerit în vintre.

Ah.

Toate scuzele mele nu l-au ajutat să meargă cum trebuie cam o săptămână. Vreo zece ani mai târziu, întors în țara lui, a luat-o razna de tot și, într-o criză de furie pe fond de droguri și alcool, a împușcat aproape întreaga familie regală, în timp ce erau la cină.

A fost cel mai întunecat moment din Regatul Nepalului.

CAPITOLUL 21

Faptul că am practicat karate m-a ajutat să îmi forțez limitele fizice, iar această provocare mi-a prins bine. Și mi-am dorit mai mult. Am început să alerg, dar nu în mod obișnuit. Umpleam un rucsac cu greutăți și alergam noaptea, pe distanțe lungi, leoarcă de transpirație. M-am forțat din greu, uneori până când vomitam. Mi-am explorat limitele, iar asta m-a făcut să mă simt viu. Niciodată nu am fost cel mai rapid, cel mai puternic sau cel mai bun la ceva, dar asta nu a făcut decât să mă stârnească. Aveam un fel de foame să mă forțez, și așa am aflat că pot merge foarte departe, când era nevoie. Nu știu exact de unde venea o asemenea foame, dar o aveam. Am numit-o „focul".

Poate căutam o identitate în această lume nouă și mare. Poate că era frustrarea din anii copilăriei; dar știam că începeam să fiu în stare să fac diverse lucruri pe care nimeni altcineva din școală nu putea să le facă, iar asta mă făcea să mă simt bine. Unul dintre aceste lucruri era alpinismul. Și nu doar alpinismul normal. A început să-mi placă să mă car noaptea pe cele mai înalte clădiri de la școală și pe turlele bisericilor. Îmi plăcea la nebunie. Exploram toate zonele interzise și știam că eram mai rapid și mai agil decât cei din serviciul de gardă al școlii.

Îmi amintesc cum într-o noapte am încercat să mă urc pe cupola bibliotecii, care era la o înălțime de vreo patruzeci de metri, deasupra unei clasice clădiri uriașe. Cupola era alunecoasă ca marmura, dar avea și un fel de șanț prin ea, pe unde treceau cablurile de curent.

Sir Ranulph Fiennes, pe vremea când era elev la Eton, se luptase și el cu problema escaladării acelei cupole, iar în final reușise, improvizând o scară din cleme din lemn, pe care le împrumutase din tâmplăria școlii. Știam că era posibil să urc fără astfel de ajutoare doar dacă acele cabluri mi-ar fi suportat greutatea.

Noaptea primei ascensiuni era senină, cerul plin de stele, iar eu mergeam sprinten din grădină în grădină, peste ziduri, pe alei și printre ramurile copacilor, pentru a ajunge în spatele clădirii. Eram însoțit de un complice, de bunul meu prieten Al. O serie de acoperișuri, apoi jgheaburile și am ajuns la mai puțin de cincisprezece picioare de acoperișul bibliotecii, unde începea cupola. Dar, pentru a urca pe acoperiș, la vreo

douăzeci de metri mai sus, însemna să ne cățărăm mai întâi pe un pervaz clasic, îngust, ieșit în afară. Trebuia să stăm în picioare, într-un echilibru precar, pe un jgheab îngust, apoi să sărim, pentru a ne prinde de pervazul îngust, după care să ne balansăm întreg corpul, pentru a ajunge sus. Ne-au trebuit ceva curaj și sânge-rece, fiind vorba despre o asemenea înălțime. Un pas greșit și am fi plutit direct până la betonul de sub noi.

Încercând să împiedice astfel de ascensiuni, cei de la securitatea școlii au pus sârmă ghimpată în jurul marginii acoperișului. (Probabil că asta s-a întâmplat după escapadele lui Ran Fiennes.) Dar, sârma ghimpată m-a ajutat să mă cațăr. Mi-a oferit un obiect în plus de care să mă țin. Odată ajuns pe acoperiș, a început urcușul în sine. Identificarea punctului de unde pornea cablul a fost partea ușoară, iar partea grea abia a urmat. Mi-a susținut greutatea; și am avut o mare satisfacție să urc în micul turn al clopotului, luminat de lumina lunii, și să-mi încrestez inițialele, BG, lângă RF, adică Ran Fiennes.

Asemenea momente mi-au oferit o identitate. Nu mai eram doar un elev oarecare, eram pe deplin viu, eram eu, îmi foloseam îndemânarea la maximum. Iar în clipele respective mi-am dat seama că, pur și simplu, iubesc aventura. Probabil, atunci am descoperit că lucrurile la care mă pricepeam erau oarecum neobișnuite, dar, în același timp, simțeam în stomac o senzație care îmi spunea: Bravo, Bear, bravo!

Complicele meu n-a reușit să treacă de sârma ghimpată, dar m-a așteptat răbdător jos. Mi-a spus că a fost o experiență greu de privit, iar asta m-a făcut să simt că a fost și mai grozav. La întoarcere, am trecut în tăcere prin una dintre grădinile liceului și am traversat jumătate din următoarea. Ne ascunseserăm în spatele unui tufiș, pe la jumătatea gazonului casei directorului, așteptând să parcurgem ultima porțiune. În camera profesorului era lumină, probabil că era el, corectând lucrări. Dar în clipa aceea a decis că era momentul să-și scoată câinele afară. Animalul ne-a simțit imediat și a luat-o razna, iar profesorul a pornit în fugă spre noi.

Momentul deciziei.

— Fugi, am șoptit, și am luat-o la fugă amândoi, spre celălalt capăt al grădinii.

Din păcate, profesorul respectiv s-a întâmplat să fie instructorul de cros al școlii și nu era chiar lent. A zbughit-o după noi. Un zid înalt de trei metri era ultimul obstacol, dar l-

am sărit amândoi din prima, mânați de adrenalină. Profesorul era alergător, dar nu și alpinist, așa că am scăpat la mustață de el și am dispărut în noapte. Am trecut peste un ultim jgheab și am intrat pe fereastra mea deschisă. Misiune îndeplinită.

Toată ziua următoare nu m-am putut abține să zâmbesc.

CAPITOLUL 22

La școală m-am ales cu încă o poreclă (pe lângă Ursul, pe care o aveam de când eram mic, datorită surorii mele, Lara): Maimuța. Cel care mi-a dat-o a fost Stan și cred că venea de la plăcerea mea pentru cățărat pe clădiri și în copaci. Indiferent dacă mi se spunea Ursul sau Maimuța, nu mă deranja, mai ales că nu prea îmi plăcea numele meu adevărat, Edward, care părea atât de bățos și de plictisitor. Pentru mine erau bune amândouă și am rămas cu ele și în viața de adult.

În timpul perioadei petrecute la Eton, am avut nouă aventuri nocturne și mi s-a dus vestea. Ba chiar m-am gândit să organizez excursii și să iau bani pentru asta. Îmi amintesc cum odată am încercat să traversăm întreg orașul Eton prin vechile canale. Am găsit un grilaj sub un pod, pe unde se ajungea la niște conducte din cărămidă, înalte cam de un metru și jumătate, conducte care treceau pe sub străzi. Ne-a trebuit ceva curaj să le explorăm, fiind complet întunecate și fără să avem idee unde naiba duceau, în plus, mirosul era îngrozitor.

Am luat un pachet de cărți de joc și o torță și am băgat câte o carte în fiecare crăpătură, la fiecare zece pași, să marchez drumul. În cele din urmă, am găsit un capac ce putea fi ridicat și ne-am trezit afară pe o alee în apropierea locuinței private a directorului. Asta mi-a plăcut. Îmi amintesc cum glumeam: „Toate mizeriile pornesc de aici.“

Dar am încercat și să organizez unele aventuri legale și, împreună cu Mick Crosthwaite, viitorul meu tovarăș de ascensiuni pe Everest, am ajutat la renașterea clubului de alpinism al școlii. Marele atu al celor de la Eton este că încurajează pasiunile, oricât de nebunești ar fi ele. De la colecționarea de timbre la clubul de brânză și vin, de la alpinism la jonglerii, dacă există dorință, școala e acolo să te ajute. La Eton, simțeai intoleranță doar în două privințe: lenea și lipsa de entuziasm. Atât timp cât te preocupa ceva, aproape toate celelalte delicte erau scuzabile. Mi-a plăcut asta: nu doar că susținea sportul, ci încurajau și individul, iar în viață asta contează mult mai mult.

Așa că Eton m-a ajutat să mă înscriu la selecția pentru Potential Royal Marines Officer, la doar șaisprezece ani. Era un curs destul de obositor, de trei zile de alergări fără sfârșit, marșuri prin noroi, cu echipamentul în spate, raiduri, teste de mers pe sârmă (sunt bun la astea!) și abilități de conducere. La

final, abia am trecut și am fost printre cei trei, din douăzeci și cinci, al căror raport spunea: „Aprobat pentru selecția ca ofițer – Grylls este în formă, entuziast, dar trebuie supravegheat, pentru că pare cam distrat.“ (Din fericire pentru viitorul meu, nu am ținut cont de ultima parte.)

Dar faptul că am trecut acel curs mi-a dat o mare încredere în mine și mi-a arătat că, dacă vreau, după școală, pot cel puțin să-l urmez pe tata. De asemenea, am fost foarte norocos pentru că la Eton am avut un director de internat fantastic și majoritatea experiențelor celor de acolo depind de asta. Eu am avut noroc. Relația cu directorul de internat este echivalentul celei cu dirigintele, într-o școală mai mică. El este cel care supraveghează tot ce faci, de la jocuri la activitățile din Consiliul Elevilor și, fără îndoială, este profesorul care ajunge să te cunoască cel mai bine – cu bune și cu rele.

Pe scurt, el e cel care face jocurile.

Domnul Quibell era de modă veche și o adevărată figură, dar două trăsături îl făceau grozav. Era cinstit și îi păsa, iar când ești adolescent asemenea calități chiar contează pentru respectul de sine. Dar, băiete, și noi îi dădeam de furcă. Domnului Quibell îi displăceau două lucruri: pizza și orașul Slough. De multe ori, în glumă, comandam o grămadă de pizza bună din Slough și puneam să fie livrată la el, dar niciodată una sau două pizza, ci vreo treizeci. Când sosea curierul, ne ascundeam și trăgeam cu ochiul pe la ferestre, să vedem atât oroarea, cât și furia domnului Quibell, care îl punea pe bietul om să le ia, cu instrucțiuni ferme să nu se mai întoarcă niciodată. Gluma a ținut de două ori, după care cei de la magazinul de pizza s-au prins.

Una dintre materiile opționale de la Eton era Mecanica motoarelor. În traducere liberă, găsește un hârb, pune-l la punct, scoate-i eșapamentul și huruie-l pe câmpii până moare.

Perfect.

Am găsit un Ford Cortina vechi, rablagit, de culoare maro, l-am cumpărat cu treizeci de lire și, împreună cu niște prieteni, l-am ambalat o grămadă. Cum aveam doar șaisprezece ani, nu ne dădeau voie cu el pe drum, dar, cum se apropia ziua mea și urma să împlinesc șaptesprezece ani, m-am gândit că avea să fie perfectă pentru prima mea mașină condusă legal. Singura problemă era că trebuia să trec de verificarea de la Ministerul Transporturilor, pentru a fi

considerată aptă de circulație. Iar pentru asta trebuia să o duc la un service. Iar asta însemna să vină un adult cu mine, să conducă. L-am convins pe domnul Quibell că nu avea cum să-și petreacă mai plăcut o după-amiază de sâmbătă decât conducând mașina mea până la un service (în iubitul său Slough). Cu o zi înainte, avusesem noroc să prind un meci bun în echipa de crichet a casei, așa că domnul Quibell era în toane bune și s-a lăsat înduplecat. Însă, îndată ce am ajuns la intrarea în Slough, motorul a început să scoată fum. La scurt timp, directorul a fost nevoit să pornească ștergătoarele, să scape de fumul gros care ieșea de sub capotă. Până să ajungem la service, motorul era încins și, deloc surprinzător, mașina mea nu a obținut autorizația. Și mi-au spus că nu mai văzuseră de mult timp un automobil în stare atât de proastă.

Ei bine, nu mi-a ieșit, dar asta a arătat că domnul Quibell era un fel de tată pentru toți cei aflați în grija sa, mai ales pentru băieții care chiar se străduiau, indiferent de domeniu. Iar mie mi-a plăcut mereu, mai presus de orice, să încerc tot felul de lucruri. Nu am reușit mereu și nu am avut întotdeauna talent, dar întotdeauna m-am lăsat dus de pasiune, iar asta înseamnă mult.

De fapt, tata mi-a tot repetat că, dacă voi reuși să fiu cel mai pasionat om, mă voi descurca bine.

Nu am uitat asta. Și a avut dreptate.

Păi, cui nu-i place să lucreze cu oameni pasionați?

CAPITOLUL 23

Ultimele două povești din zilele de școală...

Cea dintâi este legată de expediția mea de debut pe munte, care a avut loc iarna, pe muntele Snowdon, cel mai înalt vârf din Țara Galilor, iar a doua de cucerirea primei mele iubite. (Mă rog, când spun iubită, vreau să zic că am sărutat-o mai mult de o dată și am fost împreună aproape o săptămână.)

Dar mai întâi misiunea Snowdon.

Cum expediția plănuită era iarna, eu și Watty, unul dintre cei mai buni amici ai mei din școală, am avut la dispoziție două luni de entuziasm și de pregătiri. Când, în sfârșit, a venit vremea să plecăm, rucsacurile noastre erau atât de grele, că abia reușeam să le ridicăm.

Lecția numărul unu: nu împacheta multe, dacă nu vrei să te cocoșezi cu greutatea aceea pe munte, zi și noapte. Când am ajuns la Parcul Național Snowdonia, vineri seara, era întuneric și, împreună cu un tânăr profesor de educație fizică pe post de însoțitor, am continuat să mergem prin ceață. Și, în adevărata tradiție galeză, în scurt timp, a început să plouă. Când am ajuns la locul unde trebuia să instalăm tabăra, pe marginea unui mic lac, pe la jumătatea urcușului, era trecut de miezul nopții și ploua torențial. Cu toții eram obosiți (de la rucsacurile ridicol de grele) și am instalat corturile cât de repede am putut. Erau corturi vechi, în formă de A, al căror punct forte nu era rezistența pe timpul unei furtuni galeze iarna, astfel că dimineața pe la trei inevitabilul s-a produs. A cedat. Unul dintre țărușii în formă de A care susținea partea de sus a cortului meu s-a rupt și jumătate de cort s-a lăsat peste noi.

Hmmm, mi-am zis. Dar și eu, și Watty eram prea obosiți ca să ieșim și să facem ceva și am sperat ca lucrurile să se rezolve, cumva, de la sine.

Lecția numărul doi: corturile nu se repară singure, indiferent cât de obosit ești și oricât de mult ți-ai dori ca asta să se întâmple. Inevitabil, s-a mai rupt un țăruș și, înainte să ne dăm seama, eram sub o grămadă de pânze umede, uzi până la piele, tremurând, într-o stare cu adevărat jalnică.

Ultima lecție de bază pe care am învățat-o în noaptea aceea a fost că atunci când mergi cu cortul, o cusătură la

timpul ei te scapă de probleme, iar timpul petrecut pentru pregătirea unei instalări cum se cuvine nu e timp pierdut.

În ziua următoare am ajuns în vârful Snowdon, uzi, înfrigurați, dar exaltați. Cea mai frumoasă amintire a mea este momentul în care am aprins o pipă, pe care o împrumutasem de la bunicul și pe care am fumat-o cu Watty și cu profesorul de sport, pe furtună, la adăpostul unor stânci. Face parte din ceea ce am învățat de tânăr să iubesc la munți: ei șterg diferențele dintre oameni. Pentru mine, era de neprețuit să pot fuma o pipă cu un profesor și era un semn clar că muntele și legăturile pe care ți le faci cu oamenii în sălbăticie sunt lucruri pe care trebuie să le cauți în viață. (Și mai grozav a fost faptul că tutunul era de acasă, adus de Watty, și îmbibat în suc de mere, pentru aromă. Același suc de mere l-am transformat mai târziu în cidru și l-a făcut criță pe Chipper, unul dintre băieții din casa noastră, care a zăcut inconștient douăzeci și patru de ore. Ups.)

Dacă m-ar întreba cineva acum ce îmi place la alpinism, răspunsul sincer nu ar fi adrenalina sau realizările personale. Muntele înseamnă o legătură specială, pe care e greu să o întâlnești în viața de zi cu zi. Îmi place nespus faptul că el îți ponosește hainele și aspectul general; îmi place faptul că muntele îți cere să renunți la tine, te determină să lupți și să te zbați. De asemenea, îi face pe oameni să se relaxeze, să râdă în hohote de lucruri prostești și să se bucure privind un apus sau un foc de tabără. Un asemenea gen de camaraderie creează legături minunate între oameni, iar unde există astfel de legături există aproape întotdeauna și putere.

În fine, acum, a doua poveste: fetele. Sau lipsa lor.

CAPITOLUL 24

Cu toate calitățile lui, Eton ducea lipsă de fete. (Mă rog, cu excepția fetelor de la bucătărie, pe care le pândeam de pe acoperiș, seară de seară.) Dar, în afară de ele și de aparițiile ocazionale ale fiicelor sexy ale vreunui profesor, nimic. (Apropo de fiice sexy, îmi plăcea la nebunie de frumoasa Lela, fiica profesorului de clarinet. Dar a sfârșit prin a se căsători cu unul dintre cei mai buni prieteni ai mei de la Eton, Tom Amies. Și toți l-au invidiat pentru asta. Un cuplu frumos. În fine, am divagat.) După cum spuneam, în afară de acestea... nimic. Cu toții le scriam unor fete pe care le știam vag sau pe care le văzuserăm o dată, dar, dacă era să fim sinceri, pentru noi, fetele erau doar un vis. Eu am întâlnit o tipă destul de drăguță și am descoperit că era la o școală aflată relativ aproape de Eton. (Eh, cam la patruzeci și cinci de mile.) Am împrumutat bicicleta foarte veche și ruginită a unui prieten și, într-o duminică după-amiază, am pornit spre ea. Mi-a luat câteva ore să găsesc școala, iar mersul pe bicicleta aceea devenise un adevărat chin. Dar, în cele din urmă, am ajuns la porțile școlii, leoarcă de transpirație. Am aflat atunci că era o școală de mănăstire, condusă de maici. Ei bine, cel puțin trebuie să fie blajine și se poate scăpa ușor de ele, m-am gândit. Aceea a fost prima mea greșeală. Am văzut-o pe fată, cum stabiliserăm, și ne-am plimbat pe un drum de țară simpatic, prin pădurile de acolo. Eu îmi făceam curaj să fac primul pas, când am auzit în spatele nostru un fluierat, urmat de un țipăt. M-am întors și am văzut o măicuță cu un ciobănesc, alergând spre noi și strigând. Fata m-a privit îngrozită și m-a implorat să o iau la fugă, ceea ce am și făcut. Am reușit să scap și am fost nevoit să parcurg drumul înapoi pe aceeași bicicletă monstruoasă, gândind: La naiba, treaba cu fetele e mai dificilă decât mi-am închipuit.

Dar am perseverat.

O metodă bună de a cunoaște fete era să te înscrii în Clubul de Crichet de la Eton, care era o echipă școlară pentru cei care se pricepeau cât de cât la respectivul sport, dar care nu voiau să îl ia foarte în serios. În loc să joace cu echipele altor școli, clubul juca doar cu alte cluburi locale. În general, asta însemna echipe ale unor puburi și susținătoarele lor, iar conceptul era foarte distractiv, iar amuzamentul era sporit de faptul că noi aveam tricouri de un roz aprins, lucru considerat o glumă super. Era exact genul meu de echipă și m-am înscris imediat.

Una dintre reguli era ca primul din echipă care se duce să lovească mingea să bea o anumită cantitate de lichior, pe care coechipierii îl cerșiseră, îl împrumutaseră sau îl furaseră înainte de eveniment. La unul dintre meciuri, eu am fost primul; o sticlă foarte mare de cidru a fost scoasă din geanta cuiva. Am dat-o pe gât, m-am dus să lovesc mingea și am încercat să mă echilibrez. Prima minge a zilei a venit fulgerător, am lovit-o puternic și mi-a ieșit super.

Genial, mi-am zis. Încă o dată. A venit a doua minge, m-am pregătit pentru încă o lovitură de maestru, dar am ratat-o complet, m-am rotit și am căzut. Afară! În timp ce mă întorceam spre pavilion, am observat pe margine o fată frumoasă, îmbrăcată cu o rochie de vară, cu o cutie de Cola în mână, care îmi zâmbea. Dacă picioarele mele n-ar fi fost deja ca jeleul, de la cidru, în clipa aceea ar fi devenit ca jeleul. Am intrat în vorbă și am aflat că o chema Tatiana, iar fratele ei juca în echipa adversă. Iar prestația mea i se păruse amuzantă. În plus, avea douăzeci de ani – cu doi ani mai mare decât mine – și nu era la o școală de măicuțe, ci la o universitate nemțească.

În ziua următoare începea un weekend liber, iar eu plănuisem să merg acasă, pe insula Wight, cu vreo zece prieteni de la școală. Am întrebat-o direct pe Tatiana dacă vrea să vină cu noi. (Eram mânat de adrenalină și de cidru și nici nu-mi venea să cred că îndrăznisem să o invit.) A acceptat și, înainte să îmi dau seama ce se întâmplă, eram acasă, pe insula Wight, ai mei erau plecați, iar eu eram acolo cu prietenii mei și cu fata asta frumoasă, care, din motive necunoscute, nu se sătura de mine.

Chiar era ceva nou pentru mine.

Am avut un weekend minunat, am sărutat-o pe Tatiana non-stop, vreme de treizeci și șase de ore, ba chiar am împărțit și patul două nopți.

Incredibil.

Din păcate, ea s-a întors apoi la facultate, în Germania, și asta a fost tot. Probabil că și-a văzut de viață. Dar adevărul e că un astfel de noroc nu te lovește prea des, când ești la o școală de băieți. Iar când se întâmplă trebuie să-i mulțumești stelei tale norocoase.

CAPITOLUL 25

Pe lângă fete, un alt lucru pe care l-am descoperit în ultimii ani de liceu a fost o credință creștină puternică, iar asta m-a afectat profund, credința însoțindu-mă și acum. Și sunt foarte recunoscător pentru asta. Este un adevărat sprijin pentru viața mea și a fost mereu puterea mea secretă, în multe dintre aventurile mele. Am ajuns la ea foarte simplu, într-o zi de școală, când aveam doar șaisprezece ani.

Copil fiind, întotdeauna am considerat că este foarte firesc să crezi în Dumnezeu. Pentru mine, era ceva liniștitor: necondiționat și personal. Dar când m-am dus la școală și am fost nevoit să am de-a face cu liturghia în latină, cu slujba în capelă, să-i ascult pe unii bălmăjind stereotipii, m-am gândit că îmi scăpase ceva. Poate că Dumnezeu nu era intim și personal, ci cum se vedea din capelă... obositor, critic, plictisitor și irelevant.

Ironia era că, dacă biserica însemna toate astea, credința reală însemna exact opusul. Dar, cumva și fără să mă gândesc prea mult, le-am îndepărtat de mine pe amândouă. Dacă biserica e neplăcută, atunci credința trebuie să fie la fel.

Credința adevărată, firească, instinctivă, pe care o cunoscusem mic fiind, era alungată de acea nouă amăgire și anume că, fiind adult, trebuia să „cred“ ca un adult.

Adică, ce știe un copil despre credință?

A fost nevoie de un moment critic în școală, când nașul meu, Stephen, a murit, care să mă facă să caut mai adânc în mine și să redescopăr credința pe care o avusesem cândva. Așa e în viață. Uneori, e nevoie de un șoc, să ne facă să ne oprim și să ne amintim cine suntem, de fapt.

Stephen fusese cel mai bun prieten al tatălui meu. Iar pentru mine fusese ca un al doilea tată. Venea cu noi în toate vacanțele de familie și petrecea aproape toate weekendurile de vară cu noi, pe insula Wight, navigând cu mine și cu tata. A murit brusc, fără nicio avertizare, la Johannesburg, din cauza unui stop cardiac.

Am fost distrus.

Îmi amintesc că m-am cățărat într-un copac de la școală, noaptea, și am spus cea mai simplă rugăciune, din toată inima.

Te rog, Doamne, ajută-mă. Chiar nu mă așteptam. Și m-a ajutat. De atunci, am încercat să mă asigur că nici clericii, nici biserica nu vor complica inutil credința simplă pe care o descoperisem. Și, cu cât cunosc mai mult din credința creștină, cu atât mai mult îmi dau seama că, în esență, ea este simplă. (Ce ușurare a fost să descopăr, adult fiind, că există unele comunități bisericești grozave, cu o camaraderie onestă, plină de dragoste, care m-au ajutat foarte mult.) Pentru mine, credința creștină înseamnă să aparții, să găsești alinare, să fii iertat, să simți că ești puternic și iubit. Totuși, cumva, cei mai mulți dintre noi uităm asta și avem tendința să ne amintim de mormăielile religioase sau de Dumnezeu doar la nesfârșitele întruniri școlare. Nu e vina nimănui, așa e viața. Rolul nostru este să rămânem deschiși și buni, astfel încât să auzim când credința ne bate la ușa inimii.

Ironic e că niciodată nu am cunoscut pe cineva care să nu-și dorească să fie iubit sau iertat. Totuși, întâlnesc o grămadă de oameni care urăsc religia. Și îi compătimesc. La fel a făcut și Isus. De fapt, El nu doar i-a compătimit, El a mers mult mai departe. Pare mai degrabă că Mântuitorul a venit să distrugă religia și să aducă viață. Aceasta este esența a ceea ce am descoperit ca adolescent: Isus a venit să ne elibereze, să ne ofere viața în deplinătatea ei. El e acolo să ne ierte atunci când greșim (și cine nu greșește) și să ne susțină. Credința în Hristos a fost cea mai puternică prezență din viața mea, cea care m-a ajutat să fiu tare, deși foarte des m-am simțit foarte slab. Nu e de mirare că în noaptea aceea, cățărat în copac, am simțit că am întâlnit ceva remarcabil.

Am găsit ceea ce lipsea vieții mele.

Mare parte din credința mea o datorez câtorva dintre cei mai buni prieteni din școală, mai ales din primele zile, cei care mi-au hrănit credința. M-au ajutat, m-au îndrumat și au stat mereu lângă mine: bunii Stan, Ed și Tom. În ceea ce-i privește pe ceilalți buni prieteni din școală, cum ar fi Mick, Al, Watty, Hugo și Sam, ei au considerat că acea nouă descoperire a credinței mele a fost o monumentală pierdere pentru agățarea fetelor! Și, pentru că tot a venit vorba, în caz că vă întrebați, datorită credinței mele, doar am sărutat-o pe frumoasa nemțoaică și nu am făcut dragoste cu ea. (Deși, trebuie să recunosc, a fost nevoie de un efort foarte mare să rezist!)

În ciuda faptului că toți prietenii mă credeau nebun, în adâncul sufletului, am simțit determinarea de a încerca să-mi

păstrez virginitatea pentru cea care, într-o bună zi, avea să-mi devină soție.

Dar asta chiar e o altă poveste...

CAPITOLUL 26

Așadar, asta a însemnat Eton pentru mine și privesc în urmă acum cu adâncă recunoștință: recunoștință pentru că am obținut o educație foarte bună și recunoștință pentru faptul că tata s-a străduit al naibii de mult să reușească să mă trimită acolo. Niciodată nu i-am mulțumit cum ar fi trebuit, dar sper că, într-un fel, știe cât îi sunt de recunoscător pentru tot ce mi-a oferit.

Eton m-a învățat câteva lecții esențiale: mi-a arătat valoarea câtorva prieteni apropiați și faptul că o asemenea amiciție chiar e importantă în viață. De asemenea, m-a învățat să înțeleg că viața e așa cum ți-o faci. Și astfel apare și responsabilitatea. Nu face nimeni lucrurile în locul tău. Asta e datoria fiecăruia dintre noi: să punem osul la treabă și să facem lucrurile să meargă.

Perioada petrecută la Eton a dezvoltat în mine o trăsătură de caracter care este, cred, cât se poate de englezească: ideea că cel mai bine este să fii genul de om care face pe nebunul, dar pe care te poți baza, când chiar e nevoie. Cred că această idee își are originea în concepția creionată în romanul englezesc *The Scarlet Pimpernel*: noblețea năzuinței de a fi eroul nevăzut. (De fapt, sunt sigur că nu e o coincidență în faptul că, de-a lungul anilor, mulți ofițeri superiori din SAS proveneau din rândul foștilor elevi de la Eton. Și cum explici asta, având în vedere că SAS reprezintă cea mai bună apreciere? Faptul că ai fost la Eton nu te ajută să-ți câștigi un loc acolo. Asta se obține doar cu transpirație și efort. Dar SAS atrage și un anumit gen de personalitate și de atitudine. Este preferat de individualiști, de rebeli și de cei care au un talent, dar nu se laudă cu el. Asta însemna și Eton.)

Iată o trăsătură cât se poate de englezească: să muncești din greu și să joci dur, să fii modest, să faci tot posibilul să-ți îndeplinești sarcinile, să fii autoironic și, uneori, dacă e nevoie, să-ți dai palme. Am constatat că acestea sunt calități pe care le apreciez la alții și la care, inconștient, aspiram și eu.

Un singur lucru nu s-a schimbat pentru mine, la Eton: indiferent cât de mult m-aș fi maturizat acolo, tot continuam să trăiesc pentru vacanțe, pentru momentul în care mă întorceam acasă, la mama și la tata, la Lara, pe insula Wight.

Inima mea era tot acolo.

Când am mai crescut, lumea mea s-a mai lărgit.

Mama m-a ajutat să-mi cumpăr o motoretă second-hand (în realitate, era cam de mâna a opta), un model mai de bătrâni, de culoare mov. Dar era o chestie pe roți, chiar dacă avea doar 50 de centimetri cubi. Am fost cu ea peste tot: prin sătucul nostru, pe la prieteni, dar și în oraș, la sală. (Găsisem o sală de halterofili, unde îmi plăcea să mă duc cât de des aveam ocazia.) Mergeam cu motoreta noaptea, pe plajă, unde o turam la greu (atât cât se poate tura o motoretă veche).

Mă simțeam liber.

Mama a fost mereu foarte generoasă cu mine și cu Lara, iar asta m-a ajutat să dezvolt o atitudine sănătoasă în ce privește banii. Niciodată mama nu a putut fi acuzată că era zgârcită: era liberă, amuzantă, nebunatică și mereu dona câte ceva. Mereu. Uneori, acest ultim aspect devenea un pic enervant (de exemplu, când ea hotăra că vreun obiect care ne aparținea ar fi prins mai bine altcuiva), dar de cele mai multe ori noi eram cei care beneficiam de generozitatea ei și a fost minunat să crești într-o astfel de atmosferă. Generozitatea mamei a făcut ca, adulți fiind, niciodată să nu ne atașăm prea mult sau să nu fim prea atrași de bani.

Am învățat de la ea că înainte de a primi trebuie să dai. Iar banii sunt ca un râu: dacă încerci să îl blochezi și să îi pui un dig (să te agăți de ei), apa va stagna și se va împuți, iar viața ta se va degrada. Dacă lași râul să curgă și oferi mereu câte ceva, lucruri sau bani, de câte ori poți, râul și răsplata vor continua să curgă.

Mi-a plăcut foarte mult ce mi-a spus odată: „Când lucrurile pe care le ai par să se termine, privește în jur și caută repede ceva de donat.“ Este o lege a universului: pentru a obține lucruri bune, trebuie mai întâi să dai lucruri bune. (Desigur, acest principiu se aplică și dragostei și prieteniei.)

Mama a fost, de asemenea, foarte înțelegătoare cu aspirațiile mele neobișnuite. Când am dat peste o școală de ninjutsu, într-o revistă, am hotărât să o caut și să mă înscriu. Problema era că se afla în celălalt capăt al insulei, într-o clădire cam ponosită, ce aparținea primăriei. Asta se întâmpla înainte să am motoreta, așa că biata mama mă ducea cu mașina acolo în fiecare săptămână... și mă aștepta. Probabil că niciodată nu i-am mulțumit cum trebuie pentru asta.

Așa că, mulțumesc, mamă, pentru toate acele dăți și pentru multe altele. Apropo, ninjutsu mi-a fost de mare ajutor în unele momente.

CAPITOLUL 27

Unul dintre lucrurile plăcute ale vieții pe insulă era liniștea de iarnă: vremea era rea, iar marea furioasă. Îmi plăcea asta, puteam să urc pe munte, să mă antrenez, să hoinăresc pe afară, pentru că începusem să simt o mare nevoie să fac așa ceva. Apoi, vara, era agitație, familiile din Londra și de prin alte părți veneau acolo și închiriau căsuțe de vacanță. Brusc, locul se umplea de copii de vârsta mea, cu care puteam să mă joc, să navighez. Asta îmi plăcea și mai mult.

Noaptea, mă furișam afară cu prietenii, pe plajă, unde făceam focul și puneam de câte un grătar și beam, în măsura în care găseam alcool, pentru că nu era legal să-l cumpărăm. (La cincisprezece ani, „împrumutam“ câte o sticlă de cidru de la părinți, sperând că nu vor observa că lipsește.) Stăteam pe plajă, beam din sticlă, aruncam pietre în mare și făceam câte un foc uriaș. Iubeam nopțile acelea.

Mick Crosthwaite era unul dintre cei mai apropiați prieteni ai mei de pe insulă și îmi era și coleg la Eton. Apoi am ajuns împreună în armată, am urcat pe Everest și am traversat zona arctică a Oceanului Atlantic. Dar prietenia noastră a început cu adevărat pe plaja aceea.

Să ne furișăm de acasă era relativ ușor. De pe fereastra mea ajungeam pe o parte înclinată a acoperișului, apoi pe un jgheab, după care era nevoie doar de un salt de patru metri, până pe gazon. O nimica toată, comparativ cu ce făceam la școală. Mama și tata veneau să îmi spună noapte bună, stingeau lumina, plecau, după care ieșeam și eu. Noaptea pe plajă era super.

Acolo am avut parte și de primul sărut adevărat, cu o fată de care chiar îmi plăcea.

Când nu eram pe plajă, eram acasă la vreunul dintre noi. (Trebuia să fie casa vreunuia ai cărui părinți erau mai flexibili decât ai mei și pe care nu îi deranja ca o ceată de copii să se uite la filme până dimineața. Ai mei, pe bună dreptate, n-ar fi permis asta.) Îmi amintesc cum odată ne-am apucat să jucăm poker pe dezbrăcate. Așa da, m-am gândit. Nici măcar nu era poker adevărat: alegeam un as și pierdeam un obiect vestimentar. Într-o noapte, am încercat să aranjez cărțile în așa fel încât să sfârșesc dezbrăcat cu Stephie, tipa de care îmi plăcea. Am ales cu grijă cărțile și așii, apoi, nu chiar subtil, m-am asigurat că voi sta lângă ea. Numai că, enervant, ea a

schimbat locul cu cineva care a venit mai târziu și am ajuns să stau, jenat și timid, lângă Mick. (Așa mi-a trebuit, dacă am trișat.)

De cele mai multe ori, încercările mele de a agăța o tipă eșuau. De fapt, de câte ori îmi plăcea vreuna, mereu o pierdeam și altcineva se cupla cu ea, mai ales pentru că îmi era foarte greu să exprim ce simțeam și nici nu aveam curaj să îi cer să iasă cu mine undeva.

Îmi amintesc de un prieten care a venit pe insulă spre sfârșitul unei veri și, în mai puțin de douăzeci și patru de ore, era în pat cu fata pe care o vânasem toate vacanțele! Nu-mi venea să cred. Ce naiba avea el și eu nu? Am observat că el purta niște cizme maro de cowboy, așa că mi-am cumpărat și eu o pereche, second-hand, dar eu arătam stupid cu ele. Și, pentru a face lucrurile și mai rele, prietenul respectiv mi-a descris cu amănunte ce au făcut în pat.

Mrrrrrrrrrr.

Cam la asta s-au rezumat încercările mele de seducție.

CAPITOLUL 28

Una dintre cele mai puternice amintiri despre viața pe insulă sunt momentele în care citeam scrisorile de la școală și deschideam plicurile cu notele. Mereu luam scrisorile oficiale înainte ca altcineva să le deschidă întâmplător și dădeam fuga în spatele grădinii, unde era un arțar mare și frumos. Avea niște crengi uimitoare, perfect dezvoltate pentru cățărarea în stil maimuță. De-a lungul anilor, mă perfecționasem și reușeam să ajung pe cele mai înalte ramuri, în câteva secunde, iar de acolo vedeam întregul sat. Niciunul dintre prietenii mei nu a ajuns cu mine până sus, pentru că începea să se legene, când ajungeam spre vârf. Dar mie îmi plăcea la nebunie.

Faptul că deschideam acolo corespondența de la școală însemna că aveam suficient timp și spațiu ca să găsesc soluții.

OK, am picat încă un examen la matematică, iar profesoara de latină spune că trebuie să încetez să mai chicotesc ca un cățeluș în timpul orei, dar de aici, de sus, totul pare în regulă.

Până să ajung jos, eram pregătit să înfrunt situația.

Totuși, nu aveam motive să mă tem de mama și de tata, când era vorba despre școală. Rapoartele nu erau întru totul proaste, dar, categoric, nici perfecte nu erau. Iar părinții mei mă iubeau, pur și simplu, indiferent ce făceam, iar asta m-a ajutat foarte mult în viață: să am încredere să fiu eu însumi și să fac ce vreau. Niciodată nu mi-a fost teamă de eșec, pentru că niciodată nu am fost pedepsit pentru asta.

Viața este o călătorie amuzantă și aventuroasă. Niciodată nu m-am gândit doar la scop, să obțin note maxime sau să fiu în top. (Tata a fost cam slăbuț la sport și la învățătură, dar s-a descurcat bine în viață și a fost apreciat, iar asta era suficient și pentru mine.) Mereu îmi spunea că ceea ce contează cu adevărat în viață e să-ți urmezi visurile și să ai grijă de prieteni și de familie. Asta însemna viața pentru el și sper să transmit și eu același lucru băieților mei.

Astfel încât, aruncam la gunoi rapoartele de la școală și primeam o îmbrățișare.

O altă amintire importantă, din perioada în care am crescut pe insulă, este aceea a unei zile în care alergam, mai aveam cam un kilometru și jumătate până acasă, dar mă iritasem rău în zona inghinală. Suportasem usturimea vreo 12 kilometri, dar devenise o agonie. Nu era nimeni prin preajmă, satul era pustiu, era o seară caldă de vară, așa că mi-am dat jos pantalonii scurți și am continuat să alerg dezbrăcat. După nici o sută de metri, am auzit în spatele meu sirena poliției. Nu-mi venea să cred. Adică, în toată viața mea de până atunci pe insulă nu văzusem nicio mașină de poliție. Era o secție în sat, dar era mereu pustie, era acolo doar în caz de nevoie și, categoric, nu avea în dotare o mașină. Cea mai apropiată secție permanentă era la distanță de vreo jumătate de oră.

Acela a fost ghinionul ghinionului.

Mașina a oprit lângă mine, iar ofițerul mi-a spus să urc în spate:

— Repede!

Am urcat, am încercat să-i explic, dar mi s-a spus să tac. Am fost arestat. În cele din urmă, după ce am dat explicații serioase, cum că nu eram genul care alerga dezbrăcat și nici vreun pervers, am reușit să ajung acasă. Ba chiar le-am arătat zona iritată, ca dovadă. Până la urmă, mi-au dat drumul, pe cauțiune.

Așadar: am fost arestat pentru exhibiționism, am picat examenele și n-am reușit să agăț nicio fată. Dar eram flămând de aventură și aveam de partea mea dragostea familiei.

Eram mai pregătit ca niciodată să-mi fac intrarea în lumea cea mare și rea.

CAPITOLUL 29

În prima vară de după școală mi-am dat seama că prioritatea mea, dacă voiam să călătoresc și să văd câte ceva din lume, era să câștig niște bani. Întotdeauna fusesem încurajat să fiu întreprinzător, de foarte mic, fie că era vorba să fiu plătit pentru că distribuiam ziarele pe insula Wight, fie că încercam să vând la școală cidru făcut acasă, din suc de mere. (Foarte bună rețetă, mulțumesc, Watty.)

Așadar, m-am pregătit să fac bani și am început să vând filtrele de apă ale mamei, din ușă în ușă. Era greu, muncă ingrată, dar am constatat că destui părinți ai prietenilor mei mă încurajau cel puțin prin faptul că îmi acordau o jumătate de oră din timpul lor, pentru a le demonstra avantajele apei fără clor. Robinetul prost atașat de filtru, care stropea multe bucătării imaculate, m-a costat o bună parte din câștiguri, dar am perseverat și, la finalul unei veri, reușisem să câștig suficienți bani cât să cumpăr un bilet la InterRailing, prin Europa. Am dormit în trenuri și am vizitat multe orașe europene. Dar în scurt timp m-am cam săturat de traficul și de gălăgia acestora. În Berlin, pentru că nu voiam să car după mine rucsacul greu, noaptea, prin centru, mi-am ascuns lucrurile în spatele unui șir de containere de gunoi. Când m-am întors, am găsit un vagabond cotrobăind prin rucsacul meu. Am strigat la el și am luat-o la fugă într-acolo, moment în care el a scos din rucsac cuțitul meu pentru scufundări și a început să-l fluture spre mine. Din fericire, era prea beat să-l poată folosi și am reușit să-l dezarmez cu o mișcare relativ simplă. Dar teama și agitația situației m-au afectat, așa că mi-am înșfăcat rucsacul și am luat-o la goană.

Aceea a fost picătura care a umplut paharul. Mă săturasem de orașele gri ale Europei, de dormit în trenuri sau pe peroanele gărilor. Era timpul să mă îndrept spre plajă. Am întrebat care era cea mai bună stațiune de la mare din Europa, la care să pot ajunge cu trenul, și mi s-a spus că era St Tropez.

Perfect.

St Tropez e un orășel aflat pe coasta de sud a Franței, renumit pentru plajele pe care hoinăresc cei bogați și faimoși. Categoric, în momentul acela nu eram bogat (de fapt, eram pe zi ce trecea tot mai sărac) și nici faimos, dar, hotărât, m-am îndreptat spre sud și îndată m-am simțit mai bine. Când am ajuns în oraș, Berlinul cel gri mi s-a părut că era la un milion

de kilometri depărtare. Totuși, banii mei se împuținau rapid, iar la scurt timp am constatat că St Tropez nu era un loc unde să găsești cazare ieftină. Dar eram convins că acela era locul unde voiam să petrec ultima săptămână, înainte să mă întorc acasă. Am ajuns pe o străduță retrasă și liniștită, în spatele bisericii cu turn. Am ridicat privirea. Un jgheab aparent solid urca până la acoperiș, iar de acolo un cablu electric era întins în sus pe zid, până la clopot. Iubeam cablurile electrice. M-am asigurat că nu mă vedea nimeni, apoi m-am cățărat pe jgheab și pe cablu, până în clopotniță, aflată la o înălțime de vreo treizeci de metri. Era locul perfect pentru a-mi instala tabără. Aveam o priveliște grozavă spre coastă și puteam să privesc și să ascult zarva de la restaurantele de jos. Era suficient loc să mă întind, așa că am despachetat și am făcut din acel spațiu betonat, de trei metri pe trei, noua mea casă. Planul meu avea și două puncte slabe.

Primul, numeroșii porumbei care își făcuseră și ei locuință din turnul bisericii, iar al doilea clopotul, care bătea la fiecare oră, la numai cinci centimetri de capul meu. Cu primul mă descurcam ușor (de fapt, m-am gândit, măcar aș fi făcut rost ușor de cină, sub forma unui porumbel, în caz că rămâneam fără bani), dar cel de-al doilea a devenit insuportabil. La trei dimineața, în prima noapte, cu ajutorul lanternei, am găsit siguranțele clopotului automat și am setat o pauză temporară, astfel că am reușit să dorm ca un prunc. Ziua, înotam ore întregi prin golfurile frumoase și de-a lungul plajelor, după care rătăceam fără țintă pe străduțe și beam ceai, prin cafenele.

Era chiar raiul.

Dar în curând banii mei s-au terminat și a trebuit să mă întorc în Marea Britanie.

Promisesem că mă voi alătura bunului meu prieten Stan în excursia prin România, unde voia să ajute o biserică mică să construiască un orfelinat. Atunci, România era o țară stabilă din Europa de Est, dar sărăcia era răspândită și vizibilă. Acțiunile misionare mi-au schimbat viața în multe sensuri și m-au făcut să înțeleg cât de norocoși eram noi, cei care trăiam în Marea Britanie.

Am fost primiți ca frații în casele enoriașilor, iar ziua ajutam la construirea orfelinatului. Puneam cărămizi sau cerneam nisip, iar seara ajutam la organizarea unor evenimente locale, pentru susținerea bisericuței. Ne-am implicat mai mult

în ajutorarea comunităților de țigani, care erau tratați ca niște paria, de majoritatea localnicilor.

În timpul acestei călătorii am învățat că nu aveam niciun drept să mă plâng de situația mea financiară și că ar trebui să încerc să fiu recunoscător și primitor, de câte ori pot. Mai presus de orice, întotdeauna îmi voi aminti bunătatea și căldura arătate de cei care aveau foarte puțin.

Între timp, am avut parte de multe momente de generozitate și de bunătate din partea oamenilor din întreaga lume, care continuă să mă impresioneze. Parcă luminează și spiritul meu prea des preocupat de sine.

Recunosc asta.

CAPITOLUL 30

Pe unul dintre cei mai apropiați prieteni ai mei l-am cunoscut la șaisprezece ani și de atunci am reușit, cumva, să ne înțelegem bine. Charlie Mackesy e cu câțiva ani mai mare decât mine, dar n-ai zice, după poznele pe care le-am făcut împreună. În primul an de după școală, când am închiriat o cameră mică din apartamentul surorii mele, eu și Charlie am hoinărit mult prin Londra. Ne prosteam, ne atârnam cu capul în jos pe barele din parcuri, făceam sendvișuri uriașe cu șuncă, avocado și roșii și devoram sucuri Ribena, încercând să câștigăm premiul de cinci mii de lire, care era promis dacă găseai cutia ce conținea jucăria magică Harry the Lime. Cam așa a fost prietenia noastră de atunci și până azi. El e nașul primului meu fiu, Jesse, și a fost cavaler de onoare la nunta mea cu Shara. (Încă aștept să fiu și eu cavalerul lui de onoare, haideți, fetelor, ce mai așteptați, e o partidă bună!)

Charlie m-a ajutat, la o vârstă când eram în formare, să înțeleg că nu merită să te iei pe tine sau viața prea în serios și că viața trebuie trăită liber. Charlie a fost primul prieten al meu care chiar ducea o viață așa cum îmi doream și eu. De asemenea, se îmbrăca nepretențios, dormea mult pe afară, râdea de tot felul de aiureli și se atârna cu capul în jos prin copaci. Nu s-au schimbat prea multe, poate că amândoi avem ceva mai multe fire albe și sper că amândoi ne purtăm un pic mai frumos, dar amiciția noastră a devenit mai puternică, deși am trecut prin tot felul de încercări.

Vechile prietenii sunt minunate, nu? Nu e nimic de explicat.

Recent, l-am rugat pe Charlie să încerce să-și amintească unele dintre poveștile lui preferate din anul acela de după școală, pe care l-am petrecut împreună. Iar ele sunt diverse, de la sublime la foarte ridicole. De exemplu, atunci când am improvizat propriul trapez de circ în grădină, eu m-am atârnat cu capul în jos, iar frânghia s-a rupt și am căzut drept în cap, de la o înălțime destul de mare. (Charlie zicea că a auzit pârâitul unei vertebre și că a fost sigur că murisem. Dar am scăpat.) Sau ziua în care am dat iama în pachetul de nămol de la Marea Moartă al surorii mele, Lara, pe care și-l cumpărase cu câțiva ani în urmă și nu reușise să îl folosească. Ne-am dat cu el din cap până-n picioare, apoi am adormit pe iarbă și ne-am trezit brusc, atunci când ea s-a întors acasă, roșie de furie. Sau când eu și Charlie găseam prin parcuri uriașe garduri vii și

săream în mijlocul lor din copaci, folosindu-le pe post de rogojini. Sau când ne îmbrăcam în costume de gorile și ne așezam pe pietrele care dădeau spre o cafenea din centrul Londrei, frecventată mai ales de vârstnici. Fețele lor erau neprețuite când ne vedeau.

De asemenea, îmi amintesc cum am reușit să îndesăm genunchii lui Charlie prin grilajul aceleiași cafenele de pe marginea lacului și apoi l-am lăsat acolo, drept răsplată pentru o altă glumă pe care mi-o făcuse el mie. A încercat toate metodele să iasă de acolo, de la ulei de măsline la a fi tras de trecători. Doar după ce personalul de la cafenea a chemat pompierii, l-am ajutat să se elibereze. Tot împreună ne-am cățărat pe unul dintre marile poduri care traversează Tamisa, mergând mai mult pe sub el. A fost captivant și amuzant, până când cheile de la mașina și de la casa lui Charlie i-au căzut din buzunar, direct în apă. Am căzut și prin gheața de pe un lac din Irlanda, de Anul Nou, și abia am scăpat cu viață. Fetele cu care eram ne-au îngrijit apoi ore în șir, cu lichide fierbinți și cu pături calde. Iar noi am profitat de grija lor zile la rând.

Lista poate continua mult și bine și sunt mândru că încă e deschisă. El este și acum unul dintre cei mai dragi, loiali și amuzanți prieteni, iar eu sunt foarte recunoscător pentru această prietenie. Și, apropo, e cel mai nebunatic și talentat artist de pe planetă și face niște lucruri extraordinare, prin intermediul artei. M-am gândit că ar trebui să spun și asta.

Am mai avut planificată o călătorie, pentru anul meu liber, după care m-am gândit că probabil (nu eram sigur) va trebui să mă duc la facultate. Dar mai întâi îmi mai trebuiau niște bani. Am încercat să fiu barman, dar am fost concediat, pentru că eram neglijent, apoi Ed – unul dintre foștii colegi de școală – m-a întrebat de ce nu țin niște cursuri de autoapărare, în Londra, doar pentru fete.

A fost o idee bună.

Am făcut niște pliante și am convins câteva cluburi de întreținere să-mi dea voie să țin cursurile în studiourile lor de aerobic. Mi-a plăcut încă de la început. (Deși, din păcate, cluburile m-au convins să nu fac cursurile exclusiv pentru fete.) Invariabil, dădeam de vreun mascul macho, gata să le demonstreze tuturor cât este el de tare. Din fericire, astfel de tipi nu stăteau mult, pentru că eu îi învățam folosirea minimă a

forței și arta utilizării forței agresorului împotriva lui. Și, în scurt timp, se plictiseau de genul acesta de pasivitate.

Per ansamblu, cei care veneau erau bine intenționați, oameni care voiau să învețe să se apere în cazul în care ajungeau într-o situație dificilă. Nu după mult timp, numărul cluburilor în care țineam cursuri a crescut și am început să câștig bani frumoși. Dar acesta a fost doar mijlocul de a-mi atinge un scop, iar scopul era să călătoresc.

Și a venit timpul să merg mai departe.

M-am simțit un pic vinovat când am pus capăt cursurilor, pentru că cei care îmi deveniseră clienți fideli erau oameni drăguți, dar m-am asigurat că îi las pe mâinile altor instructori buni pe care îi cunoșteam. Mi-a plăcut camaraderia formată, dar aveam visuri mărețe de urmat.

CAPITOLUL 31

N-a durat mult și am strâns suficienți bani să pot accepta invitația vechiului meu prieten din școală, Watty, de a călători împreună prin nordul Indiei.

Familia lui cunoștea un ofițer pensionat din armata indiană, care voia să pună bazele unei firme de trekking, pentru cei care terminau liceul. Iar noi urma să-i fim porcușorii de Guineea englezi, pe care putea să testeze diverse trasee.

Era o oportunitate de vis.

Am petrecut o lună făcând alpinism prin Himalaya, prin apropiere de Darjeeling și chiar mai departe. Am călătorit pe acoperișurile trenurilor, am dormit în paturi din lemn, în sătucuri izolate, și am navigat pe râuri repezi de munte. De asemenea, am explorat zone spectaculoase din vestul Bengalului și din nordul Sikkim, ambele fiind atunci zone interzise pentru turiști, din cauza disputelor de graniță cu Pakistanul, dar pentru care fostul ofițer indian ne făcuse rost de permise speciale.

Am vizitat Himalayan Mountaineering Institute, unde este și o școală de iarnă de alpinism, condusă de ghizi indieni, care pur și simplu m-a vrăjit. Locul era ca un altar pentru marii alpiniști, iar poveștile despre aventurile mortale m-au extaziat. Între timp, Watty s-a îndrăgostit de o indiancă, iar aceasta i-a distras atenția de la aventură. M-a anunțat că se duce să-i cunoască familia; iar eu nu voiam decât să urc pe munți, în speranța că odată și odată voi vedea și Everestul.

Când m-am trezit, într-o dimineață rece, pe munte, teribil de prost echipat, cu haine, încălțăminte și sac de dormit nepotrivite, am reușit, în sfârșit, să văd răsăritul peste Everest, pe care îl zăream în depărtare, ca pe un uriaș întins peste orizont. La fel ca Watty, în clipa aceea, am simțit și eu că eram îndrăgostit.

Când am coborât, am cumpărat un poster mare și laminat cu Everestul (o versiune mai mare a celui pe care mi-l dăduse tata când eram mic, după una dintre incursiunile cu el pe munte) și mi-am jurat că într-o zi voi risca totul și voi încerca să urc pe cel mai mare și mai înalt vârf de pe Pământ.

Adevărul este că, în acea etapă a vieții mele, habar n-aveam ce însemna o astfel de expediție. Aveam o minimă experiență în alpinism și, potrivit cărților, eram mult prea tânăr să practic alpinismul de mare altitudine la modul serios. Dar aveam un vis, iar asta mereu îi face pe oameni periculoși.

Totuși, visurile sunt ieftine, iar priceperea vine după ce parcurgi pașii necesari pentru a le împlini. Dar eu niciodată nu am fost genul care spune vorbe goale și am avut grijă să-i informez pe toți apropiații mei despre intențiile cu privire la Everest.

Toți m-au crezut nebun.

Înainte să plec din India, am mai avut o ambiție pe care tânjeam să o duc la îndeplinire: mereu am visat să o cunosc pe Maica Tereza. Am descoperit că sediul misiunii ei era în Calcutta, așa că ne-am îndreptat cu trenul spre unul dintre cele mai mari și mai înspăimântătoare orașe din lume. Cu adevărat o experiență. Gara era o masă clocotitoare de trupuri grăbite, care mișunau neîncetat; fizic, era imposibil să te miști prea repede și erai purtat în direcția în care mergea mulțimea. Zgomotul, mirosul de excremente și de transpirație erau copleșitoare. N-am zărit niciun alt occidental. Puține lucruri m-ar fi putut pregăti pentru ce am văzut pe străzile mizere din Calcutta, dincolo de centrul orașului. Până atunci, nu mai văzusem oameni care să moară pe stradă, în fața ochilor mei. Niciodată nu mai văzusem trupuri fără picioare, oarbe, zdrențuite, zăcând prin canale, cu brațele întinse, să cerșească niște bănuți. M-am simțit deopotrivă copleșit, neajutorat și rușinat.

În cele din urmă, eu și Watty am găsit micul spital și mănăstirea, care formau misiunea Maicii Tereza. În mijlocul unui oraș care suferea, am găsit un colț de rai, plin de dragoste, curățenie, calm și afecțiune.

Ne-am întors acolo în fiecare zi, cât am stat în Calcutta, am donat banii pe care îi mai aveam, iar eu i-am scris Maicii Tereza un bilet în care îi spuneam cât de mult mă impresionase munca ei. Voiam doar să îi mulțumesc și să o încurajez. Nu am așteptat vreun răspuns. Dar să fiu al naibii dacă două luni mai târziu n-am primit o scrisoare de la ea, în care îmi mulțumea. Încă o mai am. Credeți-mă, nu am donat decât câteva lire. Răspunsul ei se numește grație și m-a uimit. Ființa ei și întregul ei stil de viață (chiar dacă nu am întâlnit-o personal)

au fost o dovadă vie a prezenței lui Dumnezeu pe Pământ și mi-au schimbat viziunea asupra mea și asupra lumii din jur, într-un mod foarte profund. Mi-am dat seama că mi se oferiseră privilegii la care unii nici nu puteau visa, iar noi, în schimb, avem datoria să veghem asupra lumii și asupra oamenilor. Totuși, încă nu eram sigur ce însemna asta pentru mine. Știu doar că am părăsit mizeria și suferința Calcuttei cu senzația că, prin viața Maicii Tereza, simțisem o atingere a lui Dumnezeu, care era minunată și cât se poate de reală.

Un verset simplu din Biblie, Matei 23:12, zice: „Oricine se înalță pe sine va fi smerit și oricine se smerește va fi înălțat.“ Aceste vorbe spun foarte simplu ce cred eu despre faimă și creionează foarte bine ceea ce văd eu în oamenii de azi. Pe măsură ce înaintez în viață devin tot mai conștient de valoarea omului de rând (și nu o spun într-un mod slugarnic). Zilnic, văd oameni duri, care fac treburi dure, deoarece călătorim în zone extreme ale lumii, unde filmăm. Poate fi un muncitor singuratic, care sapă un șanț la marginea drumului, la miezul nopții, în ploaie, într-o mică junglă dintr-un colț îndepărtat al Chinei; sau cineva mai obișnuit (orice o însemna asta), cum ar fi un vânzător de cafea dintr-un oraș oarecare din America, măcinând zilnic boabele. Oricare dintre ei ar fi, eu îi admir pe acești oameni, din ce în ce mai mult.

Oameni oarecare. Necunoscuți. Care nu se plâng.

Dar să nu ne grăbim. În acel stadiu, încă eram un boboc cu ochii larg deschiși, cu păr blond decolorat, prins într-o coadă de cal, proaspăt întors acasă după o călătorie în India și hotărât să-și trăiască viața la maximum.

CAPITOLUL 32

Nerăbdarea cu care voiam să merg mai departe și să-mi trăiesc viața a fost contracarată de ritmul lent pe care l-am adoptat când a trebuit să mă îndrept spre studiile superioare. Am trecut cumva examenele preuniversitare și am luat notele pentru ACDC. (Totuși, mi-a plăcut faptul că sunt inițialele unei trupe rock bune.) De asemenea, am observat ironia faptului că la singurul examen pentru care nu a trebuit să recapitulez deloc și pentru care mi s-a spus că esențială este logica am obținut nota A. Pregătirea generală este o materie la care întrebările sunt cam așa: „Explicați cum trebuie condusă cu spatele o barcă. Explicați cum vă orientați după copaci.“ La astea am fost bun, dar nu și la toceală și la economic.

În fine, cum abia scăpasem de liceu, nu prea eram motivat să aplic pentru facultate. În același timp, totuși, îmi lipsea încrederea pentru a abandona de tot ideea studiilor superioare. Of, Doamne, chiar trebuie să merg la facultate? În încercarea disperată de a găsi o alternativă, în luna dinaintea începerii cursurilor universitare am petrecut trei zile pe holurile MI5, serviciul de contraspionaj britanic, încercând să obțin un interviu de angajare. Inițial, le scrisesem celor de la MI5 și primisem un răspuns succint, în care îmi mulțumeau pentru scrisoare și îmi spuneau că nu au niciun post disponibil pentru mine. Scrisoarea era semnată de o domnișoară Deborah Maldives. Acum poate că nu sunt un geniu, dar până și eu mi-am dat seama că Deborah Maldives nu era un nume real. Așa că am decis să merg la ei personal. Privind retrospectiv, chiar îmi admir curajul pe care l-am avut să merg la toate intrările MI5 din centrul Londrei, din nou și din nou, cerând să vorbesc direct cu domnișoara Deborah Maldives. De fiecare dată, i-am spus agentului de pază că am stabilită o întâlnire cu ea și am așteptat. De fiecare dată, mi s-a spus politicos că acolo nu lucra nimeni cu numele acela, iar numele meu, categoric, nu era pe nicio listă de întâlniri. Plecam și încercam la o altă intrare. În cele din urmă, după a nu știu câta încercare, spre surprinderea mea, mi s-a spus că domnișoara Deborah Maldives va veni să stea de vorbă cu mine. Brusc, nu am mai fost chiar atât de sigur pe mine. Oh, Doamne, Bear. Ce ai făcut, tâmpitule? În sfârșit, un domn cam îndesat, care, evident, nu arăta ca o Deborah Maldives, și-a făcut apariția de cealaltă parte a ușii rotative. Mi-a făcut semn să înaintez, iar ușa a început să se rotească spre mine. Momentul adevărului, mi-am zis și am intrat. Doamna (sau domnul) Deborah

Maldives m-a condus într-o sală de interviuri și mi-a spus că existau anumite modalități de a solicita angajarea la MI5, dar apariția în holul instituției, zilnic, nu se numără printre ele. Apoi a zâmbit. A recunoscut că am dat dovadă de spiritul necesar pentru munca de contraspionaj și mi-a sugerat să mai trimit o cerere, adresată direct lui, după ce voi obține o diplomă universitară. Am luat cartea de vizită, i-am scuturat mâna păroasă și am șters-o de acolo.

Așadar, există o motivație mai bună de a merge la facultate, până la urmă, mi-am zis.

Plin de entuziasm, am aplicat mai târziu, în speranța deșartă că, undeva, cumva, mă vor accepta.

CAPITOLUL 33

Descrierea pe care mi-au făcut-o cei de la Marina Regală, de distrat, mi se potrivește în multe privințe, dar parcă nu și în cazul aplicațiilor trimise către universități. Cu rezultatele mele mediocre la testele preuniversitare am primit o grămadă de respingeri. Mulți dintre prietenii mei s-au îndreptat spre Universitatea din Bristol. Dar eu aveam la fel de multe șanse de a intra acolo, cu notele mele ACDC, câte avea și Deborah Maldives de a câștiga un concurs de frumusețe. Totuși, îmi doream să fiu cu prietenii mei.

În cele din urmă, am convins Universitatea West of England (UWE) – care era versiunea mai puțin academică a Universității din Bristol – să îmi ofere un loc la limbile moderne. (De fapt, abia am obținut acest loc, după ce m-am dus personal acolo și am implorat-o pe doamna de la admiteri, stând în fața biroului ei toată ziua. Începea să devină o metodă proprie. Mă rog, mereu am fost perseverent.) Nu am fost lăsat să studiez doar spaniola, care îmi plăcea mult, și a trebuit să aleg germana și spaniola. Întâlnirea mea cu frumoasa nemțoaică Tatiana mă făcuse să cred că limba germană ar putea fi la fel de frumoasă ca ea. Dar m-am înșelat. Limba era un chin și a devenit primul cui în sicriul experienței mele universitare.

Partea bună era că eu și cei mai buni prieteni ai mei, Eddie, Hugo, Trucker, Charlie, Jim și Stan, stăteam împreună, în aceeași casă. Acum, când spun casă, utilizez termenul într-un sens vag. De fapt, era un vechi hotel nefolosit numit The Brunel. Situat în zona cea mai urâtă și mai ieftină din Bristol, unde prostituatele și traficanții de droguri mișună pe străzi, The Brunel și-a câștigat în scurt timp un statut legendar în cercul nostru de prieteni, de avanpost plin de foști elevi excentrici de la Eton, care duceau o viață mizeră, dar boemă. Mie chiar mi-a plăcut această reputație.

Luam micul dejun pe stradă, fumam pipă în halate și ne fugăream pe pantele abrupte, cu cărți sub braț, în drum spre cursuri. Aveam tot felul de vizitatori ciudați, care veneau mereu neinvitați, inclusiv câțiva oameni fără adăpost. Neil era unul dintre ei și îi plăcea la nebunie să îl punem să ne conducă printre containerele industriale aflate în spatele supermarketului Sainsbury. Ne furișam acolo în mașina noastră (cât de discret puteam cu un Ford vechi, care scotea fum și era plin de studenți îngrămădiți pe bancheta din spate),

apoi unul dintre noi țâșnea, băga capul mai întâi în compresor, înainte să arunce afară bucăți de somon și chifle expirate, spre nerăbdătoarele brațe care așteptau jos.

De câteva ori pe săptămână mergeam și să ajutăm la cantina pentru cei fără adăpost, din apropierea casei noastre, unde cunoșteam tot mai mulți oameni pitorești. Din păcate, Neil a murit la scurt timp după aceea, din cauza unei supradoze, și cred că nu multe dintre acele personaje pitorești care frecventau Brunel mai sunt în viață.

A fost o perioadă de formare pentru noi, în care am locuit împreună ca prieteni și am făcut primii pași timizi în lume, departe de școală. Printre atracțiile de la Brunel s-au numărat personaje precum domnul Iraci, proprietarul nostru, care trecea pe acolo și era primit chiar de mine, care desenam, complet dezbrăcat, personaje din desene animate pe pereții dormitorului, pentru a înveseli un pic locul, sau Eddie, care îi arăta unei tipe drăguțe tehnica lui de marinare a cărnii de căprioară, într-un vas plin cu vin de Bordeaux. Fondurile noastre administrative se evaporau în mod miraculos, din cauza nesfârșitelor petreceri organizate de Hugo pentru el și cele zece fete cu care flirta toată săptămâna. Stan și-a dezvoltat o tehnică de gătit cârnați lăsându-i pe grătar până când pornea alarma de fum, semnalizând că erau gata. (Odată, tehnica lui a reușit să aducă la noi pompierii, echipați de intervenție. Au fost destul de surprinși să ne vadă îmbrăcați în halate, întrebând dacă erau gata cârnații, în timp ce ei stăteau în hol gata de acțiune, iar alarma de fum încă țiuia. Ce vremuri!)

De asemenea, îmi amintesc cu drag o altă zi când a venit pe la noi domnul Iraci, tocmai după ce eu hotărâsem să amenajez o piscină, în grădina de trei metri pe trei, din spatele casei.

Pusesem o foaie de cort pe câteva scaune de bucătărie și o umplusem vesel cu apă. A ținut cam... douăzeci de minute. De fapt, cam până când proprietarul și-a făcut apariția, după banii de chirie. După care a cedat și s-a umplut de apă pe jos, iar domnul Iraci s-a udat și el.

Pe bune că omul era un sfânt.

CAPITOLUL 34

Eu și Trucker am cântat chiar și pe străzi un pic, la chitare, în diverse puncte de atracție din Bristol. Inclusiv la azilul de bătrâni, unde îmi amintesc că am cântat cu inocență versurile din *American Pie*. Cântecul culminează cu spectaculos de nepotrivita pretenție că aceea va fi ziua în care voi muri. A urmat o pauză lungă și ciudată, până când ne-am dat seama amândoi de situația penibilă. După aceea, n-am mai stat mult pe acolo.

Am cântat și cu un alt prieten, Blunty, care o tot ținea spunând că vrea să ajungă o vedetă, după ce a plecat din armată, sub numele real de James Blunt. Nu cred ca Blunty să fi considerat acele jam sessions ca fiind chiar formative pentru el, dar sunt amintiri foarte amuzante. Bravo lui, totuși. Mereu a avut o voce uimitoare.

În primul an petrecut la The Brunel, s-au întâmplat totuși două lucruri importante. Primul a fost faptul că am descoperit un prieten atât de bun ca Trucker. Ne-am înțeles bine din prima. Am râs mult împreună și am constatat că avem foarte multe în comun: credința, setea de aventură și plăcerea pentru lucruri amuzante și neobișnuite și pentru oameni la fel. Împreună, ne-am înscris la cursurile OTC (Officer Training Corps), care erau un pic mai profesionale decât cele pentru cadeți. Totuși, la OTC era plin de studenți excesiv de serioși, care sperau să ajungă în armata adevărată, după facultate. Spre marea noastră distracție, invariabil, acei studenți jucau excesiv cartea militară, în timp ce noi eram acolo doar pentru amuzament și pentru a cunoaște tipe sexy. Era o adevărată plăcere să-i enervăm pe toți înțepații aceia, purtând beretele ca pe niște șepci de bucătari-șefi, să întârziem, iar când apăream să purtăm șosete roz. Ei ne priveau de sus, cu nasurile în vânt, de parcă eram doi păcălici incompetenți, niște pierde-vară și niște bufoni. Dar nouă nu ne păsa. Era mult prea amuzant! De vină erau tipii de vârsta noastră care pretindeau că erau altceva decât în realitate. Ei ne făceau să ne prostim în felul acela. Și am impresia că tata ar fi făcut la fel. (Să te iei prea în serios, indiferent de împrejurări, nu i-a plăcut niciodată.)

În anul acela petrecut la OTC totuși ne-am dezvoltat un mare respect pentru unul dintre soldați, un ofițer superior care fusese în SAS, în tinerețe. Era sigur pe el, râdea mult și niciodată nu se lua prea în serios. Ca urmare, nici noi nu simțeam nevoia de a ne prosti, când era el prin preajmă. În

schimb, ne inspira să fim ca el: să realizăm ceva dificil, real și de durată. În fond, asta fac cei care sunt buni conducători. Ne inspiră să ajungem mai sus.

Astfel s-a născut în noi doi, în tăcere, un impuls care ne spunea: Oare într-o bună zi vom ajunge și noi să fim selectați în SAS? Iar acela a fost cel de-al doilea lucru care s-a întâmplat și mi-a schimbat viața. Literalmente.

CAPITOLUL 35

Două lucruri m-au făcut să mă înrolez în trupele SAS. Unul a fost hotărârea de a realiza ceva special și de durată în viață. Să găsesc acel ceva care să mă facă mândru toată viața; să trec prin multe, să fiu pus la încercare și să izbândesc. E ceva greu de explicat, dar am simțit foarte puternic această dorință.

Al doilea lucru care m-a motivat a fost mai puțin măreț. A fost intenția de a-i întrece pe toți acei înțepați care mă priveau de sus. Un motiv complet nepotrivit, știu! Dar am vrut să le arăt de ce anume eram capabil, de fapt. Să le arăt că adevărata militărie înseamnă integrare, integrare, integrare, nu infatuare, infatuare, infatuare.

Astfel de motivații pot părea un pic forțate, dar, dacă e să fiu sincer, probabil că ele chiar sunt motivele pentru care am vrut să merg la selecția pentru SAS(R). Dar mai presus de toate a fost dorința de a realiza ceva special, ceva ce foarte puțini reușesc. Reversul a fost faptul că ceea ce a trebuit să fac mi s-a părut o provocare aproape de nerealizat. Știam că dintre numeroșii soldați deja căliți care aplicau în fiecare an pentru selecția SAS 21 doar câțiva treceau testele. E o încercare foarte dură, mai ales dacă simți că, din punct de vedere fizic, ești mediocru. Dar pe mine m-au inspirat marile provocări. Cred că toți suntem așa, într-o oarecare măsură. De asemenea, cred cu tărie în aceste cuvinte: „Să mergi pe drumul mai puțin umblat, pentru că asta va face diferența.“ E un dicton numai bun de urmat.

Ultima motivație importantă a fost faptul că nu-mi plăceau deloc studiile universitare. Iubeam The Brunel și micul nostru grup de prieteni de acolo, dar experiența universitară mă omora. (Nu volumul de muncă, mă grăbesc să adaug, de care treceam într-un mod agreabil, ci senzația de a fi un student oarecare.) Desigur, îmi plăcea stilul de viață lejer (de exemplu, faptul că înotam zilnic dezbrăcat, în lacul din parc), dar era mai mult de atât. Pur și simplu, nu îmi plăcea să fiu atât de lipsit de motivație. Nu mă simțeam bine. Nu asta sperasem să experimentez. Eram nerăbdător să înaintez și să fac ceva. (Oh, în plus, începeam să urăsc limba germană, într-un fel care nu era deloc sănătos.)

Așa că am decis că era timpul să aleg. Prin intermediul OTC, eu și Trucker am fost să ne întâlnim cu fostul ofițer SAS,

să ne dea un sfat cu privire la aspirațiile noastre pentru selecția în Forțele Speciale. Am avut emoții. Știa că eram zurbagii și că niciodată nu luaserăm foarte în serios rutina militară de la OTC. Dar, spre uimirea mea, nu a fost deloc surprins de ceea ce i-am spus. Doar a zâmbit, aproape cu subînțeles, și ne-a spus că probabil acolo ar fi locul nostru. Dacă treceam testele. Ne-a spus că SAS atrăgea inadaptați și figuri pitorești, dar rămâneau doar cei care își dovedeau lor, în primul rând, că se descurcau. Apoi ne-a spus ceva grozav, ceva ce nu voi uita niciodată.

„Toți cei care se duc la selecție au un corp obișnuit: două brațe, două picioare, un cap și o pereche de plămâni. Ceea ce îi diferențiază pe cei care reușesc de cei care nu reușesc este ce se întâmplă aici, a zis și și-a atins pieptul. Sufletul este cel care face diferența. Doar tu știi dacă ai ceea ce îți trebuie. Baftă... Oh, iar dacă treceți vă fac cinste cu un prânz.“

Aceea a fost o adevărată promisiune din partea unui ofițer, să plătească el.

Eu și Trucker le-am scris celor de la SAS 21 și am solicitat nerăbdători să fim trecuți pe lista de selecție. Mai întâi, aveau să facă verificările de securitate, în ce ne privea, apoi aveau să ne scrie și, speram noi, să ne ofere (sau nu) un loc la preselecție, inclusiv data, ora și instrucțiunile necesare. Tot ce puteam face era să așteptăm, să începem să ne antrenăm și să ne rugăm.

Deloc protocolar, am aruncat la gunoi toate manualele de germană și m-am simțit de un milion de ori mai bine. Iar în adâncul sufletului am știut că era foarte posibil să pornesc în aventura vieții mele. Pe deasupra, nu era nicio Deborah Maldives care să-mi spună că aveam nevoie de diplomă, ca să mă înrolez în SAS. Singura calificare de care aveam nevoie era în pieptul meu.

PARTEA A DOUA

Mulți sunt chemați, puțini sunt aleși.

Aş vrea să prefaţez acest capitol cu următoarea notă. Ca fost soldat al Forţelor Speciale, am semnat un contract referitor la secretele oficiale, care nu îmi permite să dezvălui detalii, locuri, nume şi proceduri operaţionale ale Forţelor Aeriene Speciale. Următoarea parte a fost modificată astfel încât să mă asigur că respect acest lucru, mai ales că este important pentru mine să-mi onorez breasla. Scopul următoarei părţi din cartea de faţă este să vă ofer o idee despre situaţiile prin care am trecut pentru a câştiga dreptul de a face parte din familia Forţelor Aeriene Speciale.[2]

CAPITOLUL 36

Iată cum erau descrise trupele SAS de BBC într-o emisiune:

> Reputația SAS este cunoscută în toată lumea. Sunt cunoscute pentru pregătirea dură și pentru profesionalismul militar. Alte servicii speciale iau ca model SAS, ale căror proceduri de selecție sunt foarte dificile și de lungă durată. Cam nouă din zece aspiranți nu trec testele...

La fel ca mulți adolescenți, am tot auzit despre faimoasele SAS. Nevăzuții eroi care formau unitatea cunoscută ca fiind cea mai dură, elita luptătorilor din întreaga lume. Mereu m-am întrebat cum ar fi dacă aș încerca să trec testele și să mă înrolez. Aș fi unul dintre aceia care au „ce le trebuie“ sau mai degrabă m-aș număra printre cei mulți care încearcă și... nu reușesc? M-am întrebat ce ar trebui să fac pentru a fi unul dintre cei câțiva care câștigă dreptul de a purta faimoasa beretă de culoarea nisipului, cu pumnalul înaripat pe ea. De ce caznă ar fi nevoie pentru a deveni parte din acele forțe speciale și dacă eu aveam ce trebuia pentru a mă alătura elitei, celor mai buni.

Abia trecut de șaisprezce ani, după școală, am absolvit cursul de potențiali ofițeri, pentru a mă alătura trupelor Marinei Regale, ca tânăr ofițer; eram gata să mă înrolez, la fel cum făcuse și tata. Dar o parte din mine se întreba dacă nu ar trebui măcar să încerc să trec de selecția pentru SAS, înainte de a mă duce la Marină. Doar să văd cum e. Răspunsul rațional a fost că ar trebui să fiu sincer cu mine. Eram în formă, puternic și hotărât, dar nu eram chiar un atlet, mereu trebuise să depun eforturi în privința aceea, să muncesc din greu. Aveam mulți prieteni care erau mai puternici și mai în formă decât mine (iar ei nici măcar nu erau nevoiți să se antreneze), iar acest lucru a făcut ca, în adâncul sufletului, să mă îndoiesc de mine. Totuși, poate pentru că nu eram atât de înzestrat din punct de vedere atletic, mi-am dezvoltat abilitatea de a lupta, de a-mi forța limitele, fizic și mental. Această luptă și determinarea aveau să devină elementele-cheie pentru participarea la selecție, mai mult decât orice abilitate înnăscută.

Un efect sigur al selecției pentru SAS este acela că îi face pe toți, de-a lungul multor luni, să ajungă la stadiul în care, fizic, sunt niște morți vii. Complet epuizați. Indiferent cât de în formă ai fi. SAS caută rezistență și luptă: acei soldați care, atunci când fiecare os din trup strigă după pauză, vor merge mai departe și o vor lua de la capăt, iar și iar. Nu are legătură cu rezistența înnăscută, ci cu dorința, iar pentru selecție doar de asta ai nevoie.

Totuși, în acel stadiu, cred că nu aveam încrederea necesară în mine, cea care să mă facă să înțeleg că toți avem o astfel de rezistență în noi. În Marină, mă simțisem ceva mai confortabil. Deja experimentasem câte ceva din ceea ce avea să mi se ceară ca potențial ofițer al Marinei Regale. Știam că va fi greu, dar eram convins că o să fac față. Eram bun la flotări, la tracțiuni, la mărșăluit cu un rucsac în spate (un mod de viață, în Marină); dar oare puteam să fac față marșurilor foarte lungi prin munți, cu o greutate considerabilă în spate, marșuri care sunt o parte importantă din selecția pentru SAS? Cumva, asta mi s-a părut a fi dincolo de ceea ce eram în stare. Totuși, vocea interioară continua să bombăne.

În final, am ajuns la concluzia că, dacă nu riști, nu câștigi. (O idee esențială în viață e să guști, eu așa am învățat.) Știam că trebuia cel puțin să încerc să merg la selecție. Dacă eșuam, cel puțin o făceam în timp ce încercam. Cu fața în noroi. Știind că am făcut tot ce am putut. (Oh, și nu e tot, știam că SAS pretindeau să ții secret faptul că participai la selecție, ceea ce era perfect. Dacă nu treceam, măcar nu avea să știe nimeni.)

Așadar, acesta a fost planul; dar, sincer, dacă aș fi avut o idee cât de mică despre durerea și suferința pe care avea să le îndure corpul meu, aș fi știut că era o nebunie să continui acel vis.

Dar, din fericire, niciodată nu știm cu adevărat ce ne rezervă viitorul.

CAPITOLUL 37

În mod normal, pentru ca un soldat să participe la selecția pentru SAS, e nevoie de câțiva ani în armată. Dar SAS sunt alcătuite din trei regimente, 21 și 23 fiind regimente de rezervă pentru SAS 22. SAS 21 și 23 sunt formate din foști parașutiști sau membri ai trupelor de comando, care au părăsit armata, dar încă mai sunt dornici de provocări și de modalități de a-și manifesta abilitățile greu dobândite. SAS îi preiau pe acești soldați și îi trec printr-o selecție riguroasă, menită a-i alege pe cei mai buni. Apoi ei sunt antrenați pentru operațiunile de război sub acoperire.

Dar SAS 21 și 23 sunt deschise și civililor care se dovedesc capabili să atingă standardele înalte pe care le cer. Accesul este mai de durată și mai complex, dar este o potențială cale de a intra în SAS. Ce îmi place la SAS (R) (Rezerve) e faptul că îți oferă un anumit grad de flexibilitate în privința vieții personale. Nu ești un soldat cu normă întreagă, deși mulți dintre soldații din SAS (R) aleg și această variantă. Ei pot fi trimiși oriunde în lume, fără să fie anunțați cu mult timp înainte, sunt foarte bine pregătiți și specializați, dar pot și să aleagă cât timp dedică regimentului. Mi-a plăcut mult acest lucru.

Să te înrolezi direct din civilie presupune o schimbare foarte mare, dar dacă ești bun poți intra în SAS (R) fără să parcurgi întreaga procedură obositoare prin care trebuie mai întâi să înveți milităria convențională. Iar eu niciodată nu mi-am dorit să fiu convențional în ceva. Câțiva dintre prietenii mei s-au înrolat după școală în regimente de tancuri sau de infanterie, ca ofițeri. Invariabil, asta implica o serie de obligații convenționale și viață scumpă în Londra.

Dar, în ciuda distracției de care, cu siguranță, aveau parte, ideea unui asemenea stil de viață nu mi s-a părut deloc atrăgătoare la douăzeci de ani. Eu îmi doream aventură și căutam o cale mai puțin bătătorită. Dacă m-aș fi înrolat în SAS 21, aș fi putut să o fac doar ca soldat, adică aș fi avut cel mai mic grad militar posibil. Nu aș fi fost ofițer, cum erau prietenii mei din școala publică, dar m-aș fi înrolat în vârful piramidei, ca luptător (luptători sau soldați angajați, cum sunt numiți adesea, într-un mod jignitor). Dar pentru mine luptător suna mai mult provocator decât amuzant. În plus, printre luptătorii SAS erau foarte puțini foști elevi de la Eton.

CAPITOLUL 38

În Hotel Brunel, eu și Trucker discutam adesea despre selecția pentru SAS, până târziu în noapte. Să participăm la ea a fost o decizie pe care am cam luat-o împreună. S-a dovedit una dintre cele mai bune decizii luate vreodată și ne-a întărit o prietenie (formată prin împărtășirea dificultăților) la care nu m-aș fi așteptat. Vom fi cei mai buni prieteni pentru tot restul vieților noastre, grație întâmplărilor pe care le-am trăit împreună la selecția pentru SAS (R) în anul următor și după aceea. Totuși, știam că, din moment ce un număr foarte mic dintre aplicanți treceau în cele din urmă de selecția pentru SAS 21, probabilitatea ca amândoi să reușim era foarte mică. A fost un subiect pe care nu l-am abordat.

De asemenea, în adâncul sufletului, îmi făceam griji, pentru că Trucker era mult mai puternic decât mine. De fapt, el era cel mai bine făcut dintre toți cei pe care îi cunoscusem și îl invidiam pentru asta. Era puternic fără să facă niciun efort în această privință, când alergam și ne antrenam împreună – atât de diferit de mine –, iar acest lucru îmi alimenta teama că el va trece de selecție, iar eu nu.

Pe 23 martie 1994, am ajuns amândoi la porțile cazarmei, cu hârtiile de înrolare în mâini, încordați și foarte agitați. Începeam o călătorie care avea să ne ducă de la statutul de civili veseli la cel de soldați pregătiți pentru operațiunile forțelor speciale, în numai douăsprezece luni lungi.

Era o perspectivă descurajantă.

Să fii transformat dintr-un amator într-un adevărat profesionist, antrenat pentru orice, de la demolări la misiuni secrete maritime și aeropurtate – o experiență care avea să ne facă să ne atingem limitele. Dar înainte de a ne apropia de ceva interesant, trebuia să dovedim că eram în formă și hotărâți, mult dincolo de normal. Singurul mod de a face asta era prin trudă, prin transpirație și efort al naibii de greu.

Amândoi fuseserăm repartizați către ceea ce eu credeam că era unul dintre cele mai bune escadroane din SAS 21. Avea o reputație foarte dură în familia SAS, spunându-se că era format din soldați duri, eficienți și cu picioarele pe pământ. Cei mai mulți erau galezi, foarte protectori cu ceea ce le aparținea și cât se poate de profesioniști. Iar reputația lor era

câștigată cu greu și bine apărată. Trebuia să depunem un efort dublu pentru a ne câștiga locul acolo.

În prima seară, laolaltă cu un amestec divers de candidați, am primit echipamentul și am fost duși într-un marș în sus și în jos pe dealurile din apropiere, am fost întrebați care erau motivațiile noastre, după care ni s-a spus pe scurt la ce să ne așteptăm. Cuvântul de ordine părea să fie angajament.

M-am dus acasă ușurat că făcusem primul pas din povestea aceea dată naibii. Adesea, acesta este punctul dificil al unei călătorii lungi și intimidante. Apoi, eu și Trucker ne-am întors câte o seară pe săptămână, pentru ceea ce numeam o seară de antrenament. Serile acelea erau menite să ne familiarizeze cu ceea ce ne aștepta în anul pe care îl aveam în față. Selecția în sine urma să aibă loc peste multe weekenduri, peste multe, multe luni, iar antrenamentele-test de două zile și exercițiile aveau să se desfășoare abia peste câteva săptămâni. Întâi, voiau să-i trieze pe cei care nu aveau nicio șansă.

În serile săptămânale de antrenament eram supuși la exerciții care, fizic, deveneau din ce în ce mai grele. Adesea, ele constau din alergări foarte rapide, urmate de sprinturi în sus, pe deal, cu echipamentul de pompier în spate, în sus și în jos, în sus și în jos, până când fiecare recrut era în genunchi, uneori vomitând. Unul dintre trucurile neplăcute era să ne alinieze pe toți sus, pe un deal abrupt, înalt de șaptezeci de metri. Apoi ne trimiteau în jos, spunându-ne să ne cărăm în spate partenerul, cu mențiunea că ultimii doi care ajung din nou în vârf vor fi trimiși înapoi la unitate. Ne împleticeam până în vârf, luptându-ne să nu fim ultimii, doar ca să fim trimiși înapoi jos, mai puțin ultimii doi, pentru a o lua de la capăt, iar și iar. În cele din urmă, rămâneam doar câțiva, ceilalți fiind doar niște epave care se târau. Uneori, își duceau până la capăt amenințarea cu trimiterea înapoi la unitate, alteori doar ne alergau pe toți până în tabără și totul se termina așa. Dar niciodată nu știai ce se va întâmpla. Cam așa procedau cu noi.

Erai în siguranță doar dacă dădeai o sută cincizeci la sută din tine, te menținei în față și nu cedai. Începea să devină evident că aceasta era metoda necesară pentru a rămâne acolo și în săptămâna următoare. Sau ne puneau să ne tăbăcim. Reprize de câte două minute, în care scopul era să-ți lovești adversarul cu tot ce puteai să arunci în el. Fără tehnică, doar bătaie. Întotdeauna, eu nimeream cu vreo matahală. Și ieșea tot mai rău. Apoi, mai multe flotări. Și tracțiuni. Până nu mai

puteam să stăm pe picioare. În faza asta nici măcar nu te mai gândeai să treci de selecție, doar să nu fii trimis la plimbare pe loc.

Totuși, după fiecare antrenament animalic, euforia surclasa îndoiala, iar încet-încet am învățat să mă obișnuiesc cu durerea.

Părea cheia supraviețuirii acolo.

CAPITOLUL 39

În sfârșit, se apropia primul weekend al perioadei de preselecție. Eu am ajuns la barăci pe la 5.30 p.m., vineri, de unde urma să fim duși la sediul SAS, pentru ceea ce ei numeau testele de preselecție. De fapt, voiau să se asigure că eram serioși în privința acelui curs și conștienți de ceea ce ni se cerea. Asta ne-a spus ofițerul SAS în acea primă seară, în timp ce eram adunați pe podeaua rece din beton a unui hangar pe jumătate scufundat. A adăugat: „Sper că veți trece cu toții, credeți-mă, regimentul are nevoie mereu de mai mulți membri, dar asta nu se întâmplă pur și simplu. Sunt sigur că dintre voi toți doar câți pot număra pe degetele de la două mâini vor reuși.“

Abia am dormit în noaptea aceea. Am stat întins treaz, așteptând să se facă 5.30 dimineața, pe podeaua din beton, din hangarul întunecat, pe care aveam să ajung să îl cunosc foarte bine, în lunile pe care le aveam în față.

La ora 6 am început să alergăm în formație completă. (Toate escadroanele SAS 21 se reuniseră pentru acel weekend de preselecție.) Acela a fost primul test simplu: alergarea în sus pe deal, pe o distanță de 12 kilometri, în mai puțin de o oră. Am strâns din dinți, urcând dealul pe drumul dintre copaci, cu nervii întinși, fiind deja la a patra tură în sus. Restul dimineții l-am petrecut cu lecții de abilități de bază, din partea ofițerilor pregătitori, și cu o prezentare a activităților care ne așteptau după-amiază. Apoi am coborât pentru testul de asalt.

Mai făcusem câteva teste dure de asalt, când eram în Marină. Dar acestea au fost oarecum diferite. Înainte, fuseseră amuzante; acum, simțeam că era vorba despre o durere iminentă. Ce voiau ei să vadă erau angajamentul total și efortul real. Mereu era câte un ofițer care îți urmărea fiecare mișcare, fiecare împleticire. Uneori, intrau în scenă rapid, îl trăgeau deoparte pe vreun amărât și îi spuneau încet să o ia de la capăt, zicându-i: „Fă-o cum trebuie, cu o viteză și cu un efort de trei ori mai mari.“

După trei ore de rostogolit, târât, cățărat și scufundat, eram mort. Cu toții eram. Picioarele și brațele plângeau după o pauză. Înainte să apucăm să ne tragem sufletul, am fost puși să alergăm prin pădure, în viteză, spre un mic luminiș. Peste tot erau risipite capace de guri de canal. Erau intrări ascunse într-o rețea de tunele subterane. Dacă erai genul căruia nu-i plăceau

spațiile mici, nu era tocmai ocazia potrivită să afli asta. Fiecare în parte și-a negociat traseul prin acel labirint întunecat de pasaje înguste, înalte doar de un metru. Eram pe jumătate scufundați în apă și noroi. M-am târât și m-am târât, pipăind drumul cu mâinile întinse în față. De câte ori ajungeam la un alt capac și la un pic de lumină, care pătrundea prin crăpături, auzeam bocancii militari grei pășind pe grătarul metalic de deasupra.

— Nu te opri, striga câte un ofițer, mai repede!

Claustrofobia nu era deloc acceptată în regiment. Trebuia să poți lucra în spații mici, închise, trebuia să fii în stare să-ți controlezi emoțiile și sentimentele și să înveți să le canalizezi. Dacă nu erai capabil de asta, era mai bine ca ei să afle atunci, înainte să înceapă selecția în sine.

În cele din urmă, am fost eliberați din găurile de șoareci, obosiți, încordați și extenuați. Apoi am fost puși să facem din nou asaltul, doar așa, să fie. Asta, ca vreunul dintre ofițeri să aibă ocazia să observe vreun defect al nostru: eram perseverent, eram șmecher, eram calm în condiții de presiune, puteam să mă controlez în momente critice? În continuare, nici urmă de pauză.

Apoi am fost escortați spre un tun de artilerie mare, care era înțepenit în nămol, în mijlocul unui câmp.

— Ei bine, trageți de el, băieți, repede.

Ne-am aruncat pe frânghiile de tractat și ne-am chinuit să îl urnim, până când, încet, roțile au început să se miște.

— O să vă spunem când să vă opriți... iar dacă vă opriți înainte veți fi eliminați...

Ofițerii strigau rar, obișnuiau să privească în tăcere, voiau să vadă autodisciplină. Aceasta era mantra lor:

— Străduiți-vă, băieți, dacă sunteți prea lenți, veți pierde. Clar?

Era clar. Și era greu, dar îmi plăcea. O astfel de încredere în sine îți dădea putere, într-un mod ciudat. Mulți dintre soldații pe care i-am cunoscut la selecție găseau dificilă o asemenea atitudine. Mulți recruți erau obișnuiți să se tot strige la ei, să fie mânați continuu de ofițerii din Marină. Dar metoda

SAS era diferită, iar cei care aveau nevoie să urli la ei pentru a îndeplini ordinele erau dați la o parte.

Trebuia să poți să te forțezi și să faci asta singur. Și, după cum am învățat, în cazul SAS, trebuia mereu să mergi un pic mai departe. În cele din urmă, când s-a lăsat întunericul, complet epuizați, ni s-a permis să ne oprim. Fusese o zi lungă și grea, așa că m-am prăbușit pe sacul de dormit de pe podeaua de ciment din hangar. Încă era întuneric, când i-am auzit pe caporali cum dădeau târcoale pe afară, ca niște lei tăcuți. Am orbecăit, să mă pregătesc. La 5.50, am luat rucsacul greu și m-am târât afară, în lumina dinaintea răsăritului. Afară era și mai rece decât în hangarul umed și deschis. Eram gata cu cinci minute mai devreme. Ni se spusese foarte clar că, dacă ni se comunica ora 6 a.m., asta însemna de fapt 5.55 a.m. Un minut întârziere și erai avertizat. Mai întârziai o dată și erai eliminat.

Ne-am cântărit încărcăturile pe un cântar improvizat, cel puțin 18 kilograme, plus chingile, arma, apa și mâncarea. Erau grele. (Nu știam mai nimic despre ce mă aștepta și despre ce greutăți aveam să car.) Am pornit în detașament, în mers alert, care în scurt timp a devenit marș, apoi alergare, pe același drum în sus pe deal. Aceiași 12 kilometri, patru ture pe dealul împădurit, acum complet echipați.

— Haideți, gata o tură. Au mai rămas trei.

Pe la jumătatea celei de-a doua ture am mai pierdut câțiva recruți, care au rămas în spatele grupului, incapabili să mențină ritmul. Dacă viteza era prea mare și încărcătura prea grea pentru ei, era de preferat să fie eliminați în stadiul acela, pentru binele lor. Pe la a treia tură, deja mă luptam din greu, gâfâiam, mucii îmi erau întinși pe față, iar amuzamentul și plăcerea dispăruseră, înlocuite de tensiunea din mușchii picioarelor și din plămânii care voiau mai mult oxigen.

Luptă, Bear. Haide, încă o tură. Nu irosi tot efortul de până acum.

În sfârșit, am ajuns la punctul de sosire, m-am întors și am văzut un grup mai mic și o grămadă de inși împleticindu-se, în spate. Aceștia din urmă au fost duși într-o parte. Niciodată nu am auzit ce li se spunea, dar arătau complet demoralizați și epuizați. Erau trimiși să-și facă bagajul. Încă opt eșuaseră, dar adevărata mea teamă era dacă voi putea să mențin ritmul în continuare. Adică, aceea era doar preselecția. Și era dură.

Cum naiba avea să fie selecția?

CAPITOLUL 40

Înainte să ne apropiem măcar de faza în care să fim „pregătiți“ pentru toate abilitățile necesare unui soldat din Forțele Speciale, trebuia să trecem „faza deal“ a selecției. Acesta era felul în care SAS reduceau numărul mare al celor înscriși la doar câțiva. Întotdeauna era ceva contra cronometru și, invariabil, un test de rezistență. Abia când aveau să rămână doar câțiva, SAS urmau să-i pregătească și să-i antreneze cu adevărat.

O astfel de pregătire necesită mult timp și bani și nu avea rost să risipească resurse valoroase pe oameni care, în fond, nu aveau atitudinea și forma fizică necesare. Așadar, prima fază era pentru eliminare, iar a doua pentru pregătire.

Pierdusem deja aproape un sfert dintre recruții din escadronul nostru, de când începuse preselecția; urma să începem, oficial, adevărata selecție; am fost escortați în zona principală a taberei, unde se aflau toate clădirile escadronului. Accesul nu ne mai era limitat doar la o clădire din margine și la sala de sport. Era un progres. Ni s-a spus pe scurt ce se aștepta de la noi de atunci încolo, apoi ni s-a dat prima uniformă militară și echipamentul de bază. Ni s-a arătat vestiarul, în care erau dulapuri metalice, iar podeaua era vopsită cu roșu. Aceea avea să fie casa noastră, atât timp cât rezistam acolo. Mesajul pe care ni-l tot repetau era clar: Dacă vă doriți suficient de mult, o să treceți.

Prima fază a selecției avea să se desfășoare pe sălbaticele culmi galeze din Brecon Beacons. În următoarele șase luni, aveam să-mi petrec mare parte din timp transpirând și trudind prin acei munți. Uneori, pe o căldură mare, în plin soare, înconjurat de roiuri de țânțari și scăldat în sudoare; apoi, mai târziu în acel an, chinuindu-mă să înaintez prin zăpadă, frig și umezeală, iar uneori cât pe ce să fiu dărâmat de forța vântului de pe culmile înalte.

Uneori, căram cu noi până la 40 de kilograme, cam greutatea medie a unui copil de opt ani. Atât hipotermia, cât și extenuarea aveau să devină dușmanii mereu prezenți, împreună cu cronometrul. E o bătălie permanentă, când bocancii ți se umplu cu apă, iar hainele devin rigide, din cauza vântului de furtună, care bate peste munții galezi. Poți să continui să te miști? Repede?

Întregul proces de selecție presupune mult mai mult decât rezistență fizică. Necesită abilități de orientare, agilitate, autodisciplină și o determinare de fier, pentru a te forța atunci când picioarele și întregul corp urlă după pauză. SAS își permit să fie dure când fac recrutări.

Mereu vor exista și mai mulți oameni dispuși să își testeze rezistența.

Primul nostru exercițiu în Brecon Beacons a fost ceea ce ei au numit un tur ghidat – suna îngrijorător de banal. Urma să fim escortați prin munți în grupuri mici, pentru a dovedi, practic, că ne pricepem la arta orientării pe munte, atât ziua, cât și noaptea. Abia după aceea aveau să ne lase de capul nostru.

Pe măsură ce urcam tot mai mult pe munte, ofițerii care ne însoțeau ne dădeau sfaturi și ponturi pe care le învățaseră pe pielea lor. Sfaturi despre cum să te orientezi eficient și cum să reziști. Am reținut tot. Zece ore mai târziu, făcusem aproape 30 de kilometri, în sus și în jos, pe îndepărtatele văi și piscuri. Cu toții resimțeam greutatea din spinare, iar picioarele ne dureau, dar ne străduiam împreună și era bine. De asemenea, am ajuns pentru prima dată pe un anume vârf al munților galezi, pe care aveam să îl cunoaștem foarte bine. Un vârf sinonim cu selecția pentru SAS, cunoscut foarte bine de toți recruții.

În cele din urmă, ne-am oprit într-o pădure și ne-am odihnit timp de două ore, la baza acestui munte. Eu eram fleașcă, de la burnița de peste zi și de la transpirație, dar eram entuziasmat.

Am așteptat să se întunece.

Următoarea fază avea să fie prima din numeroasele nopți cu exerciții de orientare.

CAPITOLUL 41

Când s-a lăsat noaptea, am pornit în grupuri mici în căutarea primului punct de întâlnire. Să înaintezi pe munte noaptea era greu, iar în curând cu toții bâjbâiam și ne poticneam prin șanțuri și mlaștini nevăzute. Orientarea pe întuneric e o artă în care aveam să devenim experți în scurt timp, dar atunci privirile și instinctele noastre erau încă nesigure.

Totuși, am observat că ofițerii care erau cu noi nu călcau niciodată greșit și nu se poticneau. Doar recruții se împiedicau de smocurile de iarbă sau de gropi. Tipii care deja purtau însemnele SAS învățaseră acel joc cu mult timp în urmă. Îmi doream și eu să ajung la un asemenea nivel de încredere și de abilitate și știam că voi reuși, prin antrenament; iar antrenamentul și orientarea de noapte erau ceva ce nu avea să ne lipsească.

În cele din urmă, mergând la pas, am ajuns la ultimul punct de întâlnire din pădurea montană, obosiți, uzi și extenuați. Mi-am legat ponchoul între doi copaci, am scos sacul de bivuac și am adormit repede. Două ore mai târziu, la 5.55, eram aliniați de-a lungul drumului care ducea spre unul dintre cele mai înalte vârfuri, aflat cam la nouă kilometri distanță. Deasupra noastră, vârful abia se vedea în lumina slabă a dimineții. Am privit spre șirul de recruți din stânga mea și am văzut că toți aveau nasturii încheiați până sub bărbie. Șepcile de lână de culoare verde, hainele militare umede, pumnii strânși, încercând să-și mențină mâinile calde, și rucsacurile aliniate în față, pe jos. Respirația fiecărui soldat producea aburi, în aerul rece. Picioarele mă dureau, iar noii bocanci de armată mă strângeau. Simțeam că începuseră să se umfle.

Sergentul-major al regimentului a strigat:

— Țineți aproape de mine, dacă vreți să treceți acest test.

Apoi a pornit. Noi, după el, ridicându-ne din mers rucsacurile. Recruții se luptau să treacă unul de altul, încercând să ajungă în față. Dar să mențiii un asemenea ritm însemna aproape să alergi, lucru care știam că era imposibil pe distanță lungă.

Fiecare pas era o luptă și, pe măsură ce panta devenea mai abruptă, simțeam cum energia îmi scădea. Corpul meu

rămânea fără rezerve și deja transpiram și gâfâiam. Acum contează, acum trebuie să strălucești, îmi tot spuneam. Nu da înapoi, nici măcar un pas. Știam că mi-ar fi fost fatal. Aș fi fost înghițit de valul de recruți și nu aș mai fi reușit să țin ritmul. Energia grupului din față era cea care mă ținea acolo, în ciuda ritmului necruțător și a pantei abrupte.

Până să ajungem sus, m-am trezit printre cei câțiva care reușiseră să țină pasul cu sergentul-major și m-am luptat din greu să-mi mențin poziția, inclusiv când am coborât, pe partea cealaltă. Când am ajuns la baza muntelui eram cu mai bine de douăzeci de minute înaintea celorlalți recruți, care se chinuiau să ne prindă din urmă. Când s-a adunat tot grupul, ofițerul a anunțat că exercițiul nostru a fost jenant și că, dacă voiam să trecem testul, va trebui să începem să depunem ceva efort. Apoi ne-a spus să rămânem unde eram. A ordonat camioanelor să pornească și am privit cum s-au îndreptat goale spre drumul principal.

— Întoarceți-vă, băieți, camioanele vă vor aștepta pe partea cealaltă. V-a luat două ore și șaptesprezece minute patetice să parcurgeți traseul. Acum aveți cu toții două ore să faceți drumul întors, să ajungeți la camioanele aflate pe partea cealaltă a muntelui. Cei care nu vor reuși vor fi eliminați... și vor merge acasă.

Cu ochii încețoșați, m-am întors și am început să urc din nou. M-am chinuit să ajung în fruntea grupului, hotărât să pornesc cum trebuie și să o țin tot înainte. Când am trecut de primul fals orizont, vreo douăzeci de minute mai târziu, am văzut că acolo ne aștepta un caporal, care observa în tăcere cine era în față și cine rămăsese deja în urmă. A arătat în jos, calm.

— Înapoi, băieți, camioanele se întorc. Mă bucur că am văzut cine a fost dispus să depună efort, a zis, arătând din cap spre cei din față, printre care ne aflam și eu, și Trucker.

Ne-am întors și am început să coborâm, extenuați și secătuiți. Cu toții ne-am prăbușit tăcuți în spatele camioanelor de patru tone și am răsuflat ușurați când motoarele au pornit și au luat-o pe drumul către sud. Fusese încă un mic test. Unul făcut cu un scop. Ești genul care o poate lua de la capăt atunci când nu i-a mai rămas nimic și găsește acel ceva care îl face să continue sau se încovoaie și se pierde cu firea? E un joc mental și e greu de spus cum vor reacționa oamenii, până nu sunt storși de tot.

Singurul lucru de care îmi păsa totuși era că trecusem de primul weekend al selecției. Stoarcerea începuse.

CAPITOLUL 42

Cum naiba e posibil ca senzația pe care o ai stând întins pe podeaua metalică a unui camion, extenuat și inhalând gaze de eșapament, să fie cea mai plăcută? Dar, cumva, asemenea momente, când stai ghemuit în cort, când supraviețuiești și treci încă un weekend de teste fizice, fac să merite tot efortul și durerea.

Nopțile săptămânale de antrenament au continuat la fel, cu alergări și antrenamente fizice – alergări cu butuci pe umeri, circuite de forță epuizante, cățărări de pompier, lecții de citire a hărților, cursuri de prim ajutor și de mânuire a armelor. Ca recruți, ne îmbrăcam în uniforme verzi standard ale armatei. Nu aveai cum să nu observi aerul de siguranță, hotărât, pe care îl aveau soldații cu însemnele SAS, în timp ce se învârteau prin tabără. Prin contrast, noi, recruții, nu știam nimic și nu eram nimic. Eram doar niște numere. Nimic mai mult, nimic mai puțin. Mă uitam cu admirație ascunsă la beretele aranjate cu grijă și la centurile cu simbolul aripilor pe ele, pe care le purtau tipii de la SAS. De asemenea, începeam să apreciez munca pe care o depuseseră pentru a le câștiga.

Se apropia următorul weekend de selecție. Trupul meu nici nu apucase să se refacă după primul test, că teama și stresul la gândul a ce avea să urmeze mă cuprinseseră din nou. Adică, nimeni nu e nerăbdător să fie îngenuncheat fizic, iar și iar.

Camionul verde, greu de patru tone, s-a oprit într-un popas liniștit, la baza muntelui rece, măturat de vânt, pe la 1 a.m. Ploua torențial. Grupați câte doi, am încercat să găsim un loc plat, unde să dormim. Somnul era imposibil, dar, înghesuiți în marginea unei râpe, care în curând avea să devină o baltă, am făcut ce am putut, în cele cinci ore rămase până la răsărit.

La 5.55 a.m., eram cu toții în marș, prin ploaie. Ofițerul SAS de serviciu ne-a spus că acela era ultimul nostru marș însoțit și că era important să învățăm aspectele-cheie de la ofițerii aflați cu noi. Ne-a predat caporalilor, apoi a plecat. Abia s-a terminat scurta prezentare, că ofițerul s-a întors și a strigat să-i urmăm. Au năvălit înainte, spre culmea abruptă și mlăștinoasă și, în numai câteva minute, păreau să fie la mulți kilometri înaintea noastră. Apoi s-au oprit și au așteptat, privind în spate cum noi veneam încet, gâfâind, risipiți prin

mlaștină. Eram uzi, plini de noroi și arătam ca naiba, gâfâind sub greutatea rucsacurilor. Prin contrast, ofițerii arătau îngrijiți, calmi și respirau regulat. Niciodată nu strigau și nu erau agresivi, erau doar indiferenți. Și erau iuți, foarte iuți. Nu știu cum reușeau să parcurgă aproape un kilometru și jumătate de teren abrupt și mlăștinos într-un timp atât de scurt și să pară atât de neafectați.

Calm, ne-au spus că acela era genul de ritm pe care va trebui să îl învățăm, ca ritm minimum, pentru selecție. Am încercat să nu mă gândesc la asta, doar mi-am spus că trebuie să țin pasul cu ei, cu orice preț. Era evident că distanța dintre un recrut și un soldat cu însemnele SAS era mare.

Am pornit din nou, iar în curând am început să mă simt mai puternic, pe măsură ce intram în ritm. Sub îndrumarea ofițerilor, am exersat traversarea râurilor umflate, cu echipament complet, și cum să trecem peste culmi și fețele expuse ale munților, cu rucsac, chingi și armă.

La 1.30 p.m., am avut o scurtă pauză, să mâncăm și să bem apă, adunați într-o mică ravenă. Dar pauza nu a fost lungă, curând am pornit din nou, pentru următoarea etapă a marșului, ultimii kilometri ai zilei. În timp ce ne îndreptam spre următoarea culme, m-am uitat la ceilalți recruți: capete plecate, încordare, transpirația care le curgea pe frunți. Nimeni nu vorbea. Toți ne străduiam să ținem pasul. Ultimii kilometri de-a lungul crestei și în jos, pe partea cealaltă a muntelui, ni s-au părut interminabili până când, în sfârșit, am ajuns la capăt. Ni s-a spus să ne odihnim o oră în pădure, să ne verificăm picioarele, să bem niște apă și să mâncăm ceva. Dar această pauză ne-a fost stricată de roiurile de musculițe care ne-au înconjurat. Niciodată nu văzusem atâtea. Spray-urile de țânțari erau ineficiente și nu făceau decât să le ofere ceva de care să se lipească. Nu puteam decât să le alungăm cu mâinile. Tot ce ne doream era să pornim din nou, să simțim vântul prin păr, iar musculițele să rămână în urma noastră.

La scurt timp, am fost aliniați și ni s-a spus:

— Drepți și nu vă mișcați!

Aerul era atât de plin de musculițe, încât, la fiecare respirație, înghițeai câteva brute. Nu îți doreai decât să te scarpini și să le dai la o parte de pe față, iar faptul că trebuia să stai acolo nemișcat, înconjurat de ele, era un adevărat iad.

— Nu vă mai mișcați, a strigat unul dintre ofițeri, care fusese poreclit Domnul Răutăcios.

Apoi a venit în fața noastră, acoperit și el de musculițe, și ne-a privit, așteptând ca vreunul dintre noi să cedeze. Am tot clipit și am tot mișcat din nas, într-o inutilă încercare de a îndepărta insectele care roiau neobosit în jurul capetelor noastre. Mi s-a părut un fel de tortură medievală, iar secundele treceau de parcă erau ore. A fost demoralizant și jalnic, dar, în cele din urmă, după vreo patruzeci și cinci de minute, am fost lăsați să ne așezăm și am așteptat ordine cu privire la marșul de noapte.

Fusese un test menit doar să ne amintească faptul că rezistența psihică trebuia să o însoțească pe cea fizică. Iar fizicul este mereu condus de mental.

A fost o lecție pe care a învățat-o fiecare dintre cei aflați atunci în pădurea aceea uitată de Dumnezeu și invadată de musculițe.

CAPITOLUL 43

Ofițerul a venit și ne-a spus că marșul de noapte avea să fie o „introducere didactică“ în infama iarbă a lunii. Asta presupunea un teren acoperit pe kilometri întregi cu smocuri de iarbă, care ți se încolăceau pe glezne și făceau înaintarea imposibilă. În următoarele luni, aveam să învățăm să ne temem și să urâm iarba lunii. (Sau „capete de copil“, cum o numeau unii recruți, pentru că semăna cu milioane de capete mici, care parcă ieșeau din pământ.)

În noaptea aceea m-am așteptat la ce era mai rău și nu am fost dezamăgit. Să înaintezi, kilometru după kilometru, printre acele smocuri de iarbă de mărimea pepenilor era ceva diabolic. Iar lucrurile au fost înrăutățite de faptul că pe întuneric fiecare pas era o loterie, neștiind dacă aveai să fii prins sau nu. În plus, din iarba aceea creștea un stuf ascuțit ca lama și înalt până la piept, așa că înțelegeți de ce toți soldații au ajuns să o urască atât de tare. În noaptea neagră, picioarele mele se împiedicau la fiecare pas și, din când în când, mă afundam până la coapse într-un nămol negru și puturos. În cele din urmă, când am ieșit de pe platoul înalt, am ajuns la gardul unei ferme aflate jos, sub noi. Fuseserăm avertizați să nu facem gălăgie, pentru că fermierul îi vânase pe unii băieți, la alte selecții, cu o armă. Acest lucru nu a făcut decât să ne sporească agitația și să ne facă să ne uităm precauți în jurul casei lui și peste gard.

După un ultim marș în viteză și pe întuneric pe drumurile forestiere, am ajuns la destinație, pe la 3 a.m. Aveam în față trei ore de odihnă prețioasă, cuibăriți în pădure. Aceste nopți de nesomn, umede, reci, în așteptare au fost pentru mine una dintre cele mai rele părți ale selecției. Fizic, trupul îți era ferfeniță: genunchii și tălpile erau umflate și rigide, iar corpul striga după un somn bun. Dar rar aveam mai mult de trei ore între marșuri și niciodată nu era suficient pentru odihnă și nici suficient de puțin pentru a rămâne în priză. În schimb, ți se făcea frig și resimțeai și mai puternic lipsa de somn și extenuarea. Era o combinație mortală.

Personalul SAS știa asta.

Voința avea nevoie de o împrospătare din când în când, pentru a continua să trudești urcând muntele în noapte, leoarcă și tremurând. Iar ei asta voiau. În cele câteva ore de pauză, îmi căutam o ocupație, îmi examinam picioarele pline de bășici, mâncam câte ceva și îmi preparam vreo băutură caldă. Dar

după ce terminam nu reușeam decât să zac întins și să aștept, să aștept îngrozitorul apel pentru antrenamentul de dimineață. În fiecare weekend, acesta devenea tot mai neplăcut și mai dur.

În dimineața următoare, complet echipați, am defilat în lumina slabă dinaintea răsăritului. Toți ne târșâiam picioarele înțepenite și arătam secătuiți și extenuați. Prin contrast, instructorii patrulau în jurul nostru. Însetați de sânge. Apoi, la 5.55 fix, s-a auzit ordinul.

— Urmați-ne și țineți pasul. În acest weekend, prestația voastră a fost jalnică, iar acum veți plăti.

Ofițerii au pornit în jos, pe unul dintre drumurile forestiere, iar noi ne-am luat rucsacurile și i-am urmat. Apoi ritmul s-a accelerat, astfel încât trebuia să alergăm după ei, dar să alergi cu o asemenea greutate era, practic, imposibil. În mai puțin de douăzeci de minute, gâfâiam toți și curgea apa de pe noi, în timp ce ne chinuiam să ne ținem după ei. O oră mai târziu, ritmul era același. Deveniserăm un șir lung de trupuri extenuate, răvășite, care bombăneau, iar între primul și ultimul om era distanță de vreun kilometru și jumătate. Se luminase între timp, dar absolut toți eram morți. În ultima parte a drumului m-am chinuit și am terminat cam pe la mijlocul grupului. Dar eram epuizat. Nu mai puteam. Deloc. Dacă mi-ai fi cerut să mai merg încă cincizeci de metri, abia aș fi reușit. În timp ce stăteam acolo cu transpirația curgând pe mine, unul dintre soldați a început să înjure și să bombăne în barbă.

— M-am săturat de rahatul ăsta, a mormăit. E o tâmpenie. Asta nu e militărie, e sadism. Apoi s-a uitat la mine. Nimeni nu ar trebui pus să facă așa ceva, a continuat. Suntem tratați ca niște vite, dar până și vitele ar muri după un astfel de efort.

I-am spus să se liniștească, pentru că va uita de toate astea până la sfârșitul zilei, după un duș cald. S-a întors și s-a holbat la mine.

— Știi care e diferența dintre mine și tine, Bear? Ești doar mai prost decât mine.

Cu asta, s-a întors, și-a aruncat rucsacul jos, s-a dus la ofițeri și le-a spus că pleacă. Aceștia i-au făcut semn spre camioane, fără o vorbă. Recrutul s-a urcat în unul dintre ele și nu l-am mai văzut. Așa se întâmpla mereu. Te terminau, ridicând ștacheta tot mai mult, până când fie cedai, fie nu reușeai să ții pasul. După cum ne spuneau mereu: „Nu noi vă

picăm, picați singuri. Dacă învingeți cronometrul și nu vă opriți, veți trece.“

Pe drumul înapoi, în camion, m-am gândit la ce spusese recrutul: „Ești doar mai prost decât mine.“ Poate că avea dreptate. Adică, să te lași terminat sună destul de prostesc, iar apoi să fii plătit cu 27 de lire pe zi pentru privilegiul de a fi terminat pare și mai prostesc. Dar tipul care a renunțat n-a înțeles esența. Lucrurile bune se obțin cu efort și toate lucrurile valoroase au un preț. În cazul SAS, costul era cam o mie de butoaie de transpirație.

Eram pregătit să plătesc un asemenea preț?

Selecția avea să îmi ofere suficient timp să mă gândesc la această întrebare.

CAPITOLUL 44

Selecția părea să-mi ocupe fiecare clipă în care eram treaz. Mi se spusese că așa se va întâmpla și nu prea crezusem. Dar era adevărat. E greu să te deconectezi de la ceva pentru care depui atât de mult efort și în care investești atât de mult timp. Entuziasmul pentru ceea ce trecuse și anticiparea a ceea ce urma mă consumau în zilele libere dintre ele. Eu și Trucker ne întorceam în acele zile la viața de student în Bristol, unde prietenii noștri hoinăreau între cursuri și cantină. Noi ne țineam scai de ei, dar, în același timp, păstram o oarecare distanță. Evitam nopțile nedormite și cu berii, dar și lenevelile, care erau atât de îndrăgite de mulți dintre colegii noștri. În schimb, ne trezeam devreme și ne antrenam sau ne pregăteam echipamentul pentru ceea ce urma. Altfel spus, noi aveam un alt scop în viață.

Următorul nostru exercițiu a fost în Black Mountains, în Țara Galilor. Din cine știe ce motiv, îngrozitoarele muște dispăruseră, poate că din cauza altitudinii sau a vântului. Oricum, a fost o mare ușurare. Acesta a fost primul nostru marș în perechi, nu în grup, iar eu am avut grijă să fiu cu Trucker (am făcut câteva manevre discrete la aliniere). Fiecare pereche pornea la anumite intervale, iar eu și Trux am plecat devreme, la 6.30 a.m. Soarele răsărise, dimineața s-a scurs repede, iar noi am înaintat rapid. Vizibilitatea era bună, ceea ce a făcut ca orientarea să fie ușoară, iar pe noi plini de încredere. În scurt timp, am ajuns la un baraj și a trebuit să luăm o decizie. Știam că era interzis să traversezi un baraj, la fel cum era interzis să folosești poteci sau drumuri forestiere. (Doar dacă nu făcea parte din îngrozitorul antrenament.) Aceasta era o simplă regulă a selecției, pentru a se asigura că te orientezi cum trebuie și că mersul pe jos era mereu dificil, lucru care, inevitabil, se întâmpla mereu. (De fapt, chiar și azi, mă simt un pic vinovat dacă mă duc să fac alpinism și urmez vreo potecă. De vechile obiceiuri se scapă greu.)

Dar să nu traversăm barajul însemna că trebuia să coborâm, apoi să urcăm pe partea cealaltă a râpei adânci de o sută treizeci de metri. Suntem urmăriți de ofițeri sau putem risca? După principiul cine riscă câștigă, specific regimentului, ne-am cățărat atenți peste poarta încuiată și am alergat rapid peste barajul de două sute de metri. Și gata. Apoi am început să ne cățărăm pe fața abruptă a muntelui, spre următorul punct

de întâlnire cu ofițerii, aflat cam la nouă kilometri distanță. Totuși după șase ore de mers am început să ne înmuiem. Căldura fusese neîndurătoare, iar când arzi șase mii de calorii pe zi, cu un rucsac greu în spate, cu echipamentul legat de tine și urcând pe munte trebuie să te asiguri că te hidratezi corespunzător. Noi nu o făcuserăm. Fuseserăm în faza în care ne mișcaserăm bine, ne simțiserăm bine și probabil că deveniserăm un pic prea siguri pe noi. Asta aproape că ne-a costat șansa de a trece de selecție.

Mai aveam de urcat un pic dintr-o coamă de șapte sute de metri, înainte să cădem lați la următorul punct de întâlnire. Dar deja nu mai puteam. Eu nu mai transpiram, în ciuda căldurii și a efortului. Era un semn rău. La fiecare pas în sus pe stâncă mi se părea că duc în spinare întreaga lume. Eram amețit, deliram și tot voiam să mă așez. Pe scurt, eram epuizat din pricina căldurii. Niciodată nu mai delirasem și nu mă mai simțisem slăbit. Aveam o senzație de semiconștiență, ca atunci când ești beat, plus că tot cădeam în genunchi. Tot ce îți dorești e să te oprești și să te întinzi undeva unde e întuneric, liniște și răcoare. Dar nu poți.

Trebuie să bei apă, apoi să mergi mai departe și să speri că rehidratarea își va face efectul.

În cele din urmă, am reușit să mă târăsc peste vârf și să-mi las corpul să se rostogolească pe partea cealaltă, spre punctul final de întâlnire. Am ajuns, m-am înregistrat, după care m-am prăbușit în pădure, alături de ceilalți recruți. Aveam o durere de cap îngrozitoare, mi-era greață și eram amețit. Trebuia să încep să mă rehidratez și să-mi revin. Rapid.

Între timp, alți cinci recruți abandonaseră, iar doi fuseseră ridicați, după ce făcuseră insolație. Cu toții au fost trimiși acasă. O parte din mine îi invidia, văzându-i direcționați spre camionul medical și îngrijiți. Părea o ușurare bine-venită. Dar știam că nu trebuia decât să rezist. A doua zi, pe vremea aceea, va avea loc un alt test și voi fi cu un pas mai aproape de scopul meu. Așa că m-am așezat, mi-am făcut niște ceai dulce și am sperat ca în curând să pot deschide cum trebuie amândoi ochii. Înainte să înceapă marșul de noapte, am fost chemați să ne aliniem mai devreme. Nu era a bună. În timp ce stăteam în picioare, au fost strigate numele a doi recruți, care au fost chemați în față. Cei doi fuseseră văzuți traversând barajul, așa că, fără tam-tam, au fost puși pe liber. Eu și Trucker am avut noroc, dar am învățat încă o lecție valoroasă: dacă ai de gând să riști totul, alege momentul potrivit, să nu fii prins. Când am pornit, mă simțeam mai bine. Încă mă durea capul, dar puteam

să stau pe picioare fără să-mi vină să leșin. Era un progres. Și Trucker se simțea ca naiba, iar asta era un soi de consolare.

Din fericire, a fost un traseu relativ drept și, în cele din urmă, pe la 3 a.m., simțindu-mă tot mai bine (și mai mândru, pentru că scăpasem cu bine și mă simțeam din nou puternic), am ajuns înapoi în tabăra din pădure. M-am întins și m-am odihnit, așteptând antrenamentul de la 5.55 a.m. Aceasta a început relativ liniar, o alergare de cinci kilometri în jos, cu rucsacul în spate, de-a lungul văii. Din nou, grupul s-a împrăștiat, când ofițerii au stabilit un ritm infernal, dar în scurt timp am ajuns la capăt, unde ne așteptau toate camioanele.

Mă simțeam din nou puternic și aproape că îmi plăcea faptul că reușeam să țin pasul, în timp ce aproape toți ceilalți rămâneau în urmă. În punctul în care am presupus că ofițerii vor face la stânga, spre camioane, i-am văzut că o iau brusc la dreapta și pornesc drept spre stânca abruptă.

Abia atunci au început strigătele, lucru care până atunci nu prea se întâmplase.

CAPITOLUL 45

Ofițerii se mândreau mereu că nu trebuie să strige. Selecția era și așa suficient de dificilă. Ei erau acolo, după cum ne spuneau adesea, doar pentru a stabili traseele și pentru a ne supraveghea. Dar, brusc, se produsese o schimbare de ritm, iar ordinele erau acum ferme, clare și serioase.

— Mișcați-vă! Acum! Dacă-l vedem pe vreunul dintre voi la pas, poate pleca, ați înțeles? Dealul acesta trebuie urcat în fugă.

Am făcut cum mi s-a spus, m-am îndepărtat de potecile ademenitoare și am urcat dealul abrupt, pe urmele ofițerilor. Trebuia să mă calmez, știam. Era un deal mare, iar cu greutatea rucsacului avea să fie aproape imposibil să alergăm tot drumul în sus. Trebuia doar să mă asigur că nu voi fi primul pe care îl vor vedea că încetinește. Am pornit și am început să respir tot mai adânc. Pe la jumătatea urcușului, ofițerii s-au oprit, s-au întors și s-au uitat la noi. Eu am decis să continui să urc, indiferent cât de încet, până aveam să ajung la ei, oricât de obosit m-aș fi simțit. În cele din urmă, i-am ajuns, fiind pe la jumătatea grupului. Picioarele și umerii îmi ardeau, iar inima și plămânii păreau gata să-mi explodeze. M-am uitat în jos și i-am văzut pe ultimii care se luptau să ne ajungă. Doi tipi erau doar niște epave care se târau. Știam că dăduseră de belea. Ofițerul ne spusese: alergi, treci; mergi la pas, nu treci.

— Mda, voi, înapoi la drum și coborâți la camioane. Iar voi, a strigat arătând spre ultimii doi, urmați-mă.

Întorși la drum, după ce ne-am prăbușit cu toții în camioane, m-am simțit ușurat. Priveam din spatele camionului în care eram cum cei doi recruți care nu reușiseră erau duși spre o altă mașină. Așa funcționau lucrurile: dacă cineva dădea greș, era despărțit de ceilalți. Ne ajuta să formăm o echipă, iar nouă, celor rămași, ne oferea un motiv pentru un anumit tip de mândrie, pentru că eram în continuare în acel camion.

Nu era cine știe ce, dar însemna mult pentru noi.

În următoarele trei weekenduri, ritmul a continuat să crească: distanțele au devenit mai lungi, echipamentele mai grele și presiunea mai mare. De obicei, parcurgeam până la patruzeci de kilometri peste munți, cu până la 25 de kilograme

în spate. În plus, fiecare marș era pe cont propriu, atât ziua, cât și noaptea. Cei din SAS ne testau abilitatea de a ne descurca singuri.

Eram în stare să ne motivăm să mergem mai departe, să ne orientăm eficient și să avem grijă de noi, chiar și atunci când ne era frig, eram uzi și obosiți? Ciudat e că mie îmi plăcea. Rar se striga la noi și, deocamdată, ni se cerea să facem doar trei lucruri de bază: să ne orientăm pe munte, să cărăm echipamentul, să ne încadrăm în timp.

Milităria avea să vină mai târziu, dar numai pentru aceia care demonstrau că erau capabili să depună efort, indiferent de condiții. Îmi plăcea conceptul. Destul de curând, numărul recruților din escadronul nostru scăzuse la zece oameni și trecuseră doar jumătate din weekenduri. Trucker era încă acolo, dar mulți dintre musculoși abandonaseră deja. Era evident că selecția ne afecta fizic. După fiecare weekend, picioarele mele și trupul plin de vânătăi aveau nevoie de mai multe zile pentru a se reface. Șchiopătam, din cauza picioarelor slăbite și dureroase. Trupul meu încă era nepregătit pentru acel nivel de efort montan. Aveam doar douăzeci de ani și eram mult mai tânăr decât toți ceilalți. Rezistența vine cu vârsta. Nu era de mirare că treceau de selecție atât de puțini tineri și că vârsta ideală era peste treizeci și cinci de ani. Avea să fie un drum lung și era nevoie de timp să mă obișnuiesc cu efortul. Cheia era să reușesc să mă refac repede. O abilitate care avea să-mi ia câteva luni pentru a o învăța.

În primele zile, călcâiele mele erau în agonie, după câte un urcuș lung și repetat, iar umerii începeau să-mi ia foc, după câteva ore de cărat echipamentul greu pe munte. Dar, treptat, m-am călit. O altă lecție vitală pe care am învățat-o în prima fază a selecției a fost cum să învăț să-mi pregătesc corpul: alimentație corectă, odihnă bună, antrenament potrivit. La ce nivel de intensitate să mă antrenez între teste și cât de des? O mare greșeală pe care o fac adesea soldații, în pregătirea pentru selecție, este că exagerează cu antrenamentele și se rănesc. Iar dacă ești rănit selecția devine, practic, imposibilă. Este nevoie de un echilibru complex și trebuie să îți asculți atent corpul.

Acest lucru m-a ajutat foarte mult în viață.

CAPITOLUL 46

Un lucru care mă enervează întotdeauna e că atunci când am mai mare nevoie de somn nu reușesc să adorm. E o senzație groaznică, în stomac: stai întins treaz, speriat de ce te așteaptă, știind că trupul tău are nevoie de odihnă, dar incapabil să adormi. Capul îmi zumzăia și cu cât dormeam mai puțin, cu atât deveneam mai agitat. Iar ce mă aștepta mă îngrijora. Mult.

Primul nostru test fizic decisiv. Dacă nu îl treceam, pierdeam tot. Pur și simplu. Considerat în cercurile SAS ca un adevărat test de caracter, acel exercițiu montan consta într-un marș rapid și epuizant de aproape treizeci de kilometri, cu echipament complet, la o înălțime de aproape o mie de metri, apoi în jos, pe partea cealaltă a acelui pisc anume, iar apoi încă o dată de la capăt. Un singur minut peste timpul stabilit și erai eliminat, fără o a doua șansă.

La baza muntelui, într-o dimineață blândă, cu cer senin, eram mai neliniștit decât fusesem vreodată până atunci, așteptând startul. Am mâncat destul? O să fiu puternic azi? O să reușesc să mențin ritmul? Cu câteva minute înainte de a porni spre traseul abrupt, Trucker și primul grup au venit în fața mea. Haide, Bear, fă mai mult efort, poți să te odihnești cât vrei după aceea, dar acum dă-i bătaie!

Cocoșat de 25 de kilograme de echipament, armă, mâncare și apă, să mă mișc rapid nu era ușor. După o oră, toate hainele mele erau ude de transpirație și mă chinuiam să-mi forțez organismul, mai repede, mai repede. La indicatorul de la jumătatea drumului, am luat rapid o gură de apă și am pornit din nou pe traseul lung ce trecea peste dealurile de la baza muntelui, spre vârful îndepărtat. Dar rămăsesem în urmă și o știam. Eram supărat pe mine. Trucker părea foarte sigur pe el, când mă depășise: încrezător, puternic. Prin contrast, știam că eu arătam așa cum mă simțeam – o epavă. Capul plecat, privirea în jos și respiram alert, printre dinții încleștați și plini de salivă. Trebuia să recuperez din timp, repede, altfel aveam să pierd. Cumva, mi-am regăsit puterea și am întrecut șirurile lungi de recruți, care începeau să obosească. Asta mi-a dat mai multă încredere și am forțat. În vârf, aproape că am sprintat în jos, spre baza piscului și spre final. Îi vedeam pe ofițeri la poarta de jos, departe – mici pete –, la cinci sute de metri sub noi. Am dat tot ce am putut și am alergat spre linia de final. Am reușit. Cu doar trei minute înainte ca timpul să expire. În

timp ce stăteam pe rucsac, cu capul între genunchi, extenuat, m-a cuprins ușurarea. Știam că toți cei pe care îi întrecusem vor fi eliminați.

Treizeci de minute mai târziu, când toți cei care se chinuiseră să termine ajunseseră, s-a sunat adunarea.

— Următorii să își ia echipamentul și să îl ducă în cel mai apropiat camion.

Cu nepăsare: rece și fără regrete. Nu ai reușit. Ai uitat?

În ziua aceea, șaisprezece oameni au fost trimiși înapoi la unitate. Ștacheta era ridicată și mai mult și, sincer să fiu, și eu mă chinuiam deja.

CAPITOLUL 47

Marșul de noapte a fost unul lung.

A început la apus și nu s-a terminat până la 3.30 a.m. Vremea se înrăutățise și se întunecase astfel încât orientarea era foarte dificilă. Pe drumul de la al doilea punct de întâlnire spre ultimul, pe un teren aflat la altitudine, mlăștinos și măturat de vânt, a trebuit să trec printr-o pădure deasă, pe partea abruptă a muntelui. Pe hartă părea un loc deschis, neted, dar în realitate era un coșmar: pini deși, grămezi de copaci tăiați și nesfârșite desișuri de arbuști.

După câteva sute de metri, mi-am dat seama că va fi o bătălie. Deja eram extenuat, după un marș de noapte de cinci ore, prin zona mlăștinoasă cu iarba lunii, iar terenul acela era ultimul lucru de care aveam nevoie. Nu voiam decât să ajung în cealaltă parte a pădurii.

Prin beznă, să te orientezi printr-o pădure atât de deasă necesită o mare precizie și o completă dependență de busolă. Dar copacii nu se mai terminau. În cele din urmă, am reușit să ies din pădure și am ajuns la drumul abrupt din cealaltă parte a ei, de unde am zărit cortul ofițerilor, care se contura în zare.

Regulile pentru momentul când ajungeai la un punct de întâlnire erau foarte clare. Te apropiai de el ghemuit pe un genunchi, cu harta într-o mână, cu busola în cealaltă și cu arma sub braț. Apoi îți anunțai prezența. Nume. Număr. Un ofițer îți dădea apoi următorul indicativ din șase cifre, pe care trebuia să-l localizezi rapid pe hartă și să-l arăți cu busola sau cu un fir de iarbă. (Dacă eram prinși că arătam pe hartă cu degetul, în loc de un fir de iarbă sau altceva ascuțit, fuseserăm amenințați de memorabilul sergent Taff că ni se va rupe acel deget și vom fi bătuți cu capătul lui însângerat, până vom muri! E o amenințare pe care îmi place să o spun și băieților mei, când citim împreună o hartă.) Îndată ce indicativul era confirmat, era timpul să ne strângem lucrurile și să dispărem, cum ni se spusese de atâtea ori. Asta însemna că trebuia să te miști.

M-am îndepărtat de cort, cam douăzeci de metri, și m-am ghemuit în noapte. Mi-am scos lanterna de cap, care era camuflată și emitea doar un mic fascicul de lumină, și am studiat atent harta laminată. Aceasta era ținută mereu împăturită în buzunar, iar busola era atașată de un șnur care ieșea din buzunarul de la piept. Dacă o pierdeai pe vreuna dintre ele, erai și tu pierdut.

M-am întors cu spatele spre direcția din care bătea vântul și, cu un fir lung de iarbă între degete, am trasat ceea ce am considerat că era cea mai bună rută pentru a traversa mlaștina. O alegere proastă te putea costa ore prețioase. Și e foarte ușor să greșești când ești ud, nedormit și te chinui să vezi o hartă într-o lumină slabă și bătut de vânt.

M-am întors în direcția vântului și m-am îndreptat spre drumul abrupt care mergea pe lângă pădure, iar apoi am traversat ultimii trei kilometri de iarba lunii.

Haide. Să ducem la capăt și acest traseu.

Era 2 a.m. Eram atât de obosit, încât, practic, mergeam dormind. Niciodată nu mai făcusem asta. Era o senzație oribilă, să simți o dorință puternică să te întinzi și să dormi, dar să trebuiască să te lupți să o reprimi și să te forțezi să continui. O oră și jumătate mai târziu, am ajuns la o carieră mică de piatră. Era izolată, tăiată în munte. O recompensă tristă pentru finalul unei nopți de coșmar. Ploua puternic și nu era niciun copac de care să îmi leg ponchoul. M-am întins pe pământul mlăștinos, m-am acoperit și am adormit. În scurt timp, eram ud leoarcă și tremuram de frig. Abia așteptam să trec de testul mizerabil al acelui weekend.

După frigul îndurat, antrenamentul a fost o adevărată ușurare. Parcă accesasem o altă zonă a minții mele. Nu îmi mai păsa de frig, sau de ploaie, sau de picioarele care mă dureau. Voiam doar să se termine. După două ore de alergat în sus și în jos, pe panta carierei, și după nenumărate flotări în noroi, aceia dintre noi care mai rămăseseră eram terminați.

Complet terminați, murdari, uzi leoarcă.

Nervoși. M-am prăbușit în camion. Primul test se încheiase.

CAPITOLUL 48

Următorul weekend test avea să se desfășoare într-un ținut diabolic, în munții galezi, o zonă îndepărtată, uitată de Dumnezeu și chiar mai plină de afurisita iarbă a lunii, care ți se încolăcea pe glezne. Zona devenise cunoscută de la alți recruți, care o numiseră simplu: „gaura curului lumii“.

Primul marș a început prost pentru mine.

Pur și simplu, nu reușeam să țin pasul. În scurt timp, toți m-au depășit. Oare de ce mă simțeam așa de multe ori la începutul unui marș? Nervii? Eram foarte frustrat, în timp ce ne apropiam de primul punct de verificare. Și știam că eram lent. Pentru a înrăutăți lucrurile, m-am rătăcit de două ori în mlaștina aceea plină de iarba lunii și a trebuit să folosesc timp valoros pentru a mă îndepărta de traseu, mai sus, ca să mă reorientez. Aveam o zi proastă. Nu înțelegeam de ce eram obosit, când ar fi trebuit să fiu plin de energie. Și de ce eram agitat, când ar fi trebuit să fiu calm. Nu știam cum să mă împiedic să mă simt astfel și eram conștient că fiecare minut în care alunecam însemna timp pierdut.

La al doilea punct de verificare, am luat o decizie de orientare proastă. M-a costat timp vital. Timp de care nu puteam să mă lipsesc. Greșeala de orientare a constat în alegerea ocolirii unui munte, în loc să îl urc și să trec dincolo. A fost o hotărâre dictată de slăbiciune, pentru a încerca să economisesc energie. Și s-a dovedit un dezastru. Pentru că, din contră, alegerea celei mai lungi și mai puțin abrupte rute nu a făcut decât să mă obosească și mai mult. Încercare inutilă. Uneori, trebuie să ataci vârful muntelui, pur și simplu.

Când am ajuns la următorul punct de verificare, ofițerul m-a pus să fac nenumărate flotări în noroi, cu rucsacul în spate, drept pedeapsă pentru că făcusem ultimii treizeci de metri pe un drum, și nu de-a lungul rigolei. M-a făcut să pierd cincisprezece minute cu această pedeapsă improvizată, iar acum eram aproape epuizat. Când, în sfârșit, am ieșit din punctul de verificare, ofițerul m-a pus să traversez prin mijlocul unui râu cu ape repezi, în care am intrat până la brâu, în loc să mă lase să folosesc un pod mic. Era un gest de rămas-bun menit să mă enerveze.

Eram ud și făceam eforturi să recuperez timpul. M-am împleticit cam o sută de metri, până să ies din raza lui vizuală,

apoi m-am prăbușit, să-mi fac ordine în gânduri. Aveam nevoie de câteva minute de odihnă. Eram terminat. Ofițerul mă urmărise. A strigat să mă întorc.

— Vrei să fii eliminat, amice? a întrebat.

Nu făcea pe antipaticul. Pur și simplu, își făcea treaba. Știa, privindu-mă, că eram epuizat.

— Nu, domnule ofițer.

M-am ridicat clătinându-mă și m-am întors.

— Atunci mișcă-te și recuperează din timp, a strigat după mine.

O mare parte din mine tânjea ca altcineva să ia decizia. Speram să strige din nou și să mă scoată din cursă. Dar nu a făcut-o. Dacă dai greș, o faci singur. Dar, ceva îmi spunea să nu mă opresc. Știam că în viață nu obții nimic bun dacă renunți; că avea să urmeze destul timp pentru odihnă, după ce voi termina. Dar astfel de gânduri sunt mai ușor de spus decât de pus în practică, atunci când ești terminat.

Următorul urcuș prin iarba aceea mlăștinoasă, pe o pantă ce mi se părea interminabilă, nu îl voi uita niciodată. Eram complet epuizat. M-am clătinat câțiva pași, apoi am căzut în genunchi, sub greutatea rucsacului. Simțeam că leșin, amețeam, eram foarte, foarte slăbit, ca atunci când ai febră și încerci să te dai jos din pat și să mergi. Am căzut din nou în genunchi.

Ajuns în vârf, m-am simțit un pic mai bine. Doar un pic. Am încercat cu disperare să mă forțez și să recuperez din timp. Într-un final, am văzut jos camioanele de patru tone, parcate într-un mic refugiu de la baza munților. Am coborât repede și mi-am înregistrat sosirea. Știam că mă mișcasem încet, toți ceilalți recruți erau deja adunați în pădurea de lângă stăvilar. Se vedeau mici rotocoale de fum, de la reșourile militare pe care își încălzeau ceaiul. Cunoșteam procedura. Fiecare recrut își vedea de ale lui, în liniște, încercând să se rehidrateze și să-și pună ordine în lucruri, înainte de marșul de noapte. Se apropia apusul și ne-am ridicat. Ne-au mai spus o dată:

— OK, următorii nu vor lua parte la marșul de noapte. Nu au trecut testul de azi.

Am așteptat. S-au auzit patru nume. Apoi ofițerul s-a uitat la mine. Distant. Fără emoții.

— ...și Grylls.

CAPITOLUL 49

După al meu, s-au mai auzit câteva nume, dar nu le-am distins. Fusesem eliminat pentru că fusesem prea lent. Fără surle și trâmbițe, fără vorbe liniștitoare; doar ofițerul care ne conducea distant în pădure, pe noi cei eliminați, pentru a aștepta zorii. A fost cel mai urât sentiment pe care l-am avut vreodată. Totul se dusese naibii. Pur și simplu. Toată transpirația, tot efortul, toată durerea... degeaba. Un eșec. Un ratat. Un... „demodat“.

În amurg, stăteam pe rucsac, în pădure, împreună cu alți zece recruți eliminați, și nu puteam să opresc lacrimile tăcute care îmi curgeau pe obraji. Nu-mi păsa cine mă vedea. Niciodată nu muncisem atâta pentru ceva, niciodată nu dădusem atât de mult din mine și totul degeaba.

Printre lacrimi, vedeam siluetele îndepărtate ale lui Trucker și ale altor câtorva, care se profilau în zare, în timp ce se cățărau în noapte, pornind în marș. Mai devreme, Trux își pusese brațul în jurul umerilor mei. Mi s-a părut foarte trist. Dar nu putea să facă sau să spună nimic. În noaptea aceea, am stat întins acolo, simțindu-mă complet singur. Mă ghemuisem sub pânza de cort, la adăpost de ploaie. Totuși, nu îmi doream decât să fiu acolo afară, în ploaie, pe munte, să fac ce ar fi trebuit să fac. Să trec testul. Nu să dau greș. Nu mi-aș fi închipuit că să fii uscat și la adăpost poate fi ceva atât de groaznic.

Mare parte din viață fusesem privilegiat. Niciodată nu trebuise să mă străduiesc atât de mult pentru ceva. Crescusem cu părinți iubitori, cu mâncare pe masă, căldură, haine destule.

Totuși, nu mă simțisem confortabil cu toate acelea, ba chiar mă simțisem oarecum vinovat. Voiam să mă străduiesc. Voiam să-mi dovedesc că meritam lucrurile bune pe care le aveam.

Dacă nu din alt motiv, măcar ca să știu că aveam tărie de caracter și curaj. Tot ce făcusem îmi amintea că nu le aveam.

Și era dureros.

Următoarele câteva săptămâni au fost o adevărată bătălie. Chinul mental era ceva nou pentru mine și nu era deloc amuzant. Simțeam că mă dezamăgisem și că pierdusem patru luni din viață în condiții cumplite și totul fusese în zadar. Eram deprimat și mă simțeam inutil. Iar asta în zilele bune. Singurul

lucru pozitiv era că escadronul meu de pregătire mă chemase înapoi, să mai încerc o dată, dacă voiam. Însemna să iau totul de la capăt. Din prima zi. Era o perspectivă îngrozitoare. Dar ei nu chemau înapoi pe cineva, dacă nu simțeau că are atitudinea potrivită și abilitățile necesare pentru a reuși. Era un licăr de speranță. În faza aceea, cel mai mare dușman al meu eram eu. Îndoiala de sine poate fi copleșitoare, iar uneori e greu să vezi dincolo de întunericul care te înconjoară.

Am încercat să privesc situația cu obiectivitate. Picasem selecția la doar o treime de final, ce șanse aveam să trec, dacă încercam din nou? Ai mei mi-au spus că poate nu îmi era dat și că, oricum, câștigasem o experiență inegalabilă. Asta m-a făcut să mă simt și mai rău. Totuși, dincolo de toate, o părticică din mine credea că pot să reușesc, că sunt capabil să trec selecția. Nu era o parte mare din mine, dar era ca un jar.

Iar uneori jarul e tot ce îți trebuie.

CAPITOLUL 50

În general, realizările noastre sunt limitate doar de convingerile pe care ni le impunem. Dacă ne spunem suficient de des că nu avem ce ne trebuie, inevitabil asta va deveni realitatea noastră. Dar știu și că, atunci când reușesc să înlocuiesc îndoiala cu speranța, teama cu îndrăzneala și autocompătimirea cu mândria, chiar pot să reușesc. Prețul plătit presupune multă transpirație și efort. Antrenament prelungit și chiar mai dur decât înainte. Iar mintea își va face treaba.

Era o decizie pe care o luasem cu ani în urmă.

Ed Amies, unul dintre cei mai vechi și mai apropiați prieteni, mi-a spus doar atât: „Foarte des, chemarea Domnului are o naștere, o moarte, apoi o înviere.“ Eu avusesem nașterea și mă blocasem la selecție; avusesem moartea, la acel fatidic stăvilar, în munții galezi. Logic, acum urma învierea. Dacă credința mea însemna ceva, asta era: miracolele chiar se pot întâmpla.

Așa că am decis să mai încerc o dată. Totuși, acum aveam să fac totul singur.

Știam că suportul familiei și al prietenilor nu va mai fi la fel de puternic, mai ales din partea mamei, care vedea urmările chinului fizic al celor patru luni. Dar voiam să fac totul al naibii de serios și, cumva, știam că aceea era ultima mea șansă. Și că nu o va face nimeni în locul meu.

Peste vreo două săptămâni, ascultam un mesaj mormăit de la Trucker, pe telefon. Se rătăcise, în ultima parte a marșului. După ce cutreierase ore în șir fără țintă, prin noapte, în cele din urmă fusese găsit de un ofițer, care venise cu un Land Rover, să caute recruți rătăciți. Trucker era demoralizat și obosit. Și el fusese eliminat, desigur. Trecea prin aceeași luptă pe care o dusesem eu cu mine în ultimele săptămâni și, ca și mine, fusese invitat să mai încerce o dată. Eram singurii care fuseseră chemați înapoi. Mai hotărâți ca niciodată, amândoi ne-am pus pe antrenamente, cu o intensitate pe care nu o mai atinseserăm vreodată. De data aceea, voiam să facem totul cum trebuie. Ne-am mutat amândoi într-o căsuță veche, retrasă, la vreo opt kilometri de Bristol. Și am început să ne antrenăm în stil Rocky. Următoarea rundă de selecție (se organizau două pe an) era pe cale să înceapă. Și, exact ca în Ziua cârtiței, ne-am

trezit înapoi în sala de sport prăfuită din barăcile escadronului, puși la treabă de ofițerii de pregătire.

Acolo mai erau o grămadă de recruți plini de speranță. Aveau să se potolească în curând. Mai văzusem asta. Acum totuși eram acolo ca veterani. Iar asta ne ajuta. Știam la ce să ne așteptăm. Misterul dispăruse, iar recompensele ne așteptau, fapt ce ne dădea putere. Era iarnă, iar selecția de iarnă fusese considerată mereu mai dură, din cauza condițiilor meteo de pe munte. Am încercat să nu mă gândesc la așa ceva. În loc de căldura toridă și de musculițe, dușmanii noștri aveau să fie înghețul, lapovița, vântul și zilele mai scurte. Asta ne-a făcut să privim în urmă și să vedem selecția de vară ca pe una plăcută, agreabilă. E ciudat cât de obișnuit devii cu greutățile și cum ceva care cândva ți se părea oribil poate deveni banal. Ofițerii ne spuneau adesea: „Nu plouă, nu ne antrenăm“. Și plouă mult în Brecon Beacons. Credeți-mă. (Recent, l-am auzit pe băiatul nostru mijlociu, Marmaduke, spunându-le prietenilor lui această mantră SAS. Unul dintre copii se plângea că nu putea să iasă la joacă, pentru că ploua. Marmaduke, în vârstă de patru ani, l-a lămurit. Neprețuit.)

În primele câteva weekenduri, am progresat și ne-am bucurat amândoi. Eram mai în formă, mai puternici și mai încrezători decât mulți alți recruți, dar condițiile meteo erau foarte rele. Trebuia să ne luptăm cu vânturi care, într-un weekend, au fost atât de puternice pe culmi, încât am văzut o pală care, realmente, a suflat de pe picioare un întreg șir de soldați, inclusiv pe ofițeri.

În primul nostru marș de noapte am văzut un soldat doborât de hipotermie. Asemenea celorlalți, era ud și înfrigurat, dar din cauza vântului și orbit de zăpadă și-a pierdut voința de a avea grijă de el și de a lua măsuri la timp. Uitase regula de aur pe frig, pe care ofițerii ne-o tot repetaseră: „Nu așteptați să vă fie frig. Luați măsuri din timp, cât încă simțiți și aveți mobilitate. Puneți ceva pe voi, adăpostiți-vă, mișcați-vă mai repede; orice soluție ați găsi, puneți-o în practică.“

Dar soldatul acela s-a așezat, pur și simplu, în mijlocul ierburilor și s-a oprit acolo. Abia putea vorbi și nu reușea să se țină pe picioare. Ne-am adunat cu toții în jurul lui, să-i asigurăm măcar un pic de adăpost. I-am dat ceva de mâncare și l-am mai acoperit cu niște haine. Apoi l-am ajutat să se împleticească în jos, de unde urma să fie luat de un Land Rover și dus la tabăra de bază, unde erau medicii. Pentru el fusese ultimul exercițiu cu SAS 21 și o reamintire dură a

faptului că efortul din timpul selecției întrece orice închipuire. Și că trebuie să învingi muntele, iar pe timp de iarnă nu e mereu ușor.

O altă mare bătălie din timpul selecției de iarnă e să încerci să te încălzești în cele câteva ore dintre marșuri. Vara, nu prea conta dacă îți era frig sau dacă erai ud, era mai degrabă neplăcut, nu riscant. Dar iarna, dacă nu aveai grijă, intrai rapid în hipotermie, după care nu se întâmplau decât două lucruri: fie erai eliminat, fie mureai.

Niciuna din opțiuni nu era bună.

CAPITOLUL 51

A doua oară, chiar m-am simțit mai puternic. Mintea și corpul meu se sincronizau mai bine, în comparație cu prima încercare, iar acum eram destul de des printre primii care terminau marșul. Pe măsură ce înaintam cu testele, eram duși pe teren tot mai dificil, în munții galezi: vârfuri terne, mlaștini nesfârșite și cariere de piatră vechi și pustii. Mi-am petrecut ore în șir, zile în șir, trudind pe acei munți, prin frig și ploaie. Aveam gluga hainei de armată înfășurată bine pe cap, în timp ce mă îndreptam spre următorul punct de verificare. Mormăind și bombănind, forțându-mă să înaintez. Cu cât vremea devenea mai rea, cu atât mai mult trebuia să mă străduiesc să o învinge. Era o lecție învățată: să te obișnuiești cu răul și să nu te oprești.

Am făcut din asta mantra mea.

Încet, toate acestea deveneau pentru mine o a doua natură. Iată-mă din nou: până la brâu în apele repezi ale unui pârâu de munte, chinuindu-mă să înaintez. Sau cu bocancii prin nămolul rece al vreunui versant, când traversez noaptea vreo față abruptă a lui. Trec peste vreun defileu mic, pe un buștean îngust și alunecos. E întuneric și sunt tras în jos de greutatea rucsacului, a echipamentului și a armei. Sunt obosit, dar nu mă opresc. Însă partea cea mai rea e întotdeauna așteptarea: când stai întins în frig, ud, pe un teren mlăștinos și încerci să prinzi câteva ore de odihnă, între marșuri. Continuă să-ți miști degetele, zâmbește, concentrează-te pe următoarea sarcină. Poți, Bear!

Și, încet-încet, am reușit.

Încă o săptămână, încă una și încă una.

Până să ajungem la testul final, „faza dealului“, mai rămăseserăm doar câțiva, printre care și Trucker. Trecuserăm prin atâtea împreună, toți eram ca frații. Era un sentiment foarte puternic. Ne văzuserăm unii pe alții în cele mai joase căderi, dar, cumva, cinci dintre noi se impuseseră. Fiecare își dusese propria bătălie, iar asta clădise în noi o mândrie și o apropiere greu de întâlnit în viața de oraș. Și toate nu făcuseră decât să ne pregătească pentru duritatea „săptămânii testelor“. Aceasta a fost o săptămână de marșuri consecutive peste munte, o culminare a tuturor testelor fizice, atât pentru forțele

de rezervă ale SAS, cât și pentru soldații SAS. Și a fost brutală. Dar, dacă o treceai, ajungeai în faza finală a selecției. Pe durata acestei săptămâni, am avut baza la sediul SAS, unde s-au reunit toate trei regimentele, SAS 21, 22 și 23.

Urma să parcurgem un număr foarte mare de kilometri, pe teren muntos, cu o greutate mai mare ca niciodată în spate și mereu contra cronometru. Test de rezistență. Pentru cei din SAS, săptămâna de teste este exercițiul în care pierd majoritatea recruților și este sută la sută eficientă pentru testarea limitelor oricărui soldat, chiar și ale celui mai în formă. Numărul recruților scădea cu fiecare zi, pe măsură ce tot mai mulți nu reușeau să scoată timpul cerut.

Amintindu-mi că după fiecare weekend de până atunci șchiopătasem mai bine de o zi, cu picioarele umflate, perspectiva a șase marșuri consecutive, pe distanțe și mai mari și cu o greutate și mai mare în spate, mă umplea de groază.

Pur și simplu, nu știam dacă eram în stare să reușesc.

Iar la finalul săptămânii testelor venea cel mai greu exercițiu dintre toate. După cinci zile de marșuri grele, trebuia să îl termin pe cel mai cel, numit „anduranța“. E un nume foarte potrivit.

Lungimea marșului era mult, mult mai mare decât a oricărui altuia de până atunci. Și era măsurat după zborul ciorilor, nu ținând cont de înălțime și terenul abrupt. (Un kilometru de hartă e diferit de unul real, care implică urcuș și munți de peste o mie de metri, prin mărăciniș și peste râuri.) De asemenea, urma să ducem în spate un rucsac de 25 de kilograme, arma, apă, mâncare și echipamentul.

Nu era de mirare că mă speria.

Cam înțelegeam ce însemna, de fapt.

În vinerea aceea, cinci dintre noi stăteam încordați pe bagaje, în Land Rover. Plecaserăm de la barăci și ne îndreptam spre nord, către necunoscut. Când am ajuns la destinație, am fost conduși într-o încăpere mare, nemobilată, plină cu soldați bine făcuți și arși de soare.

Instructorul-șef SAS 22 ne-a spus, cu accentul lui de Yorkshire, că monstrul selecției probabil că va vrea să ne răpească pe cei mai mulți dintre noi, în următoarele șase zile. Dar, dacă ne doream suficient de mult, îl puteam înfrânge.

— Trebuie să vă doriți din tot sufletul, băieți, a continuat lovindu-se în piept. Totul e aici. Bun. Primul marș e mâine-dimineață la ora 5. Mai multe instrucțiuni veți găsi în fiecare seară pe avizier. Baftă!

Cu asta, a plecat și ne-a lăsat să ne pregătim.

CAPITOLUL 52

Mi-am aranjat cu grijă echipamentul în dulap. Am pus alarma și am încercat să dorm. De fapt, eram mai agitat ca niciodată. Toți am fost în picioare înainte de ivirea zorilor. Fiecare soldat era acolo cu un singur scop: să dovedească faptul că poate parcurge distanțele acelea în timpul stabilit. Tot ce făcuserăm până atunci fusese doar pregătire pentru următoarele șase zile. Fără antrenament, fără șicane, fără strigăte. Rucsacurile, distanțele și ceasul aveau să dicteze dacă treceam sau eram eliminați. La finalul acelei săptămâni, SAS urmau să aibă un grup mic de soldați ambițioși, apți, în formă. Ei aveau să fie materia primă pe care apoi trupele speciale aveau să o modeleze. SAS aveau să îi învețe pe acei câțiva cum să practice milităria într-un fel cu totul nou. Neconvențional. Ultraspecializați și ultraantrenați.

M-am dus la bucătărie și am mâncat cât de mult am putut. Urma să am nevoie de fiecare dram de energie în ziua aceea. Pe avizier era trecută greutatea pe care trebuia să o cărăm. Trebuia să ne cântărim singuri bagajul, apoi să fim pregătiți să pornim la timp. Din nou, nimeni nu era favorizat acolo. Totul ținea de autodisciplină.

La 4.55, eram aliniați. Aproape fiecare soldat era îmbrăcat ușor diferit. În esență, echipamentul era la fel, dar bocancii și șepcile și le alegea fiecare. SAS voiau oameni cu personalitate și niciodată nu încercau să descurajeze asta. Toți soldații munciseră din greu să ajungă acolo și își câștigaseră dreptul de a-și alege bocancii. Fiecare știa ce echipament îi place și aveam în el ce știam că ni se potrivea mai bine.

Așteptam tăcuți, cu rucsacurile verzi rezemate de noi, precum lanțurile în jurul gleznelor unui condamnat. Ofițerii ne-au verificat în liniște încărcătura, înainte de a ne trimite să ne luăm armele. Erau arme automate standard, vechi, dar ușor modificate. În loc să aibă pat rabatabil și mecanism interior, erau sudate.

Bravo, m-am gândit.

Apoi am fost urcați în camioanele de patru tone, care au pornit spre munți. Încă era întuneric. Habar n-aveam unde mergem. Așteptam agitat. În cele din urmă, camionul a ieșit de pe drum și s-a oprit, cu o frână bruscă. M-am uitat în jur. Deja știam suficiente pentru a-mi da seama că eram în regiunea

aceea oribilă, cu iarba lunii. Trebuia să fi ghicit că ne vor duce acolo. O oră și jumătate de nervi, care acum își făcea efectul și mă simțeam destul de rău. Am coborât din camion și am vomitat, brusc. Nu reușeam să mă gândesc decât la toată energia prețioasă pe care o risipisem și de care voi avea nevoie toată ziua. Încrederea mea ajunsese la cel mai jos nivel. Așteptam să fiu chemat în față și să mi se dea prima hartă. Toate îndoielile dinainte mă copleșeau. Deodată, nu mă mai simțeam pregătit. Nu eram un soldat din Marină, nu eram niciun fel de soldat. Eram doar un începător, în toate privințele. Și o știam. Am tras aer în piept. Calmează-te.

Trebuia doar să pornesc și să îmi văd de drum.

CAPITOLUL 53

În scurt timp, am pornit. Am urcat primul vârf și am traversat următoarea vale, apoi am traversat un râu, înainte să urc spre următorul pisc. După câteva ore, l-am depășit pe Trucker, care urca în direcția mea. A dat din cap și a zâmbit. Părea să prindă puteri. M-am îndreptat spre următorul versant, în patru labe, pe terenul ud și plin de tufișuri. În scurt timp, am ajuns la ceea ce speram că era ultima rundă. Erau doar nouă kilometri, dar am luat o decizie proastă și am ales o rută care m-a dus la o mlaștină cu ierburi înalte. Am fost obligat să merg în zigzag, printr-un defileu adânc de zece metri, cu ape agitate și pline cu pietre, astfel că am pierdut teren și nu am progresat deloc. Dar eram hotărât să nu irosesc avansul greu câștigat, așa că m-am chinuit să înaintez prin iarbă. Curând, am văzut camioanele care ne așteptau la bază, în valea de dedesubt. Am ajuns chiar la timp, mi-am dat jos rucsacul de pe spatele care mă durea și m-am prăbușit, mulțumit, dar mort de oboseală.

Toți trecuseră prin chinuri similare în ziua aceea, am aflat apoi. Așa fusese gândit traseul. Dar supraviețuisem. Ziua următoare am petrecut-o pe același teren cu iarba lunii. Și, o dată în plus, avizierul ne anunța că greutatea pe care trebuia să o cărăm era mai mare. De asemenea, ne-am dus într-o zonă a muntelui unde nu mai fuseserăm. L-am bătut pe umăr pe un soldat, în timp ce stăteam la rând în zorii reci, de iarnă, așteptând să pornim câte unul, la interval de două minute. L-am întrebat de teren și părea să cunoască bine zona. În treizeci de secunde, mi-a spus pe scurt despre capcanele și scurtăturile pe care le știa. Băiat bun. Informațiile lui erau neprețuite. În privința asta, selecția mergea bine. Nu era o competiție. Dacă selecționerul principal se înșela și treceam cu toții, el ar fi fost primul care s-ar fi bucurat. Nu exista un număr-limită de recruți care pot trece selecția. Restricțiile erau doar în privința standardelor.

Am pornit repede. Parcursesem atât de mulți kilometri prin iarba aceea, încât devenisem ciudat de obișnuit cu terenul accidentat. În ziua aceea, am terminat la timp, în ciuda ploii torențiale care căzuse asupra noastră neîncetat. M-am oprit în spatele camioanelor și am stat la palavre cu ceilalți băieți, despre drumul înapoi. Câștigam teren în atitudine și încredere.

În dimineața următoare am observat că erau mai puține camioane. Auzisem că destul de mulți recruți fuseseră deja eliminați. Fie se rătăciseră, fie fuseseră învinși de greutatea

rucsacurilor, fie nu se încadraseră în timp. Era greu să știi tot ce se întâmpla, dar pe avizier erau trecute în fiecare seară numele recruților rămași, iar al meu era încă acolo. Voiam să stau în banca mea, fără dramă, fără zarvă. Doar să-mi fac treaba, să mă încadrez în timp și să rămân pe listă.

CAPITOLUL 54

Grupul nostru tot mai mic de recruți s-a urcat încă o dată în spatele camioanelor, care s-au îndreptat din nou spre acel fund al iadului plin de iarba lunii. În ziua aceea urma să parcurgem mare parte din zona în care fusesem eu atunci când dădusem greș, cu șase luni în urmă. Era timpul să-mi alung demonii. Am avut grijă să nu fac aceleași greșeli: am ciugulit din gustările pe care mi le îndesasem în buzunar la micul dejun și am băut apă constant, ca să nu mă deshidratez. Dar tocmai când eram convins că acum aveam totul sub control, am făcut o greșeală, din neatenție. Am coborât prea devreme de pe pantă și, în scurt timp, m-am trezit din nou în cea mai rea mlaștină ierboasă. Am pierdut timp și energie prețioase. Simțeam cum din picioarele obosite mi se scurgea energia, iar greutatea rucsacului le înfunda tot mai mult în terenul mlăștinos, cu fiecare pas pe care îl făceam. Și, pentru a înrăutăți lucrurile, vedeam siluete care se profilau în zare. În scurt timp, mă simțeam atât de obosit, încât a trebuit să mă opresc să mă odihnesc. Doar un minut, să-mi dau jos de pe umeri greutatea. Trebuia să evaluez situația. Am mâncat tot ce am găsit prin buzunare. Raționalizarea nu mai intra în discuție. Aveam nevoie de energie. Am reevaluat harta și timpul rămas. Trebuia să găsesc ceva care să mă scoată din dezastru, repede.

M-am întors cu 90 de grade și am început să mă cațăr din nou pe versantul de pe care tocmai coborâsem. Ieșisem de pe traseu, ar fi trebuit să cobor, dar știam că pe versant era mult mai bine decât să duc o bătălie pierdută cu mlaștina. Mai făcusem asta și eșuasem. Acum vântul bătea puternic, de parcă încerca să mă împiedice. Am băgat capul în piept, ignorând curelele de pe umeri, care mă trăgeau și îmi apăsau mușchii gâtului, și am continuat să merg. Trebuia să preiau controlul. Refuzam să dau greș din nou, în colțul acela de lume uitat de Dumnezeu. Odată ajuns pe creastă, am început să alerg. Iar să alergi prin iarba lunii, cu greutatea unui omuleț în spate, era greu. Dar eram plin de energie. Am continuat să alerg. Și am continuat să recuperez timp și kilometri. Am alergat până la ultimul punct de verificare, apoi m-am prăbușit. Ofițerul m-a privit ciudat, dar a chicotit în barbă.

— Ce efort! a zis, pentru că mă urmărise pe ultimul kilometru. Mă încadrasem în timp.

Demonii erau morți. Adrenalina îmi curgea prin vene.

Mai erau doar trei marșuri din săptămâna testelor. Dar erau monstruoase. Primul ne-a dus înapoi în Brecon Beacons. A avut cam treizeci de kilometri, între trei dintre cele mai înalte vârfuri, cu trei puncte de verificare nemilos plasate la coborâre, în fiecare vale. Greutatea rucsacurilor fusese și ea mărită substanțial. Cu o seară înainte, mă uitasem de două ori pe avizier, să mă conving că vedeam bine. În fiecare dimineață, în timp ce așteptam aliniați, era un chin să ridic greutatea în spate. Uneori, cel mai ușor era mă ghemuiesc, să îmi bag brațele în curele, apoi să-l pun pe vreun amic să mă ridice. Ajuns în picioare, trebuia să rămâi așa.

Greutatea rucsacului era întotdeauna mai dificil de suportat la pornire, la finalul fiecărui marș și în primele câteva ore. Bășicile de pe umeri erau tot mai dureroase, pe măsură ce greutatea rucsacului te trăgea înapoi. Apoi, cumva, mintea alunga durerea, pentru o vreme. Până când, la sfârșitul marșului, umerii cedau și dureau, de parcă ar fi luat foc. Șalele și umerii bășicați, însângerați și bandajați ai multor recruți știau foarte bine aceste lucruri, iar dușurile arătau mereu ca niște spitale de campanie. Spatele și picioarele pline cu bășici erau dezgolite în dureri crunte și unse cu zinc. Soldații își făceau treaba în liniște. De fapt, serile noastre erau petrecute bandajând și rebandajând inevitabilele bășici pe care orice soldat trebuia să le îndure.

În dimineața aceea, mie mi s-a făcut rău din nou, când așteptam. Uram așteptarea. Starea de rău era de natură nervoasă. M-am uitat la sursa mea de energie din ziua aceea, aflată la picioarele mele. Un început prost. Când am pornit, a început să ningă des, iar când am ajuns în vârful primei culmi am constatat că energia mea începea să scadă rapid. Din nou. Pur și simplu, corpul meu își epuiza rezervele, zi după zi. Și era imposibil să refaci acele rezerve doar cu câteva ore de somn pe noapte. Uram senzația de amețeală și de slăbiciune. De ce mi se întâmplă asta acum? Am nevoie de energie. Dar vomitatul, lipsa somnului și orele de marș dificil prin mlaștina de pe munte, zi după zi, își cereau tributul.

Pe la jumătatea drumului, rămăsesem în urmă și știam că trebuia să încep să mă mișc mai repede, indiferent cum mă simțeam. M-am forțat și mi-am dat seama că, cu cât mă forțam mai mult, cu atât redeveneam mai puternic.

În cele din urmă, am reușit să termin la timp. Încă eram agitat și plin de adrenalină, când mi-am aruncat rucsacul în spatele camionului.

Bravo, Bear.

Ce nu știam era că prețul acelui efort era faptul că rezervele mele erau tot mai mici și rezistența tot mai slabă.

Și nu poți continua așa la infinit.

CAPITOLUL 55

În ziua următoare, distanța a fost mult mai scurtă, dar greutatea a fost crescută din nou, semnificativ. Scurt și dur, mi-am zis. Bagă mare, Bear, încă o dată. Ploaia torențială a făcut orientarea cu adevărat dificilă. Și, cu câteva minute după ce am pornit, echipamentul meu era fleașcă. Arătam de parcă tocmai traversasem un râu adânc. Dar, în ciuda faptului că eram ud, nu-mi era frig. Mă străduiam să nu-mi fie. Mi-am tras gluga mai bine pe cap și am înaintat prin vânt. Șase ore mai târziu, am văzut camioanele. Mi-am aruncat rucsacul uriaș în spatele vehiculului, m-am schimbat și am așteptat lenta călătorie înapoi spre tabără. Apoi au urmat procesul lung și laborios de curățare a echipamentului, bandajarea picioarelor și pregătirea pentru a doua zi. Cei câțiva care rămăseserăm știam prea bine ce ne aștepta în următoarele douăzeci și patru de ore. Un ultim marș, un ultim efort. Dar era unul monstruos. Anduranța era o rută oribilă, care făcuse selecția faimoasă. De asemenea, era un marș în care un soldat murise din pricina epuizării, cu câțiva ani în urmă. Și îi unise pe toți cei care trecuseră atunci. Marșul acela avea să ne ducă peste toată gama de munți din Brecon Beacons... și înapoi.

Pentru a înțelege amploarea sarcinii, am avut nevoie de două hărți 1:50.000, pe care să vedem întregul traseu. Simbolic, era și ultimul test al fazei montane a selecției. Dacă îl treceai în mai puțin de douăzeci și patru de ore, ajungeai în faza extinsă a selecției SAS (R).

La 2 a.m., m-a trezit alarma de la ceas. Uram sunetul acela. M-am ridicat încet. Luminile erau deja aprinse și toți erau ocupați să-și bandajeze picioarele sau să-și acopere băsicile de pe spate. Tipul de lângă mine era palid și tras la față și își bandaja tăcut degetul mare, ca un boxer care își înfășoară grijuliu mâinile, înainte de meci. Cumva, eu evitasem să folosesc prea multe pansamente. Mă străduisem încă din primele zile să-mi obișnuiesc spatele și picioarele cu greutatea și, privind în jur la spatele și la gleznele bandajate, eram recunoscător pentru asta.

Supraviețuisem până atunci doar cu câteva băsici enervante, iar asta poate însemna foarte mult. Totuși, corpul meu era complet epuizat, iar gleznele și picioarele îmi erau foarte umflate. Cel mai bun lucru pe care puteam să îl fac era să șchiopătez încet pe cei o sută de metri până la bucătărie. La jumătatea drumului, m-am oprit să mă odihnesc și să mă

gândesc. Uită-te la tine, Bear, mi-am zis. Azi e anduranța. Iar tu abia poți să mergi până la bucătărie. Am încercat să alung acel gând.

Alinierea din seara aceea, pe întuneric, a fost a naibii de tăcută. Nimeni nu vorbea. Rămăseserăm doar o mică parte din cei care începuserăm cu o săptămână în urmă. Trucker era încă acolo. Reușise să parcurgă traseele cu încăpățânare, tăcut. Fără zarvă. Băiat bun!

— Putem s-o facem, amice, i-am șoptit în timp ce așteptam. Încă un marș și gata, Trux.

Mi-a zâmbit istovit. Arăta ca un rănit din război. Toți arătam așa. Bărbați puternici, care își târșâiau picioarele. Doar să pornim odată, mi-am zis, iar sângele pus în mișcare va alunga inerția și durerea de spate și de picioare.

Pe drumul spre acel ultim marș pe munte, nimeni n-a scos o vorbă. Stăteam adunați, cu capetele acoperite de șepci sau de mâini, fiecare în lumea lui. Era un frig de crăpau pietrele, în acea noapte de mijloc de februarie. Scrâșnetul frânelor și zdruncinătura motorului oprit ne-au readus la viață. Am privit afară. Era întuneric, iar zăpada groasă. Era timpul să coborâm.

Rucsacurile noastre cântăreau acum 25 de kilograme, plus echipamentul, apa, mâncarea și arma. Al naibii de greu.

Ni le-au cântărit pe niște cântare vechi atârnate în spatele unuia dintre camioane. Cântarul a arătat că rucsacul lui Trucker avea cu 500 de grame mai puțin. Ofițerul l-a pus să adauge o piatră de 5 kilograme. Anduranța era anduranță. Niciunul dintre noi nu era favorizat. Eu și Trux ne-am ajutat unul pe altul să luăm în spate rucsacurile, apoi ne-am aliniat și am așteptat să pornim, la obișnuitele intervale de două minute.

Era un frig crâncen, iar vântul sufla destul de tare, chiar și acolo jos, la baza munților. Ne-am întors toți cu spatele la vânt și am așteptat.

În sfârșit, numele meu.

— Grylls. Ceasul ticăie. Start.

CAPITOLUL 56

Am pornit în noapte. Mi-am stabilit primul punct de referință, vârful crestei, am pus capul în piept și am început să mă mișc cât de repede mă duceau picioarele. Primul punct de verificare era cam la 700 de metri deasupra și m-am gândit că aș putea să scurtez drumul dacă o iau prin depresiune și nu urmând linia crestelor. Curând, mi-am dat seama că era o greșeală.

Subestimasem prostește grosimea stratului de zăpadă, dar deja pornisem pe drumul acela și nu-mi mai permiteam să mă întorc. Zăpada din vale îmi ajungea până la talie. Mergeam în ritm de melc. Vedeam șirul de siluete de deasupra mea, conturate pe creastă de lumina lunii. Erau toți ceilalți recruți, care urcau într-un ritm constant. Între timp, eu mă luptam în gaura aceea de iad, în zăpadă, fără să înaintez. Și abia începusem. M-am înjurat. Ce decizie stupidă, Bear. Deja transpiram.

Mi-a luat mai bine de o oră să ajung la linia crestei și până să reușesc nu mai era nici urmă de recrut. Eram pe cont propriu și în urmă. Vântul era oribil când am sosit în vârf și abia puteam să înaintez doi pași, că mă clătinam și făceam unul înapoi. Mi-am croit drum cu precauție de-a lungul crestei înguste, pentru că la vreo trei sute de metri în dreapta mea se căsca un hău.

Brusc, sub mine a pârâit o gheață subțire și m-am trezit până la coapse într-un nămol negru și cumplit de rece. Acum eram ud și acoperit de o mocirlă neagră, grea, care mi se ținea de picioare ca un clei. Al naibii început.

Am lăsat capul în jos și am continuat. În timp ce se iveau zorii, am urcat, pentru o ultimă dată simbolică, pe culmea de est a acelui vârf pe care ajunseserăm să îl cunoaștem atât de bine.

Mă descurcasem acolo de atâtea ori, dar acum abia mă târam pe versantul abrupt, cu capul plecat, cu picioarele tremurând de la greutate și gâfâind. Parcă era o ultimă supunere în fața abilității muntelui de a-i face pe oameni să se încovoaie.

Pe măsură ce coboram, iar apoi urcam spre următorul vârf, am observat că mă îndreptam spre un spectaculos răsărit de iarnă. Soarele se ivea în depărtare. Urma să mergem toată

ziua și să terminăm abia în ziua următoare, după miezul nopții, dacă reușeam să finalizăm marșul.

Eu am continuat să mă zbat prin zăpadă, și să mă zbat, și să mă zbat. Menține ritmul, controlează-ți respirația; nu te opri. Orele s-au contopit unele cu altele. Era un război de uzură cu mintea și cu trupul meu, încercând să ignor umflăturile tot mai mari ale picioarelor bășicate și ude, din bocancii crăpați.

Am mai coborât un munte abrupt, acoperit de zăpadă, spre un rezervor: jumătatea drumului. Extenuat, mi-am lăsat jos rucsacul și am cotrobăit în el după ceva de mâncat. Aveam nevoie de energie. Ceilalți recruți pe care îi vedeam mâncau nervoși. Siluete gârbovite, negre și ude, care traversau repede zona ce ducea în sus spre munte, mestecând biscuiți sau batoane de ciocolată.

Stăteam de mai bine de zece minute, așteptând la rând. Știam că trebuia să pornesc în curând, altfel picioarele mele nu se vor mai mișca. Orice pauză mai lungă de câteva minute era mai dureroasă decât mersul. Mi-am luat rucsacul și am pornit din nou spre versantul de pe care tocmai coborâsem. În scurt timp, am fost încetinit de și mai multă iarba lunii, care nu se mai termina, și de mlaștină. Am încercat să forțez și să înaintez cât de repede puteam. După 15 kilometri, l-am ajuns pe Trucker și am continuat împreună, două siluete singuratice, încercând să țină pasul și luptând cu acea ciudată extenuare.

La următorul punct de verificare, mi-am scos bocancii, care erau plini cu noroi și apă. Mi-am luat șosete curate. Când ai bocanicii uzi, șosetele uscate nu prea mai contează, poate doar mental. Mai aveam doar 27 de kilometri, iar eu aveam șosete noi.

Psihologic, era un nou început.

Haide, Bear, ridică-te și pornește! Termină ce ai început.

CAPITOLUL 57

Valea RV este una dintre ultimele culmi ce trebuie atinse în cadrul selecției, dar e printre cele mai grele. RV vine de la Retragere Voluntară, iar când vezi muntele înțelegi de ce unii au renunțat când au ajuns aici. Abrupt, bătut de vânturi și mocirlos, iar la kilometru patruzeci și cinci se află punctul în care mulți recruți renunță și pleacă singuri, învinși de panta abruptă, de greutate și de viteza necesară. Dar nu și eu. Nu acum.

Pe spate, m-am lăsat să alunec pe prima pantă care duce în depresiune. Am folosit capătul armei pentru a mă ghida, în timp ce alunecam în zăpadă. În cele din urmă, m-am oprit la bază, aproape de un pârâu înghețat. L-am traversat și am început să urc panta, cu Trucker în spatele meu. Sus, sus, sus, până când, în sfârșit, ajuns pe creastă, m-am prăbușit și l-am așteptat.

Picioarele lui Trux erau foarte umflate. Mai târziu, a descoperit că își rupsese ambele degete mari, cam prin zona aceea. Probabil din pricina efortului constant la care erau supuse picioarele. Era în agonie. L-am auzit bombănind în barbă. Recita versete din Biblie. Adesea, ne rugam amândoi în liniște, înainte de marșurile importante. În clipa aceea, aveam nevoie de așa ceva mai mult ca niciodată. „Te apuc de mâna dreaptă... Nu-ți fie teamă. Te voi ajuta“, Isaia, 41:13. Dacă vreodată avusesem nevoie să aud acele cuvinte, acum era momentul.

E ușor să fii cinic și să crezi că nu ai nevoie de ajutor, când totul merge bine; dar dacă selecția m-a învățat ceva e faptul că toți avem limite. Dacă forțezi dincolo de ele, uneori, e nevoie de ceva aflat dincolo de noi. Asta mi-a oferit credința, o putere secretă și ajutor atunci când am avut mai mare nevoie. Și aveam nevoie de el în clipa aceea.

Când am ajuns în vârf, s-a lăsat ceața și a început să se întunece din nou. În scurt timp, ni s-a făcut foarte frig. Eram extenuați, ne împleticeam pe platoul mlăștinos, în lumina slabă, și, treptat, ne-am dat seama că nu mai puteam să ne orientăm din cauza oboselii.

Coboram încet, când, de fapt, ar fi trebuit să fim tot pe platou.

— Unde naiba suntem? am mormăit tremurând, în timp ce studiam din nou harta.

Amândoi mergeam în cercuri și căutam poteca de pe marginea stâncii, cea care trebuia să ne ducă la următorul punct de verificare. În scurt timp, s-a făcut întuneric beznă, iar ceața densă de pe vârful muntelui reducea vizibilitatea aproape la zero. Eram în față când, brusc, am patinat și am luat-o la vale cu viteză, pe ravena noroioasă și alunecoasă. Trucker era chiar în spatele meu, aluneca și el. Când am încetinit în zloata cu prundiș, m-am întors să mă cațăr înapoi, dar, deodată, am văzut o lumină chiar sub noi. Mi-am dat seama că era punctul de verificare pe care îl căutaserăm. Ce răspuns la rugăciunile noastre tăcute și disperate! Ne-am dus acolo, apoi am pornit spre ultimul punct de verificare.

Brusc, înaintarea a devenit aproape imposibilă. De trei ori, am alunecat până la brâu în mocirlă. De asemenea, terenul era plin cu trunchiuri de copaci tăiați, pe jumătate afundați în pământul turbos. Îmi era al naibii de frig și mă deshidratasem. Marșul era gata să mă învingă. Nu mai aveam putere. Încet, dar sigur, din pricina extenuării, începeam să cedez. Matt, unul dintre recruți, era cu noi. Vedea că ajunsesem la o limită. M-a tras într-o parte și a mai pus pe mine niște haine. A împărțit cu mine sticla lui cu apă și m-a ajutat să mă ridic. În ora aceea, a făcut pentru mine mai mult decât o să-i pot mulțumi vreodată. Apoi, împreună, toți trei ne-am forțat să înaintăm. În scurt timp, am zărit o potecă noroioasă, chiar sub noi. Era o cale de scăpare dintre buștenii aceia blestemați. Știam care erau consecințele dacă eram prinși că folosim o potecă. Am fi fost eliminați imediat. Dar nu ajungeam nicăieri dacă mergeam pe terenul acela uitat de Dumnezeu și trebuia să recuperăm din timp, dacă voiam să reușim. Fie așa, fie muream.

Ne-am croit drum printre desișul de buștenі și am ajuns la potecă. Cu precauție, am pornit pe ea. Deodată, am văzut lumini în față și ne-am lăsat în jos, după un gard de sârmă ghimpată.

Nu aveam unde să ne ascundem, în afară de nori. Ne-am întins acolo, cu fețele în nămol, și nu ne-am mișcat. M-am rugat ca luminile să nu se îndrepte spre noi. Land Roverul, cu ofițerul în el, a trecut încet pe lângă noi, fără să oprească. Nu ne văzuseră. Am riscat și am mai mers pe potecă încă vreo treizeci de minute, apoi am luat-o spre est, prin pădure și din nou prin mocirlă. Acum finalul era doar la 12 kilometri distanță. Dar părea să nu mai vină. Parcă eram niște morți care mergeau. Eu, Matt și Trucker trebuia să ne oprim și să ne

așezăm la fiecare cinci sute de metri, după care, în câteva secunde, eram năuciți de greutatea pe care o simțeam pe spate și în picioare. După două minute de odihnă, prăbușiți în zăpadă și noroi, a trebuit să-l împing pe Matt și să-l fac să se miște. Era rândul meu să-l ajut.

— Ridică-te, Matt, trebuie să terminăm.

În cele din urmă, am traversat pârâul și am zărit ceea ce căutam. Luminile care se reflectau în apă. Veneau de la camioanele care ne așteptau. Auzeam zgomotul îndepărtat al motoarelor pornite ca să încălzească interiorul cabinelor. În zborul ciorilor peste pârâu erau doar 800 de metri până acolo, dar pe jos probabil că erau patru kilometri și jumătate. Am simțit prin mușchi un nou val de energie. Am iuțit ritmul cât am putut. Doar adrenalina mă mâna să termin acel iad.

În cele din urmă, după douăzeci și una de ore, eu, Matt și Trucker am fost primii din cei douăzeci și unu de recruți SAS care au terminat „anduranța“. Niciodată nu mă simțisem atât de extenuat, de ușurat, de mândru și de terminat. Dar nu îmi păsa decât de faptul că trecusem de faza montană a selecției SAS. Totuși, mai departe, antrenamentul avea să se dovedească foarte diferit și mult mai dur.

CAPITOLUL 58

La finalul „fazei deal“, din escadronul nostru au rămas doar câțiva recruți. Mi-a luat aproape șase zile să-mi simt din nou cum trebuie picioarele umflate și spatele cu bășici, dar îmi dovedisem că puteam rezista pe munte.

Acum urma antrenamentul.

Întâi, trebuia să învățăm ceea ce ei numeau abilitățile „armatei verzi“ (adică, abilitățile milităriei de bază), apoi, după ce deveneam experți în ele, avea să urmeze pregătirea pentru Forțele Speciale. Cu aceasta urma să ne petrecem cea mai mare parte a timpului. În fond, venise vremea ca ofițerii instructori să preia materia primă și să ne transforme în soldați foarte bine pregătiți, ingenioși, specializați, așa cum sunt cei pentru care sunt renumite SAS. În acest proces urma să fim învățați să ducem la îndeplinire sarcini complexe, rapid, cu precizie și, cel mai important, intuitiv. Programul pentru a atinge standardele cerute avea să fie unul intens. Ni s-a spus că orice greșeală sau scăpare va fi scuzată o singură dată. După aceea, va trebui să facem lucrurile cum trebuie, de fiecare dată, altfel vom fi trimiși la plimbare.

Mai mult decât orice, îmi doream să fiu capabil să ating standardele cerute de SAS, să fiu suficient de bun și să învăț ce trebuia. Eram hotărât să nu irosesc acea oportunitate pentru care mă străduisem atât de mult. Aveam în față multe weekenduri în care să învățăm acele abilități. Apoi urma o tabără lungă și intensă, de câteva săptămâni, în care abilitățile noastre aveau să fie testate, în condiții de efort și stres, pentru a vedea dacă, până la urmă, eram apți să devenim soldați ai SAS.

La finalul taberei urma cea mai epuizantă fază, menită să pregătească trupele de luptă pentru capturare. Dacă treceam cu bine și de asta (și ni s-a spus că respectiva fază lua întotdeauna câteva scalpuri), atunci și numai atunci vom merita bereta SAS și însemnul „Cine îndrăznește câștigă.“

În prima săptămână de antrenamente la sediul SAS, ritmul a fost alert. Dar acum nu mai era vorba doar despre rezistența fizică. Trebuia să deprindem diverse abilități, iar apoi să le combinăm cu rezistența fizică pe care o dezvoltaserăm.

Înainte de răsărit, am fost adunați într-un buncăr subteran. De acolo aveau să ne fie servite toate „predicile“ și toate informațiile, multe și rapid. Explicație. Demonstrație. Imitare.

Aceasta era mantra. Urma să ni se explice un exercițiu, să ni se facă o demonstrație, apoi trebuia să îl punem în aplicare. Din nou și din nou, până când ne ieșea perfect. Trebuia să parcurgem distanțe mari în zilele următoare, să ne obișnuim cu toate procedurile standard de operare folosite de Forțele Speciale ale Marii Britanii.

Am observat totuși că atmosfera era complet diferită, nu mai eram tratați ca recruți, ca niște numere, ci mai degrabă ca potențiali soldați ai SAS, soldați alături de care ofițerii ar fi putut lupta, în viitorul apropiat. Așadar, acum aveau un interes legitim să se asigure că învățam totul cum trebuie și că orice verigi slabe erau eliminate.

În multe privințe, această fază era mai puțin flexibilă decât cea montană. Dacă așa ceva era posibil. Era mai degrabă subiectivă. Dacă ofițerul instructor considera că nu ești apt sau că nu îți faci treaba suficient de rapid sau dacă, pur și simplu, credea că nu ai fața tocmai potrivită, erai terminat. Fără comentarii. Pe ofițeri îi interesa acum dacă: Înveți repede? Poți să reacționezi, să te adaptezi, să improvizezi? Poți să rămâi calm sub presiune? Poți lucra bine într-o echipă mică sau de unul singur? Ești disciplinat, organizat și capabil să fii agresiv, controlat, dacă este nevoie? De asemenea, acum înțelegeam de ce nivelul de efort fizic cerut fusese atât de mare. Forma fizică dobândită era acum folosită, avea un scop.

— Aveți o extragere cu elicopterul, în cinci ore, într-un loc aflat la o distanță de treizeci de kilometri. Mai aveți o victimă și un inamic după voi. Pentru ca misiunea să reușească, trebuie să ajungeți cu elicopterul la punctul de întâlnire. Așadar, la treabă!

Și îmi plăcea la nebunie.

CAPITOLUL 59

Fără îndoială că acum simțeam mai mult că facem parte din turma SAS și era un sentiment plăcut. În timp ce tot repetam exercițiul contactului cu inamicul, adrenalina curgea non-stop prin noi. Fie ne luptam să scăpăm din vreo ambuscadă și târam după noi pe munte muniția și aparatura radio, fie ne pregăteam pentru raiduri în zori, la ferme abandonate. Printre toate acestea, continuam cu alergările fără sfârșit și cu antrenamentele fizice, plus, desigur, inevitabilele marșuri și alergările cu rucsacul în spate. Tocmai când reușeam să învățăm un set de exerciții, puneau și mai multă încărcătură pe noi. Era un ritm asiduu, cu care trebuia să ții pasul inclusiv mental, motiv pentru care se consideră că în SAS există versiunea supremă a soldatului. Abilitatea de a gândi clar și de a acționa hotărât atunci când în jur e haos. Oh, și aceea de a învăța foarte repede. Camuflare, urmărire, ascundere și recunoașterea țintei.

Mânuirea armelor: prin noroi, sub apă, pe întuneric. Tot felul de arme străine; să înveți cum să le asamblezi repede și bine și să tragi cu ele cu precizie. Exerciții în care trebuia să tragem de-adevăratelea, în timpul unui contact cu patru inși, sau urmărirea unor ținte în „junglă“, folosind sute și sute de gloanțe. Și, mai presus de toate, învățam să lucrăm ca o echipă perfectă: să știm instinctiv cum reacționează fiecare dintre noi sub presiune și care ne sunt punctele forte. Ideea era ca atunci când aveam nevoie de un partener, el să fie acolo.

Tensiunea era mereu mare, întrucât consecințele greșelilor deveneau tot mai grave. Eram acolo împreună, iar greșelile ne costau pe toți. În cel mai bun caz, putea fi o noapte de flotări, iar în cel mai rău, viața unuia dintre noi. (Gloanțele adevărate, trase în ținte noaptea, în timp ce ne târam prin tranșee, erau mereu neiertătoare, fiind atât de aproape unul de altul.)

Ultima tabără de exerciții se apropia cu pași repezi, iar discuțiile ofițerilor instructori despre cât eram de compatibili fiecare cu serviciile SAS deveneau tot mai dese. De asemenea, continua să crească presiunea fizică, deoarece ofițerii ne puneau să alergăm în mod repetat pe munte și înapoi, cărând cu noi arme grele și cutii cu muniție.

— Bun, acum luați-o de la capăt, dar de data asta curățați și reasamblați o carabină, în timp ce urcați.

Pe deasupra, știam că, în final, nu toți vom trece.

Drumul spre câmpul de luptă a început prost.

— Dacă nu puteți nici măcar să încărcați cum trebuie un afurisit de camion cu echipamentul vostru, nu aveți nicio șansă să treceți de ce vă așteaptă, vă asigur de asta, a strigat Taff, ofițerul escadronului nostru, înainte să plecăm.

Eu eram la capătul puterilor, într-o stare mult mai rea decât atunci când începuse selecția. Am avut rău de mașină, în timp ce ne îndreptam spre nord, și nu mai avusesem o astfel de problemă de când eram copil. Nervii. De asemenea, i-am cerut sfatul lui Taff și l-am întrebat la ce să ne așteptăm și cum să supraviețuim fazei „inițierea capturării". Sfatul lui pentru mine și Trucker a fost simplu: „Voi doi, filfizonilor, doar țineți-vă gura. Ofițerii de la 23 urăsc recruții care au fost la școli private."

Cei de la SAS 23 conduceau tabăra de exerciții (de obicei, se alterna între 21 și 23), iar aceștia mereu fuseseră percepuți ca niște soldați duri, direcți, rezistenți la băutură și al naibii de în formă. Ultima dată fusesem cu ei în săptămâna testelor, cu multe luni în urmă, și se spunea că ofițerii din 23 au de gând să se asigure că toți recruții din 21 vor avea parte de ce e mai rău. Eu și Trucker speram că vom reuși să nu atragem atenția. Să plecăm capetele și să ne vedem de treabă în liniște.

N-a mers tocmai cum plănuisem.

— Unde sunt băieții care vorbesc ca prințul Charles? a strigat ofițerul de la 23, la prima aliniere, când am ajuns acolo. Vă place să citiți ziarul la ceaiul de dimineață, domnilor? a întrebat sarcastic.

O parte din mine era tentată să răspundă că ar fi drăguț, dar m-am abținut. Ofițerul a continuat.

— Sunt cu ochii pe voi. Oare mi-aș dori ca într-o bună zi să-mi pun viața în mâinile voastre fine și moi? Pe naiba aș vrea! Dacă vreți să treceți acest test, va trebui să meritați și să dovediți din greu. Aveți grijă să vă descurcați al naibii de bine amândoi.

O, super! mi-am zis.

Știam că următoarele două săptămâni aveau să fie groaznice.

CAPITOLUL 60

Primele cinci zile au fost un amestec neclar de somn puțin, nesfârșite teste și pregătire fizică mai multă decât înainte. Fiecare dimineață debuta cu o ședință epuizantă de exerciții, timp de o oră, la 5.00, înainte de a începe programul zilei. De obicei, mâncam în picioare și nu prea știu de ce se deranjaseră să ne doteze cu paturi, pentru că le vedeam foarte puțin. Am trecut de la curățarea unor arme străine legați la ochi și contra cronometru la o lecție despre balistică; un exercițiu practic de semnalizare, apoi la traversarea unui lac, la o alergare cu rucsacul în spate; au urmat exerciții de contact direct, repetiții cu elicopterele, un discurs pe câmp despre probleme medicale și un test practic.

Ritmul era intens, iar ofițerii încercau să ne testeze fiecăruia abilitățile fizice și mentale, pentru a vedea dacă putem rămâne în alertă și pregătiți, dacă lucrăm bine în echipă, chiar și atunci când mintea ne era bombardată cu informații noi și eram terminați fizic. Eram în picioare până la 3 sau 4 dimineața, iar adesea mimam ambuscade și atacuri reale. Cel mai greu era când stăteam întinși în vreun șanț, în ploaie, atât de obosiți, încât era aproape imposibil să nu ațipim pentru câteva secunde. Înfrigurați, flămânzi și secați de adrenalină, așteptând ca ofițerul să treacă pe lângă locul „ambuscadei“ noastre, deasupra, pe terenul mlăștinos din Yorkshire, care înconjura barăcile noastre. Uneori, nu veneau deloc și, într-un final, târam singuri de acolo echipamentul și armele, până în tabără, unde trebuia să le curățăm pe toate, să arate ca noi. Abia apoi ne prăbușeam și dormeam câteva ore. Începuse să-mi fie groază de alarma care ne trezea în fiecare dimineață pentru exerciții, după ce dormeam atât de puțin.

Corpul meu parcă era un mort în mișcare, obosit, bășicat, încordat. Totuși, nivelul de pregătire cerut creștea cu fiecare zi. Era adevăratul test, în faza aceea: poți să-ți folosești aptitudinile când simți că nu mai poți?

Îmi amintesc în special o anumită dimineață de exerciții. Începusem obișnuita serie lungă de sprinturi și de alergat cu un coleg în spate, care ne-a adus pe toți în punctul în care eram gata să vomităm. Tocmai când mă gândeam că nu mai pot alerga cu greutate pe umeri, s-a auzit o bufnitură puternică și un strigăt de durere, în spatele meu. M-am uitat într-acolo și am văzut un recrut întins pe ciment, plin de sânge. Se pare că tipul care îl cărase în spate pe bietul om sprintase prea aproape

de un felinar stradal și îl izbise cu capul de el atât de tare, încât fusese făcut KO. Partea bună a fost că au venit medicii și am fost lăsați în pauză cu jumătate de oră mai devreme. Perfect. Dar asta nu se întâmpla des. De fapt, acela a fost singurul moment de relaxare, în două săptămâni.

Cel mai rău mă afecta lipsa somnului. Și nimic nu te pregătește pentru felul în care reacționezi când nu dormi suficient zile la rând. Totul e afectat: concentrarea, motivarea, performanța.

Erau elemente-cheie pentru ce făceam. Dar așa trebuia să fie. Să te facă să-ți pierzi controlul și să afle ce poți. Să vadă dincolo de suprafață.

Îmi amintesc cum în timpul unei anume prelegeri (despre îngrozitor de plictisitorul subiect al capacităților de penetrare ale diferitelor gloanțe) m-am uitat peste umărul stâng și l-am văzut pe Trucker cum își înțepa brațul cu un ac de siguranță, la fiecare câteva minute, încercând să rămână treaz. Imaginea mi s-a părut amuzantă.

Ce a devenit exasperant a fost faptul că nimic din ce făceam nu trecea neobservat. Încă o dată spun, totul era bine planificat: voiau să ne vadă acționând extrem de obosiți și stresați. În scurt timp, tânjeam după ultimele patru zile de exerciții, când puteam cel puțin să coborâm, să patrulăm, departe de privirile lor și de iad.

Ziua ultimului test a început înainte de ivirea zorilor reci (ca de obicei), dar fără exerciții (neobișnuit) și am fost luați cu mașinile de patrulă. Nu mai aveam cum să interacționăm decât cu cei aflați în mica noastră echipă sau celulă. (Aceasta este o măsură de securitate standard, pentru a se asigura că, în cazul în care ești capturat, nu știi nimic despre misiunea altor patrule.) De fapt, acționează astfel pentru a te menține sută la sută concentrat pe misiune.

Au fost date ordinele și fiecărei patrule i-au fost prezentate detaliile specifice misiunii sale. A urmat agitația pregătirilor: reducerea echipamentului la minimum, astfel încât să putem lua cu noi cât mai multă muniție. Umplerea încărcătoarelor cu gloanțe și trasoare, curățarea armelor, analizarea hărților, repetarea exercițiilor, memorarea punctelor de întâlnire de urgență cu elicopterele, recapitularea procedurilor E și F (evadare și fugă), testarea aparaturii de comunicare.

Eram entuziast și nerăbdător să pornim.

Apoi toți patru am mâncat, am revăzut totul și am mai verificat o dată echipamentul. La apus, elicopterul era pregătit.

CAPITOLUL 61

Era o noapte senină și priveam elicopterul cum cobora în tabără, sub lumina lunii. Ne-am aruncat rucsacurile la bord și am urcat. Era prima dată când zburam atât de jos, peste munți, cu un elicopter militar, noaptea. Ca membru al unei echipe, mai în formă și mai antrenat decât aș fi sperat să fiu vreodată, mă simțeam invincibil.

Curând, elicopterul a planat la numai trei metri de sol, în vârful unui munte întunecat. Am sărit jos în tăcere și ne-am așezat în cerc, în poziție defensivă, în timp ce aparatul de zbor a dispărut în noapte. În scurt timp, s-a făcut liniște și se mai auzea doar vântul care bătea peste rucsacurile noastre, iar noi așteptam tăcuți. Trebuia să ne sincronizăm mai întâi simțurile.

Apoi am pornit. Primul nostru contact era la o distanță de zece kilometri. Trebuia să ne întâlnim cu o persoană oarecare, care venea cu un vehicul oarecare și care avea să ne ducă mai aproape de ținta noastră și să ne ofere mai multe informații despre misiune. Am ajuns și ne-am dispersat, așteptând și ascultând. Totuși, încet, oboseala nopții a început să-și facă simțită prezența, pe măsură ce efectul adrenalinei începea să se atenueze.

Stai treaz. Haide, Bear, revino-ți!

Orele acelea de așteptare, nemișcat, înfrigurat și încordat, erau o adevărată luptă cu somnul. La câteva minute moțăiam, apoi tresăream, încercând să-mi alung oboseala din minte. Am încercat chiar să-mi rezem bărbia pe armă, străduindu-mă să rămân treaz. În cele din urmă, agentul și-a făcut apariția în luminiș. Repede și tăcut, am urcat în spatele camionetei lui. O jumătate de oră, ne-a dus pe poteci înguste, în timp ce noi ne uitam pe harta ce tocmai ne fusese dată. Luminile roșii ale torțelor noastre clipeau nebunește. În scurt timp, am fost lăsați la un refugiu de pe un drum pustiu, iar mașina a dispărut în noapte. Am pornit spre punctul prestabilit prin procedura de operațiune, unde urma să dăm cu ochii de țintă, pentru prima dată.

Scenariul exercițiului era simplu. Ținta noastră era suspectul unei răpiri cu luare de ostatici. După confirmarea informației, aveam la dispoziție douăzeci și patru de ore pentru a ne întâlni cu alte două patrule, să le informăm, să întocmim

un plan de salvare a ostaticilor, apoi să finalizăm misiunea. Apoi trebuia să ne îndreptăm spre ultimul punct de întâlnire. Iar de acolo urma să fim scoși toți, toate patrulele, plus ostaticii.

Apoi urma să fim „compromiși“. Ne lăsam prinși, după care începea faza finală a „capturării“.

Desigur, știam că tot ce se întâmpla în timpul ultimului test era o simulare. Totuși, învățasem de-a lungul lunilor de antrenament să tratăm totul de parcă ar fi real. Aceasta era cheia pregătirii trupelor pentru luptă: te antrenezi dur, lupți ușor. Să faci antrenamentul cât mai real posibil, iar atunci când chiar se întâmplă vor apărea mai puține surprize. Iar aspectul la care trupele SAS deveniseră foarte bune de-a lungul anilor era că reușiseră să facă simulările de la antrenamente să pară cât se poate de reale.

Credeți-mă.

CAPITOLUL 62

Am găsit un punct de observație bun, cu vedere spre o casă părăsită, care era ținta noastră. Ne-am camuflat și ne-am apucat de lista noastră de sarcini. Trebuia să lucrăm în echipe de câte doi, în schimburi de câte două ore, să urmărim ținta și să notăm orice mișcare a inamicului, să mâncăm și să ne odihnim. Era o bine-venită ușurare să pot închide ochii, în sfârșit, chiar și pentru scurt timp. Era vară, iar soarele bătea toată ziua pe punctul nostru de camuflaj bine ascuns, iar asta era o schimbare, în comparație cu nesfârșitele ploi pe care le înduraserăm în ultimele zece zile. Trăiam tăcuți, nevăzuți, la numai trei sute de metri de țintă.

Pentru noaptea următoare, sarcina noastră era să ghidăm alte două patrule până la locul unde ne aflam. Eu și Matt trebuia să ne întâlnim cu ei și să îi aducem acolo, în timp ce restul membrilor patrulei noastre rămâneau să facă activitățile obișnuite. Întâlnirea era stabilită între orele 3.00 și 5.00. Eu și Matt am ajuns devreme la punctul de întâlnire și ne-am pus pe așteptat. Ascunși într-un desiș cu spini, pentru că vântul și ploaia începuseră din nou, mi-am tras gluga peste cap și am încercat să mă încălzesc. Am așteptat cu rândul, să rămânem treji. Dar Matt, la fel ca mine, era mort de oboseală și în curând am fost incapabili să mai rămânem treji și am adormit. Eu m-am trezit când am auzit că se apropiau celelalte patrule. În prima era unul dintre ofițerii instructori din 23 și m-am târât repede înainte, l-am bătut pe umăr și l-am condus spre locul unde așteptasem. El mi-a făcut semn că am acționat bine, un fel de bravo, și până să mă întorc unde era Matt, acesta se trezise și stătea încordat ca un arc, de parcă toată noaptea veghease cu atenție. Ofițerul habar n-avea că doar cu cinci minute mai devreme eu și Matt adormiserăm, cu șepcile trase pe ochi, ca niște bebeluși într-un cărucior. Dacă am fi fost prinși, am fi fost trimiși la plimbare imediat. (Totuși, vă provoc să găsiți vreun soldat SAS care n-a avut măcar o mică scăpare de acest fel, la un moment dat, în timpul selecției.)

Nimeni nu e perfect.

Până să se facă ziuă, îndrumaserăm patrulele spre punctul nostru de observare principal, la câteva sute de metri distanță de țintă. Am rămas pe poziții și am continuat să urmărim. Până spre seară, nu fusese raportată nicio activitate.

Apoi, brusc, totul s-a schimbat.

Am observat o dubiță gonind spre casă. Doi bărbați cu cagule roșii au coborât, au deschis ușile din spate și au scos de păr o fată care țipa. Au intrat în casă și au trântit ușa. Am transmis informația și imediat ni s-a ordonat prin radio să întocmim rapid un plan de recuperare și de extragere. Asta era tot ce ne trebuia. Câteva minute mai târziu, când se lăsa întunericul, eram gata să salvăm ostatica. Un grup trebuia să atace teroriștii și să recupereze victima, iar celelalte patrule urmau să anihilieze orice forță de reacție rapidă a teroriștilor.

Planul a mers perfect. Părea că antrenamentul fusese un succes. Am luat cu asalt clădirea, am împușcat teroriștii și am extras ostatica. Detaliile nu pot fi spuse. Dar totul s-a întâmplat foarte repede. În scurt timp, eram adunați toți în spatele unei dubițe, gonind pe drumul de țară.

Sarcină îndeplinită.

Cum era stabilit, ne-am întâlnit cu contactul nostru îndată ce lucrurile s-au terminat cu bine. O altă mașină luase ostatica, pentru interogatoriu. Eram plin de energie și încă simțeam efectul adrenalinei. Prima parte a exercițiului era gata, scopul final atins și mai aveam doar o zi până să primim însemnele. Dar ultima zi și ultima noapte aveau să fie ori la bal, ori la spital.

CAPITOLUL 63

Pentru unele lucruri e aproape imposibil să te pregătești. Eram agitat ca naiba. Am fost înghesuiți în spatele unei dube: patru bărbați transpirați, plini de noroi și cu toate echipamentele, armele și rucsacurile îngrămădite peste noi, lumina palidă ce venea din tavan clipea slab, în timp ce ne hurducăiam pe drum. Busola îmi spunea că nu ne îndreptam spre sud. Instinctiv, am știut că ceva nu era în regulă. Brusc, mașina a încetinit, frânele au scrâșnit și ne-am oprit brusc. La început, a fost liniște, apoi s-a auzit bang, bang, bang, în pereții metalici ai dubei.

Începuse.

Ce a urmat și s-a derulat până în ziua următoare a fost un amestec neclar de stres și traumă mentală și fizică, menite să reproducă și să simuleze presiunea captivității. Este cu adevărat neplăcut și cu adevărat îngrozitor, dar nu am posibilitatea de a oferi detalii, de a dezvălui ce s-a întâmplat, de fapt.

Ziua dinaintea exercițiului final începuse, ofițerul ne prezentase lucrurile cât se poate de clar.

— Nu le dați nimic, altfel vor profita. Fiți deștepți. Concentrați-vă, în ciuda durerii și a oboselii. O gafă oricât de mică și veți da greș. Și nimeni nu vă este prieten, până când nu mă vedeți pe mine intrând, cu o cruce albă pe mânecă. Abia atunci exercițiul s-a încheiat. Crucea roșie nu e crucea mea albă, crucea preotului nu e crucea mea albă... oferirea unei chifle-cruce calde și a unui ceai nu e crucea mea albă. Înțelegeți?

A repetat.

— Nu vă lăsați prinși pe picior greșit, nu în această fază a selecției.

Tacticile lor erau brutale, dar eficiente. Și nimeni nu avea să-mi fure acea oportunitate. Eram atât de aproape să trec de selecția SAS. Nu aveam de gând să le ofer nimic. Mintea mea galopa, dar totuși aveam totul sub control. Nu aveam să cedez în fața acelor nenorociți. În gând, cântam imnuri și mă rugam. Ține-mă puternic.

Niciodată nu mă simțisem atât de obosit și de terminat. Capul mă durea îngrozitor, iar mușchii de pe spate urlau din cauza junghiurilor. M-am prăbușit iar și iar. Eram extenuat, flămând, însetat și tremuram în aerul rece din subsol. Minutele au devenit ore, iar orele păreau să nu se mai termine. Era zi sau noapte? Nu mai știam.

În sfârșit, în sfârșit, am fost aruncat într-o celulă mică și întunecată. S-a făcut liniște. Dar imediat am simțit căldura. Și am ghicit forma încăperii, cu ochii întredeschiși.

Am așteptat.

Eram pe jumătate dezbrăcat, cu bluza de camuflaj parțial dată jos, și tremuram. Probabil că arătam ca naiba. Simțeam cum îmi curgeau mucii pe față. O mână mi-a dezlegat ochii și s-a făcut lumină.

— Recunoști asta, Bear? a zis o voce încet.

M-am chinuit să văd. Ofițerul îmi arăta o cruce albă pe brațul lui. Nu am reacționat. Trebuia să mai verific o dată, în minte.

— Asta înseamnă finalul exercițiului – ENDEX[3]. Îți amintești?

Îmi aminteam, dar tot nu am reacționat. Trebuia să mai verific o dată, mental. Apoi, în sfârșit, am dat din cap încet. Iar el mi-a zâmbit. Era finalul.

— Bravo, amice! Acum ia loc, răsuflă și bea asta. În câteva minute, va veni vraciul să te vadă.

A pus o pătură pe umerii mei. Un zâmbet mi s-a întins peste față și am simțit o lacrimă de ușurare pe obraz.

Timp de o oră, m-a interogat un psihiatru. Mi-a spus că m-am descurcat bine și că am rezistat eficient. M-am simțit foarte ușurat. Mi-a plăcut psihiatrul acela. Adevărata lecție a întregii povești avea două fețe: controlează-ți mintea și nu te lăsa prins. După cum spusese ofițerul de pregătire: „Nu uitați, la finalul zilei, băieții ăștia sunt de partea voastră. Ei sunt englezi, nu sunt adevărați inamici. Dacă ar fi, abia atunci lucrurile s-ar complica. Așadar, nu uitați: nu vă lăsați prinși!“

E o lecție pe care nu am uitat-o niciodată și probabil că de asta, de-a lungul anilor, am devenit foarte, foarte bun în a ieși din tot felul de belele.

Întorși la barăci, cei care rămăsesem eram albi la față și tremuram, dar eram atât de ușurați că, în sfârșit, chinurile se terminaseră. Trucker arăta foarte rău, dar era tot un zâmbet. M-am așezat pe patul lui și am stat de vorbă, în timp ce el își făcea de lucru și își aranja echipamentul. Dădea din cap și chicotea în barbă. Era felul lui de a procesa ce se întâmplase.

M-a făcut să zâmbesc. Un om deosebit, mi-am zis. Ne-am schimbat cu toții în hainele de rezervă pe care le lăsaserăm acolo și ne-am așezat pe paturi, așteptând cu nervozitate. Poate că terminaserăm cu toții, dar oare trecusem cu toții?

— Alinierea în cinci minute, băieți, pentru vești bune și rele. Vestea bună e că unii dintre voi ați trecut. Vestea rea... puteți ghici.

Cu asta, ofițerul a ieșit.

Am simțit o teamă cumplită că aș putea fi printre cei care nu trecuseră acel ultim obstacol. Am încercat să-mi alung gândul.

Nu în faza asta. Nici vorbă.

Ofițerul a revenit și a citit rapid o listă de nume, apoi le-a spus respectivilor să-l urmeze. Eu nu eram în acel grup. Cei câțiva care am rămas, inclusiv Trucker, ne-am privit cu nervozitate și am așteptat. Minutele treceau agonizant de lent. Nimeni n-a scos o vorbă. Apoi ușa s-a deschis și au reapărut ceilalți băieți, cu capetele plecate, cu fețele serioase. Au trecut pe lângă noi, spre echipamentele lor. Au început să împacheteze. Cunoșteam acea privire și acel sentiment. Matt era printre ei. Tipul care mă ajutase atât de mult în marșul final. Eșuase, pentru că nu rezistase presiunii. Cedezi pentru o clipă și e foarte ușor să cazi pradă numeroaselor trucuri și tactici ale ofițerilor instructori.

Regula numărul 1: soldații SAS trebuie să poată rămâne cu mintea trează și atenți, sub presiune. Matt s-a întors, s-a uitat la mine, a zâmbit și a ieșit.

Nu l-am mai văzut niciodată.

CAPITOLUL 64

Așa am ajuns să stăm într-o încăpere aproape goală, dintr-o clădire oarecare din sediul SAS, doar o mână de oameni, dintre toți cei care începuserăm, cu câteva luni mai devreme. Ne învârteam pe acolo, nerăbdători. Eram pregătiți. Pregătiți, în sfârșit, să primim însemnele de soldați SAS.

Colonelul regimentului a intrat, îmbrăcat lejer, cu pantaloni subțiri de camuflaj, cămașă, beretă și centură albastră SAS. Ne-a zâmbit.

— Bravo, băieți. Greu, nu-i așa? Am zâmbit și noi.
— Astăzi ar trebui să fiți mândri. Dar țineți minte: acesta e doar începutul. Adevăratul efort începe abia acum, când vă întoarceți la escadronul vostru. Mulți sunt chemați, puțini sunt aleși. S-a oprit. Și, de acum înainte, pentru tot restul vieții, nu uitați: faceți parte din familia SAS. Ați câștigat asta. Și e cea mai bună familie din lume. Dar ceea ce face ca munca noastră să fie extraordinară este faptul că toți de aici sunt extraordinari. Când toți ceilalți renunță, noi dăm mai mult. Asta ne face deosebiți.

Un discurs pe care nu l-am uitat. Stăteam acolo, cu bocancii ponosiți, rupți și plini de noroi, cu pantalonii rupți și cu un tricou negru transpirat. Și mă simțeam mai mândru ca niciodată.

Tuturor ni s-a adresat, fără pompă. Fiecare dintre noi a strâns mâna colonelului și ni s-a înmânat mult-râvnita beretă SAS.

În timp, am învățat că nu bereta era importantă, ci ceea ce însemna ea: camaraderie, efort, pricepere, umilință, rezistență și caracter. Mi-am pus bereta cu grijă pe cap, când a terminat. S-a întors și ne-a zis:

— Bine ați venit în SAS. Ușa mea e mereu deschisă, dacă aveți nevoie de ceva, așa funcționează lucrurile pe aici. Acum mergeți și beți o bere sau două din partea mea.

În ciuda oboselii, eu și Trucker asta am făcut.

Așadar, aceasta a fost selecția pentru SAS. Și, cum spunea colonelul, chiar era doar începutul. După aceea, nu s-au schimbat prea multe. Pe site-ul Ministerului Apărării încă se spune că soldații SAS 21 trebuie să îndeplinească următoarele

condiții: „Să fie robuști fizic și rezistenți psihic. Siguri de ei. Disciplinați. Capabili să acționeze pe cont propriu. Apți să asimileze informații și să învețe lucruri noi.“ Acum îmi vine să zâmbesc citind asta. Pe măsură ce înaintam în procesul de selecție, acele trăsături au devenit o a doua natură pentru mine, iar apoi, în cei trei ani cât am fost în escadron, mi s-au întipărit în fire. Sunt aceleași calități pe care le prețuiesc și azi.

Detaliile muncii pe care am făcut-o după ce am trecut de selecție nu pot fi făcute publice, dar ele includ unele dintre cele mai deosebite antrenamente de care un norocos poate avea parte. Am fost antrenat pentru demolări, misiuni pe mare și în aer, mânuirea armelor, supraviețuire în junglă, prim ajutor, limba arabă, semnalizări, șofat de mare viteză, misiuni de război pe timp de iarnă, supraviețuire în caz de evadare în spatele liniilor inamice.

Am parcurs un program și mai aprofundat de inițiere în capturare, ca parte din cursul de instructor de luptă și supraviețuire, care a fost mai lung și mai intens decât iadul pe care l-am îndurat la selecție. Am devenit experți în parașutare de noapte și în lupta cu mâinile goale, printre altele, și am avut parte de o grămadă de ghinioane.

Dar ce îmi amintesc cel mai bine și prețuiesc cel mai mult? Pentru mine, camaraderia, prietenia și, desigur, Trucker, care este în continuare unul dintre cei mai buni prieteni ai mei de pe planetă. Unele legături sunt de nedesfăcut. Nu voi uita niciodată marșurile lungi cu echipamentul în spate, antrenamentele de specialitate și, desigur, un anume munte din Brecon Beacons. Dar, mai presus de toate, simt un fel de mândrie că, pentru tot restul vieții, pot să mă privesc în oglindă și să știu că odată am fost suficient de bun. Suficient de bun să pot deveni membru SAS.

Unele lucruri sunt de neprețuit.

CAPITOLUL 65

Între timp, eu și Trucker am închiriat împreună o căsuță de pe o proprietate aflată la nouă kilometri de Bristol. Plăteam o chirie mică, pentru că locul era cam neîngrijit, fără căldură sau modernizări. Dar îmi plăcea. Avea vedere spre o imensă vale verde, într-o parte, iar pe alta spre o pădure frumoasă. Ne întâlneam cu prietenii, organizam petreceri și făceam foc cu lemne din hambarul dărăpănat, pentru a încălzi soba.

Banii ni-i cheltuiam la un pub din zonă. Probabil că eram niște chiriași de pomină, pentru că lăsaserăm grădina în paragină și arseserăm lemnele de la diverse dărăpănături de pe acolo, dar, hei, proprietarul era oricum un moș nenorocit, cu o reputație îngrozitoare! Când iarba a crescut prea mare, am încercat să o tăiem, dar ne-a stricat două mașini de tuns. Așa că i-am dat foc. Asta a funcționat un pic prea bine și abia am evitat să incendiem și casa. Ce îmi plăcea la acel loc era faptul că ajungeam în Bristol cu motocicletele, pe o cărare prin pădure, fără să fim nevoiți să ieșim pe vreo șosea.

Îmi amintesc că odată, după o seară de distracții în oraș, eu și Trucker ne întorceam acasă cu motocicletele. Țeava mea de eșapament a început să dea rateuri, înainte să explodeze și să se oprească brusc. Am găsit niște sârmă de la un gard vechi, iar Trucker m-a remorcat până acasă, iar amândoi am râs cu lacrimi. De atunci motocicleta mea a pornit doar împinsă în jos pe poteca ce ducea spre valea de lângă casă. Dacă motorul nu pornea până ajungeam jos, trebuia să împing chestia aia afurisită două sute de metri înapoi pe deal și să încerc din nou. Era ridicol, dar mă ținea în formă, iar pe Trucker îl amuza.

Vremuri bune.

Duceam viața pe care o duceau mulți dintre prietenii noștri studenți, după care, brusc, dispăream câte trei săptămâni, plecați cu escadronul nostru, apoi ne întorceam bronzați la fetele frumoase din Bristol. Era o viață perfectă și doar câțiva dintre cei mai apropiați prieteni ai noștri știau că nu eram chiar niște studenți obișnuiți, adică studenți care nu mergeau la cursuri. (Chiar dacă puțini dintre prietenii noștri mergeau la cursuri, oricum!)

Era un stil de viață perfect, genul „muncești zdravăn, te distrezi zdravăn“. Eram în formă, făceam ceva ce ne plăcea, iar când nu eram cu escadronul ne distram în campus. Astfel au

trecut doi ani, iar eu îmi trăiam visul. Adică, arată-mi un tânăr căruia nu i-ar plăcea să învețe să arunce în aer chestii, să se cațere pe munte, să sară cu parașuta noaptea și să șofeze cu o viteză ilegală! Dar fusese nevoie de multă muncă pentru a ajunge acolo. În timp, eu și Trucker am încurajat câțiva prieteni apropiați să încerce să participe la selecție, dar, din păcate, niciunul dintre ei nu a ajuns prea departe. Unora li se potrivea, altora nu, pur și simplu.

Unul dintre acești amici mi-a cerut odată să-i înșir calitățile necesare pentru o viață în SAS. I-am spus că important era: să fii ambițios și rezistent, să fii calm, dar să ai și abilitatea de a zâmbi când ești furios. Să fii imperturbabil, capabil să reacționezi rapid și să ai o mentalitate de genul improvizează-adaptează-te-și-învinge. Oh, și să vezi doar drept înainte, când e nevoie. Dacă mă gândesc bine, acestea sunt și principalele calități pe care m-am bazat în misiunile ulterioare, de la expedițiile pe Everest la filmări cum ar fi *Escape to the Legion, Man vs. Wild, Worst-Case Scenario* și *Born Survivor: Bear Grylls*.

Nu e complicat, trebuie doar să vrei, în momentele importante. Întotdeauna mi-a plăcut asta. Dar, și e un mare dar... nu prea știam câtă nevoie voi avea de aceste calități, când s-a produs accidentul. Și, la fel ca în cazul selecției, pentru unele lucruri e greu să fii pregătit.

În seara aceea rece, sus, deasupra deșertului Africii, a fost unul dintre momentele care îți schimbă viața.

PARTEA A TREIA

Nu există pregătire mai bună decât greutățile.

BENJAMIN DISRAELI

CAPITOLUL 66

În vara lui 1996, timp de o lună, am sprijinit activitatea unei ferme din nordul Transvaal, Africa de Sud, unde am triat cerbi și i-am învățat pe cei de acolo cum să țină la distanță braconierii. Lucram împreună cu negrii și eram plătit pentru asta. La un moment dat, am decis să îmi iau niște zile libere și să mă duc în nord, spre Zimbabwe, să mă distrez un pic. Să cheltui niște bani, înainte să mă întorc acasă. Pentru mine, distracție însemna parașutism cu prietenii și câte ceva rece de băut seara.

Viață frumoasă.

Cerul începea să pălească, iar strălucirea soarelui african era înlocuită de lumina caldă a amurgului. Înghesuiți într-un avion mic, am început să simt cârcei la picioare. Am încercat să le întind, să las sângele să circule. Cum se întâmpla ades, nu aveam contact vizual cu ceilalți, în timp ce urcam la aproape șase mii de metri. Fiecare era în mica lui lume. Avionul s-a îndreptat. Băieții s-au trezit și și-au verificat echipamentul. Cineva a întins mâna spre ușă.

Zgomotul puternic al motorului și suflul elicei, de 100 de kilometri pe oră, au spart liniștea. Roșu.

Totul părea ciudat de liniștit, în timp ce ne uitam toți la becul care clipea. Apoi s-a făcut verde.

Haideți.

Unul câte unul, băieții au sărit. În scurt timp, am rămas singur în zona cargo a avionului. M-am uitat în jos, am tras aer în piept, apoi m-am lăsat pe treaptă. Aerul mi-a modelat corpul într-un arc și am simțit cum răspunde la mișcările mele. Când am coborât un umăr, vântul a început să mă răsucească, iar în fața ochilor am văzut orizontul. O astfel de senzație este numită „libertatea cerului“. Pe ceilalți îi vedeam ca pe niște puncte mici în cădere sub mine, după care i-am pierdut printre nori. Câteva secunde mai târziu, alunecam și eu printre nori. Îi simțeam umezi pe față. Îmi plăcea la nebunie senzația aceea de cădere oarbă!

O mie de metri. E timpul să tragi.

Am întins mâna spre coapsa dreaptă și am prins sfoara. Am tras tare. La început, a reacționat normal. Parașuta s-a deschis cu un sunet care s-a auzit prin zgomotul făcut de căderea liberă cu 200 de kilometri pe oră. Viteza mea a scăzut

la 40 de kilometri pe oră. Apoi m-am uitat în sus și mi-am dat seama că ceva nu era în regulă, nu era deloc în regulă. În loc să am deasupra o formă ușor dreptunghiulară, aveam o chestie diformă, ceea ce însemna că va fi un chin să încerc să controlez parașuta. Am tras tare de ambele închizători, să văd dacă se schimbă ceva.

Nimic.

Am început să mă panichez.

Priveam cum deșertul se apropia, iar obiectele de jos deveneau mai clare. Coborârea mea era rapidă, mult prea rapidă.

Trebuia să încerc să aterizez așa.

Înainte să-mi dau seama, eram prea jos ca să folosesc parașuta de rezervă. Deja mă apropiam de pământ cu viteză. De frică, am deschis parașuta prea sus și prea brusc. Asta a făcut ca trupul meu să se întoarcă la orizontală, după care m-am prăbușit și m-am izbit de pământ. M-am rostogolit ca o păpușă. Am aterizat într-un nor de praf și am rămas acolo gemând.

Căzusem pe spate, peste parașuta de rezervă care formase o movilă tare, pătrată. Parcă îmi intrase cu totul prin șira spinării. Nu puteam să mă ridic; doar mă rostogoleam și gemeam în praf. Plângeam, așteptând ca prietenii mei să vină să mă ajute.

Se întâmplă doar o dată în viață, iar în acele momente de agonie am știut că o dădusem în bară rău de tot.

Simțeam un gol în stomac și știam că viața nu va mai fi la fel.

CAPITOLUL 67

Zăceam întins, deliram, îmi pierdeam și îmi recăpătam cunoștința. Când tipii cu care eram m-au ridicat, încă gemeam de durere. Strângeam din ochi, chircit în acea agonie lentă. Îl auzeam pe unul dintre ei spunând că parașuta mea avea o ruptură mare în ea. Asta explica de ce îmi fusese atât de greu să o manevrez. Dar regulile erau simple, iar eu le știam: dacă parașuta e incontrolabilă, trebuie să o tai și să te eliberezi. După aceea să o deschizi pe cea de rezervă. Eu nu făcusem asta. Crezusem că o s-o pot controla. Greșisem.

Apoi îmi amintesc că am fost pus într-un Land Rover vechi, cu care au gonit spre cel mai apropiat spital. Am fost dus înăuntru și pus cu grijă într-un scaun cu rotile. Două asistente m-au dus pe un hol, unde un doctor a făcut o evaluare. De fiecare dată când încerca să mă examineze urlam de durere. Îmi amintesc că m-am scuzat, din nou și din nou. Apoi îmi amintesc că a luat o seringă mare și a înfipt-o în mine. Durerea a dispărut brusc și, ca în ceață, am încercat să mă ridic și să merg. Asistentele m-au prins și m-au întins la loc.

Îmi amintesc vocea unui doctor scoțian (lucru care mi s-a părut ciudat, pentru că eram undeva în centrul Africii de Sud), care mi-a spus că va dura ceva până să mai pot face ceva sau să merg. Iar după asta nu îmi amintesc prea multe.

Când m-am trezit, peste mine era aplecat un bărbat cu o beretă verde și cu o pană ieșind din ea. Probabil că am halucinat, mi-am zis. Am clipit, dar n-a dispărut. Mi s-a adresat, cu un accent britanic.

— Cum te simți, soldat?

Era colonelul aflat la conducerea ECAB (Echipa Consultativă a Armatei Britanice) din Africa de Sud. Venise să vadă cum mă simt.

— O să te ducem în Marea Britanie în curând, mi-a zis zâmbind. Rezistă, soldat.

Colonelul a fost excepțional de blând și nu am uitat asta. Și-a depășit atribuțiile și a venit să mă vadă și să aibă grijă să fiu repatriat cât mai curând posibil; la urma urmei, eram într-o țară care nu era vestită pentru spitalele bine dotate.

Zborul spre casă a fost un pic neclar, am stat întins peste trei locuri, în partea din spate a unui avion. Fusesem luat cu targa de pe asfaltul încins de soarele african, unde mă simțisem disperat și singur. Nu mă puteam abține să plâng, atunci când știam că nu mă vedea nimeni. Uită-te la tine, Bear. Uită-te la tine. Da, ești terminat. Apoi am leșinat. Pe Heathrow m-a așteptat o ambulanță și, în cele din urmă, la insistențele părinților mei, am fost dus acasă. Nu aveam unde să mă duc în altă parte. Mama și tata păreau extenuați de îngrijorare și, pe lângă durerea fizică, aveam un sentiment de vină care-mi strângea stomacul, pentru că le provocasem o astfel de suferință.

Nimic din toate astea nu era în planul de joc pentru viața mea. Mă lovisem rău, într-o parte și spre stânga, într-un fel pe care nu mi l-aș fi imaginat. Așa ceva nu mi se întâmpla mie. Eu mereu fusesem copilul norocos.

Dar uneori tot răul e spre bine.

CAPITOLUL 68

De atunci, am tot intrat și am ieșit din spital aproape zilnic. Mi-au făcut radiografii, m-au pipăit, m-au împuns, apoi au luat-o de la capăt. Vertebrele T8, T10 și T12 erau fracturate. Clar ca lumina zilei. Nu te poți ascunde de o rază X. Acelea sunt principalele vertebre toracice. Și sunt cel mai greu de rupt.

— O să mai merg vreodată cum trebuie? îi tot întrebam pe doctori. Dar nimeni nu-mi răspundea. Iar să nu știi e cel mai rău.

Medicii au decis că, de fapt, era indicat să nu mă opereze imediat. Au dedus (și aveau dreptate) că, fiind tânăr și în formă, cel mai bine era să așteptăm să vedem cum răspunde corpul în mod natural. Îmi repetau că fusesem norocos. Știam că trecusem la mustață pe lângă afectarea măduvei spinării, iar asta ar fi însemnat să rămân paralizat. Am ajuns să fiu numit copilul-miracol. Miracol sau nu, de câte ori încercam să mă mut doar cu câțiva centimetri spre dreapta sau spre stânga, mi se făcea rău. Abia puteam să mă mișc fără să mă doară îngrozitor. Când mă dădeam jos din pat trebuia să port un corset metalic. Mă simțeam ca un invalid.

Eram un invalid. Era o nebunie.

Sunt terminat. Ești un tâmpit, Bear, un tâmpit idiot. Puteai să aterizezi ca lumea, dacă nu te panicai sau puteai să tai parașuta și să o tragi pe cea de rezervă. Așa, făcusem cea mai proastă alegere: nici nu deschisesem imediat parașuta de rezervă, nici nu reușisem să aterizez cum trebuie cu cealaltă. Eram convins că aș fi putut evita accidentul, dacă aș fi fost mai inteligent, mai rapid, mai agil. O dădusem în bară și știam asta. Am jurat că niciodată nu voi mai face astfel de tâmpenii. Că voi învăța din asta și voi deveni cel mai rapid și cel mai agil tip de pe planetă.

Dar deocamdată lacrimile continuau să curgă.

M-am trezit transpirat și gâfâind. Era a treia oară când aveam același coșmar: retrăiam senzația îngrozitoare de cădere liberă. Era a doua lună în care stăteam întins acolo și se presupunea că mă recuperez. Dar nu eram mai bine. De fapt, la drept vorbind, spatele meu era mai rău. Nu puteam să mă mișc și deveneam tot mai furios. Furios pe mine, furios pe tot. Eram

furios pentru că mă simțeam al naibii de speriat. Planurile mele, visurile mele erau ferfeniță. Nimic nu mai era sigur. Nu știam dacă puteam să mai rămân în SAS. Nici măcar nu știam dacă îmi voi reveni.

Zăceam incapabil să mă mișc, transpirând din cauza frustrării, și singurul mod de evadare era cel mental. Mai aveam de făcut atât de multe din ceea ce îmi doream. M-am uitat în jur, iar vechea poză de pe Everest părea să mă privească. Visul nebun al tatei și al meu. Devenise ceea ce devin multe visuri, doar atât: un vis. Nimic mai mult, nimic mai puțin. Acoperit de praf.

Niciodată real. Iar Everestul părea mai departe de realitate ca niciodată. Câteva săptămâni mai târziu, tot cu corsetul metalic, m-am chinuit să ajung la poză și am dat-o jos.

Adesea, oamenii îmi spun că probabil am fost foarte încrezător în recuperare, dar e o minciună. A fost cea mai întunecată și mai oribilă perioadă pe care mi-o amintesc. Îmi pierdusem veselia și energia, iar acestea fuseseră o mare parte din mine. Și odată pierdute, e greu să le recuperezi. Nici măcar nu știam dacă o să mai fiu suficient de puternic să mai umblu vreodată, nu să mai fac alpinism sau să fiu soldat. Iar restul vieții mele? Din poziția aceea, nu arăta prea bine. Toată încrederea mea nemărginită dispăruse. Habar n-aveam ce o să mai pot face, fizic, iar asta era foarte greu de suportat. Mare parte din identitatea mea era fizică. Acum mă simțeam expus și vulnerabil. Să nu pot să mă aplec să-mi leg șireturile sau să mă răsucesc să mă spăl pe spate, fără o durere acută și puternică. Mă simțeam lipsit de speranță.

În SAS avusesem atât un scop, cât și camarazi. Singur, în camera de acasă, simțeam că nu mai aveam nici una, nici alta. Asta poate fi cea mai grea bătălie. Se numește disperare. Recuperarea avea să fie la fel de grea ca un cățărat pe munte. Ce nu știam era că esența recuperării mele avea să fie un munte, Muntele Everest: cel mai mare și cel mai dificil munte din lume.

CAPITOLUL 69

Uneori, e nevoie ca viața să dea cu tine de pământ, ca să iei o decizie. Iar eu tocmai avusesem parte de mama izbiturilor. Dar din toată acea disperare, teamă și luptă avea să iasă și ceva bun, deși încă nu știam. Ce știam era că aveam nevoie de ceva care să îmi redea speranța.

Veselia. Viața mea. Și am găsit asta în credința mea, în familia mea și în visurile mele despre aventură. Credința îmi spunea că nu trebuia să mă tem de nimic. Totul era bine. În perioada aceea de internări și externări mi-a amintit că, în ciuda durerii și a disperării, eram protejat, și iubit, și binecuvântat, viața mea era sigură, grație lui Isus Hristos. De atunci, am simțit cu mine foarte puternic acest har.

Familia mi-a spus ceva asemănător: „Bear, ești un prost, dar te iubim oricum.“ Asta a însemnat totul pentru mine și mi-a redat o parte din încrederea pe care mă chinuiam să o regăsesc. În cele din urmă, mi-am recăpătat și visurile legate de aventură. Iar visurile acelea au început să strălucească din nou. Vedeți voi, mi-am dat seama că viața e un dar. Învățasem asta mai bine ca oricine. Întotdeauna, mama mă învățase să fiu recunoscător pentru daruri. Și, pe măsură ce îmi recuperam puterea și încrederea, mi-am dat seama că era important să fac ceva semnificativ cu acel prezent. Un dar îngropat sub un copac e o risipă.

Într-o noapte, singur în pat, am luat o decizie conștientă, cu voce tare: dacă aveam să îmi revin suficient să pot urca din nou pe munte, aveam să mă duc acolo și să-mi urmez visurile. Un clișeu? Pentru mine era singura speranță. Alegeam să trăiesc viața cu ambele brațe deschise, aveam de gând să profit la maximum. Viața nu ne oferă des o a doua șansă. Dar dacă o face trebuie să fii al naibii de recunoscător. Am jurat că voi fi mereu recunoscător Tatălui ceresc pentru că m-a ajutat de-a lungul acestui drum plin de obstacole.

După trei luni în pat, acasă, am fost trimis la Centrul militar de reabilitare Headley Court, din apropierea Londrei. Puteam să merg un pic, dar durerea încă mă sâcâia. Headley Court și tot personalul de acolo au fost uimitori. Mi-au oferit echilibru și perspectivă. Mi-au oferit scopuri clare și m-au ajutat să-mi recapăt speranța.

Tratamentul era intens. Adesea, făceam până la zece ore de efort pe zi. O oră de întinderi pe saltea, o oră în apă termală, o oră de consiliere, o oră de fizio (cu cele mai drăguțe asistente!), o oră de mișcare, apoi prânz și tot așa. Încet, mi-am recăpătat mobilitatea, iar durerea s-a diminuat, până când, atunci când am părăsit centrul, la vreo opt luni de la accident, chiar eram mai bine. Știam că îmi revin atunci când, într-o noapte, m-am furișat afară, am găsit un tren spre casă, am luat motocicleta și, încă având corsetul metalic, m-am întors pe ea la Headley Court, până în zori. Asistentele ar fi înnebunit dacă m-ar fi văzut, dar motocicleta era independența mea, iar misiunea riscantă și reușită însemna că energia mea revenea.

Zâmbeam din nou.

CAPITOLUL 70

Chiar înainte de accident, cunoscusem o fată, o studentă la Cambridge. Cu noile mele roți, obișnuiam să gonesc ca nebunul pe autostradă, să o văd, după apelul de seară, de la centrul de recuperare. O scoteam la cină, rămâneam peste noapte, apoi mă trezeam dimineața la patru și goneam două ore înapoi la Headley Court, să ajung la apelul de dimineață. Personalul habar n-avea. Se gândeau, probabil, că nimeni nu e atât de tâmpit. Uneori, era atât de frig, în toiul iernii, că îmi amintesc cum goneam cu corsetul metalic peste pantalonii din piele și cu câte o mână pe ghidon, în timp ce pe cealaltă încercam să o încălzesc. Apropo de imprudențe, nu se conduce așa. Dar era distractiv. Totuși, relația s-a stins, la scurt timp, tipa de la Cambridge era mult prea deșteaptă pentru mine. Iar eu nu sunt sigur că eram cel mai stabil iubit.

Mare parte din atenția mea, în perioada de recuperare, era îndreptată spre Everest. Îmi oferea o țintă, un scop, oricât de îndepărtat părea. Nimeni din familia mea nu a luat asta foarte în serios. Adică, abia dacă reușeam să merg. Dar eram al naibii de serios. Interesant, niciuna dintre asistente nu făcea mișto de mine. Ele înțelegeau că recuperarea însemna să te concentrezi pe ceva, să ai un scop. Dar am simțit și că unele dintre ele chiar credeau că era posibil.

Dintre numeroasele încercări ale armatei britanice de a ajunge pe Everest, doar una reușise. Doi dintre cei mai experimentați, mai puternici și mai în formă alpiniști din țară. Dar au fost și soldați SAS, aflați în culmea formei lor fizice. Abia reușiseră. Cu greu scăpaseră cu viață, suferiseră degerături crâncene și rămăseseră fără picioare.

La vremea aceea, totul părea oarecum abstract. Dar important era că aveam un motiv să redevin puternic. Oricât de nebunesc și de departe de realitate putea să pară. Viața m-a învățat să fiu foarte atent cu un om care are visuri, mai ales cu un om care ajunge pe marginea prăpastiei. Pentru că are un foc lăuntric și o neliniște greu de cuantificat.

De asemenea, poate fi amuzant să-l ai prin preajmă.

În scurt timp, am părăsit centrul de recuperare și am fost trimis înapoi la SAS. Dar medicul era de părere că n-ar mai

trebui să sar cu parașuta. Era prea riscant. Încă o aterizare nesigură, noaptea, cu echipamentul pe mine, și coloana mea peticită putea fi distrusă. De marșurile lungi cu greutate mare în spate nici n-a mai pomenit. Toți soldații din Forțele Speciale știu că un spate slab nu e o cale de intrare în trupele SAS. De asemenea, faptul că mulți soldați din SAS au spatele și genunchii placați, după ani de marșuri și sărituri, e un clișeu.

În sufletul meu, știam că perspectivele mele în escadron nu erau grozave, iar asta nu mă încânta. Dar era o decizie pe care, mai devreme sau mai târziu, trebuia să o înfrunt. Medicii puteau să-mi facă recomandări ferme, dar decizia era a mea. O poveste cunoscută. Viața presupune decizii. Iar marile decizii pot fi greu de luat. Așa că, m-am gândit să mai câștig niște timp, înainte să iau o hotărâre.

Între timp, la escadron, am preluat rolul de instructor de supraviețuire, pentru alte unități. De asemenea, îi ajutam pe băieții de la informații speciale, când fosta mea echipă era la antrenamente. Dar era o agonie pentru mine. Nu fizic, ci mental: să-i văd pe băieți cum pleacă, entuziaști, uniți, împreună, iar când se întorceau erau veseli și extenuați. Asta ar fi trebuit să fac și eu. Uram să stau în camera de operațiuni și să fac ceai pentru ofițerii de la contrainformații.

Am încercat să accept, dar în adâncul sufletului știam că nu asta îmi doream. Petrecusem câțiva ani minunați la SAS, mă antrenasem cu cei mai buni și fusesem antrenat de cei mai buni, dar dacă nu se putea să fac lucrurile cum trebuie, nu voiam să le fac deloc. Așa e armata. Dacă vrei să te bucuri de avantajele ei, trebuie să rămâi concentrat pe partea cea mai bună.

Incapabil să mă parașutez sau să car greutăți mari pe distanțe lungi, eram terminat. Iar asta durea. Nu așa jurasem să-mi petrec viața după accident. Jurasem să fiu îndrăzneț și să-mi urmez visurile, oriunde m-ar fi condus ele.

Așadar, m-am dus la colonelul regimentului și i-am spus ce am decis. A înțeles și, după cum promisese, m-a asigurat că familia SAS va fi mereu acolo, dacă voi avea nevoie. Escadronul meu mi-a oferit o minunată seară în care am băut împreună, plus o mică statuetă de bronz a unității. (Stă pe raftul de deasupra șemineului, iar băieții mei se joacă cu ea de-a soldații.) Mi-am strâns echipamentul și am părăsit SAS 21 pentru totdeauna.

Recunosc sincer că m-am îmbătat criță în seara aceea.

CAPITOLUL 71

Ce nu te omoară te face mai puternic. Iar în marele plan al vieții, eu supraviețuisem și devenisem mai puternic, cel puțin mental, dacă nu fizic. Fusesem cât pe ce să nu mă mai pot mișca, dar, slavă Domnului, încă trăiesc și pot spune povestea. Am învățat foarte multe, dar, mai presus de toate, am deprins o anume înțelegere a cărților cu care joc.

Acum problema era că nu aveam job și nici un venit. Să îți câștigi existența și să îți urmezi inima pot însemna adesea două direcții diferite și știam că nu eram prima persoană care realiza asta. Decizia mea de a urca pe Everest era o misiune de genul ori la bal, ori la spital. Dacă îl urcam și deveneam unul dintre cei mai tineri alpiniști care atinseseră vreodată vârful, cel puțin aveam șansa să obțin un fel de job în lumea expedițiilor, fie ca trekker, fie ca persoană care vorbește despre asemenea ascensiuni. Și aș fi putut folosi asta ca trambulină pentru obținerea de sponsorizări pentru alte expediții. Pe de altă parte, dacă nu reușeam, fie muream pe munte, fie mă întorceam acasă vătămat, fără job și fără calificare.

Adevărul e că nu mi-era greu să decid. În adâncul sufletului, știam că asta trebuia să fac: să-i dau bătaie. În plus, niciodată nu mi-a fost frică de bătrânul impostor numit eșec. Niciodată nu am făcut alpinism pentru a câștiga admirația. Întotdeauna am urcat pentru că am fost destul de bun la asta, iar acum, prin intermediul Everestului, aveam posibilitatea de a-mi explora mai mult talentul. De asemenea, m-am gândit că, dacă nu reușesc, cel puțin va fi un eșec înregistrat în timp ce încercam să fac ceva măreț. Îmi plăcea ideea asta.

Și mai mult, dacă puteam să încep o facultate la fără frecvență, în același timp (pe care să o fac prin e-mail, de pe Everest), indiferent ce se întâmpla, aveam măcar o ușă deschisă spre MI5. (Uneori, e bine să nu dai foc tuturor podurilor.)

Viața e distractivă.

Te concentrezi pe ceva, începi să produci o anumită energie în univers, iar uneori lucrurile conspiră în favoarea ta. Am observat asta de multe ori.

În mai puțin de o lună, am început să trimit scrisori prin care solicitam sponsorizare în legătură cu Everestul (fără să am habar cum o să ajung într-o expediție pe Everest). Am auzit de un vechi amic militar care plănuia să adune o nouă echipă britanică, pentru a urca pe creasta de sud-est. Drumurile mele se încrucișaseră de câteva ori cu cele ale căpitanului Neil Laughton, dar nu îl cunoșteam bine. Făcuse parte dintr-un comando al Marinei Regale, era puternic, hotărât și, cum aveam să aflu mai târziu, unul dintre cei mai antrenați oameni pe care i-am cunoscut. Neil ajunsese foarte aproape de vârful Everestului, cu doi ani înainte, în același an în care pe munte avusese loc o furtună puternică, ce luase viețile a opt alpiniști, în douăzeci și patru de ore. Totuși, în ciuda riscurilor și a deceselor la care fusese martor, era sută la sută hotărât să urce din nou.

Multora le e greu să înțeleagă ce anume îi determină pe oameni să își riște viețile pe munte, pe versanții acoperiți de gheață, totul pentru un singur moment de solitudine în vârf. E greu de explicat. Dar cred că se leagă de următorul citat: „Dacă trebuie să întrebi, nu vei înțelege niciodată.“ Pur și simplu, simțeam că aceea era șansa mea. Prima și posibil unica mea șansă de a-mi urma visul ca într-o zi să stau pe vârful Everestului.

Știam că trebuia să o fac.

Neil a fost de acord să mă alătur echipei lui, bazându-se pe felul în care am urcat pe Himalaya în acea expediție din octombrie. Îndată ce am terminat de vorbit cu el la telefon am avut senzația copleșitoare că mă angajasem în ceva ce avea să-mi schimbe viața pentru totdeauna, în bine sau în rău. Dar îmi dorisem un nou început. Acela era. Și mă simțeam viu.

Câteva zile mai târziu, am dat vestea familiei. Părinții mei și, mai ales, sora mea m-au făcut egoist, rău și prost. Până la urmă, au acceptat ideea, cu condiția ca, în cazul în care voi muri, mama să divorțeze de tata, pentru că el fusese cel care îmi băgase în cap o asemenea idee stupidă, cu mulți ani în urmă. Tata doar a zâmbit.

Timpul a învins, chiar și în privința surorii mele, și toată rezistența opusă la început s-a transformat în hotărârea de a mă ajuta, motivată mai ales de dorința de a mă ține în viață. În ce mă privea, nu trebuia decât să mă asigur că îmi țin promisiunea că voi fi bine.

După cum se știe, patru oameni au murit când au fost pe Everest: patru alpiniști buni și puternici. Nu-mi stătea în putere să fac astfel de promisiuni.

Tata știa asta.

CAPITOLUL 72

Munții Himalaya se întind neîntrerupt pe două mii șapte sute de kilometri, peste India. E greu să-ți imaginezi vasta desfășurare a acestor munți, dar, dacă ar fi să-i întinzi peste Europa, ar acoperi distanța dintre Londra și Moscova. Munții Himalaya se mândresc cu nouăzeci și unu de vârfuri de peste opt mii de kilometri, toate mai înalte decât oricare alt munte de pe alt continent. Iar în centru se află Everestul, mândria supremă a lumii fizice.

Vârful a fost atins abia în 9 mai 1953, de Edmund Hillary și șerpașul Tenzing Norgay. Mulți încercaseră înainte și mulți muriseră încercând ceea ce începea să pară imposibil.

În anii '90, Everestul a văzut apariția expedițiilor comerciale organizate pentru a-l escalada. Alpiniștii plăteau până la 60000 de dolari, doar pentru ocazia de a încerca să urce pe Everest. Dar asta a deschis drumul spre munte și pentru cei cărora le lipseau calitățile de bază cerute de alpinism. Presiunea pusă pe liderii expedițiilor de a justifica un asemenea cost a făcut adesea ca acei oameni să se trezească la altitudini prea mari, fără experiență, periculos de aproape de un dezastru.

Apoi, în 1996, combinația dintre o furtună monstruoasă și lipsa de experiență a alpiniștilor a dus la o tragedie. Pe lângă cele opt vieți pierdute în noaptea aceea, muntele a mai luat trei vieți în săptămâna următoare. Dar nu numai începători au murit acolo. Printre morți era și Rob Hall, unul dintre cei mai buni alpiniști din lume. El a rămas fără oxigen, încercând să salveze un alt alpinist rănit. A murit din cauza combinației letale de extenuare, lipsă de oxigen și frig. Cumva, în timp ce se lăsa noaptea și temperaturile scădeau, a reușit să reziste. A îndurat o noapte la o înălțime de 8000 de metri, cu temperaturi de minus cincizeci de grade Celsius.

Apoi, în zori, a vorbit cu soția lui, Jan, prin stație, cu ajutorul unui telefon prin satelit, aflat în tabăra de bază. Era însărcinată, iar cei aflați pe munte au stat nemișcați, cât a vorbit cu ea și i-a spus: „Te iubesc. Somn ușor, scumpa mea. Te rog, nu-ți face prea multe griji.“ Acelea au fost ultimele lui cuvinte.

Lecțiile au fost clare: respectă muntele și încearcă să înțelegi ce altitudine și ce vreme rea poți suporta. Lucru valabil chiar și pentru cei mai puternici alpiniști. În plus, nu te lăsa

tentat de sălbăticie și înțelege că banii nu garantează nimic, și mai puțin decât orice siguranța, atunci când urci un munte atât de înalt precum Everestul.

De când am cucerit Everestul, mulți alții au reușit să ajungă sus. Acum era urcat și de un orb, de un tip cu proteze la picioare și chiar de un adolescent nepalez. Totuși, nu trebuie să te lași păcălit. Eu nu am subestimat niciodată muntele, este pe cât de înalt, pe atât de periculos. În schimb, îi admir pe alpiniștii care îl urcă. Știu cum e acolo sus.

Oamenii au învățat să domine și să cucerească. Asta facem. Dar muntele rămâne la fel, iar uneori se întoarce și mușcă atât de tare, încât toți dăm înapoi îngroziți. Pentru o vreme. Apoi ne întoarcem. Ca vulturii. Dar niciodată nu îl întrecem. De aceea, în Nepal, Everestul e cunoscut ca zeița-mamă a cerului. Nu cumva să uităm. Acest nume reflectă respectul pe care îl au nepalezii pentru munte, iar acest respect e cea mai importantă lecție pe care o poți învăța ca alpinist. Urci pe el doar pentru că muntele îți dă voie. Dacă vârful îți face semn să aștepți, trebuie să aștepți; iar când îți spune să mergi trebuie să te lupți și să te străduiești din toate puterile.

Vremea se poate schimba în câteva minute, când norii de furtună învăluie vârful și chiar el străpunge cu încăpățânare curenții de aer care înconjoară pământul la peste opt mii de metri. Acești curenți, care au 240 de kilometri pe oră, și vânturile provoacă maiestuosul nor de zăpadă care cade de pe vârful Everestului, amintindu-ți constant că trebuie să respecți muntele.

Altfel, mori.

CAPITOLUL 73

Totuși, în faza aceea, chiar și cu cea mai mare voință din lume, nu aveam să urc pe nimic, nu atât timp cât nu reușeam să obțin sponsorizarea. Și habar n-aveam cât de greu urma să fie. Nu știam cum să formulez o cerere de sponsorizare, nu știam cum să transform visul meu într-o oportunitate pentru o companie și, categoric, nu știam cum să deschid ușile unei mari corporații, să mă fac auzit. Pe deasupra, nu aveam costum, nu aveam o înregistrare și, categoric, nicio promisiune de apariție în presă. Practic, încercam să îl învinge pe Goliat cu o furculiță din plastic. Și eram pe cale să devin expert în respingeri. Situația e rezumată atât de bine de cuvintele marelui Churchill: „Succesul e abilitatea de a trece de la un eșec la altul, fără să-ți pierzi entuziasmul.“

Era timpul să ies în lume, plin de entuziasm, și să eșuez... până aveam să reușesc.

În ochii fiecărui potențial sponsor eram un nimeni. Iar în scurt timp am adunat mai multe scrisori de respingere decât ar fi sănătos să primească oricine. Am încercat să-mi amintesc vreun antreprenor sau aventurier pe care îl admiram și de fiecare dată ajungeam la Sir Richard Branson, fondatorul Virgin[4]. I-am scris o dată, apoi încă o dată. În total, i-am trimis douăzeci și trei de scrisori. Niciun răspuns. Bun, mi-am zis, o să aflu unde locuiește și o să-mi duc propunerea acolo, personal. Exact asta am făcut și, într-o dimineață friguroasă, la ora 8, am sunat din clopotul mare de la ușa lui. Prin interfon a răspuns o voce, iar eu mi-am mormăit prezentarea. Vocea mi-a spus să o las acolo și să plec. Nu e prea clar ce s-a întâmplat apoi: cred că cine răspunsese la interfon intenționase să îl închidă, dar a apăsat pe butonul care deschide ușa. Sunetul mi s-a părut că a durat o veșnicie, dar probabil că s-a auzit doar o secundă sau două. Nu am avut timp să gândesc, doar am reacționat și, instinctiv, am împins ușa. Brusc, m-am trezit în holul mare, cu marmură pe jos, al lui Sir Richard Branson.

— Ăă, bună, am strigat pe holul gol. Scuze, dar se pare că ați deschis ușa, m-am scuzat către nimeni.

Următorul lucru pe care îl știu e că menajera a coborât scările în goană, strigându-mi să plec. M-am conformat și am șters-o de acolo. A doua zi, am trimis niște flori, m-am scuzat

pentru intruziune și l-am rugat pe marele om să arunce o privire pe propunerea mea. Am adăugat că eram sigur că, în tinerețe, și el ar fi făcut tot la fel.

Nici la asta nu am primit răspuns.

Apoi, în aceeași săptămână, mergeam cu bicicleta prin Londra, când am trecut pe lângă o firmă numită DLE, inițialele de la Davis Langdon & Everest. Hm, mi-am zis și m-am oprit.

Am tras aer în piept și, plin de încredere, am intrat în holul lor ultracurat, ultraelegant și am cerut să mi se facă legătura în biroul CEO, spunând că era deopotrivă urgent, cât și confidențial. Odată ce am avut legătura cu secretara CEO, am implorat-o să mă ajute să obțin două minute din timpul șefului ei. În cele din urmă, după trei încercări, grație unei combinații de milă și curiozitate, a fost de acord să-i ceară șefului ei să mă primească exact pentru două minute.

Bingo.

Am fost condus la un lift, apoi în liniștea biroului CEO. Eram foarte agitat. Au intrat doi tipi, Paul Morrell și Alastair Collins, care s-au uitat suspicioși la tânărul neglijent care ținea în mâini un flyer. (Mai târziu, au descris-o ca pe cea mai prost prezentată propunere pe care au văzut-o vreodată.) Dar amândoi au avut bunătatea să mă asculte. Ca prin minune, au intuit entuziasmul și dorința mea și, pentru 10000 de lire (care pentru mine erau lumea întreagă, dar pentru ei doar o cheltuială de marketing) au fost de acord să-mi susțină încercarea de a pune steagul DLE pe acoperișul lumii. Le-am promis o fotografie minunată pentru sala de ședințe. Ne-am ridicat, ne-am strâns mâinile și de atunci am rămas buni prieteni.

Iubesc afacerile de felul ăsta.

CAPITOLUL 74

Așadar, am avut noroc. Dar apoi, din nou, am avut parte de sute de respingeri, până să am noroc. Sunt sigur că e și o lecție în asta. Cineva a avut încredere și a pariat pe mine. Nu aveam să-i dezamăgesc și o să le fiu veșnic recunoscător pentru că mi-au oferit șansa să reușesc.

Odată ce DLE a fost de partea mea, i s-au alăturat alte câteva firme. Interesant cum, după ce o persoană te susține, cumva, și alții se simt mai încrezători să o facă. Cred că multora nu le place să fie primii. Așadar, înainte să-mi dau seama, din nimic, adunasem suma necesară pentru un loc în echipă. (De fapt, îmi mai trebuiau cam 600 de lire, dar m-a ajutat tata, refuzând să audă că o să-i returnez vreodată banii. Un om grozav.)

Acum visul de a încerca să ajung pe Everest era pe cale să devină realitate. De-a lungul anilor, foarte mulți m-au întrebat cum să obțină sponsorizări, dar pentru asta există un singur element magic. Acțiunea. Trebuie doar să insiști. Visurile noastre sunt doar niște dorințe, dacă nu sunt urmate de acțiune. Iar în viață trebuie să fii capabil să-ți croiești drumul.

Planificarea marilor expediții este adesea obositoare și frustrantă. Nu e nimic frumos în scrisoarea de respingere a unui posibil sponsor și de multe ori am simțit că flacăra mea interioară era pe cale să se stingă.

Acțiunea e cea care o păstrează aprinsă.

Odată fondurile asigurate, m-am pregătit să mă alătur Expediției britanice Ama Dablam în Himalaya. Era o expediție de vis pentru mine și mi s-a oferit un loc foarte ieftin în echipă, de către Henry Todd, un alpinist scoțian foarte cunoscut, care urma să ne pregătească logistica pentru Everest. Am știut că aceea era șansa mea să le demonstrez atât lui Henry, cât și lui Neil că eram în stare să am grijă de mine și să urc la mare altitudine. La urma urmei, e ușor să vorbești, când ești în siguranță în Londra. Era timpul să mă antrenez și să-mi dovedesc din nou curajul.

Ama Dablam e unul dintre cele mai spectaculoase vârfuri din lume. Un munte descris odată de Sir Edmund Hillary ca fiind de neurcat, din cauza versanților abrupți și impozanți,

care ies în evidență dintre multe alte vârfuri ale munților Himalaya.

La fel ca în cazul altor munți, până când nu dai nas în nas cu el, nu îți dai seama că ascensiunea este posibilă. Îți trebuie doar un pic de curaj și o planificare atentă. Ama Dablam este considerat de compania de expediții de renume mondial Jagged Globe cea mai dificilă ascensiune. Este cotată 5D, lucru care reflectă caracteristicile rutei: versanți foarte abrupți, care pot fi acoperiți de gheață. Indicată pentru alpiniști experimentați, care au mai urcat în astfel de condiții. Ascensiunile de acest nivel sunt extenuante, iar pierderile în greutate sunt inevitabile.

Da. Asta înseamnă Himalaya.

Privesc în urmă cu mult drag la cele patru săptămâni petrecute urcând pe Ama Dablam. Am avut o echipă internațională grozavă, în care a fost și geniala Ginette Harrison, care a murit câțiva ani mai târziu pe un alt vârf din Himalaya. (Mereu am considerat că a fost un privilegiu să urc cu Ginette, atât de frumoasă, de puternică și de talentată, iar moartea ei a fost o mare pierdere pentru lumea alpiniștilor.) De asemenea, a fost cu noi Peter Habeler, unul dintre cei mai mari eroi alpiniști și primul om care a urcat Everestul fără oxigen, alături de Reinhold Messner. Așadar, am avut o companie intimidantă, dar mi-a plăcut.

Am urcat singur pe munte de foarte multe ori, cufundat în lumea mea: cu căștile în urechi, cu capul plecat, transpirând. Întotdeauna, Everestul se profila deasupra noastră, la doar cincisprezece kilometri spre nord. Mi-am asumat niște riscuri în felul în care am urcat, iar acum, privind în urmă, mă înfior. Nu am dat mare importanță corzilor și asigurării, preferând, în schimb, să mă trezesc devreme, să iau pioleții și să-i dau bătaie. Îmi amintesc că eram pe un versant pietros abrupt, cu un hău de 1100 de metri sub mine. Stăteam într-un echilibru precar, pe două puncte din față ale crampoanelor, fredonând o melodie a lui Gypsy Kings și încercând să mă întind spre un colț care nu prea îmi era la îndemână. Am avut o încredere oarbă când am sărit, m-am prins, m-am rugat să țină și apoi am continuat să urc, dar a fost un gest și o atitudine de care am dat dovadă doar de câteva ori atunci, pe Ama Dablam. Genul de nesăbuință care nu e mereu sănătoasă. Dar eram entuziast și neînfricat și foarte recunoscător că puteam să urc astfel, după accident. Pentru prima dată, eram din nou puternic, iar dormitul pe gheață era perfect pentru spatele meu.

Totuși, tupeul în alpinism e periculos. (Azi, încerc să fac totul mult mai sigur, sincer.) Dar am scăpat atunci și am urcat rapid și bine. După trei săptămâni grele, m-am trezit pe vârful Ama Dablam. Eram extenuat. Îmi luase mult să parcurg ultima pantă. Am îngenuncheat, îndoit de vânt și m-am uitat spre stânga prin ochelarii de protecție. Printre norii care se roteau am văzut cum se ivea îndepărtatul vârf al Everestului. Ca un uriaș neobosit. De pe pisc cădea zăpada.

Puternic, izolat și neclintit, la 2100 de metri deasupra locului unde mă aflam, mi-am dat seama că Everestul avea să fie o bătălie cu totul diferită.

M-am întrebat de ce naiba mă păcăleam.

CAPITOLUL 75

Am ajuns acasă întreg, conștient că, oricât de în formă eram, aveam nevoie să fiu și mai în formă. Everestul o cerea și o merita. Fiecare minut îl petreceam la antrenamente și cățărări: Țara Galilor, Districtul Lacurilor și Highlands, în Scoția. De Anul Nou, am fost invitat acasă la un vechi amic din școală, Sam Sykes, pe coasta de nord-vest a Scoției, în Sutherland. Era un ținut sălbatic și îmi plăcea. Întâmplător, acolo se afla și unul dintre munții mei preferați, Ben Loyal, o culme stâncoasă, cu vedere spre un spectaculos estuar. Așa că nu am avut nevoie de multe insistențe ca să merg.

Acolo aveam să o întâlnesc pe femeia care avea să-mi schimbe viața pentru totdeauna, și eram complet nepregătit. M-am îndreptat spre nord în primul rând ca să mă antrenez și să urc pe munte. Sam mi-a spus că vin și alți prieteni. M-a asigurat că o să-mi placă de ei. Super. Atât timp cât nu-mi distrag atenția de la antrenament, mi-am zis. Niciodată nu fusesem mai departe de a fi îndrăgostit. Aveam o misiune. Everestul era doar la două luni distanță.

Dragostea nu intra în preocupările mele.

Una dintre prietenele lui Sam era o tânără, Shara. Blândă ca un miel, frumoasă și amuzantă. Și părea să se uite la mine foarte călduros. Era ceva la ea. Părea să strălucească, indiferent ce făcea. Și m-am îndrăgostit. Pe loc. Nu voiam decât să stau cu ea, să bem ceai, să vorbim și să ne plimbăm. Am încercat să mă împotrivesc sentimentului, mi-am umplut rucsacul cu pietre și cărți grele și m-am dus pe munte singur. Dar nu reușeam să mă gândesc decât la frumoasa blondă care râdea în cel mai adorabil mod și la cât de ridicol era să îl cari pe Shakespeare pe munte. Deja știam că avea să-mi distragă atenția, dar cumva părea că altceva nici nu mai conta. M-am trezit că îmi doream să fiu cu fata aceea tot timpul.

În a treia zi, am întrebat-o dacă ar vrea să urce cu mine pe Ben Loyal, cu oricine altcineva care ar vrea să ne însoțească. Niciunul dintre băieți n-a vrut să vină, așa că s-a format un grup de trei fete, inclusiv ea. Hmmm. Am petrecut două ore prin iarba mlăștinoasă, pentru a ajunge la baza muntelui, înainte să începem să urcăm panta, spre vârf. Era destul de abruptă, dar mergeam încet. După nici șaptezeci de metri, fetele păreau destul de obosite. M-am gândit că după ce ne-am chinuit atâta să mergem prin iarba lunii, ar trebui să urcăm un pic. La urma urmei, aceea era partea distractivă. Au fost de

acord și am continuat. Înainte ca panta să se îmblânzească, spre vârf, există o porțiune aproape golașă. Sunt doar câteva sute de metri, iar eu mi-am închipuit – greșit – că fetelor le-ar plăcea un pic de cățărat abrupt, dar sigur, fără corzi. În plus, priveliștea spre mare era uimitoare.

Dar lucrurile nu au mers chiar conform planului.

Primul scâncet panicat a stârnit o cacofonie de ciripeli, pe măsură ce fetele, una câte una, au început să-și exprime teama. E amuzant cât de repede trece toată lumea de la calm la deloc bine, odată ce o persoană începe să se panicheze.

Apoi au început să curgă lacrimile. Coșmar.

Am sfârșit prin a le coborî pe coardă, pas cu pas, pe fetele înspăimântate. A trebuit să stau în urma lor, cu mâinile pe mâinile lor, să le ajut să se miște câte un pas, punându-le picioarele exact unde pășeam și eu, să nu cadă.

Morala acestei povești este că singura foarte calmă a fost Shara, care a înaintat constant, alături de mine, în timp ce a trebuit să le ajut pe celelalte. Ei bine, acum chiar că eram vrăjit. O minte clară atunci când e sub presiune e cu adevărat irezistibilă pentru mine. Și, dacă încă nu eram complet năucit, acea experiență cu ea pe munte a înclinat balanța.

Presimțeam că o întâlnisem pe fata visurilor mele.

CAPITOLUL 76

În seara următoare era revelionul și am făcut o înțelegere secretă cu Shara să ne întâlnim afară, la miezul nopții.

— Hai să facem o plimbare, am propus.

— Sigur, e miezul nopții, minus cinci grade, întuneric beznă, dar de ce nu, hai să ne plimbăm. A făcut o pauză și a continuat zâmbind:
— Dar nu sus, pe Loyal.

Și ne-am plimbat sub lumina lunii. Încă douăzeci de metri și o să încerc să o sărut, mi-am spus. Dar să-mi adun curajul cu o fată specială ca ea s-a dovedit mai greu decât aș fi crezut. Douăzeci de metri au devenit două sute. Apoi două mii. Patruzeci și cinci de minute mai târziu, a propus să ne întoarcem în casă.

— Da. Bună idee.

Fă-o, Bear, lașule! Fă-o acum! Și am făcut-o.
Un sărut rapid pe buze, apoi unul mai lung și mai lent, apoi a trebuit să mă opresc. Era prea excitant.

Uau. A meritat plimbarea, m-am gândit, cu gura până la urechi.

— Hai să ne întoarcem, i-am zis încă zâmbind.

Nu sunt chiar sigur că Shara a fost la fel de impresionată de raportul efort-recompensă – o plimbare lungă prin frig, un sărut scurt și sexy – , dar în ce mă privea nimic nu avea să mai fie la fel.

În următoarele câteva zile, am petrecut fiecare clipă trează împreună. Am inventat dansuri prostești, am rezolvat puzzle-uri seara, iar ea a stat zâmbind pe plajă, așteptându-mă, în timp ce eu făceam obișnuita baie de Anul Nou în apele reci ca gheața ale Oceanului Atlantic. Pur și simplu, simțeam că eram făcuți unul pentru celălalt. Ba chiar am aflat că locuia pe strada vecină zonei unde închiriasem o cameră de la un prieten din Londra. Ce șanse erau ca asta să fie posibil? Spre finalul săptămânii petrecute acolo, ne-am pregătit pentru întoarcerea la Londra. Ea cu avionul. Eu cu mașina.

— O să ajung înaintea ta, am provocat-o. A zâmbit înțelegătoare.
— Ba nu. (Dar îmi place entuziasmul tău.)

Desigur, ea a câștigat. Mie mi-a luat zece ore, cu mașina. Dar la zece seara m-am înființat la ușa ei și am bătut. Mi-a deschis în pijama.

— La naiba, ai avut dreptate, am zis râzând. Ieșim să mâncăm ceva?

— Sunt în pijama, Bear.

— Știu și arăți uimitor. Ia o haină pe tine și vino. Așa a făcut.

Prima noastră întâlnire, iar Shara era în pijama. Ei bine, asta înseamnă o tipă super. De atunci, foarte rar ne-am despărțit. Ziua, îi trimiteam scrisori de dragoste la birou și o convingeam să-și ia liber după-amiezile. Ne dădeam cu rolele prin parc, iar în weekenduri o duceam pe insula Wight. Mama și tata se mutaseră în vechea casă a bunicului, în Dorset, și închiriaseră căsuța noastră de pe insulă. Dar mai aveam o rulotă veche parcată în fața casei, ascunsă de niște tufișuri, așa că puteam să ne furișăm acolo oricând voiam. Podeaua era putredă, iar baia plină de insecte, dar nici mie, nici Sharei nu ne păsa. Era raiul, dacă eram împreună.

În mai puțin de o săptămână am știut că ea era aleasa și în mai puțin de două săptămâni ne declaraserăm dragostea. Și știam că asta îmi va face plecarea pe Everest foarte grea, plecare care era doar peste trei luni și jumătate.

Dar dacă voi supraviețui, mi-am promis, o să mă însor cu fata asta.

CAPITOLUL 77

Între timp, ziua, am continuat pregătirile pe care le implica o expediție de trei luni pe Everest. Mick Crosthwaite, vechiul meu prieten de pe insula Wight și coleg de școală, ni se alăturase mie și lui Neil, în echipa britanică. Crescusem împreună cu Mick, fusesem cu el la școala pregătitoare, la Eton și urcasem de multe ori cu el pe munte, de-a lungul anilor. De când îmi aminteam, fizic și psihic, Mick fusese supraomenesc de puternic. La nouă ani, domina întreaga grămadă de la rugby, astfel că echipa noastră era invincibilă. După facultate, trecuse prin câteva dintre cele mai dure cursuri militare, fără măcar să transpire. Mick fusese întotdeauna un tip care merita să-ți fie alături, iar eu eram fericit să am cu mine pe Everest un suflet-pereche.

Așadar, echipa era completă.

Plecarea era planificată pentru 27 februarie 1998. Deoarece echipa era mică, am aranjat să ne întâlnim cu o expediție mai mare, condusă de Henry Todd, care asigurase logistica pentru echipa de pe Ama Dablam. Planul era ca noi să urcăm pe partea nepaleză, pe versantul de sud-est. Aceea era partea pe care urcaseră inițial Hillary și Tenzing și una dintre cele mai periculoase rute, aspect care nu i-a scăpat mamei. La vremea aceea, din 161 de morți de pe Everest, 101 pieriseră acolo. Eu și Mick am decis să plecăm cu patru săptămâni înaintea lui Neil și a lui Geoffrey Stanford (ultimul membru al echipei). Ideea era să ne antrenăm cât mai mult la altitudine, înainte să începem ascensiunea.

De la Shara mi-am luat un rămas-bun care s-a dovedit foarte înlăcrimat, pe aeroport. Apoi am zburat spre Nepal. Pentru mine și pentru Mick, programul nostru dur de aclimatizare era pe cale să înceapă.

Aclimatizarea înseamnă să îi permiți corpului să se obișnuiască să aibă mai puțin oxigen, iar secretul este să nu te grăbești când urci. Odată ce ajungi mai sus, efectele răului de altitudine te pot omorî foarte repede. Dacă nu procedezi cum trebuie, inflamarea creierului, pierderea cunoștinței și hemoragiile oculare sunt câteva dintre simptomele „plăcute“ care pot să apară în orice clipă. De aceea, să te joci la mare altitudine este ca și cum te-ai juca cu focul: imprevizibil și periculos.

Din vârful Everestului, Tibetul se întinde în zare spre nord, cât vezi cu ochii. Spre sud, se văd munții Himalaya, până spre câmpiile nepaleze. Niciun alt vârf nu se află deasupra lui, pe toată planeta. Dar ce se găsește sub acest vârf este un amestec periculos de pietre, zăpadă și gheață, pe o întindere de mii de metri, un loc care a luat un număr exagerat de vieți ale alpiniștilor de top. Iată de ce.

Sub vârf, panta coamei de sud-est este mărginită de versanți abrupți acoperiți de gheață. Aceștia duc spre un culoar îngust, plin de zăpadă adâncă, apoi în jos, spre o șa, cam la o mie de metri mai jos de vârf. Această șa, locul unde urma să fie instalată a patra tabără a noastră, se află sub două vârfuri uriașe, Lhotse, spre sud, și Everest, spre nord. Avea să ne ia aproape șase săptămâni de cățărat, doar ca să ajungem acolo.

Mai jos de Șaua sudică, panta coboară abrupt, e un perete de gheață de 1700 de metri, cunoscut ca Versantul Lhotse. Tabăra numărul trei avea să fie săpată în gheață, pe la jumătatea drumului spre el. La baza acestui perete începe cea mai înaltă și cea mai senzațională vale de gheață din lume. Pe la jumătatea ghețarului urma să fie tabăra numărul doi, iar la capătul de mai jos, tabăra numărul unu. Această imensă limbă de gheață este cunoscută ca Valea Vestică sau Valea Tăcerii. De la buza ghețarului, gheața trece prin gura abruptă a văii, unde începe să se despartă brusc într-o cascadă de gheață. Seamănă cu apele unui râu care se îngustează spre râpă și transformă apa în curenți înspumați. Dar aici apa e înghețată. Blocurile de gheață, adesea de mărimea unei case, scârțâie, pe măsură ce se deplasează încet spre versant. Acest râu înghețat, lat de vreo 500 de metri, se numește cascada Khumbu și este una dintre cele mai periculoase porțiuni ale ascensiunii. Iar la picioarele ei urma să fie tabăra de bază.

Eu și Mick am petrecut acele săptămâni urcând pe dealurile mai joase de pe Himalaya, aclimatizându-ne și începând să ne dăm seama de dimensiunile misiunii care ne aștepta. Am urcat tot mai mult, spre inima munților, până când, în cele din urmă, am ajuns la 5800 de metri, la baza cascadei Khumbu și la începutul urcușului spre Everest. Ne-am instalat corturile la baza marelui munte și am așteptat să ajungă și restul echipei.

În timp ce stăteam și așteptam privind în sus, cu gâtul lungit spre Everest, am simțit o senzație de greață în stomac. Voiam să înceapă odată, orice ne aștepta. Așteptarea e întotdeauna grea.

Niciodată în viața mea nu mă simțisem atât de îngrozit, de neliniștit și de nerăbdător, abia mai puteam să respir. Dar acela nu era nici măcar începutul. Era înaintea și dedesubtul începutului. Am hotărât să nu mă mai gândesc și să încep expediția așa cum îmi doream să continue. Aveam de gând să dau totul. Mă angajam să mă spetesc douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, până aveau să-mi iasă ochii.

Cel puțin astfel puteam să-mi controlez așteptările.

CAPITOLUL 78

În cele din urmă, Neil și Henry au apărut la orizont. Expediția începuse.

Tabăra de bază se umplea de alpiniști: echipe din Singapore, Mexico și Rusia. Cam patruzeci de alpiniști, în total, inclusiv puternicul și veselul bolivian Bernardo Guarachi. Toți erau dispuși să rișteze totul pentru o fotografie în vârf.

Nu toți aveau să se întoarcă în viață.

Energia pe care o emană un grup de alpiniști ambițioși și foarte motivați era palpabilă. Totul avea un scop. Tabăra era un furnicar de atleți bronzați, bine făcuți, preocupați să-și pună la punct echipamentul și să stabilească strategii. Alții – printre care și Andy Lapkass, medicul echipei, și Karla Wheelock, o tipă tăcută, prietenoasă, dar foarte hotărâtă, care încerca să fie prima mexicancă ce ajungea pe Everest – erau sub conducerea logistică a lui Henry Todd. Ni se alăturase și alpinistul australian Alan Silva. Blond și bine făcut, nu vorbea prea mult și părea destul de relaxat. Era clar că nu venise pentru distracție. Avea o misiune, se vedea bine. Apoi mai era britanicul Graham Ratcliffe, care ajunsese pe Everest, pe partea de nord. Foarte direct și cu simțul umorului, spera să fie primul britanic care urca de pe ambele părți. Geoffrey Stanford era ofițer în Garda Națională, care, la fel ca mine, ca Neil și ca Mick, era din Marea Britanie. Un alpinist experimentat, iar aceea era prima lui încercare de a ajunge pe Everest. Și, în sfârșit, mai era Michael Down, unul dintre cei mai cunoscuți rockeri alpiniști din Canada.

Vesel, priceput, înfățișarea lui având tot ce-i trebuie, deși el oricum părea de temut. Everestul are acest efect chiar și asupra celor mai buni alpiniști. Era un om bun totuși, am simțit asta în orele petrecute cu el.

Pe lângă acești alpiniști din toată lumea, eram însoțiți de o echipă de șerpași nepalezi, condusă de sirdarul lor, Kami. Crescuți la poalele Himalayei, ei cunosc Everestul mai bine ca oricine.

Unii urcau pe munte de mulți ani, însoțind expediții cărora le cărau alimentele, oxigenul, corturile și proviziile. Fiecare dintre noi ducea un rucsac de dimensiuni considerabile, cu alimente, apă, reșouri, canistre cu gaz, saci de dormit, rogojină, lampă de cap, baterii, mănuși, șapcă,

jachetă, crampoane, scule, corzi și pioleți. Șerpașii aduceau un sac de orez în plus sau două tuburi de oxigen. Puterea lor era extraordinară, iar mândria lor stătea în abilitatea de a ajuta la transportarea celor necesare traiului, pe care alpiniștii nu puteau să le care singuri. De aceea, șerpașii sunt, fără îndoială, adevărații eroi ai Everestului. Născuți și crescuți la înălțimi de 7000 de metri, au altitudinea în sânge, la propriu. Totuși, sus, la peste 8000 de metri, până și ei încetinesc, la fel cum, inevitabil, fac toți, treptat. Reduși la un șir lung, lent și agonizant. Doi pași, pauză. Doi pași, pauză. Acesta este ritmul Everest.

Se spune că, dacă reușești să urci pe Everest, de fapt, urci muntele de cinci ori. Asta, din cauză că trebuie să urci și să cobori continuu, în încercarea de a permite corpului să se adapteze încet la altitudinea extremă. De fiecare dată când ajungeam un pic mai sus trebuia să ne întoarcem în dimineața următoare și să coborâm spre tabăra de bază, pentru a ne lăsa trupurile să-și revină. Orele lungi de urcuș lent deveneau o oră sau două de coborâre în rapel, pe aceiași versanți acoperiți de gheață. Principiul era „urcă mult, dormi puțin“. Și era demoralizant. Zece ore de urcat, o oră de coborât. Cel mai înalt nivel de aclimatizare pe care îl atingeam era până la tabăra trei, care era cam la 8100 de metri. La mai mult de atât, corpul efectiv „moare“, pentru că intri în ceea ce este macabru numită Zona Morții. Acolo, nu mai poți digera mâncarea cum trebuie, iar trupul slăbește exponențial, din cauza aerului rarefiat și a lipsei de oxigen.

Era clar că ascensiunea aceea avea să fie un sistematic război de uzură între aclimatizare și păstrarea optimismului. Asta, fără să adaugi boală, extenuare, răni și vreme rea. Cu toții știam că, pentru a reuși, aveam nevoie de concursul a numeroși factori. De aceea, norocul joacă un rol important pe Everest. Scopul nostru era să ne aclimatizăm în tabăra trei, cât de repede posibil. Spre sfârșitul lui aprilie, speram noi. Apoi bătălia avea să se dea împotriva vremii și a vânturilor puternice. Acestea din urmă fac muntele de neurcat, în cea mai mare parte a anului. Puterea lor feroce poate zbura un om de pe versant. Dar, de două ori pe an, când musonul cald se îndreaptă spre nord, peste Himalaya, intensitatea vânturilor scade. Este perioada cunoscută drept „chemarea tăcută“, când muntele devine ciudat de liniștit, pentru câteva zile prețioase. Când anume se întâmplă asta și cât durează este un pariu pe care îl pune fiecare alpinist. Dacă dai greș sau ai ghinion, ești mort.

Pe lângă frigul extenuant, nesfârșitele crevase, avalanșele zilnice și distanțele mari, acești curenți de aer foarte puternici sunt cei care contribuie din greu la statisticile înfricoșătoare ale Everestului. După cum arătau cifrele din anul acela, pentru fiecare șase alpiniști care atinseseră vârful, murise unul. Unul din șase. Ca un singur glonț într-un revolver, la ruleta rusească.

Nu-mi plăcea analogia.

CAPITOLUL 79

În 7 aprilie eu, Mick și Nima, unul dintre șerpași, ne-am cățărat pe Everest pentru prima dată. Ceilalți au rămas la tabăra de bază, pentru a le oferi trupurilor mai mult timp de adaptare la altitudine, înainte să urce mai departe. Eram la baza cascadei de gheață Khumbu, printre creste de gheață răsucite, și ne puneam crampoanele. În sfârșit, începeam proiectul la care visasem atât de mult timp.

În timp ce ne croiam drum prin labirint, crampoanele noastre mușcau din gheața sticloasă. Era bine. Când gheața a devenit mai abruptă, am început să urcăm. În fața noastră erau niște sculpturi de gheață imense, care se întindeau până departe, deasupra. Cu puțin efort, am ajuns la următorul pervaz de gheață, respirând greu, în aerul tot mai tare. În scurt timp, am văzut tabăra de bază de dedesubt, care devenea tot mai mică. Adrenalina ne curgea prin trupuri, în timp ce urcam în lumina zorilor. Era o rutină cunoscută, pe un munte necunoscut.

În curând, am ajuns la primul sistem de scări din aluminiu care se întindeau peste numeroasele hăuri, puse acolo dinainte, de șerpași, sub forma unor rețele de frânghii complexe, șuruburi pentru gheață și țăruși, pentru a forma poduri peste uriașele crevase ale cascadei. De-a lungul anilor, aceste scări ușoare, ajustate la fiecare câteva zile, în funcție de mișcările gheții, s-au dovedit cel mai eficient mod de a-ți croi drum prin cascadă. Dar îți trebuia ceva curaj la început. Crampoane, trepte metalice subțiri și gheață – un cocktail nesigur. Trebuie doar să ai răbdare, să-ți stăpânești nervii și să te concentrezi pe fiecare treaptă. Și să nu uiți: nu privi în jos, în hăul negru de sub picioarele tale. Concentrează-te pe picioare, nu pe cădere. E mai ușor de zis decât de făcut.

La doar vreo treizeci de metri sub tabăra unu, scara pe care șerpașii o fixaseră cu sârguință se destrămase. Rămășițele corzilor și sistemul de trepte atârnau ca niște șuvițe lungi de ațe deasupra hăului. Eu și Mick ne-am evaluat opțiunile. Nima era în spate, sub noi, repara o parte din scară, care mai avea nevoie de niște țăruși. Am decis să nu încercăm să găsim o altă rută spre tabăra unu, urcaserăm suficient pentru prima zi. Așa că ne-am întors și am coborât. Drumul înapoi a fost obositor. Mai mult decât mi-aș fi imaginat. Mă dureau picioarele, iar inima și plămânii pompau puternic, pentru a absorbi fiecare strop de oxigen din aerul rarefiat. Mă simțeam epuizat.

Adrenalina, concentrarea și altitudinea reușesc să te golească de tot de energie. Este un gen de oboseală greu de descris: pur și simplu, te vlăguiește de toată puterea și nu-ți dă nimic în schimb. Sunetul carabinelor metalice pe echipamentul meu devenea hipnotic. Am strâns puternic din ochi, apoi i-am deschis. Am încercat să respir ritmic. Eram la 6000 de metri vertical deasupra nivelului mării, între fălcile mortale ale Everestului. Am observat că mâna îmi tremura în timp ce am bâjbâit după coardă, prin mănușa groasă. Era doar oboseala. O oră mai târziu, parcă nu ne apropiaserăm deloc de tabăra de bază și începea să se facă târziu. Am privit neliniștit în jur. Ar fi trebuit să ne întâlnim cu Nima undeva pe acolo, așa cum stabiliserăm. Am scanat zona, dar nu era nici urmă de el. Mi-am înfipt crampoanele în zăpadă, m-am rezemat cu spatele de versant, să-mi trag răsuflarea, și l-am așteptat pe Mick, care venea din spate. Era la vreo zece metri de mine, pășind cu grijă pe blocurile de gheață crăpate. Eram printre crevasele acelea, ca o capcană mortală înghețată, de mai bine de nouă ore și amândoi ne mișcam foarte greu. Privindu-l, am știut că, dacă puternicul Mick se deplasa atât de încet, chiar eram pe un munte mare. M-am îndreptat și am mai făcut câțiva pași, cu grijă, testând gheața la fiecare mișcare. Am ajuns la capătul corzii, am desfăcut-o, respirând greu, și m-am prins de următoarea coardă. M-am uitat în jur, am mai inspirat o dată, apoi mi-am agățat carabina. După care, deodată, am simțit cum pământul de sub mine se mișcă. M-am uitat în jos și am văzut o crăpătură în gheață, care se întindea între picioarele mele, cu un pârâit. N-am îndrăznit să mă mișc. Lumea părea să fi înțepenit. Gheața a mai pârâit o dată în spatele meu, apoi, fără nicio avertizare, a căzut, pur și simplu, sub mine, iar eu după ea. Mă prăbușeam prin acea crăpătură mortală, neagră, într-un ghețar al cărui fund nu se vedea. Brusc, m-am izbit de peretele gri al crevasei. Forța m-a aruncat pe partea cealaltă, lovindu-mă cu umărul și cu brațul de gheață. Apoi am fost tras în sus de frânghia subțire de care eram prins. M-am rotit în aer, m-am tot rotit. Vârfurile crampoanelor mele s-au prins de marginea peretelui crevasei. Am auzit ecourile strigătelor mele în hăul de dedesubt.

Bucăți de gheață au continuat să cadă pe mine, iar una mai mare m-a lovit puternic în cap. Pentru câteva secunde, mi-am pierdut cunoștința. Am clipit și mi-am revenit, apoi am văzut cum ultima bucată de gheață a căzut sub mine, în beznă. Corpul meu s-a răsucit încet spre capătul frânghiei și, în mod straniu, s-a făcut brusc liniște. Am simțit adrenalina prin vene și am fost cuprins de valuri de convulsii. Am strigat în sus spre Mick, iar strigătul meu s-a auzit cu ecou. M-am uitat în sus,

spre raza de lumină de deasupra, apoi spre abisul de jos. M-am ținut cu disperare de perete, dar e alunecos. Am încercat să înfig în el pioletul, dar n-a intrat, iar crampoanele mele abia au zgâriat suprafața gheții. Disperat, m-am agățat de frânghie și m-am uitat în sus.

Am douăzeci și trei de ani și eram gata să mor. Din nou.

CAPITOLUL 80

Frânghia de care eram atârnat nu era una care să reziste la o asemenea căzătură. Era pentru greutăți mici, o frânghie subțire, care era înlocuită la fiecare câteva zile, pe măsură ce gheața o rupea, din pricina frecării. Era mai degrabă un suport, nu era ca frânghiile acelea puternice, pentru cățărat.

Știam că putea să se rupă oricând. Secundele mi se păreau o eternitate.

Apoi, brusc, am simțit o smucitură puternică. Am lovit din nou cu crampoanele în perete.

De data aceea, au mușcat un pic în gheață. M-am tras în sus, lovind cu picioarele ceva mai sus în pereți, astfel încât să mă tot înalț. În apropiere de buză, am reușit să înfig pioletul în zăpadă și să mă ridic. Niște brațe puternice m-au apucat și m-au tras peste crevasă. M-am rostogolit departe de margine, departe de pericol, și m-am prăbușit epuizat. Am zăcut acolo, cu fața în zăpadă, cu ochii închiși, ținându-i de mâini pe Mick și pe Nima și tremurând de frică.

Dacă nepalezul nu ar fi auzit prăbușirea și nu ar fi fost atât de aproape, mă îndoiesc că Mick ar fi avut puterea să mă scoată de acolo. Nima mi-a salvat viața, știu. Mick m-a ajutat și m-a însoțit în următoarele două ore să cobor cascada. Mă țineam de toate frânghiile, mă agățam de ele cu nervozitate. Acum traversam scările de parcă eram alt om, încrederea dispăruse.

Respiram sacadat și greu, orice urmă de putere sau de adrenalină mă părăsise. Linia aceea subțire dintre viață și moarte poate să termine pe oricine. Iar în clipa aceea eu eram cel terminat.

Și nici nu începuserăm să urcăm cu adevărat pe Everest.

Întins în cort, singur, în noaptea aceea am plâns, în timp ce toate emoțiile mă părăseau. Pentru a doua oară în câțiva ani, puteam să mor.

Am scris:

31 martie, miezul nopții

Emoțiile de azi au fost nebunești. Nici acum nu pot să înțeleg cum de a rezistat frânghia. În seara

asta, la cină, Nima le-a povestit șerpașilor cele întâmplate, cu gesturi repezi și teatrale. Eu am primit porție dublă de la Thengba, bucătarul nostru cam surd, iar acesta cred că a fost modul lui de a mă liniști. Un om bun. El știe din experiență cât de neiertător poate fi muntele.

Cotul meu e destul de inflamat, de la izbitura de crevasă, și simt bucățele de oase în interiorul unei umflături pline cu lichid, lucru care e ușor iritant. Medicul spune că nu poți face prea multe în privința unui cot, doar să-l tratezi și să-i dai timp să se vindece. Cel puțin nu m-am lovit la cap!

Nu pot să dorm, revăd imaginea crevasei de sub mine și e înspăimântătoare când închid ochii. Căderea e o senzație oribilă, de neputință. Mi-a provocat aceeași groază pe care am simțit-o în timpul accidentului cu parașuta. Nu cred că m-am simțit mai aproape de moarte ca astăzi. Totuși, am supraviețuit. Din nou. Asta mă face să simt o profundă recunoștință pentru toate lucrurile bune și frumoase din viața mea și știu că nu vreau să mor încă. Mai am atât de multe pentru care să trăiesc.

Doar mă rog din tot sufletul să nu mai trec niciodată printr-o asemenea experiență. În noaptea aceasta, singur, spun doar mulțumesc Domnului și prietenului meu.

A fost un început dat naibii pentru aventura vieții mele.

P.S. Azi, e ziua de naștere a Sharei mele. Fie binecuvântată, oriunde s-ar afla acum!

CAPITOLUL 81

„Dacă poți găsi o cale fără obstacole, probabil că nu duce nicăieri.“ Cel care a spus asta avea mare dreptate. Viața înseamnă să cazi și să te ridici, să cazi, să înveți din asta și să o iei de la capăt.

Eu așa am făcut.

În următoarele câteva zile de început de aprilie a fost o vreme perfectă pentru cățărat. Am continuat să înaintăm cu toții și, în afară de cotul meu, am uitat complet de întâlnirea cu Doamna cu coasa. Am trecut de cascada de gheață și ne-am instalat tabăra unu la marginea ei. Am petrecut o noapte acolo, apoi am coborât la bază. Data următoare aveam să urcăm spre măreața Șa Vestică, în încercarea de a ajunge la tabăra doi. Rucsacurile noastre erau mai grele decât înainte, trase în jos de echipamentul suplimentar, de care urma să avem nevoie mai sus. Marea Șa se întindea în fața noastră, în timp ce înaintam încet, de-a lungul văii imense, de un alb orbitor, precum furnicile pe o uriașă pârtie de schi.

Am coborât cu grijă în ea, apoi am urcat și am ieșit, am mai trecut de un uriaș hău plin cu zăpadă, săpat în versantul de gheață. În timp ce urcam pe o buză a unui alt fals orizont, am văzut pentru prima dată, în depărtare, fața Everestului. Vârful se profila deasupra noastră, aflat în continuare cam la 3000 de metri mai sus. Mi-a tăiat respirația.

În timp ce soarele se înălța peste vârful Everestului, iar razele lui se strecurau printre curenții de aer și zăpadă, stăteam pe rucsacuri și priveam tăcuți. Inima mea galopa de entuziasm și nerăbdare. Vârful părea cu adevărat invincibil, îndepărtat, rece și de neatins. M-am hotărât să nu mă mai uit prea mult în sus, ci să mă concentrez pe picioare, să le fac să meargă mai departe. Credeam că asta putea fi cheia urcușului pe acel munte. Eram tot mai epuizați, din cauza altitudinii și a pantei tot mai abrupte, iar tabăra doi nu părea să se apropie. În cele din urmă, am ajuns la ea, dar, având în vedere efortul depus, nu ni se părea că se vede mare lucru de acolo. Înghesuită în umbra peretelui imens al Everestului, era gri, rece și neprimitoare.

Pietrișul acoperea gheața de un albastru-închis, care ducea la bălțile formate de la topirea ei, în urma căldurii de la amiază. Totul era ud, alunecos și acoperit de zloată. M-am

împiedicat, încercând să sar peste un mic pervaz de gheață. Eram obosit și aveam nevoie de odihnă, dar eram bucuros că atinsesem un nou nivel al urcușului, chiar dacă era încă partea ușoară a lui.

La următoarea întoarcere în tabăra de bază și după cel mai bun somn de când ajunsesem în Nepal, am hotărât să sun acasă, de la telefonul cu legătură prin satelit. La 3 dolari minutul, încă nu folosisem telefonul. Deja aveam destule datorii. Inițial, intenționasem să păstrez apelul telefonic pentru atunci când aveam să ajung în vârf, dacă ajungeam.

— Mamă, eu sunt.

— Bear? E BEAR! a strigat entuziasmată.

Era atât de bine măcar să auzi vocile celor dragi. Am întrebat ce era nou pe la ei.

— În ce ai căzut? Într-o fisură?

— Nu. Într-o crevasă, i-am explicat.

— Vorbește mai tare. Abia te aud, scumpule.

A încercat să-i facă să tacă pe cei din jur, apoi a rezumat.

— Acum... ce era cu fisura aia?

— Mamă, chiar nu contează, am zis râzând. Te iubesc. Familiile au mereu un efect liniștitor.

CAPITOLUL 82

Patru zile mai târziu eram înapoi la tabăra doi, pe marginea morenei de pe imensul ghețar numit Șaua Vestică. Era 5 dimineața, iar eu stăteam la intrarea în cort, privind peste gheață, în lumina ciudată dinaintea zorilor. Era frig. Foarte frig. Mick se foise toată noaptea. Efectul altitudinii. Nu te lasă să dormi, te pricopsește cu o migrenă permanentă și îți trage aerul din plămâni, astfel că toată lumea tușește și scuipă non-stop. Adăugați gerul, o constantă senzație de a voma și capacitatea de nedescris de a vedea în orice activitate fizică un efort de proporții herculeene – și veți înțelege de ce alpinismul la mare altitudine nu e pentru oricine.

Realitatea traiului acolo sus, la sub zero grade, nu poate fi mai puțin romantică de atât. Dar ziua aceea era decisivă pentru noi. Ajunseserăm la tabăra doi, după șapte ore de urcuș, de la tabăra de bază. Era prima dată când parcurseserăm drumul într-o singură etapă, fără să înnoptăm la tabăra unu. Și resimțeam asta. În ziua aceea trebuia să ajungem și mai sus, iar de acolo totul devenea mai abrupt și mult mai periculos.

Tabăra 3 era la limita la care corpul uman poate supraviețui și, după cum mi se tot repetase de către jurnaliști neîncrezători, abilitatea organismului de a se adapta la mare altitudine se îmbunătățește după ce treci de treizeci de ani. Ei bine, la douăzeci și trei de ani, lucrurile nu erau în favoarea mea, dar am încercat să nu mă gândesc la asta și nici la acei neîncrezători. Da, eram tânăr, dar eram flămând, iar următoarele câteva săptămâni aveau să arate asta, pe măsură ce aveam să urcăm mai sus decât ajunseserăm vreodată.

În fața mea se afla adevăratul test. Dacă nu reușeam să fac față altitudinii la care se afla tabăra trei, urma să mă întorc la tabăra de bază și să nu mai urc niciodată acolo. Privind spre versantul imens din față, am încercat să mă imaginez acolo sus. Nu am reușit.

La treizeci de minute după ce am pornit eram tot pe morena cu pietriș și gheață. Parcă abia ne urniserăm. Apoi, în sfârșit, am ajuns din nou pe gheață și am pornit în sus, spre versantul care se profila cam la 1600 de metri deasupra noastră. Ne făcea cu ochiul. Liniște. Cu excepția unei brize blânde, care trecea peste gheață. Saltul pe care îl făceam în altitudine, cam 1100 de metri, era uriaș, având în vedere altitudinea la care ne aflam. Chiar și în tabăra de bază, urcasem

doar cam 300 de metri pe zi. Știam care sunt riscurile forțării acelei invizibile limite a altitudinii, dar, din cauza înclinației mari, eram obligați să ni le asumăm. Erau doar câteva locuri unde puteam să nivelăm un pic gheața și să improvizăm o tabără. Îndată ce aveam să ajungem la tabăra 3, urma să ne întoarcem la tabăra de bază, pentru ultima dată. Apoi totul depindea de vreme.

În următoarele cinci ore, am continuat să urcăm pe gheața abruptă și albastră. Crampoanele înfipte, mușchii călcâielor arzând, gâfâind, fără odihnă. Aerul era acum foarte rarefiat, iar expunerea creștea cu fiecare pas ezitant pe gheață.

Privește doar în față, niciodată în jos.

Șerpașii ajunseseră la tabăra 3 în ziua precedentă și își petrecuseră după-amiaza instalând cele două corturi. Corpurile lor se adaptau acolo sus mult mai bine decât ale noastre. Eram foarte recunoscător pentru puterea lor! În timp ce ne cățăram pe ultima porțiune de gheață abruptă și sticloasă, vedeam corturile înfipte sub un bloc de gheață ieșit în afară, deasupra noastră.

Nesigur, mi-am zis.

Dar știam că blocul de gheață ne și proteja de avalanșele de deasupra. Corturile fâlfâiau în vântul devenit mai puternic – tentante, dar încă greu de atins –, iar frigul se lăsase deja, gata pentru noaptea ce urma. De asemenea, începuse să ningă bine, iar lumina se estompa rapid. Vântul sufla zăpada peste gheață, apoi peste noi. Mick era un pic mai în spate decât mine și decât Neil și, în timp ce ne rostogoleam peste marginea unde era instalată tabăra, ne-am uitat în jos și l-am văzut că se oprise. Încă un pas ostenit, încă o oprire. În cele din urmă, s-a împleticit în sus, peste margine. Un zâmbet rece i-a trecut peste fața pe jumătate acoperită.

Eram în tabăra 3.

În viață și împreună.

CAPITOLUL 83

Durerea de cap pe care sperasem că o lăsasem în tabăra 2 era din nou cu mine, acum mai puternică. Am înghițit o aspirină, fără să vadă nimeni. Pentru prima dată, nu voiam ca restul să știe că nu mă simțeam bine. Nu în faza aceea decisivă. Cortul în care eram se potrivea mai bine pentru o persoană cu un echipament redus la minimum, nu pentru trei corpuri încălțate cu bocanci, venite în cel mai friguros și cel mai bătut de vânturi loc din lume. Un spațiu atât de înghesuit necesită un mare grad de toleranță, când ești obosit și însetat, cu o durere de cap groaznică, fie că ești ghemuit lângă un rețou pe care topești gheață, fie lângă peretele rece de gheață, de lângă cort. În astfel de momente chiar contează să ai lângă tine prieteni adevărați.

Prieteni buni, pe care să te poți baza, genul de oameni care zâmbesc când sunt nervoși. Dacă era să testăm vreodată prietenia sau să o mimăm, acela era momentul.

În liniște, am continuat și am făcut toate treburile pe care traiul la o asemenea altitudine extremă le impune. Odată ce ți-ai dat jos bocancii, nu mai ieși din cort. Câțiva și-au pierdut viețile pentru că au părăsit corturile doar cu partea interioară a încălțărilor. O mică alunecare provocată de altitudine, pe gheața albastră, a fost ultima lor acțiune conștientă, înainte să se trezească rostogolindu-se spre moarte, pe versantul lucios, înalt de 1600 de metri.

În schimb, urinezi în vasul pentru pipi, pe care apoi îl ții strâns la piept, să te încălzească. În ce privește treaba mare, mereu un coșmar, pentru asta e nevoie de o jumătate de oră în care să-i dai pe toți la o parte, astfel încât să poți să te îmbraci la loc, să-ți pui inclusiv crampoanele și bocancii și abia apoi să te aventurezi afară. Te ghemuiești, cu fața spre versant și cu fundul în afară, te ții de un șurub de gheață, te apleci în afară și îi dai bătaie.

Oh, și te asiguri că nu sunt alți alpiniști dedesubt.

Când, în sfârșit, s-au ivit zorii și am ieșit din cort, aerul proaspăt și geros mi-a umplut nările. Zăpada și vântul puternic din ziua precedentă fuseseră înlocuite de o minunată nemișcare.

Priveam uimit, așteptând ca și ceilalți să se pregătească. Mă simțeam de parcă priveam în jos spre jumătate de lume. În

acele câteva minute în care am stat acolo, așteptându-i pe Mick și pe Neil, am simțit un calm despre care nici nu știam că există. Timpul parcă se oprise și nu voiam ca acea clipă să se termine. Versantul de gheață se desfășura în fața mea până spre imensa vale albă de sub noi și toată gama de vârfuri din Himalaya se întindeau spre vest. Chiar era ceva deosebit.

Acum eram la trei kilometri aproape vertical deasupra taberei de bază. Munții care cândva se înălțau deasupra noastră erau la un nivel cu noi sau dedesubt. Ce priveliște și ce privilegiu să vezi așa ceva! Dar în ziua aceea urma să refacem încă o dată drumul înapoi, la altitudini mai joase. În timp ce priveam spre vale, am observat cât de abrupt era versantul pe care urcasem pe vânt și ninsoare, doar cu douăsprezece ore înainte. Mi-am mai verificat o dată centurile. În scurt timp, am fost gata și am pornit.

Coarda era trecută prin dispozitivul metalic de susținere și uruia când coboram cu viteză. Ricoșai amețitor când te loveai de fața versantului. Optul meu de rapel era cald la atingere, de la coarda care se freca de el. Asta era partea frumoasă a muntelui. Am încercat să nu mă gândesc la miile de metri de transpirație și la truda pe care o depuneam. Nu voiam să-mi amintesc atunci că va trebui să fac același efort când vom urca spre tabăra patru și spre vârf.

Perspectiva era prea dureroasă.

Deocamdată, eram mulțumit că supraviețuisem taberei trei; dovedisem că trupul meu se poate adapta la mai mult de 8000 de metri și aveam parte de vreme bună la coborâre. Ajunși înapoi în tabăra 2, tensiunea dispăruse. Eram extaziați. În ziua următoare, am pornit spre tabăra de bază și am traversat crevasa cu o încredere înnoită. Aclimatizarea se încheiase.

Acum primeam zilnic rapoarte meteo foarte exacte de la Centrul Meteorologic Bracknell, din Marea Britanie. Ei ofereau cele mai precise prognoze meteo, valabile oriunde în lume.

Meteorologii puteau să stabilească puterea vânturilor, cu o acuratețe de până la cinci noduri, pentru fiecare 300 de metri altitudine.

Pe munte, viețile noastre depindeau de prognoze. În fiecare dimineață, întreaga echipă se aduna nerăbdătoare în jurul laptopului să vadă ce ne oferă cerul, dar nu arăta prea

bine. Acele semne timpurii ale sosirii musonului în Himalaya, când vânturile puternice încep să se retragă de pe vârful Everestului, nu păreau să apară. Nu puteam decât să așteptăm. Corturile de la tabăra de bază erau casa noastră. Acolo aveam toate scrisorile și micile amintiri de la familii.

Eu aveam o scoică pe care o luasem de pe plaja de pe insula Wight, în care Shara scrisese versetul meu preferat, unul de care mă agățasem atât de mult în armată. „Și iată că Eu sunt cu voi în toate zilele, până la sfârșitul veacului“ *(Matei, 28:20)*.

L-am recitit în fiecare seară, înainte să adorm. Nu era nicio rușine în nevoia de ajutor acolo sus.

CAPITOLUL 84

M-am trezit brusc, simțind un rău violent. M-am târât până la intrarea în cort și am vomitat pe gheața și peste pietrele de afară. Mă simțeam foarte rău, iar capul îmi pulsa. La naiba. Nu era a bună, știam. M-am întins ghemuit în cort și am stat acolo peste zi. Nu știam ce să cred. Andy, medicul echipei, mi-a spus că eram epuizat și că aveam o infecție respiratorie cronică. Mi-a dat antibiotice și mi-a spus că trebuie să mă odihnesc. Îmi trebuia timp să îmi revin. Timp pe care nu îl aveam. Mai târziu, în aceeași zi, cea mai mare teamă a mea avea să se împlinească, atunci când Henry a intrat în cort cu ultima prognoză.

— Vești bune, vânturile încep să se retragă. Se pare că o să avem un răgaz, în jurul datei de 19. Da, asta ne oferă cinci zile să ajungem sus, la tabăra 4, și să fim gata de urcat spre vârf. Trebuie să ne pregătim repede, adică acum.

Momentul pe care îl așteptasem atâta era, deodată, momentul în care eram epuizat. În sfârșit, venise clipa, dar ce sincronizare, când eu eram incapabil să mă mișc. M-am blestemat, în timp ce corpul îmi tremura, iar încheieturile mă dureau, din pricina febrei. Nici vorbă să pot urca, iar o altitudine de 5800 de metri nu e chiar un loc potrivit pentru refacere.

Mick, Neil, Karla și Alan urmau să părăsească tabăra în dimineața următoare, în zori. Michael, Graham și Geoffrey aveau să formeze al doilea val, programat să pornească o zi mai târziu, dacă vremea avea să le permită. Eu am continuat să vomit toată ziua. Eram terminat și palid.

Visul meu zăcea sub forma unei bălți de vomă, afară. Dădusem tot pentru acea oportunitate și tot ce puteam să fac era să stau să privesc cum îmi scapă printre degete.

Te rog, Doamne, ajută-mă să mă fac bine. Repede.

Noaptea aceea a fost, probabil, cea mai lungă și mai singură din toată expediția. Eram uscat, eram în siguranță, eram lângă prietenii mei, dar eram disperat. Și singur. O șansă ratată. În câteva ore, Neil, Mick, Karla și Alan aveau să plece din tabăra de bază, pentru prima încercare de a ajunge pe vârful Everestului, pe partea de sud, iar eu nu aveam să fiu cu ei. Graham și Michael se simțeau și ei rău, tușeau, scuipau,

erau epuizați. Henry insistase ca Geoffrey să aștepte și să plece cu a doua echipă. Patru cu patru era mai sigur decât cinci cu trei.

Înțelegător, acceptase. Noi patru urma să formăm o echipă de rezerve, una mediocră, în caz că mai exista vreo șansă și pentru noi. Mă îndoiam.

La 5 dimineața, am auzit primele foșnete din cortul lui Mick, dar în dimineața aceea lucrurile erau diferite. Fără persiflări. Neil și Mick își vorbeau în șoaptă, în timp ce se echipau, în aerul rece din zori. Nu voiau să ne trezească. Dar eu nici măcar nu dormisem. În scurt timp, aveau să pornească. Amândoi s-au ghemuit în fața cortului meu, să-și ia rămas-bun. Mick mi-a strâns mâna și mi-a ținut-o.

— Ai fost un om de bază al echipei, Bear. Rezistă și fă-te din nou puternic. Va veni și șansa ta, prietene.

Am zâmbit. Cât de mult îi invidiam, sincronizarea, ocazia pe care o aveau și sănătatea lor. La 5.35, patru dintre ei, plus Pasang, au părăsit tabăra de bază. Le auzeam bocancii scârțâind hotărât peste pietrele care duceau spre baza cascadei de gheață.

În cortul meu nu fuseseră niciodată atâta liniște și tristețe.

Două zile mai târziu, în timp ce băieții se îndreptau spre tabăra 3, m-am trezit simțindu-mă mult mai puternic. În ciuda situației. Nu sută la sută mai bine, dar, categoric, cam pe jumătate mai bine. Pentru mine, era suficient. Antibioticele își făcuseră efectul. În dimineața aceea totuși, prognoza se schimbase radical și brusc. Pe Everest se întâmplă des asta.

— Avertizare gravă: în sudul Everestului se formează un ciclon tropical. Posibil să se transforme într-un taifun, pe măsură ce se apropie de munte.

Taifunul era așteptat peste două zile, iar asta nu le lăsa băieților prea mult timp. Nu doar că avea să aducă vânturi foarte puternice, ci și cam doi metri, în câteva ore. Oricine era prins acolo sus devenea, ca să-l citez pe Henry, „de negăsit“. În după-amiaza aceea, m-am dus la Henry cu o propunere. Michael și Graham erau încă bolnavi. Dar eu mă simțeam aproape în formă, din nou.

— De ce nu ne lași pe mine și pe Geoffrey să mergem spre tabăra 2, să fim pregătiți, în caz că taifunul se îndepărtează?

Era un pariu riscant, foarte riscant, dar, așa cum spunea jucătorul de golf Jack Nicklaus: „Nu riști, nu reușești.“ Eram al naibii de sigur că nu aveam de gând să pierd nicio ocazie să urc pe vârf, stând în tabăra de bază, pălăvrăgind și așteptând. În plus, în tabăra doi, puteam să fiu intermediarul, prin radio, între tabăra de bază (unde era Henry) și echipa care era mai sus.

Acesta a fost factorul decisiv. Henry știa că Michael și Graham nu aveau să-și revină foarte curând. Îmi înțelegea foamea și recunoștea focul ce îl mistuise și pe el în tinerețe. Maxima lui era: „Nouăzeci și nouă la sută prudență; unu la sută nesăbuință.“ Dar să știi când să folosești acel unu la sută e adevărata artă a alpinistului. Mi-am înăbușit un acces de tuse și am ieșit din cortul lui zâmbind. Aveam să urc.

CAPITOLUL 85

Eu și Geoffrey ne apropiam de buza din vârful cascadei de gheață. Mi-am prins carabina de ultima coardă dintre noi și tabăra 1. Era 7.20 a.m. Ne-a luat aproape toată ziua să ajungem la tabăra 2, unde am sosit, în sfârșit, pe la 3.30 p.m. Mă simțeam obosit și amețit. E greu să urci când ești în formă doar pe jumătate, mai ales la o astfel de altitudine, dar nu aveam de gând să spun nimănui cum mă simțeam. Miza era prea mare acum.

Geoffrey și cu mine am stat acolo și am băut, cu rucsacurile la picioare, cu hainele de vânt deschise în zona pieptului pentru ca briza rece să usuce transpirația. Cei doi șerpași care urcaseră la tabăra 2, Ang-Sering și prietenul meu Thengba, ne-au servit cu suc de lămâie fierbinte. Un lucru foarte plăcut.

Știam că Mick, Neil și ceilalți trebuiau să fie undeva între tabăra trei și tabăra patru. Ajungeau pe un teren nou, mai sus decât urcaseră până atunci. Studiasem ruta în detaliu. Existau un pasaj periculos peste Lhotse și o bandă de stâncă cunoscută drept Pintenul Geneva, o fâșie abruptă formată din pietre care ieșeau prin gheața albastră. Pintenul acela ducea apoi spre ceea ce se cunoaște drept Șaua Sudică, o porțiune pustie, măturată de vânturi, locul unde era cea mai înaltă tabără a noastră, tabăra 4.

Șerpașii i-au zărit pe alpiniști prin binoclu. Erau niște puncte pe imensa pânză albă aflată mult deasupra noastră.

Haide, Mick, haide, amice. Am zâmbit pentru mine.

Era 11 p.m. Mick și Neil erau pe punctul să părăsească tabăra. Urmau să treacă prin tot ritualul: încălțarea, verificarea echipamentului și a oxigenului, strângerea crampoanelor. Nu era o sarcină ușoară, pentru patru oameni aflați într-un cort mic, la o înălțime de 8600 de metri, pe întuneric. Luna plină fusese pe 11 mai, vremea ideală pentru a urca. Acum, la distanță de o săptămână, luna pălea. Asta însemna că vor avea nevoie de lanterne tot timpul, dar bateriile nu țin mult la temperaturi de sub zero grade. Mai multe baterii însemna greutate în plus. Iar să schimbi bateriile la minus treizeci și cinci de grade, cu mănuși groase, e mai greu decât ai crede.

Niciodată nu îmi dorisem mai mult decât atunci să fiu lângă prietenul meu Mick. Vântul nu se auzea, noaptea era tăcută și au plecat din tabără pe vreme bună, înaintea altor două echipe. A fost o decizie bună. Mick spunea că nu era sigur în privința rezervei de oxigen, de când părăsiseră Șaua. A fost o intuiție. Aproape profetică.

Cinci ore mai târziu, șirul de alpiniști șerpuiau fără corzi pe gheață și prin zăpadă, spre ceea ce nonșalant este numit pervazul „balconului“, la 8700 de metri. Echipa se mișca mai încet decât se așteptau. Lanterna lui Mick se stinsese. Schimbarea bateriilor se dovedise prea dificilă pe întuneric și afundați în zăpadă. Vremea care păruse foarte promițătoare se schimba. Mick și Neil forțau. Karla și Alan erau în spatele lor, se mișcau încet, dar continuau să meargă. În cele din urmă, la 10.05 p.m., Neil și Pasang au ajuns la Vârful Sudic. Neil vedea ultima creastă care ducea spre infamul culoar acoperit de gheață și de zăpadă numit Pasul Hillary. Iar deasupra acesteia era o pantă lină, care continua cam 100 de metri, până la adevăratul vârf.

În 1996, dezastrul produs pe munte i-a furat lui Neil șansa de a ajunge sus, la tabăra 4. La doi ani de atunci, iată-l acolo din nou, doar că de data aceasta aproape că a ajuns la vârf. Se simțea puternic și aștepta nerăbdător sosirea lui Mick. Trebuiau să fie împreună pentru a trece de ultima pantă și de Pasul Hillary.

Ceva îi spunea lui Neil că lucrurile nu erau în regulă.

Pe măsură ce treceau minute prețioase, așteptând ca Mick și ceilalți să ajungă la el, simțea că visul care îi scăpase o dată era pe cale să îi scape din nou. Undeva pe drum, se produsese o neînțelegere între alpiniști cu privire la coardă. La mari altitudini se mai întâmplă. E o simplă greșeală. Dar greșelile au consecințe.

Brusc, acolo, la 130 de metri sub vârful Everestului, și-au dat seama că au rămas fără corzi. Nu aveau de ales, trebuiau să se întoarcă. Înaintarea nu era o opțiune.

Neil se uita spre vârf, prin ochelarii de protecție: atât de aproape, dar atât de departe. Nu simțea decât un mare gol. S-a întors și n-a mai privit înapoi.

La 10.50 a.m., radioul a prins viață. Era vocea lui Mick. Părea slăbit și îndepărtat.

— Bear, aici Mick. Mă auzi?

Apoi mesajul s-a auzit cu intermitențe. Am înțeles doar că era ceva legat de oxigen. Știam că nu era ceva bun.

— Mick, repetă. Ce e cu oxigenul vostru?

A urmat o pauză scurtă.

— L-am consumat. Nu mai am.

Cuvintele au rămas atârnate în liniștea cortului din tabăra 2. Cu ochii strânși, îmi trecea prin minte doar că cel mai bun prieten al meu avea să moară în curând, undeva la 2000 de metri deasupra mea, iar eu nu puteam să fac nimic.

— Continuă să vorbești cu mine, Mick. Nu te opri, am zis hotărât. Cine e cu tine?

Știam că, dacă tăcea și nu găsea ajutor nu va supraviețui. Mai întâi își va pierde puterea de a rezista și cu asta abilitatea de a ține la distanță frigul. Nemișcat, în șoc hipotermic și fără oxigen, în scurt timp, avea să își piardă cunoștința. Inevitabil, avea să urmeze moartea.

— Alan e aici. S-a oprit. Nici el nu mai are oxigen. Nu e... nu e bine, Bear.

Știam că trebuia să îl contactăm pe Neil. Repede. Supraviețuirea lor depindea de cine era mai sus de ei. Mick a revenit:

— Bear, cred că Alan mai are de trăit cam zece minute. Nu știu ce să fac. Am încercat să mai vorbesc cu el, dar nu s-a mai auzit nimic.

CAPITOLUL 86

În cele din urmă, doi alpiniști suedezi și un șerpaș pe nume Babu Chiri l-au găsit pe Mick. Întâmplător, slavă Domnului, Babu avea un tub de oxigen în plus. Coborâseră și Neil cu Pasang și se întâlniseră cu ei. Apoi Neil a găsit în apropiere un adăpost de urgență, unde erau niște tuburi de oxigen, pe jumătate îngropate în zăpadă. I-a dat unul lui Alan și i-a făcut pe el și pe Mick să se ridice pe picioare.

Încet și obosit, cu mintea ba trează, ba inconștientă, Mick nu-și amintea multe din ultimele ore. Era doar un amestec de delir, oboseală și frig. Coborârea pe stratul de gheață albăstruie poate fi mortală. Mai mult decât urcușul pe el. Mick se împleticea, efectul debilitant al aerului rarefiat, care amenința să îl copleșească. Undeva sub balcon, Mick a simțit cum, brusc, pământul fuge de sub el. Alunecase, din pricina zăpezii care se topea și acoperea gheața. S-a rostogolit pe versant, pe spate, apoi a făcut obișnuita greșeală de a încerca să-și înfigă crampoanele în zăpadă, pentru a încetini căderea. Forța l-a catapultat într-un salt periculos și l-a făcut să se rostogolească și mai repede, pe versantul acoperit de gheață și zăpadă. Se resemnase cu ideea că va muri.

S-a săltat și s-a răsucit, din nou și din nou, apoi s-a oprit pe o stâncă mică. A auzit voci. Erau înfundate și ciudate. A încercat să strige spre ele, dar nu s-a auzit nimic. Alpiniștii, care erau pe Șa, l-au înconjurat, l-au asigurat și l-au prins. Tremura incontrolabil.

Când Mick și Neil au ajuns la noi, în tabăra 2, patruzeci și opt de ore mai târziu, erau distruși. Cu totul alți oameni. Mick stătea cu capul în mâini.

Asta spunea tot.

În seara aceea, când ne pregăteam de culcare, m-a înghiontit. M-am ridicat și am văzut un zâmbet pe fața lui.

— Bear, data viitoare, lasă-mă pe mine să aleg unde mergem în vacanță, bine?

Am început să râd și să plâng în același timp. Aveam nevoie de așa ceva. Ținusem foarte multe în mine.

În dimineața următoare, Mick, Neil și Geoffrey au plecat spre tabăra de bază. Încercarea lor eșuase. Mick voia doar să coboare de pe acel munte nenorocit, să fie în siguranță. I-am privit cum intrau în cascada de gheață și am sperat că luasem decizia corectă, aceea de a rămâne în tabăra 2 fără ei.

Cu cât stai mai mult la altitudine, cu atât mai slăbit devine corpul tău. E un echilibru subțire între aclimatizare și deteriorare. Am ales să risc deteriorarea și să aștept, pentru orice eventualitate. În eventualitatea că vom mai încerca să ajungem la vârf.

Unii numesc asta curaj. Cei mai mulți îi spun prostie.

Taifunul se domolea și nu avea să ajungă la noi decât peste două zile. Dar avea să ajungă. Două zile nu erau suficiente pentru a ajunge în vârf și pentru a te întoarce. Așadar, dacă până în ziua următoare continua să se îndrepte spre noi, le-am promis lui Henry și lui Mick că voi coborî.

Următoarele câteva zile ale mele s-au învârtit în jurul apelurilor de la amiază, din tabăra de bază, când îmi transmiteau prognoza. Tânjeam cu disperare după vestea că taifunul se îndepărta. În prima zi, mi s-a spus că staționa. În următoarea, la fel. Astfel că am hotărât să mai aștept. Apelul din ziua următoare avea să fie decisiv.

Apoi, la 12.02 p.m., stația a prins viață.

— Bear, din tabăra 2, aici Neil. Totul e în regulă? Îi auzeam clar vocea.
— Flămând de noutăți, am răspuns zâmbind. Știa foarte bine ce voiam să spun.
— Acum, ascultă, am o prognoză și un e-mail pentru tine, de la familia ta. Vrei să auzi mai întâi veștile bune sau pe cele rele?

— Hai să le auzim pe cele rele mai întâi.

— Ei bine, vremea e tot proastă. Taifunul se mișcă din nou încoace. Dacă mâine va fi la fel, va trebui să cobori și încă repede. Îmi pare rău.

— Și vestea bună? am întrebat, cu speranță.

— Mama ta a trimis un mesaj prin tipii de la vreme. Zice că toate animalele de acasă sunt bine. Clic.
— Mă rog, continuă, nu asta trebuie să fie. Altceva?

— Ei bine, ei cred că ești tot în tabăra de bază. Probabil că e mai bine așa. Vorbim mâine.

— Mulțumesc, amice. Oh, și roagă-te să se schimbe ceva. Va fi ultima noastră șansă.

— Te-am auzit, Bear. Să nu începi să vorbești singur. Terminat.

Mai aveam de așteptat douăzeci și patru de ore. Era ca naiba. Simțeam cum corpul meu slăbește tot mai mult, cu speranța deșartă a unei șanse de a ajunge în vârf. Începeam să mă îndoiesc atât de mine, cât și de decizia de a rămâne atât de sus. M-am furișat afară, cu mult înaintea zorilor. Era 4.30 a.m. M-am ghemuit în fața cortului și am așteptat să răsară soarele. Mintea mea se întreba cum ar fi fost acolo sus, mai sus, pe acel munte neiertător.

Voi avea vreodată ocazia să urc pe bucata aceea mortală, de deasupra taberei trei? Pe la 10 a.m. eram pregătit, lângă stație. De data aceea, au sunat mai devreme.
— Bear, Dumnezeul tău e cu tine. Se întâmplă! Vocea lui Henry era entuziasmată.
— Ciclonul a luat-o spre est. Avem un răgaz. Unul mic. Ne-au spus că vânturile vor începe din nou peste două zile. Cum te simți? Mai ai vreun strop de putere?

— Asta e, da, bun, adică, în regulă. Nu-mi vine să cred.

Am sărit în picioare, m-am împiedicat de frânghiile din cort și am dat drumul unui strigăt de bucurie.

Acele ultime cinci zile fuseseră cele mai lungi din viața mea.

CAPITOLUL 87

Întotdeauna mi-a plăcut acest citat din John F. Kennedy: „Când e scris în chineză, cuvântul criză e format din două semne. Unul reprezintă pericolul, iar celălalt șansa.“ Privind retrospectiv la viața mea, observ că nu am avut vreun moment de criză care să nu mă facă mai puternic. Iar în față aveam tot ce îmi plăcea: un mare risc, dar și o mare șansă. Niciodată nu fusesem mai entuziasmat.

Neil deja se pregătea să se întoarcă sus. Mick, atât de norocos că era în viață, hotărâse cu înțelepciune să rămână în tabăra de bază. În ce mă privea, venise și clipa mea. În seara aceea, tabăra doi a fost din nou plină de prieteni. Erau acolo Neil și Geoffrey, împreună cu Michael și Graham, Karla și Alan. Dar pe fața slabă a Karlei se citea oboseala cauzată de urcușul înapoi la tabăra 2. Era complet epuizată și se vedea. Cine nu ar fi, după trei luni pe Everest și după ce ai fost la mai puțin de 130 de metri de vârf, cu doar câteva zile în urmă?

A doua zi avea să înceapă cea mai mare bătălie din viață.

În noaptea aceea, cortul în care fusesem singur atât timp se umpluse brusc de trupuri, grămezi de corzi și de echipamente, iar Neil, Geoffrey și Graham erau înghesuiți lângă mine. Am încercat să beau cât mai multă apă fiartă. Știam că aveam nevoie să fiu cât mai hidratat, pentru a face față încercării pe care o aveam în față. Așa că, am băut și am făcut pipi. Dar urina mea era în continuare de un maroniu-închis. Era aproape imposibil să te hidratezi la o astfel de altitudine. Ritualul urinării într-o sticlă de apă devenise o a doua natură pentru noi toți, chiar și pe întuneric și chiar când capul cuiva era la doar câțiva centimetri de recipient. Fiecare avea câte două sticle: una pentru urină, una pentru apă. Și era bine să ai un sistem bun, care să îți amintească ce era în fiecare din ele.

La 10 p.m. am simțit nevoia de a urina. Din nou. Am luat sticla și am umplut-o. Am închis-o, cel puțin așa am crezut, apoi am intrat la loc pe sac, să încerc să dorm. La scurt timp, am simțit umezeală prin haine. Nu pot să cred. Am înjurat și m-am ghemuit. M-am uitat în jos. Capacul de la sticla cu urină nu era bine închis. Urina maroniu-închis îmi udase hainele și sacul de dormit. Evident, nu îl strânsesem bine. Ce greșeală

prostească. Poate că era un semn rău prevestitor pentru ce ne aștepta. Cu asta, am adormit.

La 5.45 a.m., eram adunați cu toții pe gheața din tabără și ne puneam crampoanele. Am pornit tăcuți spre tabăra trei. Speram să nu ne ia la fel de mult ca ultima dată. Pe la 10 a.m. urcam cu toții. Urcam metodic, pe versantul acoperit de gheață. M-am lăsat pe spate prins în centuri și am băut din sticla cu apă atârnată de gât. Mergeam bine. Nu repede, dar mă mișcam. Și eram mai puternic decât ultima dată când urcasem la tabăra 3. Era un semn bun.

Cinci ore și jumătate de urcat, iar corturile erau la doar 30 de metri de noi. Totuși, mi-a luat douăzeci de minute să parcurg distanța aceea mică. Doar ai răbdare și continuă să te miști. Ignoră plămânii umflați, picioarele și degetele amorțite și hăul de sub tine. Concentrează-te pe versantul din fața ta. Nimic altceva nu contează. Legile fizicii spun că, dacă te miști, indiferent cât de încet, în cele din urmă, vei ajunge în vârf. Doar că pe Everest întregul proces este foarte dureros. Înainte, nu avusesem nici cea mai mică idee cât de convingător poate fi un munte în a te face să renunți, să abandonezi. Niciodată nu am fost genul care renunță, dar aș fi dat orice ca durerea și extenuarea să dispară. Am încercat să alung acel sentiment. Astfel a început bătălia care avea să se dea în mine în următoarele patruzeci și opt de ore, fără încetare.

Ne-am prăbușit în cortul acum pe jumătate îngropat în zăpada care căzuse în săptămânile anterioare. Eram patru alpiniști speriați în acel cort cocoțat pe o stâncă nesigură și ne era frig, sete, ne durea capul și aveam crampe. De multe ori am fost recunoscător pentru abilitatea de a trăi simplu, militărește, laolaltă cu alți oameni, în spații limitate. Asta m-a ajutat foarte mult de-a lungul anilor, în expediții și nu numai. Și eram bucuros în special pentru că eram cu Neil. Când suntem cu oameni buni, o parte din bunătatea lor se transmite. Îmi place asta. Un alt lucru pe care m-a învățat armata a fost cum și când să forțez. Iar momentul potrivit pentru asta este atunci când e greu, când toți cei din jur încetinesc, se plâng și vor să renunțe. Trebuie să înțelegi că momentul potrivit e atunci când totul pare să se întunece în jur. E o lecție simplă, dar e unul dintre secretele reușitei în viață. Văd adesea asta la prieteni. Iar pe Everest calitatea asta înseamnă tot.

Karla îi promisese lui Henry că va continua doar dacă vântul se va opri. Henry știa că ea, dacă nu era în formă perfectă, având în vedere cât de extenuată era, nu va

supraviețui. La 6 p.m., prin stație s-a auzit vocea lui, din tabăra de bază.

— Vântul se va înteți, băieți. Îmi pare rău, Karla, dar va trebui să cobori. Nu pot risca să te las acolo sus.

A urmat o pauză lungă. Karla a răspuns nervoasă:

— Nici vorbă. Urc. Nu îmi pasă ce zici, urc. Henry a izbucnit:
— Karla, ascultă, avem o înțelegere. Nici măcar nu am vrut să te las să pleci, dar ai insistat. Acum s-a terminat. Fac asta ca să îți salvez viața.

Henry avea dreptate.

Ei îi luase cu trei ore mai mult să ajungă la tabăra 3. Dacă era la fel de lentă mai sus, probabil că avea să moară.

CAPITOLUL 88

În zori, Karla a început să coboare.

Noi am continuat în sus, mai sus ca niciodată.

La doar câteva minute după ce am plecat din tabăra 3, am simțit că mă sufoc prin masca de oxigen. Parcă nu mai primeam aer prin ea. Mi-am smuls-o de pe față, gâfâind. Nu se poate, mi-am zis. Am verificat dispozitivul de măsurare, care îmi arăta că oxigenul era în regulă. Mi-am pus masca la loc și am continuat. Cinci minute mai târziu, nu îmi era mai bine și mă chinuiam. Simțeam că masca mă asfixia. M-am oprit din nou și mi-am luat-o de pe față, trăgând cu sete aer în piept. Geoffrey s-a oprit în spatele meu, sprijinit de piolet. Nici măcar nu s-a uitat în sus. Mi-am pus din nou masca, hotărât să am încredere în ce îmi arăta, respectiv că funcționa. Asta însemna că îmi dădea cam doi litri de oxigen pe minut. O cantitate mică, constantă, care avea să mă țină șase ore. Dar doi litri pe minut e o cantitate mică din cât respiram în aerul rarefiat, pentru că făceam efort, cu o greutate mare în spate, pe un versant abrupt. Totuși, acea cantitate constantă de oxigen era suficientă pentru a ține la distanță hipoxia și pentru a compensa greutatea suplimentară. Corect. Mi-am spus că spatele și umerii dureroși contau mai puțin decât oxigenul puțin și moartea.

Coarda se întindea deasupra mea, drept în sus, pe versant. În dreapta, gheața se vedea până sus, pe vârful Lhotse. În stânga, gheața cădea într-un unghi alarmant, drept spre Creasta Vestică, cam 1300 de metri în jos.

Aici sus, orice greșeală era pedepsită cu moartea.

Am încercat să nu mă mai uit în jos și să mă concentrez pe gheața din fața mea. Încet, am început să traversez gheața spre fâșia de stâncă ce împărțea versantul în două. Banda Galbenă, cum e numită, este o întindere de gresie, care cândva s-a aflat pe fundul Mării Tetis, înainte ca mișcările tectonice din urmă cu milioane de ani să o înalțe spre cer. Iat-o, piatra aceea galbenă, care se întindea deasupra mea și dispărea în ceață.

M-am rezemat de piatra rece, respirând precipitat, în încercarea de a trage mai mult oxigen în plămâni. M-am

străduit să-mi adun puterile, înainte de a porni în sus, pe fața pietroasă. Știam că, dacă treceam de acea fâșie, tabăra patru era la doar câteva ore distanță. Crampoanele mele au scrâșnit ciudat, la primul contact cu piatra. Nu aveau de ce să se prindă și alunecau periculos pe suprafața aceea. Mi-am înfipt vârfurile în orice fisură întâlnită și am continuat.

După ce am trecut de fâșia galbenă de pietre, drumul s-a nivelat într-o porțiune blândă, acoperită de zăpadă. La capătul ei era Pintenul Geneva, un afloriment abrupt și pietros, care ducea în sus, spre tabăra 4. Exista o simplitate fascinantă în ceea ce făceam noi. Mintea mea era limpede, clară, concentrată pe fiecare mișcare. Iubeam senzația aceea.

Când am început să urc pe Pintenul Geneva, l-am văzut pe Geoffrey undeva sub mine, iar în spatele lui siluetele lui Graham, Alan, Neil și Michael. Am urcat constant pintenul, iar o oră mai târziu mă odihneam sub un pervaz mic. Vestita Șa Sudică mă aștepta sus. Tânjisem să văd locul acela, despre care auzisem și citisem atâtea. Cea mai de sus tabără din lume, la 8600 de metri, în inima zonei mortale a Everestului. Întotdeauna am tresărit la auzul sintagmei „Zona Morții“. Alpiniștii sunt renumiți pentru că bagatelizează unele lucruri, dar ei îi dăduseră numele. Nu-mi plăcea asta.

Am alungat gândul, am făcut ultimii câțiva pași pe pinten, iar panta s-a mai domolit. M-am întors și jur că am văzut jumătate de lume. O pătură subțire de nori se vălurea sub mine, ascunzând versanții mai joși ai muntelui. Dar deasupra lor se întindea un orizont albastru-închis. Adrenalina mi-a umplut picioarele obosite și am început să mă mișc imediat.

Știam că intram într-o altă lume.

Șaua Sudică e o zonă pietroasă întinsă, cam de mărimea a patru terenuri de fotbal, presărată cu rămășițe ale expedițiilor. Aici, în 1996, în furia unei furtuni, bărbații și femeile acelea se luptaseră pentru viețile lor, încercând să-și găsească corturile. Doar câțiva reușiseră. Trupurile lor încă zac acolo, reci ca marmura, unii parțial îngropați sub zăpadă și gheață. Un loc sumbru: un mormânt pe care familiile lor nu îl vor putea vizita niciodată.

Era ceva sinistru acolo, un loc complet izolat; un loc neatins de nimeni, cu excepția celor suficient de puternici să ajungă acolo. Elicopterele abia pot ateriza la tabăra de bază, dar aici nici vorbă. Nicio sumă de bani nu poate aduce pe

cineva aici. Doar voința unui om poate să facă asta. Îmi plăcea ideea.

Acum vântul sufla în rafale puternice peste buza Șeii și flutura fâșiile corturilor rupte. De parcă muntele mă provoca să înaintez.

PARTEA A PATRA

Şi credinţa, şi teama pot intra în portul tău,
dar să nu laşi decât credinţa să arunce ancora.

CAPITOLUL 89

Ultimii 1300 de metri pe Everest sunt un loc mortal, unde oamenii nu sunt făcuți să supraviețuiască. Odată ajuns în fălcile muntelui, la înălțimea aceea, corpul îți moare realmente.

Te îngropi, cu fiecare oră care trece.

Două corturi, unul al expediției din Singapore, iar celălalt al prietenului nostru bolivian Bernardo, erau în mijlocul Șeii. Ambele echipe urcaseră cu o zi înainte. Corturile erau goale. M-am întrebat ce făceau alpiniștii aceia acum, undeva deasupra noastră. Cei din Singapore așteptau vești de la ei. Speram să fi reușit. De asemenea, ne înțeleseserăm cu Bernardo să împărțim resursele și să folosim tabăra lui, cât el încerca să ajungă în vârf. Așadar, m-am târât anevoie în cortul lui acum gol. La înălțimea aceea, efectul aerului rarefiat îi face pe oameni să se miște ca astronauții. Încet, greoi și neîndemânatici. Pe pilot automat, mi-am scos rezervorul de oxigen și rucsacul și m-am prăbușit în cort. Capul mă durea îngrozitor. Trebuia doar să închid ochii pentru o clipă.

Apoi l-am auzit pe Bernardo și m-am ridicat istovit, când a băgat capul în cort. Mi-a zâmbit. Fața lui era obosită, cu pungi negre sub ochi, de la ochelarii pe care îi purtase în soarele de mare altitudine, atâtea săptămâni. Dar fața lui radia. N-a trebuit să îl întreb dacă ajunsese în vârf. Ochii lui spuneau tot.

— E minunat, Bear. Cu adevărat minunat.

Bernardo a repetat cuvintele, cu o voce parcă dintr-un vis. Reușise. Ne-am apropiat și l-am ajutat să aducă un rește, să își topească niște gheață, să bea. Trecuseră multe, multe ore de când nu mai înghițise nimic lichid. Totuși, în ciuda oboselii, părea energic. Pentru el, toată durerea trecuse. S-au întors și cei doi din Singapore. Și ei reușiseră. Întregul Singapore avea să sărbătorească.

Două ore mai târziu, Neil și Alan au ajuns la Șa. Îi întrecuseră pe Geoffrey și pe Michael. Neil mi-a scuturat mâna bucuros, când și-a băgat capul în cortul lui Bernardo. Eram acolo împreună, iar apropierea aceea îmi dădea putere. Era timpul să îl las pe Bernardo și să-l ajut pe Neil să ridice cortul. Geoffrey și Michael veneau și ei, încet. Ne-au spus că Graham, un adevărat alpinist de Everest, se întorsese, cam pe la o sută

de metri deasupra taberei trei. Se simțise prea slăbit de boala pe care o avuseserăm amândoi. Știa că nu ar fi supraviețuit la o altitudine mai mare.

Ce știa el despre următoarea fază, iar eu nu știam? Am alungat gândul.

Vremea se înrăutățea, trebuia să ne adăpostim repede. Vântul a rupt un colț al cortului nostru, din mâinile lui Neil, iar materialul era fluturat puternic, în timp ce amândoi ne luptam să îl ținem. Ceea ce, în mod normal, ne-ar fi luat câteva minute a durat acum aproape o oră. Dar, în cele din urmă, l-am ridicat.

Atunci ne-am adunat toți în cort și am așteptat. Am așteptat să vină noaptea.

CAPITOLUL 90

Gândul la cele șaptesprezece ore în care aveam să fiu tras în jos de afurisitul de rezervor de oxigen mă îngrozea. Simțeam cum puterea mă părăsea încet, metodic. Habar n-aveam cum o să ridic greutatea aceea în spate, darămite s-o car atât de mult și atât de sus, prin zăpada până la brâu, care se așternea în fața noastră. În schimb, am încercat să-mi amintesc ce se afla pe partea cealaltă. Casa, familia, Shara. Dar toate acestea păreau ciudat de departe. Nu reușeam să mi le imaginez. Efectul privării de oxigen. Îți fură memoria, sentimentele, puterea. Am încercat să alung din minte gândurile negative. Să mă gândesc doar la munte.

Doar termină asta, Bear, și termină în forță.

Letargia pe care o simți la o asemenea altitudine este aproape imposibil de descris. Nu există nimic care să te energizeze și, pur și simplu, nu îți pasă. Tot ce îți dorești este să te ghemuiești și să fii singur. De aceea, moartea poate părea atât de atrăgătoare, de parcă e singura modalitate prin care poți găsi binecuvântata ușurare și scăparea de frig și durere. Acesta e pericolul acolo. Am încercat să mă ridic. Fermoarul de la intrare era stricat. Se închidea doar pe jumătate. De unde stăteam, vedeam peste dezolanta Șa, până spre baza versantului abrupt, acoperit de zăpadă. Muntele părea distant și amenințător, în timp ce vântul sufla peste gheață și ridica zăpada în aer. Puteam să văd zona unde căzuse Mick. Fusese foarte norocos.

Sau fusese protejat?

Mintea mea galopa. M-am gândit la toți alpiniștii care își pierduseră viețile urmărindu-și visul de a ajunge în vârf.

Meritase?

Nu aveam un răspuns. Dar știam că aproape toți muriseră deasupra Șeii.

7 p.m. Mai aveam o jumătate de oră până să începem dificila sarcină de a ne pune echipamentele. Ne va lua cel puțin o oră. În final, nicio bucățică din trupurile noastre nu va mai fi

vizibilă. Urma să ne transformăm în niște coconi, în așteptarea sorții.

M-am întins spre partea de sus a rucsacului și am scos câteva pagini șifonate învelite în plastic. Le adusesem exact pentru clipa aceea.

„El dă tărie celui obosit și celui slab îi dă putere mare.

Cei tineri se obosesc, își risipesc puterile și vitejii luptători vor putea să se clatine.

Dar cei ce nădăjduiesc întru Domnul vor înnoi puterea lor, le vor crește aripi ca ale vulturului; vor alerga și nu-și vor slei puterea, vor merge și nu se vor obosi“. *(Isaia, 40:29–31)*

Am simțit că asta era tot ce aveam acolo sus. Nu există nimeni altcineva cu suficientă putere suplimentară să te mențină în siguranță. Cu adevărat, ești doar tu și Creatorul tău. Fără favoritisme, fără umflări în pene, fără un plan B. În următoarele douăzeci și patru de ore, avea să existe un risc de unu la șase să mor. Asta te face să te concentrezi. Iar imaginea de ansamblu devine importantă.

Era timpul să privim moartea în ochi. Timpul să acceptăm o astfel de teamă, să ne bazăm pe cel Atotputernic și să urcăm. Iar acel verset din Biblie avea să îmi răsune în minte în următoarea noapte și în următoarea zi, în timp ce urcam tot mai mult.

CAPITOLUL 91

Am decis să părăsim tabăra la 9 p.m. Era mult mai devreme decât pornesc alpiniștii de obicei în încercarea de a atinge vârful. Prognoza anunța vânturi puternice sus, care aveau să se întețească ziua. Voiam să urcăm noaptea cât puteam, înainte ca vremea să se înrăutățească. În scurt timp, au ieșit din cort și Geoffrey, Alan și Michael, de parcă erau niște astronauți pregătindu-se pentru o călătorie prin spațiu. Cortul șerpașilor era încă închis. Neil i-a trezit.

Ne-au spus să pornim. Ei aveau să vină în urma noastră.

Era ceva mistic în deplasarea noastră, a celor cinci, peste Șa. Eram precum soldații care mergeau istoviți la bătălie. Când am atins gheața, panta a devenit alarmant de abruptă. Ne-am aplecat mai mult, iar lanternele de cap luminau zăpada din fața picioarelor noastre. Lumina aceea a devenit lumea noastră: ne arăta unde să înfigem crampoanele, unde să punem pioleții.

Lumina era tot ce conta.

După un timp, în mod firesc, grupul s-a împărțit în două. Alan, Neil și eu am luat-o înainte, iar Geoffrey și Michael ne-au urmat. În scurt timp, ei au rămas mult în urmă. După două ore, noi trei eram cocoțați pe un mic pervaz de gheață. Ne-am uitat în jos.

— Ți-e frică? m-a întrebat Alan încet.

Acestea au fost singurele cuvinte rostite de vreunul dintre noi până atunci.

— Da, am răspuns. Dar nu la fel de speriat cum aș fi dacă aș vedea unghiul acestei fețe pe care suntem, am continuat, fără urmă de ironie.

Era adevărat. Era prea întuneric să văd pericolul. Nu vedeam decât imensitatea zăpezii și a gheții, luminate de lanternele noastre.

La miezul nopții, am dat peste un troian mare de zăpadă spulberată. Nu ne așteptaserăm la așa ceva. Puterile ni se diminuau, în timp ce ne luptam cu zăpada, încercând să trecem prin ea. La fiecare pas, picioarele ne alunecau înapoi. Era nevoie de trei pași, pentru a înainta. Zăpada îmi umplea masca

și mănușile, iar ochelarii începeau să mi se aburească. Am înjurat în barbă.

Unde naiba e balconul? Trebuie să fie pe aici pe undeva.

Tot ce vedeam deasupra era și mai multă gheață și stânci, care dispăreau în întuneric. Eram extenuat. La 1 a.m., am mai urcat un pervaz și ne-am prăbușit în zăpadă. Eram pe balcon. M-am simțit cuprins de entuziasm. Eram la 8600 de metri deasupra nivelului mării. Mi-am dat jos masca, încercând să mai economisesc oxigen, dar aerul rarefiat părea să-mi ardă plămânii, ca un foc de gheață. Focul iadului. M-am așezat pe zăpadă și am închis ochii. Trebuia să îi așteptăm pe șerpași, care aduceau oxigenul de rezervă, pentru a ne umple rezervoarele pe jumătate goale. Apoi acestea ar fi trebuit să ne țină până pe vârf și înapoi la balcon. Aveau să ne ofere cam zece ore, pentru a finaliza ascensiunea. Acolo, sus, totul ținea de oxigen, pentru că la o asemenea altitudine oxigenul înseamnă supraviețuire. Erau minus patruzeci de grade Celsius.

La 2 a.m., încă nu era nici urmă de șerpași, iar mie și lui Neil începea să ne fie foarte, foarte frig. La un asemenea flux mic de oxigen, degerăturile te pot cuprinde pe nesimțite și repede.

Brusc, întregul cer s-a luminat. Muntele s-a luminat, de parcă era ziuă, apoi a dispărut din nou. A tunat, iar ecoul tunetului s-a auzit în vale. Asta n-ar trebui să se întâmple aici, mi-am zis. Câteva secunde mai apoi, cerul s-a luminat din nou. O furtună electrică urca prin văi.

Dacă ajungea la noi, avea să ne fie fatală. Avea să transforme muntele într-o masă dezlănțuită de zăpadă și vânt, imposibil de îndurat. Undeva sub noi, Geoffrey și Michael duceau și ei o bătălie.

Iar oamenii pierd de obicei orice bătălie în zona mortală de pe Everest.

CAPITOLUL 92

Geoffrey avea probleme cu oxigenul. Nu ajungea la el cum trebuie și se sufoca. S-a chinuit să îl regleze, dar în scurt timp a fost nevoit să admită că era în zadar. S-a întors. Eșuase. Michael a decis să se întoarcă și el. Era complet epuizat. Iar furtuna care se arăta fusese decisivă. Toată viața făcuse alpinism și își cunoștea atât limitele organismului, cât și regulile vremii pe munte.

„Dacă ai vreo îndoială, categoric, trebuie să cobori.“ Au început să coboare încet spre Șa, iar noi am rămas să așteptăm.

La 3 a.m., tremurând continuu și pe punctul de a nu mai rezista nemișcați, am văzut luminile șerpașilor. Apoi, cu degetele bocnă, ne-am luptat să schimbăm rezervoarele cu oxigen. În tabăra de bază, întregul proces fusese o nimica toată. Dar aici sus, în beznă și la temperaturi de sub zero grade, era cu totul altceva. Pur și simplu, nu reușeam să potrivesc garniturile.

Garnituri de șuruburi mici, obturate de gheață, în beznă, în ger... Nu am avut de ales decât să îmi scot mănușile exterioare, să le pot prinde cum trebuie. Tremuratul meu era acum complet incontrolabil și le-am înșurubat strâmb. Îndată, șurubul s-a înțepenit. Am înjurat tare. Neil și Alan erau deja gata. Neil a îngenuncheat lângă mine, așteptând. Dar Alan s-a ridicat și a plecat, îndreptându-se spre creastă. Am bâjbâit după șurub, enervat. Haide, bestie. Simțeam că întreaga situație începea să-mi scape de sub control. Ajunsesem prea departe pentru a eșua, prea departe.

— Haide, Bear, fă-i naibii ceva! a bâiguit Neil, de sub mască.

Știam că îl țineam pe loc, dar șurubul era înțepenit și nu puteam să fac prea multe, doar să tot încerc. Neil nu-și mai simțea deloc picioarele. Nu era bine. Era tot mai degerat, cu fiecare minut în care aștepta. Apoi, brusc, am reușit să-l deșurubez. Le-am aranjat pe toate cu grijă și de data asta a mers. Am pornit. După care unul dintre cei trei șerpași s-a oprit. Fără o vorbă, a arătat spre cer și a scuturat din cap. S-a întors și a început să coboare, tot fără un cuvânt.

Fiecare ia propria decizie acolo sus. Și ți-o asumi. Furtuna dădea târcoale spre est și sub noi, încă la distanță. Eu și Neil ne-am uitat unul la altul, apoi ne-am întors și am pornit în sus, spre creastă. Era o ușurare să fim din nou în mișcare, iar în scurt timp am simțit o energie sporită, pe care nu o mai

simțisem de ceva timp. Cred că în adâncul sufletului știam că acela era momentul meu. Am trecut pe lângă Neil, să fac drum prin zăpadă. Ritmul mă ținea încălzit.

Capul lui Neil era aplecat, iar trupul lui părea să radieze oboseală, dar știam că nu se va opri.

După o oră pe creastă, am dat peste și mai mult zăpadă troienită. Energia pe care o simțisem mai devreme începea să mi se scurgă din picioare, cu fiecare respirație greoaie și cu fiecare pas. Îl vedeam în față pe Alan, care se lupta și el cu zăpada. Părea să nu facă progrese.

Versantul se profila în continuare undeva deasupra și cât vedeam cu ochii era zăpadă troienită. Abia dacă am zărit panorama de acolo, întregul lanț Himalaya se întindea dedesubt, scăldat în lumina dinaintea zorilor. Mintea mea era complet concentrată pe ce făceau mâinile și picioarele mele. Să găsească o soluție pentru a ieși din zăpada mare și pentru a face câte un pas înainte. Asta era tot ce conta.

Continuă să te miști. Luptă. Încă un pas. Totuși, Vârful Sudic părea să nu se mai ivească.

Simțeam clar cum îmi era luat din trup fiecare dram de energie. Parcă urcam un munte de melasă, scufundat în ea până la brâu și cărând pe cineva pe umeri, cineva care, de parcă n-ar fi fost de ajuns, încerca să îți îndese în gură o pereche de șosete înghețate. Plăcut!

De fiecare dată când mă forțam să stau pe picioare mă simțeam tot mai slab. Știam că puterile mele erau pe terminate. Și scădeau repede. Corpul meu avea nevoie disperată de mai mult oxigen, dar tot ce aveam erau doi litri amărâți, care îmi picurau pe lângă nări în fiecare minut.

Nu era suficient, iar rezervorul meu devenea tot mai ușor cu fiecare secundă.

CAPITOLUL 93

Oare de ce linia de final are tendința să se arate abia după ce ajungi în punctul în care vrei să renunți? E felul universului de a rezerva ce e mai bun pentru aceia care pot da cel mai mult? Dar ceea ce știu, de la natură, e că zorii se ivesc abia după cea mai întunecată oră.

În sfârșit, deși încă departe deasupra mea, Vârful Sudic era acum vizibil în lumina zorilor. Pentru prima dată, aproape că simțeam finalul. Puterea a început să crească în mine: brută, de necontestat și din plin. Vechea mea prietenă, o hotărâre înverșunată, de neclintit, pe care o simțisem doar de câteva ori în viață – mai ales în momentele-cheie ale selecției pentru SAS – revenea cu fiecare pas pe care îl făceam în zăpada adâncă. Aveam să înfrâng afurisita aceea de zăpadă și muntele. Vechea mea prietenă a întrecut toată durerea, frigul și teama și a perseverat.

La câțiva zeci de metri sub Vârful Sudic am găsit corzile puse acolo la prima încercare a echipei. Mi-au oferit o vagă senzație de liniște, în timp ce m-am aplecat și m-am prins de ele. Vârful Sudic era în continuare la vreo sută de metri sub adevăratul vârf, dar e un punct de referință în atingerea acestuia din urmă. Știam că, dacă reușeam să ajungem acolo, pentru prima dată, acoperișul lumii avea să fie foarte aproape.

În scurt timp, Neil a ajuns din nou în spatele meu. Alan se urcase deja pe pervaz, îndoit de vânt, și se oprise câteva minute, încercând să-și recapete energia. În față, vedeam celebra culme întinzându-se spre Pasul Hillary – un perete de gheață abrupt, ultimul paznic al adevăratului vârf. Sir Edmund Hillary, primul care a urcat pe el, spunea odată că muntele i-a dat putere. Până acum, nu înțelesesem. Era amețitor. Știam că pot s-o fac.

Creasta finală e undeva la o sută de metri, dar șerpuiește nesigur de-a lungul uneia dintre cele mai expuse întinderi muntoase din lume. De ambele părți, în josul versanților abrupți, se întinde Tibetul, la est, și Nepalul, la vest. Am înaintat de-a lungul crestei ca un vârf de cuțit, spre Pasul Hillary. Era ultima barieră spre vârf. Coarda fusese răsucită într-o buclă, în timp ce eu mă târâsem. M-am aplecat sprijinit de piolet, spre troianul de zăpadă din dreapta mea, să mă echilibrez. Brusc, pioletul meu a trecut prin poleiul alb, în timp

ce o parte din troianul de sub mine a cedat. M-am clătinat, să-mi recapăt echilibrul, și am înaintat. Realmente mergeam de-a lungul unei stânci sub care era o apă mică, dar înghețată. Vedeam prin gaura unde fusese zăpadă mai devreme, până spre întinderile de piatră ale Tibetului, de dedesubt.

Am continuat să înaintăm. Câte un pas.

Constant. Încet. Tot mai aproape. Mai aproape ca niciodată.

CAPITOLUL 94

Chiar sub Vârful Sudic am reușit să disting forma unde zăcea Rob Hall. Murise acolo în urmă cu douăzeci și patru de luni. Trupul lui, pe jumătate acoperit de zăpada troienită, era neschimbat. Înghețat. O reamintire dezolantă a faptului că aceia care supraviețuiesc muntelui reușesc asta pentru că el îți dă voie. Dar când nu vrea, chiar nu vrea. Și cu cât înaintezi mai mult, cu atât e mai mare pericolul. În clipa aceea, înaintasem în strânsoarea lui cât de mult se putea. Și știam asta. Ultimele cuvinte ale lui Rob către soția lui, Jan, fuseseră: „Te rog, nu te îngrijora prea mult.“ Sunt cuvinte disperate, venind din partea unui alpinist care înțelesese, curajos, că avea să moară. Am încercat să alung acea amintire din creierul meu care tânjea după oxigen. Dar nu am reușit.

Doar mergi mai departe, Bear. Termină, apoi coboară.

La capătul crestei, ne-am sprijinit pe pioleți și am privit în sus. Deasupra noastră era legendarul Pas Hillary, peretele de gheață de 13 metri, care forma unul dintre cele mai dificile obstacole ale muntelui. Încovoiat de vânt, am încercat să găsesc o rută de urcat. Acea față de gheață avea să fie ultimul și cel mai greu test al nostru. Rezultatul avea să arate dacă ne vom alătura celor puțini care atinseseră acel pământ sfânt de deasupra. Dacă avea să fie așa, eu urma să devin al treizeci și unulea britanic care reușise să urce acolo. Nu erau mulți.

Am început să urc precaut. Era o cădere lungă de acolo. Bagi vârfurile. Înfigi pioletul. Testezi. Apoi te miști. Înaintam încet, dar înaintam.

Am înaintat câte puțin. Urcasem de atâtea ori pante abrupte ca aceea, dar niciodată la 8800 de metri spre cer. La o astfel de altitudine, în aerul rarefiat și cu vânturi de 60 de kilometri pe oră, care încercau să ne arunce de pe versant, era o bătălie. Din nou. M-am oprit și am încercat să mă îndrept. Apoi am făcut obișnuita greșeală: m-am uitat în jos. Sub mine, de fiecare parte a crestei, muntele se prăbușea în abis.

Ești prost, Bear.

Am încercat să mă concentrez din nou doar pe ce era în fața mea și deasupra. Sus. Continuă să mergi în sus.

Așa că am continuat să urc.

Era ascensiunea vieții mele și nimic nu avea să mă oprească.

CAPITOLUL 95

Respiră. Pauză. Înaintează. Pauză. Respiră. Mișcă-te. Pauză. La nesfârșit.

M-am aruncat peste ultimul pervaz și m-am chinuit să mă trag sus.

Am dat la o parte zăpada din locul aflat în fața mea. M-am întins acolo, respirând foarte repede.

Apoi mi-am curățat masca de gheața pe care respirația mea o formase în aerul foarte rece. Încă ghemuit, am desfăcut coarda. Neil putea să vină acum.

M-am ridicat în picioare și m-am clătinat în față.

Vedeam în depărtare steagurile de rugăciune, pe jumătate îngropat sub zăpadă. Fluturau blând în vânt. Știam că acele steaguri marcau adevăratul vârf, locul visurilor.

Am simțit un val brusc de energie crescând în mine. Era adrenalina, care își croia drum prin venele și prin mușchii mei.

Niciodată nu mă simțisem atât de puternic – și totuși atât de slab, în același timp.

Valuri intermitente de adrenalină și de oboseală veneau și plecau, pe măsură ce trupul meu se lupta să păstreze intensitatea clipei.

Mi s-a părut ciudat de ironic faptul că acea ultimă parte a imensei ascensiuni era o pantă atât de blândă. O curbă lărgită, care se ondula de-a lungul crestei, spre vârf.

Slavă Domnului.

Parcă muntele îmi făcea semn să urc. Pentru prima dată, mă îndemna să urc pe acoperișul lumii. Am încercat să număr pașii, pe măsură ce înaintam, dar numărătoarea mea a devenit confuză.

Respiram și gâfâiam ca un animal sălbatic, încercând să devorez oxigenul care intra prin mască.

Chiar dacă mă târam patetic, parcă vârful nu se apropia.

Dar mi se părea. Încet, vârful se profila un pic mai aproape.

Simțeam cum ochii mi se umpleau de lacrimi. Am început să plâng, sub mască. Emoțiile ținute în frâu atât de mult timp. Nu mai puteam să le țin.

M-am simțit descumpănit.

CAPITOLUL 96

Întotdeauna a existat o parte din mine care nu a crezut cu adevărat că voi reuși. De când fusesem pe acel pat de spital, cu spatele rupt, o mică parte din mine crezuse că totul era pură nebunie. Iar acea parte a mea nu fusese mereu mică. Probabil, pentru că foarte mulți îmi spuseseră că era o prostie. Prea mulți râseseră și ziseseră că era doar o fata morgana. Și, de fiecare dată când auzisem asta devenisem tot mai hotărât. Dar, vorbele lor se insinuaseră în mintea mea. Așadar, dacă n-ai de lucru, îți faci. Iar zgomotul poate acoperi îndoielile, pentru o vreme. Dar ce se întâmplă când zgomotul încetează? Îndoielile mele au enervantul obicei de a se ține de mine, mult după ce cred că au dispărut. Și, în adâncul sufletului, probabil că mă îndoiam de mine mai mult decât recunoșteam, chiar și în fața mea.

Până în clipa aceea.

Vedeți, de când fusesem în spital, îmi dorisem să mă fac bine. Fizic. Emoțional. La naiba. Încă din școală, de la opt ani, în toți acei ani, îmi dorisem să fiu vindecat. Și acolo, la 8843 de metri, în timp ce făceam acei ultimi pași clătinându-mă, mă făceam bine. Vindecare spirituală prin efort fizic.

Mă făceam bine.

În cele din urmă, la 7.22 a.m., în dimineața de 26 mai 1998, cu lacrimile încă pe obrajii înghețați, vârful muntelui Everest și-a deschis brațele și m-a primit. De parcă ar fi considerat că eram demn de acel loc. Pulsul meu gonea și, ca prin ceață, m-am trezit că eram pe acoperișul lumii. Alan m-a îmbrățișat, mormăind entuziasmat prin mască. Neil încă se împleticea spre noi. Când s-a apropiat, vântul a început să se domolească. Soarele răsărea peste Tibet, iar munții de sub noi erau scăldați într-un roșu aprins. Neil a îngenuncheat și a urcat pe vârf. Apoi, împreună, ne-am scos măștile și ne-am îmbrățișat. M-am ridicat în picioare și m-am uitat în jur. Pe cuvânt că vedeam jumătate de lume. Orizontul părea să se adune pe margini. Era curbura lumii. Tehnologia poate duce un om pe Lună, dar nu acolo. Era ceva cu adevărat magic la acel loc. Brusc, în stânga mea, s-a auzit stația. Neil a vorbit în ea, plin de entuziasm.

— Tabăra de bază. Am ajuns la capătul pământului.

Vocea de la celălalt capăt a explodat de bucurie. Neil mi-a dat stația. De săptămâni plănuisem ce voi spune când voi ajunge sus, dar nu mai știam nimic. Am vorbit fără să mă gândesc.

— Vreau doar să merg acasă.

Amintirea a ce a urmat începe să se estompeze. Am făcut câteva poze, atât cu steagul SAS, cât și cu cel al DLE fluturând peste vârf, după cum promisesem, și am pus niște zăpadă într-o sticlă goală de vitamine Juice Plus, pe care o aveam la mine[5]. A fost tot ce am luat cu mine de pe vârf. Îmi amintesc vag că am purtat o discuție cu familia mea, aflată cam la 4500 de kilometri distanță, prin intermediul unui telefon prin satelit, din tabăra de bază: oamenii care îmi oferiseră inspirația de a urca. Dar acolo sus timpul zbura și, ca orice momente magice, nimic nu durează o veșnicie.

Trebuia să coborâm. Se făcuse deja 7.48 a.m. Neil mi-a verificat oxigenul.

— Bear, ai foarte puțin. Ar fi mai bine să pleci și încă repede.

Aveam mai puțin de o cincime de rezervor, care trebuia să îmi ajungă până înapoi la pervaz. Am ridicat rucsacul și rezervorul pe umeri, mi-am potrivit masca și m-am întors. Vârful dispăruse. Știam că nu îl voi mai vedea niciodată. La câteva momente după ce am pornit, adevărata extenuare a început să se simtă. E greu să descrii de câtă energie ai nevoie doar să cobori. Statistic, majoritatea accidentelor se întâmplă la coborâre. Din cauză că nimic nu mai contează, scopul este atins, iar nevoia de a face durerea să dispară devine mai puternică. Și atunci când mintea este redusă la atât, e foarte ușor să te poticnești și să cazi.

Rămâi atent, Bear. Mai rezistă încă un pic. O să te descurci cu rezerva asta de oxigen până la pervaz, dacă te concentrezi.

Dar apoi oxigenul meu s-a terminat.

Mă poticneam, cădeam în genunchi și mă ridicam, apoi din nou în genunchi. Lumea era o ceață.

Pot. Pot. Pot.

Mi-am tot repetat asta. Iar și iar. Un vechi obicei de când fusesem mort de oboseală, în timpul selecției pentru SAS. Mormăiam acele cuvinte fără să îmi dau seama. Veneau de undeva din mine. În cele din urmă, prea obosit ca să simt măcar vreo ușurare, am reușit. M-am prăbușit lângă rezervoarele pe care le lăsasem pe pervaz când urcasem. Am luat oxigen proaspăt. Am respirat cu nesaț. Atât căldura, cât și limpezimea minții au revenit în corpul meu. Acum știam că puteam să reușim. Dacă mergeam constant, în scurt timp aveam să fim înapoi la Șa.

Corturile din depărtare începeau să se vadă mai bine, pe măsură ce coboram cu grijă pe gheață.

CAPITOLUL 97

Când am ajuns la Șa, mi s-a părut ciudat să nu mai simt gheață și zăpadă sub mine. Dinții crampoanelor mele alunecau pe pietre. M-am sprijinit în piolet, pe ultimii câțiva metri.

Optsprezece ore nu băusem și nu mâncasem nimic. Trupul și mintea mea erau ciudat de relaxate. Ambele tânjeau după odihnă. La intrarea în micul nostru cort, m-am întins și l-am îmbrățișat din nou pe Neil. Apoi, deloc ceremonios, m-am prăbușit.

— Bear, haide, prietene! Trebuie să intri în cort. Bear, mă auzi?

Vocea lui Michael m-a convins. El ne așteptase acolo, sperând. M-am târât în cort, cu spatele. Capul îmi vuia. Trebuia să beau ceva. Nu mai urinasem de mai bine de douăzeci și patru de ore. Neil și Alan își dădeau jos încet echipamentele. Niciunul din ei nu avea puterea să vorbească. Michael mi-a întins o băutură caldă. Eram atât de fericit să îi văd pe el și pe Geoffrey întregi!

Spre seară, am stat de vorbă. Nu prea știam de ce Michael și Geoffrey se întorseseră. Ne-au povestit. Despre furtuna iminentă și despre oboseala lor tot mai puternică, despre cum s-au chinuit prin zăpadă și prin aerul rarefiat. Întoarcerea lor fusese o decizie bazată pe mesajul muntelui. O decizie bună. Erau în viață. Totuși, noi am continuat. Hotărârea noastră fusese bazată pe un fel de nesăbuință. Dar am avut noroc, iar furtuna nu a mai venit. Îndrăzneala a câștigat. Atunci. Nu se întâmplă mereu așa. Să știi când să fii nesăbuit și când să alegi siguranța e un complicat joc al alpinismului. Știam asta.

Mai târziu, când ne pregăteam pentru ultima noapte în Zona Morții, Michael s-a întors spre mine și mi-a spus ceva ce nu o să uit niciodată. A fost vocea experienței de douăzeci de ani pe munte, în sălbaticii Munți Stâncoși din Canada.

— Bear, îți dai seama ce risc v-ați asumat acolo sus? După părerea mea, a fost mai mult nesăbuință decât rațiune. A zâmbit și m-a privit în ochi. Sfatul meu: de acum înainte, în viață, strunește-te un pic și vei ajunge departe. Ai supraviețuit de data asta, acum folosește norocul ăsta.

Nu o să uit niciodată vorbele lui.

În ziua următoare, coborârea pe Lhotse părea să dureze la fel de mult ca urcușul. Dar, într-un final, după șase ore lungi și lente, eu și Neil ne-am târât pe ultimii câțiva metri până în tabăra 2, pe ghețar. În noaptea aceea, nu m-am mișcat niciun centimetru, timp de douăsprezece ore, până spre zori, când Neil a început să se foiască.

— Bear, hai să continuăm. E ultima bucată. Nu pot să dorm, când știu că suntem atât de aproape, a zis el entuziasmat, în aerul răcoros, cu aburii ieșindu-i din gură.

Pleoapele mele parcă erau lipite. A trebuit să trag de ele. Nici măcar nu am mâncat înainte să plecăm, nerăbdători să ajungem la omleta promisă prin stație, de la tabăra de bază. În schimb, ne-am echipat în mare grabă. Dar eu eram tot lent și i-am făcut pe ceilalți să mă aștepte, în timp ce mă mișcam greoi de la rucsac la cort, apoi la crampoane. Orice urmă de putere dispăruse de mult timp. Rucsacul meu părea să cântărească o tonă, acum că îmi duceam jos toate lucrurile. Am pornit și ne-am târât încet de-a lungul ghețarului. După o oră, ne-am oprit brusc. Muntele mugea agresiv și zgomotul unei pocnituri s-a auzit cu ecou, zguduind zona.

Ne-am ghemuit, am privit în sus și am așteptat. La 500 de metri în fața noastră, exact pe traseul nostru, întregul versant Nuptse se prăbușea. Mii de metri de munte o luau la vale. Apoi totul s-a rostogolit, parcă învăluit într-un nor. Am rămas tăcuți, în timp ce avalanșa a trecut chiar prin fața noastră. Dacă am fi plecat cu câteva minute mai devreme, ne-ar fi îngropat. Am fi fost terminați. Am așteptat până când muntele nu s-a mai mișcat, înainte să începem să traversăm ce rămăsese în urma avalanșei. În mod ciudat, atunci am simțit cea mai mare spaimă din viața mea. De parcă abia acel noroc – faptul că am scăpat de avalanșă – m-a făcut să devin conștient de riscurile pe care ni le asumam. Probabil, cu cât ne apropiam mai mult de final, cu atât mai mult îmi dădeam seama că făcusem aproape imposibilul. Dar încă eram în fălcile muntelui și încă mai aveam de coborât cascada de gheață pentru a reuși.

În timp ce traversam crevasele adânci ale Șeii Vestice, muntele a început să pară mai îndepărtat. Nu mai coborâsem mai jos de tabăra doi de zece zile și știam că lăsam în urmă ceva extraordinar. Ne mișcam tăcuți, pierduți în gânduri. Două ore mai târziu, eram pe buza cascadei de gheață. Apa înghețată de sub noi părea să ne facă semn cu ochiul, pentru ultima dată. Nu aveam de ales. Zăpada proaspătă, în strat gros, acoperea acum cascada, într-un fel spectaculos. Ninsese aproape

continuu aici, cât noi urcaserăm. Traseul se schimbase și el, era aproape de nerecunoscut. Gheața se mișca mereu. Noua rută șerpuia peste niște cuburi de gheață uriașe și ne ducea sub blocurile care atârnau și care ne-ar fi zdrobit ca pe niște șoareci, dacă ar fi ales acel moment pentru a se prăbuși. Cu fiecare cursă de șoareci de care treceam simțeam cum tensiunea din mine se diminua. Fiecare pas era un pas spre casă. Acum vedeam sub noi tabăra de bază, iar respirația mea devenea tot mai alertă. Mi se părea că trecuse o viață de când fusesem acolo ultima oară. Corturile sclipeau în soare, iar noi ne-am grăbit printre ghețurile de la baza cascadei.

La 12.05 p.m., ne-am desprins de ultima coardă, pentru ultima dată. M-am uitat înapoi, spre ghețarul rupt și rostogolit, și am scuturat din cap, nevenindu-mi să cred. Încet, doar pentru mine, i-am mulțumit muntelui pentru că ne-a lăsat să trecem. Valuri de neliniște și tensiune se scurgeau din mine și nu mă puteam opri din plâns. Din nou. Mă gândeam doar la tata. Îmi doream să fi fost și el acolo. Lângă mine.

Și era.

Așa cum fusese tot drumul.

CAPITOLUL 98

Soarele îmi încălzea fața. Știam că, în sfârșit, eram în siguranță. Sticla imensă de șampanie, care stătuse trei luni în tabăra de bază, ca un fel de Buddha, a fost deschisă ceremonios. Patru dintre noi au avut nevoie de aproape zece minute pentru asta, am tras de dop cu pioleții și, într-un final, a ieșit. Petrecerea începuse. Aveam chef să beau un galon din chestia aceea minunată, dar corpul meu nu putea. Am reușit doar să sorb încet și, chiar și așa, în scurt timp m-am simțit amețit bine. Am închis ochii și m-am rezemat de peretele de piatră, cu un zâmbet larg pe față.

Mai târziu, în cort, mi-am pus șosete curate și haine termale, pe care le păstrasem special pentru acel moment. Prima schimbare în nouăzeci de zile. Raiul. Am închis chiloții într-o geantă cu fermoar și mi-am amintit să am grijă când o voi deschide acasă.

Picioarele lui Neil erau încă amorțite, de la degerături. Expunerea îndelungată la frig acolo sus și așteptarea în zăpadă atâtea ore, pe balcon, își cereau tributul. În tabăra de bază, i le-am bandajat, le-am încălzit și am avut grijă să nu aducem vorba despre perspectiva de a-și pierde degetele mari. Nu era nevoie să i se spună că niciodată nu le va mai simți cum trebuie.

Oricum, ne-am dat seama că cel mai bine era să ajungă la un medic, cât mai repede. Nu avea cum să meargă nicăieri singur, cu picioarele bandajate ca niște baloane albe. Aveam nevoie de un elicopter. Nu era cel mai ușor lucru, în aerul rarefiat al Everestului. Firma de asigurare ne-a spus că a doua zi, în zori, vor încerca să îl ia de acolo. Vremea era bună. Dar la 5800 de metri eram la limita spațiului unde puteau să ajungă elicopterele. S-au ținut de cuvânt și în zori am auzit zgomotul aparatului de zbor, departe, undeva în valea de sub noi. O pată mică pe imensul perete din piatră. În șaizeci de minute, chestia aia poate să îl ducă pe Neil departe, în civilizație, mi-am zis. Hmmm. Cumva, trebuia să urc în elicopterul acela cu el. În treizeci de secunde am împachetat tot ce avusesem acolo în ultimele trei luni. Mi-am lipit o cruce albă pe mânecă și am gonit spre locul unde aștepta Neil. O singură șansă. Ce naiba. Neil a scuturat din cap spre mine.

— Doamne, chiar ești insistent, Bear, nu-i așa? a strigat peste zgomotul rotoarelor.

— O să ai nevoie de un medic bun în timpul zborului, am răspuns zâmbind. Eu sunt acela.

(Era cel puțin un aspect adevărat în asta: eram medic și eram prietenul lui și, da, avea nevoie de ajutor. Dar mai ales încercam să îl păcălesc.) Pilotul a strigat că două persoane vor fi prea grele.

— Trebuie să îl însoțesc permanent, am strigat peste zgomotul motoarelor. Picioarele lui pot ceda în orice clipă, am adăugat încet.

Pilotul s-a uitat la mine, apoi la crucea albă de pe mânecă. A acceptat să îl lase pe Neil undeva la o altitudine mai mică, apoi să se întoarcă după mine.

— Perfect. Mergeți. O să fiu aici.

I-am scuturat mâna hotărât. S-o rezolvăm, până nu dă de gândit, am mormăit pentru mine. Cu asta, pilotul a decolat și a dispărut din raza mea vizuală. Mick și Henry râdeau.

— Bear, dacă îți iese asta, eu îmi mănânc șosetele. Pur și simplu, îți place să forțezi, nu-i așa? a zis Mick zâmbind.

— Da, bună încercare, dar nu o să-l mai vezi, te asigur, a adăugat Henry.

Grație curajului pilotului, s-a înșelat. Elicopterul s-a întors gol, am urcat și, cu rotoarele zumzăind, pasărea s-a înălțat încet în aer. Becul de avertizare din cală a țiuit în timp ce ne luptam cu gravitatea, dar apoi botul a coborât și în scurt timp treceam pe deasupra stâncilor, îndepărtându-ne de tabăra de bază. Plecasem de acolo, iar Mick încerca să-și scoată șosetele.

În timp ce coboram, mult sub noi am văzut o siluetă înaltă pe o stâncă, în mijlocul unui câmp presărat cu bolovani. Cele două „faruri“ albe ale lui Neil, strălucind. Îmi place. Am zâmbit. L-am luat pe Neil și cât ai clipi zburam amândoi prin întinsele văi din Himalaya, ca un vultur liber. Eu și Neil stăteam în spatele elicopterului, cu fețele lipite de geam, privind cum viețile noastre din ultimele trei luni se îndepărtau. Marele munte a dispărut și el în ceață. M-am rezemat de umărul lui Neil și am închis ochii.

Everestul dispăruse.

CAPITOLUL 99

Odată întorși în Kathmandu, eu și Neil ne-am relaxat și asta a fost super. Trudisem din greu, iar uneori e bine să te relaxezi. Complet. În dimineața următoare, încă epuizat, îmi amintesc că stăteam leneș pe balconul șubred al hostelului nostru din Kathmandu. Am dat peste câțiva membri ai echipajului rusesc de pe Everest, care fusese pe partea de nord a muntelui. Stăteau pe coridor și vorbeau încet. S-au uitat în sus spre mine, istoviți. Păreau cu moralul la pământ. Apoi am observat că plângeau, bărbați în toată firea, cu bărbi, care plângeau. Serghei și Francis Arsentiev se căsătoriseră recent. Amândurora le plăcuse alpinismul. Everestul fusese visul lor. Dar totul mersese îngrozitor de prost. Francis cobora de pe vârf, când a cedat.

Nimeni nu știa de ce: poate că fusese edem cerebral sau răceală, poate epuizarea letală a Everestului. Pur și simplu, nu mai găsise energie să continue. Murise pe loc. Serghei, soțul ei, se grăbise să coboare, să caute ajutor. Amețit, confuz și disperat, își găsise și el moartea. Rușii m-au întrebat dacă văzusem vreun trup sau... ceva. Vocile lor erau slabe. Știau că era puțin probabil, dar trebuiau să încerce. Privirile lor erau lipsite de viață. Am simțit cum mă cuprinde amețeala, gândindu-mă că Serghei și soția lui erau morți pe munte, iar noi, într-un mod ciudat, supraviețuiserăm. Linia aceea dintre supraviețuire și dezastru poate fi atât de subțire...

În după-amiaza aceea, întins pe pat, m-am chinuit să înțeleg de ce noi eram în viață, iar alții nu. Serghei și Francis Arsentiev nu fuseseră singurii morți din ultimele săptămâni. Roger Buick, un alpinist din Noua Zeelandă, se prăbușise și murise de atac de cord. Mark Jennings, din Marea Britanie, ajunsese în vârf, dar și el murise, la coborâre. Toți fuseseră alpiniști cu experiență și în formă. Ce pierdere, ce pierdere inutilă. Stăteam acolo, fără un răspuns. Dar rușii, copleșiți de disperare, nu căutau răspunsuri. Ei își pierduseră camarazii. Natura umană tânjește după aventură, iar adevăratele aventuri presupun riscuri. Toată lumea știe că Everestul e periculos, dar când vezi asta de aproape face ca acest cuvânt, aventură, să pară lipsit de sens. Erau vieți adevărate, familii adevărate, iar pierderea lor încă mă nedumerește. Totuși, rămân loial credinței că acei oameni curajoși care au murit în timpul lunilor petrecute pe Everest sunt eroi adevărați. Pentru a-și împlini visurile, au plătit prețul suprem. Probabil că aceasta este singura ușurare a familiilor lor.

Întotdeauna e ciudat să privești înapoi spre un moment care are un impact atât de puternic asupra vieții cuiva. Iar când vine vorba despre Everest văd două lucruri foarte clare: prieteniile care au devenit mai puternice în timpul unor încercări grele și credința care m-a însoțit la bine, la rău și în momentele neplăcute. Am supraviețuit și am atins vârful muntelui grație prieteniilor legate cu cei aflați lângă mine. Nu am nicio îndoială în privința asta. Fără Mick și Neil, n-aș fi făcut nimic. În crevasa aceea întunecată, am învățat și că uneori chiar avem nevoie unii de alții. Și e în regulă. Nu suntem creați să fim singuri. Suntem făcuți să fim legați unii de alții.

Foarte des, viața ne învață că trebuie să reușim pe cont propriu. Dar asta ar însemna singurătate. În ce mă privește, doar dacă mă gândesc la apropierea noastră pot să dau un sens celor întâmplate pe munte: momentele bune, cele mai puțin bune, dezastrele, teama. Astfel de lucruri trebuie împărtășite.

Privind retrospectiv, cel mai mult prețuiesc micile momente împreună. De exemplu, când eu și Neil am fost pe Vârful Sudic, ținându-ne de mâini, ca să rezistăm în picioare. Doar pentru că prietenia noastră era sinceră am reușit ca, din timp în timp, când eram obosiți sau ne era frig sau teamă, să ne ridicăm și să continuăm. Nu trebuie să fii puternic mereu. Aceasta a fost o lecție importantă. Când lăsăm să se vadă slăbiciunile, se formează legăturile, iar unde există legături există și putere. Acesta este adevăratul motiv pentru care și azi continui să fac alpinism și să iau parte la expediții. Legăturile simple sunt greu de rupt.

Asta m-a învățat Everestul.

CAPITOLUL 100

Mi-a luat ceva timp să încep să-mi revin fizic, după Everest. Aerul dens de la nivelul mării, comparativ cu cel foarte rarefiat de pe acoperișul lumii, era amețitor, iar uneori era prea mult. De câteva ori, am leșinat și am avut sângerări nazale serioase. Cum se întâmplă atunci când ai prea mult oxigen. Dar, una peste alta, dormeam ca un bebeluș. Pentru prima dată în mulți ani, nu aveam nicio teamă, nicio îndoială, nicio senzație rău prevestitoare. Era minunat. Everestul îmi umpluse sufletul, inima, îmi luase energia și dorința, eram epuizat. La fel cum fusesem după selecția pentru SAS. Ciudat. Lucrurile bune rar se obțin ușor. Poate că asta le face speciale. Nu m-am simțit prea vinovat pentru că m-am bucurat o vreme de vara britanică și de compania prietenilor. Era super să te simți în siguranță.

Am dat și primul meu interviu unui ziar, interviu care a avut titlul „Ce l-a determinat pe un aiurit de 23 de ani să riște totul pentru o vedere de pe Tibet“. Drăguț. Înainte să plec aș fi avut o replică mult mai șmecherească decât după. Motivele pentru care am urcat păreau cumva mai obscure. Poate că mai puțin importante. Habar n-am. Știam doar că mă simțeam bine acasă. Același jurnalist a încheiat prin a mă felicita pentru că am „cucerit“ Everestul. Dar, instinctiv, am simțit că asta nu era adevărat. Noi nu am cucerit niciodată vreun munte.

Everestul ne-a dat voie să atingem vârful și ne-a lăsat să plecăm în viață. Nu toți au fost atât de norocoși. Everestul nu a fost și nu va fi niciodată cucerit. Asta îl face atât de special.

O altă întrebare care mi s-a pus adesea, după ce m-am întors acasă, a fost: „L-ai găsit pe Dumnezeu pe munte?“ Răspunsul este că nu e nevoie să urci un munte pentru a găsi credința. E mult mai simplu de atât, slavă Domnului. Dacă mă întrebați dacă El m-a ajutat acolo sus, răspunsul este da.

La fiecare pas ezitant.

Povestea mea despre Everest ar fi incompletă dacă nu i-aș aminti și pe șerpași, ei fiind cei care și-au riscat viețile alături de noi, în fiecare zi. Pasang și Ang-Sering încă urcă și sunt cei mai buni prieteni, sub conducerea șefului lor, Kami. Specialistul în cascada Khumba, Nima, continuă să-și facă treaba prin labirintul de gheață de la baza muntelui: pregătind și refăcând traseul. Babu Chiri, cel care l-a ajutat cu mult curaj

pe Mick atunci când a rămas fără oxigen sub Vârful Sudic, a fost ucis într-o crevasă de pe Șaua Vestică, la câțiva ani după aceea. A fost un șerpaș cu mulți ani de experiență și cu adevărat unul dintre cei mai buni. A fost o pierdere imensă pentru comunitatea alpiniștilor. Dar, dacă îți asumi riscuri un timp îndelungat, în cele din urmă vei pierde. Aceasta este realitatea dură a alpinismului la mare altitudine. Nu poți să urci la infinit pe acoperișul lumii.

Geoffrey s-a întors în armată, iar Neil la afacerea lui. Degetele lui nu și-au revenit niciodată, dar a evitat amputarea lor. După cum se spune, Everestul mereu are prețul lui și, după cum zice Neil, el a avut noroc. În ce îl privește pe Mick, el descrie astfel perioada petrecută pe Everest: „Timp de trei luni am fost departe, am fost mai fericit ca niciodată, dar și atât de speriat cum sper să nu mai fiu vreodată.“ Ha! Și asta înseamnă alpinism la mare altitudine.

Thengba, prietenul meu, cu care am petrecut foarte mult timp în tabăra 2, a primit, în sfârșit, un aparat auditiv de la Henry. Acum, pentru prima dată, aude cum trebuie. În ciuda lumilor noastre diferite, am avut o legătură specială cu acești șerpași, niște bărbați extraordinari, o prietenie călită de un munte extraordinar. Odată, alpinistul Julius Kugy a fost întrebat cum ar trebui să fie un alpinist, iar răspunsul a fost: „Onest, distins și modest.“ Toți șerpașii întrunesc aceste calități. Eu am ajuns în vârf cu ei și cu ajutorul lor și le datorez mai mult decât pot spune. Marele scriitor despre Everest, Walt Unsworth, oferă în cartea lui – *Everest: The Mountaineering History* – o descriere foarte realistă a caracterelor bărbaților și femeilor care dau totul pe munte. Și are mare dreptate.

Dar există bărbați pentru care irealizabilul are o atracție specială. De obicei, nu sunt experți: ambițiile și fanteziile lor sunt suficient de puternice să alunge îndoielile pe care le au cei precauți. Hotărârea și credința sunt cele mai puternice arme ale lor. În cel mai bun caz, ei sunt considerați excentrici, în cel mai rău, nebuni...

Toți au în comun trei lucruri: credința în ei, o puternică determinare și rezistență.

Dacă ar fi să rezum ce s-a întâmplat cu mine în această călătorie de pe patul de spital până pe acoperișul lumii, aș zice că a fost un drum plin de obstacole. Mi-am pierdut încrederea

și puterea, apoi le-am regăsit. Mi-am văzut dispărând speranța și credința, apoi s-au reaprins. În cele din urmă, dacă e să transmit un mesaj copiilor mei, acesta este: „Norocul îi favorizează pe cei curajoși.“

De cele mai multe ori.

CAPITOLUL 101

Shara m-a așteptat la aeroportul din Londra, îmbrăcată cu vechiul și familiarul ei palton albastru din lână, care îmi plăcea atât de mult. Se bâțâia ca o fetiță plină de entuziasm.

Everestul era nimic pe lângă bucuria revederii ei. Eram slab, cu părul lung și purtam niște pantaloni nepalezi ciudați, cu flori. Pe scurt, arătam ca naiba, dar eram foarte fericit. În tabăra de bază, Henry mă avertizase să nu fac ceva prostesc atunci când o voi revedea pe Shara. Mi-a spus că era o greșeală clasică a alpiniștilor să ceară o fată în căsătorie imediat ce se întorc acasă. Altitudinea se pare că întunecă judecata oamenilor, mi-a mai zis el. În final, am așteptat douăsprezece luni. Dar în acest timp am știut că ea era fata cu care voiam să mă căsătoresc.

Ne-am distrat foarte bine împreună, în anul acela. Aproape în fiecare zi am convins-o să plece devreme de la serviciu (a fost nevoie de ceva muncă de convingere, totuși) și mergeam în nesfârșite aventuri amuzante. Îmi amintesc că am luat-o să facem roller-skating într-un parc din centrul Londrei și am coborât cu viteză o pantă. Am ajuns în lac, cu capul înainte, îmbrăcat. Ei i s-a părut amuzant. În altă zi, am pierdut o roată, în timp ce coboram pe o stradă în pantă din Londra, o stradă aglomerată. (Patine blestemate!) M-am trezit că merg cu o viteză nebună, pe o singură patină. Asta i s-a părut înspăimântător.

Am băut ceai, am ațipit după-amiezile și ne-am plimbat cu Dolly, vechiul meu taxi londonez negru, pe care l-am cumpărat pe un cântec. Shara era singura fată despre care știam că era dispusă să stea cu mine ore în șir pe autostradă, așteptând să fim remorcați până la un garaj, pentru repararea lui Dolly. Din nou. Eram (suntem!) îndrăgostiți.

Am pus o scândură și o saltea în spate, să pot dormi în taxi, iar Charlie Mackesy a pictat în interior desene animate amuzante. (Ironic, acestea sunt acum cea mai valoroasă parte din Dolly, care stă mândră în fața casei.) Băieților noștri le place la nebunie să se joace în ea. Shara spune că ar trebui să scap de ea, dar Dolly a fost mașina pe care o voi asocia mereu cu primele noastre zile împreună. Cum să o trimit la cimitirul de mașini? De fapt, în primăvară, o să o pictăm pe Dolly în culorile curcubeului, o să punem centuri de siguranță pe locurile din spate și o să plecăm cu ea într-o excursie de familie. Raiul. Nu trebuie să încetăm niciodată să facem genul

acesta de lucruri. Ele ne-au adus împreună și ne vor distra în continuare. Drăgăstos, Shara se preface exasperată.

În vara lui 1999, am fost în vacanță în Spania, să o vizităm pe verișoara mea Penny, care conduce o fermă de cai în Andaluzia. E o zonă rurală minunată. Shara călărea dimineața devreme, prin pădurile de pini și de-a lungul plajelor întinse și pustii ale Atlanticului. Mie mi se spusese că eram prea înalt pentru poneii andaluzi. Hmmm. Dar nu m-am lăsat. Am alergat alături de Shara și am încercat să țin pasul cu calul. (Bun antrenament!) În cele din urmă, în dimineața de luni dinaintea plecării, am dus-o pe plajă și am convins-o să înotăm în pielea goală. A fost de acord. (După ce și-a mai dat ochii peste cap un pic.) Când am vrut să ieșim din apă, am tras-o spre mine, am luat-o în brațe și m-am pregătit să o cer în căsătorie. Am respirat adânc, m-am pregătit și, când să deschid gura, a venit un val mare, care ne-a luat pe amândoi și ne-a rostogolit ca pe niște păpuși de cârpă, până pe plajă. Râzând, m-am pregătit din nou. Ea habar nu avea ce aveam de gând. În cele din urmă, am rostit cuvintele. Nu-i venea să creadă. M-a pus să îngenunchez pe nisip (dezbrăcat) și să mai spun o dată. A râs, apoi a izbucnit în plâns și a zis da. (Ironic, la întoarcere, Brian, tatăl ei, a izbucnit și el în plâns când i-am cerut binecuvântarea. De data aceea totuși, eram îmbrăcat cu sacou, cravată și... pantaloni de surf.) Nu eram sigur dacă lacrimile lui erau de bucurie sau de disperare. Dar ce conta cu adevărat era că eu și Shara urma să ne căsătorim.

În aceeași zi, ne-am dus cu mașina în Sevilla pentru a sărbători. Am întrebat care era cel mai elegant hotel din oraș. Alfonso XIII, mi s-a spus. Acolo stă întotdeauna regele Spaniei. L-am găsit și am hoinărit prin el. Era uimitor. Shara era un pic jenată, deoarece eu purtam panaloni scurți și un jerseu vechi și găurit, dar am găsit o recepționeră prietenoasă și i-am spus povestea noastră.

— Puteți să ne ajutați? Nu prea mai am bani.

Ne-a privit de sus până jos, a făcut o pauză, apoi a zâmbit.

— Doar să nu-i spuneți șefului meu, a șoptit.

Așa se face că am stat într-o cameră care costa 1000 de dolari pe noapte, plătind doar 100, și am sărbătorit ca regele Spaniei. În dimineața următoare, am pornit în căutarea unui inel. Cu cea mai bună spaniolă a mea învățată la facultate, l-am

întrebat pe portar unde găsesc un bijutier bun (adică unul nu chiar scump). M-a privit un pic surprins. Am încercat să vorbesc mai rar. Într-un final, mi-am dat seama că, de fapt, îl întrebasem unde aș putea găsi un magazin de „mustăți“. M-am scuzat că spaniola mea era un pic prăfuită. Shara și-a dat din nou ochii peste cap, zâmbind. Când, în sfârșit, am găsit un bijutier, a trebuit să fac niște calcule elegante pe sub tejghea, să convertesc rapid pesetele spaniole în lire britanice, să aflu dacă îmi permiteam inelele pe care le încerca Shara. Până la urmă, ne-am hotărât la unul simplu, frumos și pe care ni-l permiteam. Clar. Dragostea nu are nevoie de bijuterii scumpe. Iar Shara reușise mereu să transforme o imagine simplă în una superbă.

Din fericire.

CAPITOLUL 102

La scurt timp după ce m-am întors de pe Everest, am fost rugat să vorbesc despre expediție, la clubul de navigație de pe insula Wight. Avea să fie una dintre numeroasele expuneri pe care urma să le țin și care au devenit principala mea sursă de venit. Acele prime prelegeri au fost cam slabe, după standardele oricui. Prima a decurs bine, în principal, datorită numărului mare al membrilor familiei mele, din public. Tata a plâns, mama a plâns, Lara a plâns. Toată lumea a fost mândră și fericită.

Următoarea expunere a fost în fața unui grup de soldați care voiau să intre în SAS. I-am luat cu mine pe câțiva dintre vechii amici, pentru suport moral. Hugo Mackenzie-Smith mereu glumește pe tema asta și povestește cum, spre final, întreaga sală adormise. (Fuseseră treji toată noaptea, pentru un exercițiu, mă grăbesc să adaug, dar totuși n-a fost cel mai bun discurs al meu.) A trebuit să-i trezim, unul câte unul.

Am fost nevoit să învăț multe despre cum să prezinți o poveste, dacă voiam să câștig ceva din asta. Cea mai proastă expunere a fost cea pe care am făcut-o pentru o companie farmaceutică din Africa de Sud. Mi-au dat 1000 de dolari, plus biletul de avion. La vremea aceea, era o avere pentru mine și nu-mi venea să cred că am un astfel de noroc. Mie și Sharei aveau să ne ajungă câteva luni. M-am trezit într-un hotel din Munții Scorpiei, așteptând 600 de agenți de vânzări, care urmau să ajungă la centrul de conferințe. Excursia lor cu autocarul fusese una lungă, iar în ultimele cinci ore fuseseră aprovizionați cu bere, non-stop. Până să coboare, mulți dintre ei se împleticeau printre bagaje, râzând și strigând. Coșmar. Mi se ceruse să vorbesc după cină, cel puțin o oră. Până și eu știam că o oră după cină însemna sinucidere curată. Dar insistaseră. Voiau ca cei 1000 de dolari să merite. După o cină lungă, care nu părea să se mai termine, cu multă băutură, delegații erau terminați. Eu eram în spate și îmi țineam capul în mâini. Isuse! Apoi, imediat ce am intrat pe scenă, luminile s-au stins, din cauza unei pene de curent. Nu se poate. Organizatorii au adus lumânări (ceea ce însemna că nu puteau folosi diapozitive), apoi am început. Deja era bine trecut de miezul nopții. Oh, v-am spus și că toți delegații erau vorbitori de afrikaans, iar engleza era, în cel mai bun caz, a doua limbă a lor?

Categoric, întreruperile au început înainte să deschid gura.

— Nu vrem un discurs după cină, a strigat un bărbat beat, aproape să cadă de pe scaun.

Știi ce, nici eu, amice, mi-am zis. Probabil că era o oră la fel de neplăcută pentru ei cum era și pentru mine.

Dar am perseverat și am încercat să învăț cum să spun bine o poveste. La urma urmei, era singura mea muncă și singurul fel în care puteam încerca să găsesc noi sponsori pentru alte expediții pe care speram să le conduc. Cel mai bun sfat a venit de la legendarul actor, ulterior Sir John Mills, lângă care am stat în culise la o prezentare pe care am făcut-o împreună. Mi-a spus că el considera următorul lucru cheia discursurilor publice: „Fii sincer, fii scurt, vorbește stând jos.“ Un sfat înțelept. Mi-am schimbat modul de adresare în public de atunci încolo. Am vorbit la obiect. Am vorbit sincer. Oamenii au tendința să creadă că pe scenă trebuie să fie amuzanți, mucaliți sau incisivi. Nu. Trebuie doar să fii sincer. Dacă poți fi familiar și să oferi imagini din interiorul poveștii – emoții, îndoieli, lupte, temeri, greutăți –, oamenii vor reacționa. Am continuat să țin prelegeri peste tot în lume, pentru unele dintre cele mai mari corporații, și mereu am încercat să mă țin de această idee. Fii onest, iar oamenii vor fi alături de tine.

Pe măsură ce am organizat evenimente tot mai ample pentru firme, am presupus greșit că ar trebui să încep să arăt mai deștept și să vorbesc mai „corporatist“. A fost o greșeală a naibii și mi-am dat seama de asta repede. Când ne prefacem, oamenii se plictisesc. Fii tu însuți, vorbește familiar și simplu și nici măcar nu o să conteze cu ce ești îmbrăcat. Totuși, în fața a cinci mii de oameni, e nevoie de curaj să te deschizi și să recunoști că te-ai luptat cu îndoiala de sine. Mai ales când ești acolo ca orator motivațional. Dar dacă ești onest, le oferi oamenilor ceva real. „Dacă el poate, și eu pot“ – acesta va fi mereu un mesaj puternic. Pentru copii, pentru oameni de afaceri și pentru doritorii de aventură. Chiar sunt un om obișnuit. Pe cuvânt. Întrebați-o pe Shara... întrebați-l pe Hugo. Sunt un om obișnuit, dar hotărât.

Totuși, pe măsură ce corporațiile mă plăteau cu sume tot mai mari, am început să mă îndoiesc că într-adevăr îmi meritam banii. Totul îmi părea cam ciudat. Adică, discursul meu era de o sută de ori mai bun acum decât cel de la hotelul

din Munții Scorpiei? Nu. Dar, pe de altă parte, dacă poți să îi ajuți pe oameni să se simtă mai puternici și mai capabili, doar pentru că le-o spui tu, companiile consideră că pentru ele merită osteneala, într-un fel imposibil de cuantificat. Dacă nu ar fi fost așa, nu m-ar fi solicitat atât de des, chiar și în prezent. Iar povestea Everestului – un munte, ca viață, ca afacere – va funcționa întotdeauna ca o metaforă. Trebuie să muncești în echipă, să te străduiești, să perseverezi. Să ai grijă de ceilalți, să fii ambițios, să îți asumi riscuri calculate, sincronizate. Urmează-ți scopul și vei fi răsplătit.

Acum vorbim despre alpinism sau despre afaceri? Vedeți, exact asta am vrut să spun.

CAPITOLUL 103

În anul dinaintea căsătoriei cu Shara, am reușit să-i conving pe proprietarii unei mici insule aflate în Poole Harbour să mă lase să stau acolo pe timp de iarnă și să am grijă de locul acela, în schimb. A fost o afacere genială. Tăiam lemne, aveam grijă de casă și trăiam ca un rege, pe o insulă de 80937 metri pătrați, pe coasta sudică a Angliei.

Câteva luni mai târziu, mă plimbam pe malul unui râu din afara Londrei, când am văzut o mică barcă de pescuit, cu un motor vechi în spate, de 15 cai putere. Era plină de mucegai și părea pe moarte, dar i-am observat numele pictat pe o parte. Se numea *Shara*. Care erau șansele să se numească așa? Am cumpărat-o pe loc, cu 800 de lire, care erau aproape ultimii mei bani. *Shara* a devenit mândria și bucuria mea. Iar eu eram singurul care reușea să-i pornească motorul temperamental! Totuși, am folosit barca mai mult pentru a merge spre insulă și înapoi. Și am făcut câteva drumuri riscante cu ea, în toiul acelei ierni. Adesea, mergeam noaptea, după vreo seară petrecută în oraș, iar cele trei mile spre insulă puteau fi periculoase pe vreme rea. Valurile reci loveau prova, amenințând să scufunde barca, iar motorul vechi ba se oprea, ba pornea. Nu aveam lumini, nici impermeabil, nici vestă de salvare, nici radio. Iar asta însemna că nu aveam plan de salvare, ceea ce nu era bine. Complet iresponsabil. Dar foarte distractiv.

Am organizat acolo weekendul burlacilor, cu cei mai buni prieteni ai mei – Ed, Mick, Neil, Charlie, Nige (unul dintre prietenii Sharei, care a devenit un foarte bun prieten al meu), Trucker, Watty, Stan și Hugo – și a fost o nebunie. Charlie a sfârșit dezbrăcat, pe un pilon, în mijlocul portului, am fost salvați de două ori, după ce nu am reușit să facem ski nautic în spatele *Sharei*, am făcut un foc de tabără uriaș și am jucat touch-rugby la lumina lui. A fost perfect.

Pe vremea aceea, aveam un stil de viață cam nesănătos. Mâncam prea mult, fumam și beam (ceea ce e o prostie) și nu mă antrenam deloc. Previzibil, m-am îngrășat și arătam destul de rău. Dar îmi doream să mă îndepărtez de fitness, de antrenamente, să nu mai fiu mereu în alertă. Îmi doream o viață. Departe de armată, de munți, de presiune. În timpul facultății, când prietenii mei se distrau, eu îmi dădeam sufletul pentru selecția pentru SAS, iar apoi a fost povestea cu Everestul. Acum îmi doream doar o pauză.

În cele din urmă, îmi amintesc că am dat primul meu interviu televizat și l-am privit apoi îngrozit. Eram buhăit și palid. Mi-am dat seama că, dacă nu mă potoleam, era posibil să nu mai fac nimic valoros cu viața mea. Iar asta nu era în planul meu. Nu voiam să trăiesc în trecut, doar să vorbesc despre Everest și să arăt ca un fost. Dacă voiam să merg înainte și să fac ceva din toate acelea pentru care riscasem atâta în ultimii ani, trebuia să încep să și fac ce spuneam. Era momentul să revin în formă.

Totuși, faptul că am trecut prin acea fază mi-a confirmat că cel puțin Shara nu se căsătorea cu mine pentru cum arătam sau pentru bani. Eram umflat și falit.

Dar ea, fie binecuvântată, mă iubea oricum.

CAPITOLUL 104

Nunta noastră a avut loc într-o zi furtunoasă, pe la mijlocul iernii. 15 ianuarie 2000. Totuși, printre nori, soarele strălucea. Tatăl Sharei, Brian, care suferea de scleroză multiplă, mi-a dat-o din scaunul cu rotile, în biserică. Brian a plâns. Shara a plâns. Toată lumea a plâns. Am plecat de la biserică spre prietenii noștri cântând o versiune *a cappella* a pieselor *Hey, Hey, We're the Monkees* și *I'm a Believer*. Am fost mai fericit ca niciodată. Deciziile corecte generează o astfel de stare.

Apoi, am dansat pe muzica unor peruvieni de pe stradă, peste care a dat Trucker, și am mâncat cârnați și piure de cartofi, la mese lungi. Mai presus de toate, ziua aceea a fost plină de dragoste. Amândoi eram printre primii și cei mai tineri care se căsătoreau, din grupul nostru de prieteni, ceea ce făcea ca totul să fie și mai special. (În zilele acelea, o nuntă părea pentru noi toți ceva de basm.) Iar Charlie și Trucker i-au făcut pe toți să plângă, cu discursurile lor de cavaleri de onoare.

Cu câteva luni înainte, eu și Shara cumpăraserăm împreună o casă. Mă rog, ca să fiu mai exact, era o barcă, amarată pe Tamisa, în centrul Londrei. Neil ne-o găsise, iar noi o inspectaserăm imediat. Mi-a plăcut din prima clipă. Înainte fuseserăm cât pe ce să facem o ofertă pentru un apartament mic și înghesuit din Londra, dar eu nu fusesem prea convins. În primul rând, nu prea mi-l permiteam. Tata se oferise să mă ajute să fac un împrumut, dacă eu reușeam să plătesc ratele, dar știam că avea să fie un chin în fiecare lună. Pe de altă parte, ambarcațiunea costa mai puțin de jumătate și era de-a dreptul grozavă. Nu era cine știe ce loc pe ea, era rece și umedă, la prima vedere, iar familia Sharei a fost reținută la început. Și a trebuit să lucrez la partea de PR.

— Hei, va fi distractiv. Putem s-o aranjăm împreună, va fi o provocare. Și putem să o facem confortabilă și să arate ca o casă.

Shara a înclinat capul spre mine, în felul ei.

— Mă cam neliniștește partea cu „provocarea“. Putem să ne concentrăm pe partea de cămin și confortabil, scumpule? a răspuns ea, încă având un aer îngrijorat.

(Desigur, s-a schimbat complet după ce am locuit pe barcă o vreme, iar azi nimeni nu ar putea să o convingă să o vindem. Iubesc asta la ea. Shara trebuie mereu convinsă, dar odată ce acel ceva devine al ei, este al ei pentru totdeauna. Inclusiv eu.)

Am petrecut două luni aranjând barca, împreună cu bunul nostru prieten Rob Cranham. Era uimitor. Practic, el trăia la bord și lucra neobosit să ne ajute să o transformăm în casă. Rob a făcut-o exact cum ne-o închipuiserăm. Asta includea și o veche cadă montată pe punte și un pat rabatabil în „donjon“[6]. Am băgat pe deasupra vechea sofa a bunicii Sharei și servanta cu sertare și am vopsit și am lăcuit la greu. Până la nuntă, totul era pregătit.

Patul nupțial era frumos aranjat, cămașa de noapte a Sharei era atent pusă pe o pernă și totul era pregătit pentru momentul în care aveam să ne întoarcem din luna de miere, gata să ne petrecem prima noapte acolo. Abia așteptam. În ziua de după nuntă, am plecat în luna de miere. În mod necugetat, abia cu două zile înainte de nuntă am făcut rezervările, în speranța că voi obține vreo reducere substanțială pe undeva. O tactică periculoasă. Sharei i-am spus că era o surpriză. Dar, previzibil, marile reduceri erau cam subțiri în săptămâna aceea. Tot ce am găsit mai bun a fost un pachet de vacanță de o stea, în apropiere de Cancun, Mexic. Era o fericire că eram împreună, dar era evident că hotelul era prost. Am primit o cameră aflată chiar lângă canalizare, de unde venea un miros îngrozitor, în fiecare seară, când stăteam și ne uitam la... clădirea administrativă de vizavi. Cum prânzul nu era inclus în pachetul de o stea, am început să ne facem rezerve de la micul dejun. Câteva chifle băgate pe mâneca jerseului, un iaurt și o banană în poșeta Sharei. După care, înapoi în hamac, la cărți, sărutări și miros de canalizare. Când ne-am întors în Marea Britanie, era o zi geroasă de ianuarie. Shara era obosită, dar amândoi eram nerăbdători să ne urcăm pe barca noastră caldă, unde aveam centrală termică. Avea să fie prima noastră noapte în propria casă.

O rugasem pe Annabel, sora Sharei, să pornească încălzirea și să lase niște mâncare în frigider, înainte să sosim. Se descurcase perfect. Totuși, ce nu știa era că boilerul cedase la scurt timp după plecarea ei. Când eu și Shara am ajuns pe cheiul Tamisei, era întuneric. În aerul rece, respirația noastră lăsa norișori de vapori. Am luat-o pe Shara în brațe și am dus-o așa până pe barcă. Am deschis ușa și ne-am uitat unul la altul.

Surprinși. Realmente, parcă intraserăm într -un frigider. Bărcile metalice vechi sunt așa iarna. Apa rece din jurul lor face ca, fără încălzire, pe ele să fie al naibii de frig. Încă nedumeriți, am bâjbâit spre camera boilerului. Shara s-a uitat la mine, apoi la boilerul tăcut și rece. Fără îndoială, se întreba cât de inteligente fuseseră ambele alegeri.

Așadar, iată-ne. Fără bani și în ger, dar fericiți și împreună. În noaptea aceea, înfășurați în pături, i-am făcut Sharei o promisiune simplă: o voi iubi și voi avea grijă de ea în fiecare zi a vieții noastre împreună și vom trăi o aventură dată naibii. Niciunul din noi nu prea își dădea seama încă, dar acela chiar era doar începutul.

PARTEA A CINCEA
ÎNCEPUTUL

Când mingea îți iese în cale, ia-o. Atât de rar avem o a doua șansă. (Deși, în mod miraculos, uneori, se întâmplă și asta.) Și nu uita că viața e așa cum o faci și asta face ca posibilitățile să fie atât de incitante.

Bunica mea, PATSIE FISHER

CAPITOLUL 105

Așadar, eu și Shara am început căsnicia cam cu lipsuri, dar foarte îndrăgostiți. Ultima parte nu s-a schimbat. Shara nu a fost niciodată genul ambițios în privința muncii mele și îi sunt foarte recunoscător pentru asta, în multe feluri. Pot să enumăr câteva lucruri la fel de extenuante și de descurajante ca o soție cicălitoare, disperată să îl tot împingă de la spate pe bărbatul ei. În schimb, am aplicat mereu propria-mi presiune și am fost recunoscător pentru că am avut în Shara un prieten atât de cald, amuzant, loial și axat pe familie.

După mai puțin de un an de căsătorie, amândoi ne-am pierdut tații. A fost încercarea supremă pentru noi, atât de tineri fiind, după ce abia porniserăm la drum împreună. Brian dusese cea mai curajoasă luptă cu scleroza multiplă, mai bine de cincisprezece ani, dar în cele din urmă a trecut liniștit în lumea cealaltă. A fost unul dintre cei mai curajoși, mai hotărâți și mai deosebiți oameni pe care i-am cunoscut. Venise în Marea Britanie din Africa de Sud doar cu un mic geamantan maro și cu determinarea de a reuși. A izbutit să construiască cea mai minunată viață și cea mai frumoasă familie. Mai presus de toate, el și Vinnie, soția sa, mi-au dăruit-o pe Shara. Brian a îndurat agonia acestei boli neîndurătoare, care l-a măcinat sistematic. Întâi, l-a obligat să stea într-un scaun cu rotile, apoi i-a luat puterea de a vorbi și, în cele din urmă, abilitatea de a se îmbrăca, de a mânca și de a avea grijă de el. Dar nicio clipă nu și-a pierdut bucuria și a luptat din greu, fără să se lase doborât, în ciuda dificilului handicap.

Nu poți decât să admiri un astfel de curaj. Îmi doresc doar să îl fi cunoscut când era sănătos și puternic. Ne-am fi distrat de minune împreună, o știu. Moartea lui i-a frânt inima Sharei. Și tot ce am putut să fac a fost să o țin în brațe în timp ce jelea, noapte după noapte.

Apoi, din senin, complet pe neașteptate, a murit și tata, la numai zece săptămâni după Brian. A fost ca o glumă proastă. Urma să i se pună un stimulator cardiac și întrebase dacă pot să stau cu el în timpul operației. Mi-am folosit vechiul card medical de la SAS, pentru a mă furișa să privesc operația. Totuși, ceva nu părea chiar în regulă când tata m-a strâns de mână și a adormit. După câteva zile, a murit, pur și simplu. Fusese instalat în patul de acasă. Într-o clipă fusese viu. În următoarea, mort. Tata. Nimeni nu a înțeles ce s-a întâmplat. Era cumva de neînțeles. Nu mai era. Parcă lumea ne fugise de

sub picioare mie și Sharei. Dar am găsit alinare și putere unul în altul. Sunt sigur că atât Brian, cât și tata își doriseră asta.

Între timp, am fost binecuvântați cu trei copii minunați. Ai noștri. Ciudat, nu? Viață nouă din cea veche.

CAPITOLUL 106

Deloc surprinzător, poate, toți copiii noștri sunt băieți. Jesse are acum șapte ani, Marmaduke are patru, iar micul Huckleberry doar doi. Sunt cu adevărat minunați și nimic, dar nimic nu se compară cu a fi înghesuit de ei în pat sau cu a face împreună un picnic pe iarba de pe mica insulă galeză care e acum a noastră.

Chiar nu-mi doresc altceva.

Toți trei băieții manifestă o tendință îngrijorătoare spre aventură: nesfârșite cățărări prin copaci, corturi improvizate și încercări de a prinde viermi și gândaci. Pe lângă o atracție magnetică pentru noroi. Toate acestea mă fac cel mai mândru tată de pe planetă. În fiecare zi ei îmi amintesc că ceea ce este cu adevărat valoros în viață nu poate fi cumpărat. Și că tații noștri i-ar fi adorat!

Totuși, s-au întâmplat foarte multe în zilele noastre de început, înainte de a avea copiii, lucruri care ne-au schimbat viața ireversibil. Multe au fost generate de mici întâmplări norocoase, improbabile. De exemplu, un drum lung cu mașina, pentru a ține o prelegere despre Everest, pentru o acțiune caritabilă, constatând, după aceea, că fiul cel mic al șefului Channel 4 era acolo. Apoi i-a spus tatălui său că ar trebui să fac o emisiune TV pentru rețeaua lor.

Ei, copii?

Sau cum am fost descoperit de Discovery Channel, după ce fusesem ales, dintre mulți alpiniști, să fiu subiectul unei campanii publicitare mondiale pentru un deodorant – Sure for Men. (Ironic, asta s-a întâmplat la numai câteva zile după moartea tatei și mereu am impresia că a fost ca un cadou de plecare din partea lui. Și, uau, au fost atâtea mici cadouri din partea lui, în timpul vieții.)

Dar aș fi reușit să fac emisiunile TV importante de mai apoi, fără aceste întâmplări? Mă îndoiesc. Dar din micile ghinde cresc stejarii impunători. Totuși, de-a lungul drumului, am avut mereu grijă să nu devin lacom și să nu mă las atras de banul câștigat rapid, în ciuda tentațiilor de la început. Financiar, era greu să refuzi sumele mari pentru apariții la emisiuni TV precum *I'm a Celebrity... Get Me Out of Here* sau *Survivor*, dar întotdeauna am avut în minte scopul pe termen

lung și am încercat să mă axez pe ce era important. Să nu mă las distras de fleacuri. Să îmi cunosc punctele tari.

De asemenea, instinctiv, am avut tendința să evit atât televiziunea, cât și conceptul de faimă. Parțial, pentru că nu aveam încrederea de sine necesară să simt că meritam și faima, și banii, sunt destul de sigur de asta. (Timpul și experiența m-au învățat că faima și banii merg rar mână în mână cu ceva de valoare. Apropo, niciodată n-ar trebui să ne lăsăm impresionați prea mult de acești doi impostori. Prețuiți oamenii pentru ce sunt ei, pentru cum trăiesc și pentru ce oferă, iată niște repere mult mai bune.)

Așadar, m-am opus aparițiilor televizate, ba chiar, ironic, am dat cu piciorul de vreo trei ori ofertei producătorului inițial al *Man vs. Wild/Born Survivor: Bear Grylls*, Rob MacIver, până când, într-un final, am fost de acord să fac un episod-pilot. Dar ce tăntălău am fost.

Bear, nu ai citit ce spunea bunica ta? „Când mingea îți iese în cale, ia-o. Atât de rar avem o a doua șansă. (Deși, în mod miraculos, uneori, se întâmplă și asta.)“

Dar, pur și simplu, nu voiam să fiu împins spre televiziune, voiam să continui să mă axez pe punctele mele forte și să mă încred în ele. Tata spunea mereu că, dacă te concentrezi pe a-ți face treaba bine, vor veni și banii. Dar dacă vânezi banii, ei îți vor aluneca printre degete.

Întotdeauna mi-a plăcut asta. Dar când am aflat că pot să le fac pe amândouă – televiziunea și abilitățile mele – a fost o lecție importantă. Poate că totuși era posibil să faci emisiuni și fără să fii vedetă.

Mă întrebam dacă era așa. Bunico?

Într-adevăr, când mingea îți iese în cale, ia-o!

CAPITOLUL 107

Uneori, în momentele de liniște, e cumva suprarealist să privesc în urmă, la toată nebunia, și mă gândesc: Cum naiba s-au întâmplat toate astea? Adică, emisiunile de televiziune *Man vs Wild/Born Survivor: Bear Grylls* au ajuns printre cele mai urmărite de pe planetă, atingând o audiență globală de aproape 1,2 miliarde de oameni din o sută optzeci de țări. (Am citit că Top Gear, făcut de BBC, are cam trei sute cincizeci de milioane, ca să înțelegeți ce vreau să spun.) Emisiunea a fost nominalizată pentru premiile Emmy, s-au făcut trei sezoane pentru Channel 4, în Marea Britanie, și șase în SUA și în alte țări. De asemenea, a devenit emisiunea numărul unu difuzată prin cablu în America de Nord. Succesul programului în SUA s-a reflectat internațional și a avut cele mai mari ratinguri în Australia, Noua Zeelandă, India, China, Rusia, Mexic, Brazilia, Argentina, Italia, Germania, Spania etc.

Te cam zăpăcește.

Totuși, îmi place că țara în care sunt mai puțin cunoscut este Marea Britanie. Îmi oferă spațiu și un anumit grad de normalitate, acolo unde chiar contează. Înseamnă că familia mea își poate vedea de viață fără prea multă sâcâială. Ce ni se întâmplă în străinătate aproape că e micul nostru secret.

Din cauza difuzării globale a emisiunii am parte totuși de multe momente ciudate, derutante. De exemplu, s-a întâmplat să fiu în vreun sătuc de la capătul pământului, undeva prin jungla din Borneo, și să aflu că micuții desculți care alergau din colibă în colibă știau foarte bine cine eram. Abia dacă vezi vreun televizor pe acolo. Dan, unul dintre cameramani, spune că mereu îi vine să râdă când mă vede cum mă minunez și nu-mi vine să cred. Dar îmi amintesc că nu eu am creat acest monstru, ci puterea televiziunii. Și mă tot chinui să înțeleg asta.

Un lucru știu sigur, însă. Și anume, de ce emisiunea *Man vs. Wild* a avut un succes atât de mare. Cred că datorită celor trei lucruri magice: norocul, o echipă uimitoare și disponibilitatea de a risca totul. Trioul meu magic. Fără îndoială, norocul și sincronizarea fericită au avut rolul principal în motivul pentru care programul a mers bine. Foarte des întâlnesc oameni extraordinar de talentați: fie sunt alpiniști de talie mondială, fie campioni la parașutism sau adevărați

guru ai supraviețuirilor bushcraft. Invariabil, ei sunt mai pricepuți decât mine și, enervant, adesea mai arătoși și mai bine făcuți. Și, dacă e să fiu sincer, toți ar putea să facă mai bine ce fac eu. Și atunci cum am ajuns aici? Am avut noroc. Mi s-a oferit o platformă privilegiată unde să mă exprim, să greșesc, să învăț și să improvizez. Și, pe măsură ce emisiunea progresa, creștea și încrederea mea în ceea ce făceam. Iar asta e foarte important.

Totuși, de-a lungul drumului, programul a fost aproape de a fi oprit de multe ori. Conduceri noi, directive noi, solicitări noi. Oricare dintre acestea ar fi putut duce la încheierea lui. Dar a rămas acolo, ratingul a crescut și, înainte să-mi dau seama, am devenit parte din vocabularul și din vorbirea oamenilor. Asta cere timp, dar dacă se întâmplă, totul devine mai simplu.

Să vă explic.

Când începe o emisiune TV, competiția este foarte mare: poate că una din o sută de idei ajunge să aibă parte de un episod-pilot. Poate că unul din douăzeci de episoade-pilot ajunge să aibă un prim sezon. Și poate că unul din zece astfel de sezoane vor avea o continuare. E nevoie de magie și de simpatie. Dar fă două sezoane și probabil că vei ajunge să faci cinci sau mai multe.

Așadar, noi am avut noroc. Fără îndoială. Iar eu nici nu am sperat asta. Nu mai spun că nu m-am așteptat. Pur și simplu, am fost luat prin surprindere. Dar, în timp, *Man vs. Wild* a fost nevoit să îndure o grămadă de acuze din partea criticii și a presei. Inevitabil, asta se întâmplă cu orice are succes. (Interesant cum laudele au tendința să ricoșeze, dar unele critici înțeapă rău. Îndoiala de sine poate fi o bestie, probabil.) Emisiunea a fost acuzată că este „regizată“, „falsă“ și „manipulată“. Un critic a sugerat chiar că totul ar fi fost filmat în studio, cu tehnica imaginilor generate de computer. O altă critică repetată a fost că ar fi periculos să mi se urmeze sfaturile. Mai mult, ar fi fatal. Dar formatul a fost mereu următorul: ce ai face dacă ai fi nevoit să înfrunți cea mai mare catastrofă posibilă, în sălbăticie? Eu folosesc propriile abilități – dobândite în urma tuturor antrenamentelor –, pentru a arăta ce aș face pentru a supraviețui. Privește. Relaxează-te. S-ar putea să-ți salveze viața într-o bună zi.

Desigur, astfel de situații nu apar des. De aceea echipa știe foarte bine că voi avea de înfruntat anumite obstacole, fie că sunt curenți de apă, stânci, șerpi sau canale. Face parte din

emisiune. Echipa pregătește terenul. Apoi ni se face o prezentare de către poliția locală, de către localnici și de către cei de la Search and Rescue. Totul face parte din pregătire. Inclusiv să luăm cu noi genți, telefoane conectate prin satelit, frânghii, truse de prim ajutor, chiar și antiveninoase.

Dacă ai de gând să înfrunți sălbăticia, atunci trebuie să fii pregătit. Ar fi fost mult mai ușor să merg acolo și să fac o emisiune sigură și previzibilă, în care să vă arăt cum să stați liniștiți și să așteptați să fiți salvați. Ar fi fost un fiasco. Dacă asta vreți, găsiți la reduceri o grămadă de DVD-uri despre bushcraft. În ce mă privește, eu vreau doar să fac ce îmi place și să mă distrez cu prietenii.

CAPITOLUL 108

Odată, după o perioadă mai lungă departe de casă, am dus-o pe Shara în munți, unde filmam.

— Adu băieții, dragostea mea, mi-e dor de voi.

În noaptea aceea, am făcut autostopul cu echipa, am sărit în elicopterul care i-a dus înapoi la bază și m-am dus la pavilionul unde erau cazați. Shara mă aștepta. Am petrecut noaptea în brațele familiei, iar a doua zi m-am întors la filmări. Nesăbuință, știu. Dar presa a aflat, ca de obicei, și mi-a sărit la beregată. Pentru un titlu de prima pagină. I-am înțeles. Dar cine nu greșește?

Privind în urmă, a fost mai mult decât nesăbuință, a fost o greșeală care mi-a adus numai necazuri. Dar, să se știe, a fost cu adevărat o bucurie să-i văd pe Shara și pe băieți. Așadar, ce prețuiesc mai mult? Să fiu un erou sau să fiu tată?

Există și o a treia opțiune, Bear. Se numește răbdare. Știu. Dar nu e punctul meu forte.

Așadar, acela a fost încă un moment care ar fi putut scufunda emisiunea, dar Channel 4 și Discovery m-au susținut. Știau foarte bine că munceam din greu și ce riscuri îmi asumam zilnic. Iar cel mai bun răspuns dat criticilor a fost succesul nebun pe care l-a avut în continuare emisiunea.

Al doilea motiv pentru care emisiunea a mers este, fără îndoială, echipa mea. Pentru că nu sunt singur acolo! Muncesc cu o echipă mică, genială și unită. Patru sau cinci persoane. Eroii. Muncesc ca nebunii. Nevăzuți. În mizerie până la gât. Alături de mine, în mai multe locuri mizerabile decât v-ați putea imagina. În general, sunt oameni proveniți din Forțele Speciale și cameramani de top – cameramani de aventură, cum își spun ei – și cei mai buni prieteni. Nu e de mirare că toate episoadele din spatele scenei au succes. Oamenilor le place să audă povești din interior, să afle cum este atunci când lucrurile o iau un pic razna. Și de obicei se cam întâmplă asta.

Echipa mea este incredibilă, sincer, și îmi oferă mare parte din motivația pentru a face această emisiune. Fără ei n-aș fi nimic. În primul episod, Simon Reay a fost genial și mi-a zis: „Nu prezenta asta, Bear, doar fă-o și spune-mi pe parcurs ce naiba faci și de ce. E uimitor. Doar spune-mi.“

Asta a devenit emisiunea.

Mai e și incredibilul Danny Cane, care mi-a spus: „Suge printre dinți un vierme și mușcă din el. O să le placă la nebunie, Bear. Crede-mă!“

A fost inspirat.

Producători, regizori, echipa administrativă și cea de teren. Prietenii mei. Steve Rankin, Scott Tankard, Steve Shearman, Dave Pearce, Ian Dray, Nick Parks, Woody, Stani, Ross, Duncan Gaudin, Rob Llewellyn, Pete Lee, Paul Ritz și Dan Etheridge – și foarte mulți alții, care ne ajută din Marea Britanie. Echipe multiple. Un singur scop. Să ne menținem în viață unii pe alții. Oh, iar echipa de teren își împarte mâncarea cu mine, mă ajută să adun lemne de foc și face noduri la plutele mele? Întotdeauna. Suntem o echipă.

Ultimul ingredient magic a fost disponibilitatea de a risca totul. Totul. Pur și simplu. Emisiunea a început și s-a dezvoltat din hotărârea de a forța limitele. De a face imposibilul. De a urca în locuri de neurcat, de a mânca tot ce nu se poate mânca. Desigur, uneori, exista o cale mai sigură și mai ușoară de a coborî o cascadă sau un versant. Însă rar am urmat-o. Nu acela era scopul meu. Eu am vrut să vă arăt cum să supraviețuiți atunci când nu aveți opțiuni sigure. Și mi-a plăcut.

Acum ceva vreme, am învățat că, de câte ori reușeam ceva, asta se întâmpla datorită angajamentului deplin. Trup și suflet. Fără limite. Mi-am dat seama că aceasta avea să fie cheia reușitei și pentru emisiune. Nu e cine știe ce filozofie. E o lecție veche de când lumea: dă înapoi și o să-ți rozi unghiile după aceea. Un asemenea angajament a construit emisiunea. Dar aproape că am plătit cu viața pentru asta. De multe ori. Au fost multe momente aproape mortale. Nu sunt mândru de niciunul dintre ele. Iar lista e lungă. De dragul amintirilor, obișnuiam să le notez. Dar am renunțat, când am trecut de al cincizecilea.

Oricum, nu-mi place să mă gândesc la ele, aparțin trecutului. Fac parte din procesul de învățare. Fac parte din ceea ce m-a făcut mai puternic. Azi, emisiunea încă are succes, dar am mai multă grijă la riscuri. Folosesc mai mult corzile, când nu sunt în fața camerei. Mă gândesc de două ori, nu o dată, înainte să sar. La început nu făceam așa ceva. Asta înseamnă a fi conștient. Conștient că sunt soț. Conștient că

sunt tată. Sunt mândru de ceea ce învăț, înțelegi greșit o singură dată.

CAPITOLUL 109

A mai fost un element suplimentar în succesul *Man vs. Wild*, și anume mesajul emisiunii. De fapt, cred că a fost factorul cel mai important. Dacă te gândești, îți dai seama că, în esență, există o legătură puternică între supraviețuire și viață. Adică, cu toții ducem o bătălie de vreun fel, nu-i așa? Supraviețuim. Uneori, o simți zilnic. Iar talentul, priceperea și norocul sunt doar o parte din ceea ce îi face pe oameni să meargă mai departe. O parte mică. Există elemente mai puternice, care îi separă pe adevărații supraviețuitori. Dragostea, speranța și perseverența.

Acestea sunt calitățile care chiar contează. La fel și în viață.

Acum câteva zile, pe stradă, a venit la mine un tânăr. M-a privit în ochi și m-a întrebat:

— Dacă ar fi să îmi spui un singur mesaj de supraviețuire, care ar fi acela?

M-am gândit o clipă. Voiam să îi dau un răspuns decent. Apoi, mi-am dat seama.

— Zâmbește când plouă, iar când viața ți se pare un iad... nu te opri. Băiatul s-a gândit un pic. Apoi s-a uitat la mine și a zis:
— Plouă mult unde locuiesc eu.

Cu toții cunoaștem senzația. Poate că într-o zi își va aminti mesajul, atunci când va avea nevoie de el cu adevărat.

Și, deodată, iată-ne. Șase ani. Sincer, nu am crezut că o să filmăm mai mult de șase episoade din *Man vs. Wild*, nu șase sezoane. Adică, unde a zburat timpul? Și habar n-aveam câte canale, jungle izolate, mlaștini puturoase, deșerturi și munți neumblați avem pe planeta asta mică a noastră.

Oamenii uită. Inclusiv eu.

De-a lungul timpului, am filmat episoade care au însumat aproape șaptezeci și una de ore, plus douăsprezece episoade din *Worst Case Scenario* și un sezon despre ce înseamnă antrenamentul de bază în Legiunea Străină Franceză. (Amintiți-mi să nu îl repet pe ultimul.)

S-a creat o mini industrie. Am scris unsprezece cărți, inclusiv două bestselleruri (în mare parte redactate în avioane), am lansat jocuri *Man vs. Wild* pentru Xbox, PlayStation și Wii. Dețin o linie de haine de aventură, cu distribuție mondială, și am fost imaginea unor campanii publicitare pentru firme precum Rexona, Degree, Sure for Men, Nissan și Dos Equis, printre multe altele.

Am fost foarte mândru când am fost făcut locotenent-comandant în Marina Regală, în 2005 (tata ar fi fost de acord!), iar prin expedițiile pe care le-am condus, în Antarctica, Himalaya și Arctica, am strâns mai bine de 2,5 milioane de dolari pentru organizații caritabile care se ocupă de copiii din întreaga lume.

Acestea sunt lucrurile care contează cu adevărat pentru mine. Mai ales când vezi că salvezi vieți. Aiurelile despre tipul dur care aș fi dispar când aud poveștile acelor copii. Se numește perspectivă.

În plus și cumva îngrijorător, am fost votat al treizecilea cel mai influent om din America. Hmmm. Iar în Marea Britanie am citit într-o dimineață că eram considerat al șaptelea cel mai tare bărbat englez, precum și cea mai admirată persoană de către clasele de mijloc, după regină. De două ori hmm.

Toate acestea sunt măgulitoare, dar nu sunt chiar corecte. Întrebați-o pe Shara și veți vedea cât nu sunt de super! Totuși, aceste lucruri au condus la ceva grozav: am devenit șeful cercetașilor și conducătorul onorific al douăzeci și opt de milioane de cercetași de pe glob.

Și asta a fost o călătorie cu adevărat frumoasă.

CAPITOLUL 110

Unul dintre cele mai mari privilegii din viața mea este acela de a fi fost desemnat cel mai tânăr cercetaș-șef al Asociației Cercetașilor. (Iar partea cea mai bună pentru mine a fost că tinerii înșiși s-au implicat în această numire.) Cercetașii reprezintă multe lucruri pe care le prețuiesc în viață: prietenia, familia, credința și aventura. În fiecare zi aflu că tinerilor din întreaga lume nu ambiția le lipsește, ci doar oportunitățile, iar cercetașii sunt o lumină care aduce camaraderie, aventură și un simț al apartenenței pentru aceia care altfel nu ar avea ocazia să experimenteze asemenea lucruri magice.

Am călătorit prin Marea Britanie și am vizitat sute de grupuri de cercetași și de lideri, pentru că eu mereu am încercat să stabilesc întâlniri cu ei, după ce terminam de filmat, în orice țară aș fi fost. O singură mișcare. Multe națiuni. Un singur set de valori. Este de-a dreptul molipsitor, pentru că funcționează al naibii de bine. Întâlniți-vă cu unii dintre acești copii și veți vedea.

Iubesc zilele pe care le petrec cu ei. În fiecare vară, eu și Shara organizăm o tabără de supraviețuire, pe insulă, pentru cei mai buni tineri cercetași, iar eu ofer premii speciale pentru aceia care ating cele mai înalte grade și îi sărbătorim atât pe cei mai noi cercetași, cât și pe cei mai în vârstă lideri. Poveștile lor sunt mereu incredibile. Invariabil, la asemenea ceremonii participă și membri ai familiei regale. Sunt la fel ca mine, impresionați de poveștile pline de curaj și de speranță ale cercetașilor. Adesea, în ciuda unor piedici aparent de netrecut.

Este vorba despre oameni obișnuiți, care sunt lideri ai comunităților lor, care oferă încredere copiilor, un scop, valori și o pregătire, toate acestea fiind greu de găsit în altă parte. Să fiu șef al cercetașilor este pentru mine un motiv de mare mândrie și sper să-i pot onora pe toți tinerii aceia. Și, fără îndoială, cu cât petrec mai mult timp cu cercetașii, cu atât mai mult simt că ei sunt cei care mă inspiră, nu invers.

Așadar, cu toate aceste elemente, inclusiv cercetașii, viața continuă să se scurgă într-un ritm dat naibii. Uneori prea repede, astfel că mi-e greu să țin pasul. Partea aceasta nu-mi place. Așa că sunt foarte mândru că am reușit să alcătuiesc echipe uimitoare, care să mă ajute. Aflate în LA și în Londra,

ambele au un umor nebun și o eficiență de speriat. Când eu vin cu ideile, ei vin cu logica și claritatea. Ne rugăm împreună, râdem împreună, încercăm și punem în aplicare lucruri care chiar contează. Banii sunt undeva la capătul listei de priorități, dar, într-un mod ciudat, sunt sigur că reprezintă unul dintre motivele pentru care toată povestea funcționează atât de bine. Profitul este un scop foarte plictisitor, în comparație cu timpul petrecut împreună și cu distracția, atât ca familie, cât și ca prieteni.

Dave Segel, Del, Todd, Michael, Colin, Jen, Nora, George și ceilalți. Dumnezeule, am împărțit mult suc și sushi, mulți kilometri de zbor și teleconferințe. Dar, mai presus de toate, este o distracție. În prezent, am tendința să fiu mai mult reprezentantul acestei echipe extraordinare, al acestor oameni care nu sunt doar cei mai buni în ceea ce fac, ci sunt și prietenii mei – fie că sunt cameramani, designeri, avocați sau producători. Mare parte din succesul afacerii este produsul unor oameni minunați, al unor idei grozave, al unei munci ordonate și al unei mari doze de noroc. (Deși cred că întotdeauna m-am luptat să creez norocul care mi-a ieșit în cale.)

Fără îndoială, mă simt destul de detașat de figura oficială a lui Bear Grylls. Bărbatul care mă privește din oglindă în fiecare dimineață, cu ochii un pic încețoșați, cu cicatrici enervante și dureri persistente este o altă persoană. Consider că Bear Grylls cel de la televizor reprezintă munca și marca mea. Echipa îl numește simplu: BG. Dar omul din oglindă este soțul Sharei, tatăl a doi băieți și un om obișnuit, cu lupte obișnuite, cu îndoieli și cu defecte. Și sunt destule, credeți-mă. O să vă spun două secrete: uneori, devin atât de neliniștit în fața unor grupuri mari de oameni, încât am niște ticuri nervoase. Ele mă fac să îmi fie jenă și să îmi fie rușine, în sinea mea. Și doar la asta reușesc să mă gândesc în clipele acelea. Mă fac să urăsc faptul că oamenii se uită la mine. Asta se numește teamă. Și sunt speriat. Sunt doar un om obișnuit.

Apoi sunt înălțimile. Uneori, când fac alpinism sau sar dintr-un elicopter, o asemenea frică devoratoare pur și simplu mă izbește. Dar nu vede nimeni. O țin în mine. Într-o clipă sunt bine, iar în următoarea tremur ca o frunză. Fără motiv. Știu că sunt în siguranță. Dar chiar sunt? Se numește teamă. Și sunt speriat. Sunt doar un om obișnuit.

Ușurat? Da.

EPILOG

Cam pe aici o să închei această carte care, în multe feluri, prezintă experiențele mele esențiale, de început – din copilărie până la intrarea în SAS, din Sahara până pe Everest –, care mi-au trasat mare parte din caracter. Ele sunt deopotrivă elemente care m-au ajutat să deschid ușile spre multe dintre aventurile la care am avut norocul să iau parte. Printre ele se află și povestea conducerii uneia dintre primele echipe care au traversat Oceanul Arctic, într-o barcă. Scopul ei a fost să sprijine organizația caritabilă Prince's Trust, care îi ajută pe tinerii aflați în dificultate să-și urmeze visurile. Misiunea aproape că s-a terminat urât, când am fost prinși într-o furtună arctică de 9 grade, la 500 de mile de țărm, cu valuri imense, cu vânt puternic și grindină. Toată aparatura noastră electronică și întregul sistem de urmărire au căzut, iar cei de la Marină au fost nevoiți să o anunțe pe Shara că dispăruserăm de pe radar și că era posibil să fi fost înghițiți de ochiul acelei furtuni teribile. În ultima clipă, când echipa de salvare se pregătea să pornească, am ajuns pe coasta Islandei, speriați, aproape de hipotermie, dar în viață. La timp. Având drept combustibil vaporii, la propriu. Întreaga expediție, aproximativ 3000 de mile, a fost o perioadă îngrozitor de lungă, complet înghețați, uzi și speriați.

Apoi a mai fost nebunească idee a televiziunii de a merge în nordul Africii, pentru a lua parte la antrenamentul de bază pentru care era renumită Legiunea Străină Franceză. Extenuantă, plină de nisip și pe o căldură ca de iad, în vara Saharei de Vest. Doisprezece recruți am fost modelați după cele mai dure și mai extenuante tehnici militare imaginabile. Marșuri, înaintări târâș, lupte din zori până seara, cățărări pe coastele pietroase ale dealurilor, îngropați de vii și alergând douăzeci și patru de ore din douăzeci și patru, șapte zile din șapte. Plini de bășici și nedormiți. Am mâncat piele de cămilă prăjită și pâine râncedă și zi după zi, săptămână după săptămână ne-am târât prin deșert hoiturile, până când ne-am prăbușit sub greutatea încărcăturilor pline de nisip.

Am avut marele noroc să conduc echipe uimitoare în locuri incredibile: îndepărtatele jungle din Venezuela, în căutarea aurului pierdut al lui Jimmy Angel, sau în izolatul deșert alb care este Antarctica, pentru a urca pe vârfuri de neatins. (Am reușit să-mi fracturez umărul, într-o căzătură din acea expediție, dar nu poți învinge mereu!)

După aceea ne-am întors în Himalaya, unde eu și prietenul meu Gilo am zburat cu parapanta peste înălțimile Everestului. Și de această dată am strâns fonduri pentru Global Angels, o uimitoare organizație caritabilă, care luptă pentru copiii nevoiași din întreaga lume. Dar zborul în sine a fost o misiune care aproape că a avut consecințe fatale. Cei de la aviație și experții în meteorologie anunțaseră un posibil dezastru, de la parașute înghețate la vânturi de o forță incontrolabilă, de la decolări imposibile la aterizări periculoase – iar asta chiar înainte să ia în considerare posibilitatea de a se construi un dispozitiv pentru o persoană, capabil să zboare la o asemenea înălțime. Și dacă s-ar fi construit, cu siguranță, nu am fi reușit să îl luăm în spate. Dar am scos-o la capăt: Gilo a creat cel mai puternic motor de parapantă din istorie, supraalimentat și cu injecție și, prin grația divină, am reușit cumva să aeropurtăm astfel de monștri în spate.

O vreme binecuvântată și un zbor cu hurducături și am dovedit că scepticii se înșelau – în final am aterizat fără probleme la poalele Everestului, pe două picioare. Misiune îndeplinită!

Recent, am condus prima expediție prin infamul Pasaj de Nord-Vest al Arcticii, într-o barcă gonflabilă – o misiune care mi-a dezvăluit, fără îndoială, unele dintre cele mai izolate ținuturi pe care le-am văzut vreodată, dar și unele valuri cu adevărat monstruoase, în Marea Beaufort și dincolo de ea. Este un loc sălbatic, inaccesibil, cu șanse mici de salvare, în cazul în care lucrurile nu merg bine. Totuși, întâmplător, pe una dintre miile de insulițe neexplorate, înconjurate de ghețari fragmentați, am descoperit morminte în stil european, un craniu uman și numeroase oase, o posibilă dovadă a ceea ce se întâmplase cu nefericiții membri ai expediției căpitanului Franklin din epoca victoriană, care au murit acolo, după ce au îndurat cel mai crunt frig, fără mâncare, o moarte lentă, de neimaginat – pentru a descoperi o rută prin Pasajul de Nord-Vest.

Iar astfel de experiențe au mai fost. Printre ele, un număr nesănătos de momente aproape mortale, iar la multe dintre ele privesc acum și mă îngrozesc. Dar cred că în viață mereu învățăm, iar experiența este cel mai bun profesor.

Vine apoi cel mai ciudat moment: când făceam schi jet prin Marea Britanie, pentru a sprijini RNLI[7]. Zi după zi, oră după oră, pe mare, ca niște furnicuțe, hoinărind pe coasta sălbatică a Scoției și pe Marea Irlandeză. (M-am ales cu o

inflamație ciudată a mușchilor antebrațului, care au ieșit în afară și mi-au rămas așa, de atunci!)

Sau momentul în care am găzduit o petrecere în aer liber la cea mai mare înălțime, suspendați de un balon cu aer cald, pentru a susține proiectul de ajutorare a copiilor, cel al ducelui de Edinburgh. Și această misiune a devenit un pic dificilă, când am coborât în rapel spre o micuță masă metalică suspendată la douăzeci de metri sub coș, la minus patruzeci de grade, la vreo 8000 de metri deasupra Marii Britanii. În ținută militară navală de gală, cum cerea Cartea Recordurilor – pe lângă faptul că a trebuit să mănânc trei feluri, să toastez pentru regină și să respir cu ajutorul oxigenului din niște canistre mici –, aproape că am răsturnat masa, în întunericul din stratosferă, în zori. Desigur, am înghețat cu toții, dar în cele din urmă am reușit și am coborât cu parașuta – urmați de farfuriile cu cartofi și rață cu portocale, care cădeau cu o viteză mortală.

Sau atunci când eu și Charlie Mackesy am traversat Tamisa dezbrăcați, într-o vană, să strângem bani pentru piciorul protetic al unui prieten. Iar lista poate continua și sunt mândru să o pot zice: încă e deschisă. Dar voi spune toate aceste povești așa cum se cuvine, în alt loc, altă dată. Ele sunt diverse, de la dure la ridicole, de la periculoase la jenante. Dar în această carte am vrut să-mi prezint originile: primele misiuni importante, care m-au format, și momentele dinainte, care mi-au îndrumat pașii.

De-a lungul drumului, m-am străduit să îmi accept realizările și celebritatea, cu dificultatea menținerii unui echilibru între riscurile inerente ale muncii mele și tânăra și minunata mea familie. Ambele sunt încă nerezolvate.

Au fost foarte multe greșeli, eșecuri și pierderi. Prea multe pentru a fi amintite. Dar sunt cât se poate de conștient că totuși cineva m-a binecuvântat din plin. Fără îndoială, norocul a jucat un rol uriaș în tot ce s-a întâmplat și nu trece o zi fără să recunosc asta. Iar conștientizarea faptului că ești binecuvântat este urmarea încercării de a învăța să fii modest, generos și alături de cei care au nevoie de sprijin. Lecții simple, dar care au croit drumul pe care eu și Shara încercăm să ne trăim viețile împreună. Iar adesea greșim, sunt primul care o recunoaște. Viața continuă să fie o aventură și, în multe feluri, mai mult ca niciodată. În continuare sunt departe de casă mai mult decât aș vrea. (Deși, probabil că mai puțin decât crede lumea.) Și am învățat că atunci când sunt acasă, sunt

acasă, nu la întâlniri cu presa sau la ședințe. Ambele sunt foarte plictisitoare!

În schimb, a trebuit să învăț să-mi stabilesc bine prioritățile în viață: să fiu în siguranță, să ajung repede acasă și să mă distrez – restul sunt detalii. Încă îmi asum mai multe riscuri decât ar trebui – și nu te poți baza la infinit pe noroc. Trebuie să fii recunoscător pentru norocul avut, dar nu te baza doar pe asta. Și nu pot scăpa de faptul că riscul e alături de mine zilnic, atunci când sunt plecat să filmez sau în expediții. Adică, doar în ultimele câteva luni, am fost prins în câteva vârtejuri, mușcat de un șarpe furios într-o junglă, abia am scăpat de o cădere de roci pe un munte, aproape că am fost mâncat de un crocodil uriaș, în mlaștinile australiene, și a trebuit să aterizez cu parașuta de rezervă, de la vreo 1600 de metri deasupra platoului arctic.

Când au devenit toate acestea lumea mea? Parcă toată nebunia a devenit viața mea – aproape întâmplător. Și să nu mă înțelegeți greșit, îmi place. Dar scopul meu acum e să rămân în viață. Fiecare zi e o minunată binecuvântare și un dar neprețuit.

Oh, ce să mai spun de cicatricile, oasele rupte, membrele dureroase și spatele bășicat? Le consider doar blânde amintiri ale faptului că viața este prețioasă și că poate, doar poate, sunt mai fragil decât recunosc.

Bunica Patsie la indrăgitul Portavo Point din Irlanda de Nord

Tata (ultimul rând, al patrulea de la dreapta la stânga), la Centrul de Antrenament Royal Marines Commando de la Lympstone

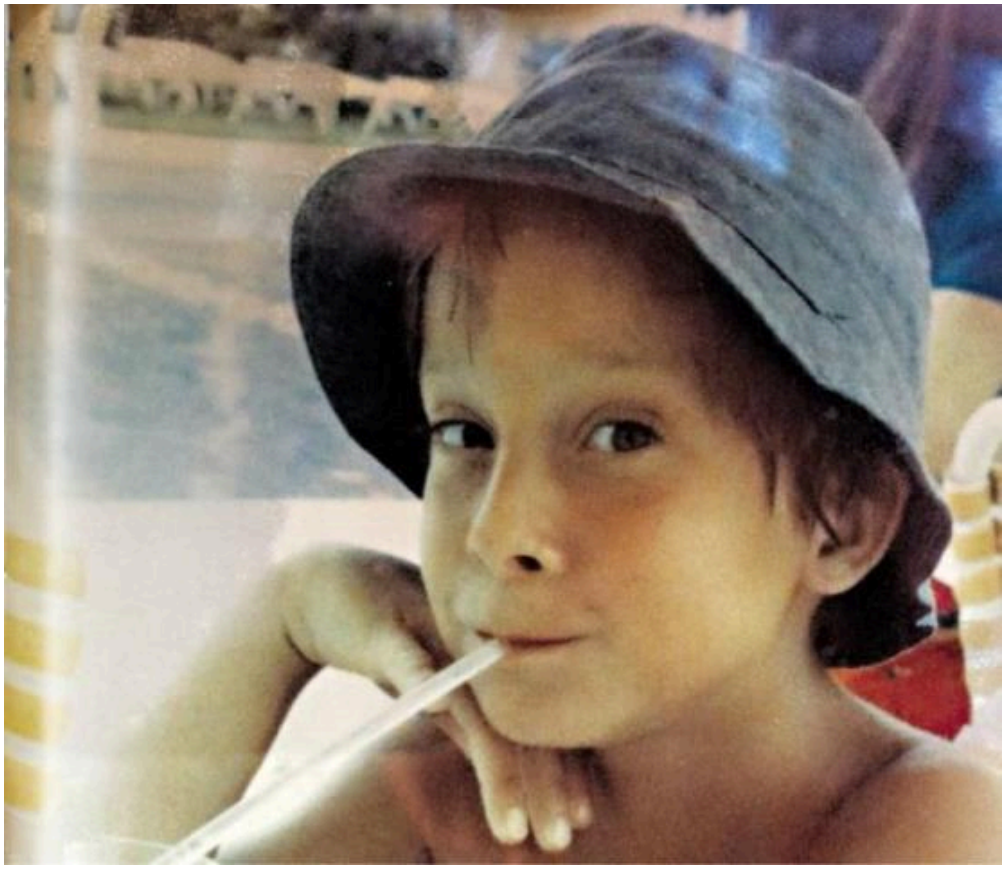
Portret de familie: acasă, la Londra. Ghici cine e bebelușul drăgălaș?

Eu cu bunica, pe când aveam 7 ani (singura dată când am purtat papion!)

Cu tata, la munte

În vacanță în Franța. Zâmbetul obraznic apare la orizont

Acasă, în Insula Wight, la 10 ani, gata de aventură

Eu, tata și Lara, sora mea, în grădina de acasă

Primul meu portret de școlar, la 7 ani;

Lara la 18 ani, mereu frumoasă

Eu și Mick (Crosthwaite), amândoi la 7 ani, pregătindu-ne de o expediție cu barca pe o insulă

La 16 ani am câștigat titlul de cel mai bun elev la karate,
înainte să plec în Japonia

Cu echipa de crichet de la Eton, la 17 ani. Sunt al doilea din stânga, primul rând

Eu și Charlie (Mackesy), la 18 ani, prostindu-ne ca de obicei

La antrenamentul de paraşutism, după ce tocmai am trecut de selecția pentru SAS

Eu și soldați din trupa mea SAS, în deșertul din Africa de Nord

Pe vreme rea, la munte. Una din marile mele pasiuni

Eu și Mick la baza de pe Everest, înainte de ascensiune

26 mai 1998, ora 7.22. Eu, Neil și steagul regimentului în vârful Everestului

În sfârșit sărbătorind, după urcarea pe Everest. Istovit, dar fericit

Traversând o crevasă din Khumbu, pe Everest

Eu cu Geoffrey, Mick și Neil, sărbătorind ca englezii victoria britanică într-o căldură relativă, la bază

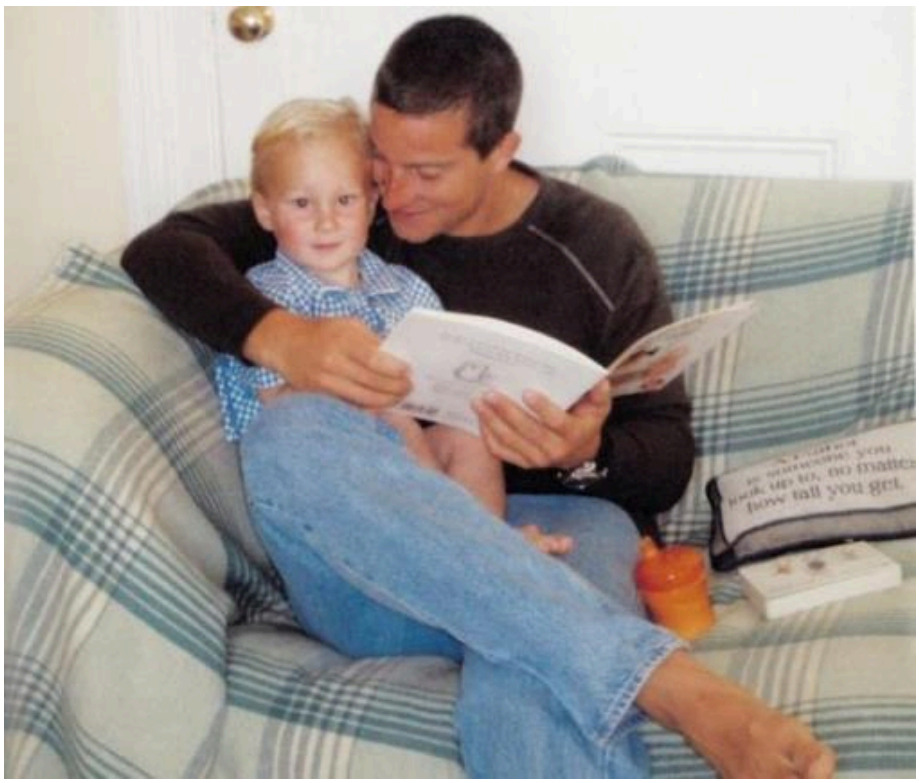
Întoarcere pe Everest peste aproape zece ani, când am zburat cu primul paramotor desupra vârfului. Altă misiune de mare risc!

Cu Shara, înainte de a ne căsători

Shara pe puntea din casa noastră de la Londra, înainte de botezul lui Jesse

Unul dintre momentele preferate ale zilei: când le citesc băieților. Cartea noastră preferată: *Aventura ursului cercetaș*!

Pe insulița noastră din nordul Țării Galilor, trăind viața din plin

Jesse, Huckleberry și Marmaduke, cei trei băieți ai noștri

Shara și Marmaduke, una dintre fotografiile mele preferate.
Shara e atât de fericită

Suntem o familie care face mereu așa ceva: își acordă plăceri simple

Viața nici că poate fi mai frumoasă: eu și Jesse urcăm pe vârfurile stâncilor din insulița galeză care ne e casă

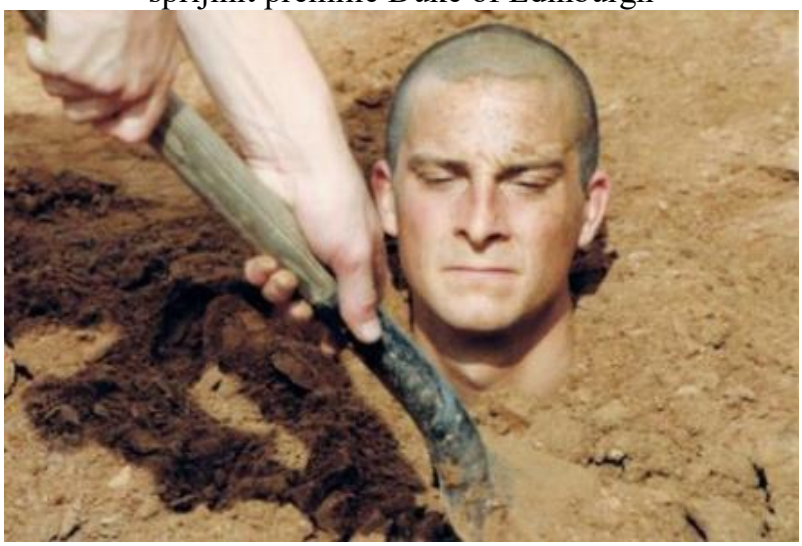
Să fiu în formă contează mult pentru profesia mea și-mi place la nebunie când mi se alătură cineva din familie!

În sfârșit, ne încheiem călătoria lungă transatlantică spre Arctic, parcă zburând pe apă, eliberați

Aruncându-ne de la masa pentru cină, sub un balon cu aer cald, la 7600 de metri. Am doborât recordul și astfel am sprijinit premiile Duke of Edinburgh

Îngropat în nisip până în gât, pe mâinile Legiunii Străine Franceze, la o simulare de rutină în Sahara

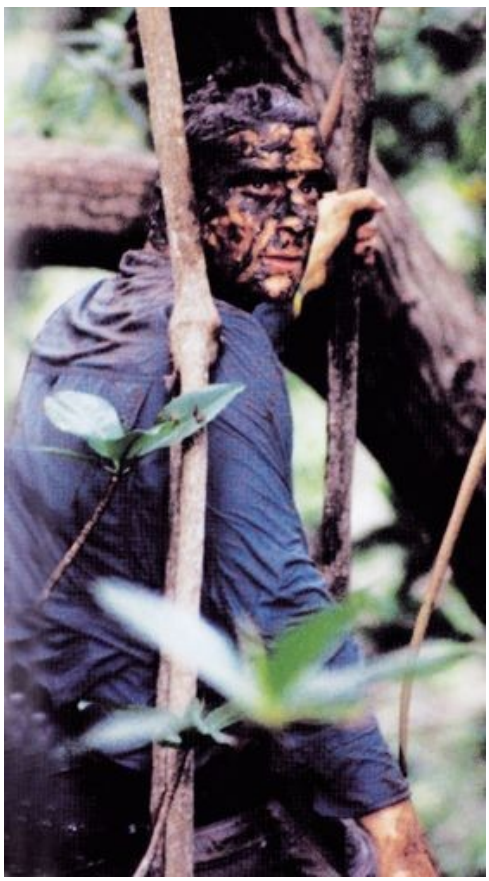

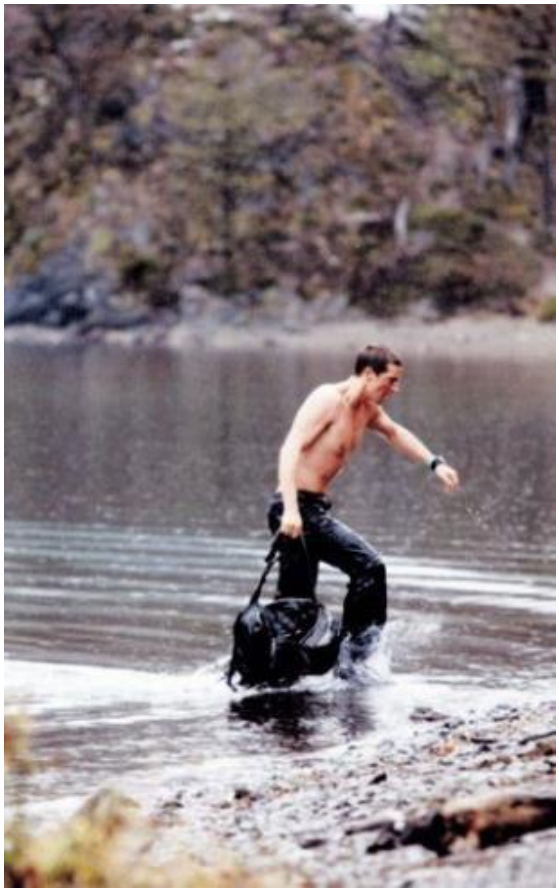
La o filmare de două minute pentru conceptul *Man vs. Wild*. Și niciodată n-am privit înapoi

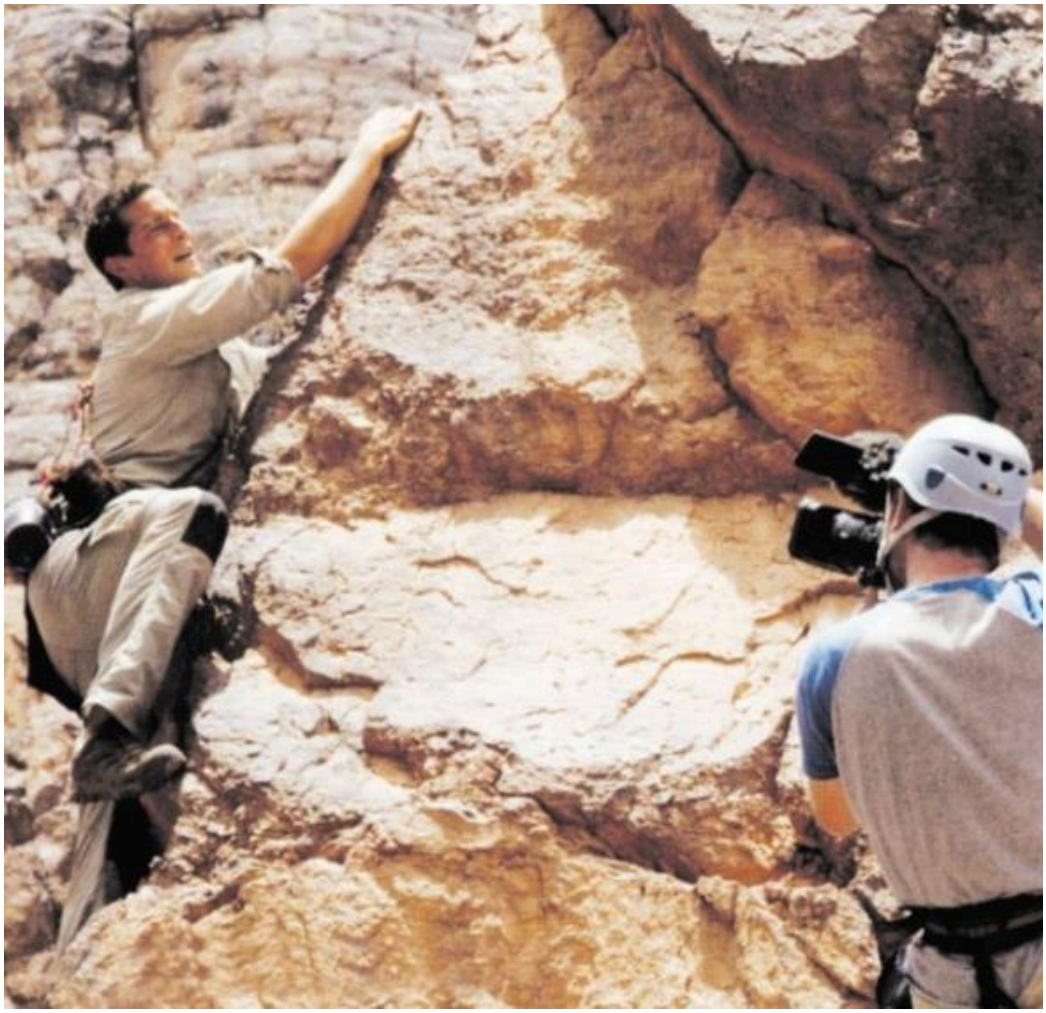
Întâia mea săritură în primul episod din *Man vs. Wild*. După șase sezoane, serialul tot are haz

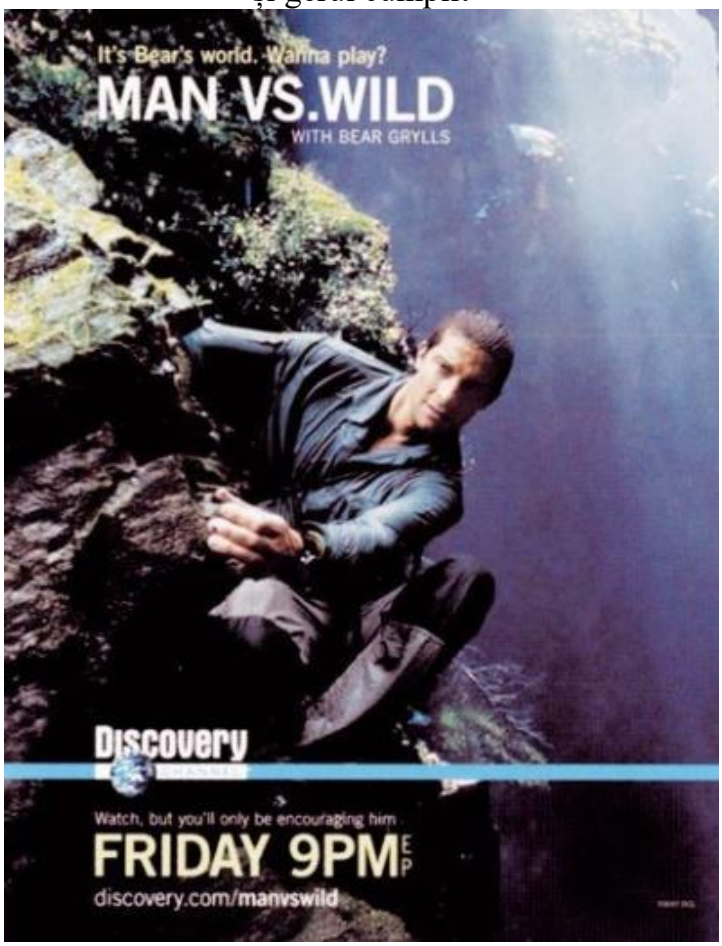
Man vs. Wild m-a pus în situații-limită de multe ori – pe vulcani, în mlaștini sau în apele tăioase din lacuri glaciare

Ce fac eu cel mai bine: îmi trăiesc visul

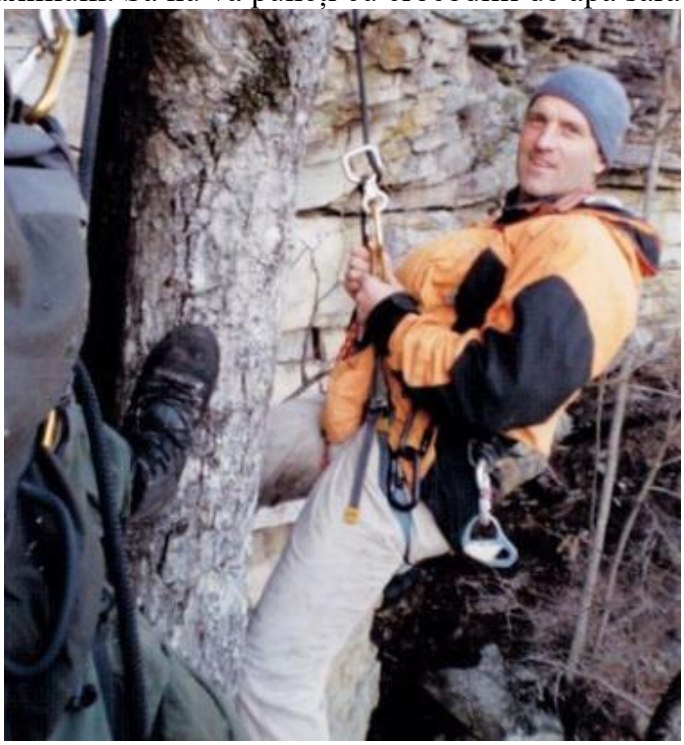
Am învățat un lucru sănătos: să respect apa de un alb imaculat
și gerul cumplit

Unul dintre afișele folosite de Discovery Channel în toată
lumea

Zonele nordice și mlaștinile Australiei m-au solicitat la maximum. Să nu vă puneți cu crocodilii de apă sărată!

Dave Pearce, care a făcut parte dintr-o trupă de comando, unul din ghizii montani din *Man vs. Wild*. Are grijă de siguranța echipajului

Dan Etheridge (cameraman) și Pete Lee (sunetist) lucrând la -25 de grade, mereu cu zâmbetul pe buze

Una din imaginile mele preferate din *Man vs. Wild*. Paul Ritz, eu și Simon Reay după o filmare. Transpirați, cu berea în mână și râzând în hohote, ca de obicei

Prințul Charles și familia regală au susținut întotdeauna mișcarea cercetașilor

Tot ce-mi place mie la cercetași: distracție, aventură, solidaritate

Poveștile cercetașilor sunt o sursă de inspirație așa de bună, încât sunt foarte mândru să-i coordonez

Ceremonia de înmânare a premiului Queen’s Scout la Castelul Windsor este întotdeauna o mare onoare

Notes

[←1]

Joc de copii (n.tr.).

[←2]

Special Air Service, SAS (n.tr.).

[←3]

Finalul exercițiului, *end of exercise*, în original (n.tr.).

[←4]

Virgin Group, o multinațională britanică (n.tr.).

[←5]

După câțiva ani, eu și Shara i-am botezat pe cei trei băieți ai noștri cu zăpada topită adusă de pe vârful Everestului. Momente nemuritoare (n.a.).

[←6]

Rob suferea de narcolepsie și, din păcate, a murit în 2010, de atac de cord. Acum este în siguranță în rai, iar în viață a fost un adevărat erou și un prieten foarte bun pentru noi (n.a.).

[←7]

Royal National Lifeboat Institution (n.tr.)

Table of Contents

1
2
3
4
5
6
7
←1
←2
←3
←4
←5
←6
←7

Table of Contents

1	320
2	321
3	322
4	323
5	324
6	325
7	326
←1	44
←2	93
←3	162
←4	185
←5	243
←6	265
←7	283